

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**DOKTORA
TEZİ**

**UYGULAMALI HALK BİLİMİ VE ETNOBOTANİK
BAĞLAMINDA KASTAMONU BİTKİLERİ**

GÜLŞAH HALICI

**TÜRK HALKBİLİMİ ANABİLİM DALI
TÜRK HALKBİLİMİ BİLİM DALI**

HAZİRAN 2016

**UYGULAMALI HALK BİLİMİ VE ETNOBOTANİK BAĞLAMINDA
KASTAMONU BİTKİLERİ**

Gülşah HALICI

**DOKTORA TEZİ
TÜRK HALKBİLİMİ ANABİLİM DALI
TÜRK HALKBİLİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

HAZİRAN 2016

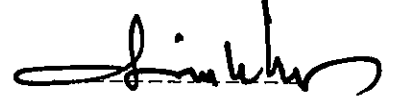
Doktora Tezi Kabul ve Onay Sayfası

Gülşah HALICI tarafından hazırlanan "Uygulamalı Halk Bilimi ve Etnobotanik Bağlamında Kastamonu Bitkileri" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi Türk Halk Bilimi Anabilim Dalında Türk Halk Bilimi Bilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Ali YAKICI

Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Başkan : Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

Türk Halk Bilimi, Hacettepe Üniversitesi

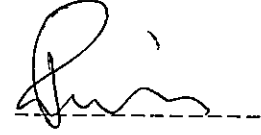
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Doç. Dr. Pervin ERGUN

Türk Halk Bilimi, Gazi Üniversitesi

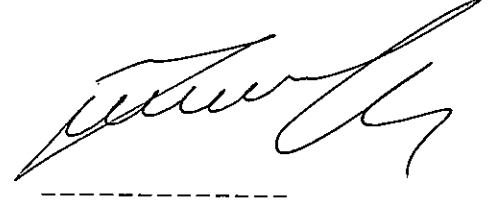
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Doç. Dr. M. Mete TAŞLIOVA

Türk Dili ve Edebiyatı, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

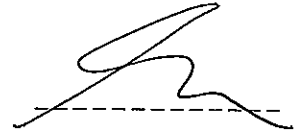
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Doç. Dr. Evrim ÖLÇER ÖZÜNEL

Türk Halk Bilimi, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Tez Savunma Tarihi: 27 / 06/ 2016

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Doktora Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Suna BAŞAK
Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Gülşah HALICI

27.06.2016

UYGULAMALI HALK BİLİMİ VE ETNOBOTANİK BAĞLAMINDA KASTAMONU
BİTKİLERİ
(Doktora Tezi)

Gülşah HALICI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Haziran 2016

ÖZET

İnsanlığın yüzyıllardır bitki ile olan ilişkisi zamanla çeşitlenerek, yeni uygulamalar kazanarak kuşaktan kuşağa aktararak botanik kültürü oluşmuştur ve Kastamonu il merkezi ve ilçelerinde hangi bitkilerden yararlanabileceğinin tespiti yani geleneksel botanik uygulamalarının incelenmesi etnobotanik çalışmalar doğrultusunda belirlenebilecektir. Bu çalışmada, Kastamonu ili ve ilçelerindeki bitkilerin etnobotanik özelliklerinin envanterinin çıkarılmasına, uygulama alanlarının tespitine, kültür ekonomisine katkısının belirlenmesine ve bu bitkilerin kullanımlarına ilişkin bilgilerin ayrıntılarıyla araştırılarak belgelenmesine çalışılmıştır. Somut Olmayan Kültürel Miras'ın Korunması Sözleşmesi (SOKÜM), kültürel mirasın sürdürülebilirliğini koruma ile güvence altına almıştır. Bu bağlamda çalışmamızda öncelikle SOKÜM alanları olarak belirlenen; Somut olmayan kültürel mirasın aktarılmasında taşıyıcı işlevi gören dille birlikte sözlü gelenekler ve anlatımlar, gösteri sanatları, toplumsal uygulamalar, ritüeller ve şöenler, doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar, el sanatları geleneği başlıklarında bitkilerin kullanım alanları ve bitki uygulamalarının yapılışı konusunda bilgi verilmiştir. Her kültürde, her dilde bitkilere adlar verilmekte ve böylece bitki adları hazineleri oluşmaktadır. Kastamonu ilinde tespit edilen bitki adları Kastamonu ağzında bitki adı, Anadolu ağızlarında bitki adı ve bilimsel ad formuyla listelendirilip bu adlandırmaların halk arasında nasıl yapıldığından bahsedilmiştir. Bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişim her tür bireysel ve toplumsal yaşamı etkilediği gibi Türkiye'nin somut olmayan kültür miraslarından biri olan geleneksel botanik de etkilemiştir. "Kentte Geleneksel Botanik", Kültür Ekonomisi ve Geleneksel Botanik", "Geleneksel Botaniğin Korunması" başlıklarından hareketle bitkilerin uygulamalı halk bilimi kapsamında işlevsel çözümleme konusuna değinilmiştir. Bu çalışmanın araştırma bölgesi Kastamonu merkez, Kastamonu'nun on dokuz ilçesi ve buralara bağlı olan seçilmiş köylerdir. Çalışma için, kaynak taraması ve alan araştırması (derleme) yapılarak veri toplanmıştır. Hazırlanan görüşme formundaki sorular kaynak kişilere sorulmuş ve bu sorulara verilen cevaplar çalışmanın büyük kısmını oluşturmuştur.

Bilim Kodu : 31003
Anahtar Kelimeler : Uygulamalı Halk Bilimi, Etnobotanik, Kültür Koruma, Kültür Ekonomisi, Kastamonu
Sayfa Adedi : 271
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Ali YAKICI

PLANTS OF KASTAMONU IN TERMS OF APPLIED FOLK SCIENCE AND ETHNO
BOTANY

(Ph. D. Thesis)

Gülşah HALICI

GAZİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

June 2016

ABSTRACT

As the relationship between human being and plants varied in centuries and it is transferred from one generation to other; the culture of botany is shaped. Determination of which plants can be used in Kastamonu city center and districts; in other words examination of the botanical applications can be specified along the ethno botanical studies. In this study, it is aimed to report an inventory of ethno botanical characters of plants in Kastamonu province and districts; to determine the contribution to culture economy and to search the usage of these plants in detail and document those data. Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage secured the maintaining of cultural heritage by protection. For this reason, first of all the usage areas of plants in the language which is used as carrier as well as the topics of oral traditions and expressions, performance arts, social applications, ritual's and fests, information and applications about nature and universe, hand arts traditions are determined. In every culture, every language, the plants are named so that plant names stores are comprised. By listing the plant names determined in Kastamonu province with their names in Kastamonu dialect, Anatolia dialect and with their scientific names, it is mentioned how these nomenclature are made by folk. As the rapid development in informatics technology affects every kind of individual and social life, it also affects traditional botany which is a part of the Intangible Cultural Heritage. Starting with the topics "Traditional Botany in City Life", "Culture Economy and Traditional Botany", "Protection of Traditional Botany, it is dealt with functional analyses in the extent of practical folk science of plants. The research area of this study is city center of Kastamonu, nineteen districts of Kastamon and selected villages of those districts. For this study, information is collected by literature search and field research (compilation). The prepared interview form is asked to source people and the answers to those questions constitute the big part of the study.

Science Code : 31003
Key Words : Applied Folk Science, Ethno botany, Culture Protection, Culture Economy, Kastamonu
Page Number : 271
Supervisor : Prof. Dr. Ali YAKICI

TEŞEKKÜR

Bu tezin oluşması sürecinde ve yüksek lisans, doktora döneminde kendisinin zengin bilgi birikiminden faydalandığım, doktora tez danışmanım olmasının yanı sıra çalışmamı her zaman destekleyerek, olumlu tavrıyla bana güç veren saygıdeğer hocam Prof. Dr. Ali YAKICI'ya; tez izleme komitemde bulunan ve çalışmamın her aşamasında bilimsel eleştirileri ve önerileriyle çalışmama yön veren değerli hocalarım Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR ve Prof. Dr. M. Öcal OĞUZ'a teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Çalışmam için yaptığım derlemelerde, bu zorlu süreçte beni hiç yalnız bırakmayan, bir botanikçi olarak bana yardımlarını esirgemeyen sevgili eşim Doç. Dr. M. Gökhan HALICI'ya ve yine derlemelerde yanımda bulunan anneannem Reyhan KABAOĞLU'na, babam Musa YÜKSEL'e ve annem Aliye YÜKSEL'e, ses kayıtlarını dinlerken yardımcı olan kardeşim Merve ÖZELCI'ye teşekkür ederim. Tez yolculuğunda, derlemeleri yaparken yanında olamadığım için çok üzüldüğüm fakat bana zorluk çıkarmayarak çalışmalarımı rahat yapmamı sağladığı için canım oğlum Rüzgar Kağan HALICI'ya da sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Benimle bilgilerini paylaşan hemşehrim olan kaynak kişilerime ve misafirperver, yardımsever Kastamonu halkına teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR.....	x
1. GİRİŞ.....	1
2. ARAŞTIRMA BÖLGESİ: KASTAMONU MERKEZİ VE İLÇELERİ.....	5
2.1. Kastamonu'nun Coğrafi Konumu.....	5
2.2. Kastamonu'nun İklimi	6
2.3. Kastamonu'nun Bitki Örtüsü	6
2.4. Kastamonu'nun Sosyal, Kültürel Yapısı	7
2.5. Kastamonu'nun Ekonomik Yapısı: Tarım.....	9
2.6. Kastamonu İlçeleri	10
2.6.1. Abana	10
2.6.2. Ağlı	11
2.6.3. Araç.....	12
2.6.4. Azdavay	13
2.6.5. Bozkurt.....	14
2.6.6. Cide	15
2.6.7. Çatalzeytin	16
2.6.8. Daday.....	16
2.6.9. Devrekâni.....	17
2.6.10. Doğanyurt	18
2.6.11. Hanönü.....	19

Sayfa

2.6.12. İhsangazi	19
2.6.13. İnebolu	20
2.6.14. Küre	21
2.6.15. Pınarbaşı.....	21
2.6.16. Seydiler	22
2.6.17. Şenpazar.....	23
2.6.18. Taşköprü	24
2.6.19. Tosya.....	25
3. SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA KASTAMONU MERKEZİ VE İLÇELERİ ETNOBOTANİĞİ.....	27
3.1. Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar	27
3.1.1. Halk İlaçları, Halk Hekimleri	29
3.1.2. Halk Mutfağı.....	70
3.1.3. Halk İnanışları.....	83
3.2. El Sanatları Geleneği.....	90
3.3. Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Şölenlerde Kullanılan Bitkiler.....	99
3.4. Sözlü Gelenekler ve Anlatımlarda Adı Geçen Bitkiler.....	103
3.5. Gösteri Sanatlarında Kullanılan Bitkiler	122
4. BİTKİ ADLARI.....	125
5. UYGULAMALI HALK BİLİMİ KAPSAMINDA İŞLEVSEL ÇÖZÜMLEME	149
5.1. Kentte Geleneksel Botanik.....	149
5.2. Kültür Ekonomisi ve Geleneksel Botanik.....	151
5.3. Geleneksel Botaniğin Korunması	160
6. SONUÇ ve ÖNERİLER	167
KAYNAKLAR	173

Sayfa

EKLER.....	179
EK 1. Kaynak Kişi Listesi	180
EK 2. Görüşme Formu.....	258
EK 3. Derleme Fotoğrafları	259
ÖZGEÇMİŞ	271

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
Akt	Aktaran
Çev.	Çeviren
Doç.	Doçent
Dr.	Doktor
Hzl.	Hazırlayan
KK.	Kaynak Kişi
Prof.	Profesör
S.	Sayfa
SOKÜM	Somut Olmayan Kültürel Miras
TDK	Türk Dil Kurumu
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

1. GİRİŞ

Kültürel mirasın korunmasına yönelik ilk kanunlar Avrupa'da 15. yüzyılın başında ortaya çıkmıştır. Kültürel miras ilk olarak 1907'deki uluslararası kanunda yer aldı ve onun korunması uluslararası anlaşmalar ve sözleşmeler bünyesinde UNESCO ve diğer hükümetler arası kuruluş tarafında 1950'den beri geliştirildi. Kültürel miras, korunarak gelecek nesillere aktarılması gereken değerler anlamına gelmektedir. Öcal Oğuz kültür koruma konusunda şunları söylemektedir:

XIX. yüzyılda "yaşatmak için saklamak" amacıyla "derlenen" halkbilimi ürünleri, artık "yaşatmak için yaymak" düşüncesiyle uygulanmaktadır. Kültürden kültüre, ülkeden ülkeye "blok" halinde kültürel aktarımların yaşandığı günümüzde, kültürün sürekliliğinin "korunarak" değil "yayılarak" sağlanabileceği, aksi durumda yerel kültürlerin yok olma sürecine gireceği olgusu karşısında, genelde Türk sosyal bilimcilerinin özelde Türk halkbilimcilerinin araştırma yöntem ve stratejilerini yeniden gözden geçirmeleri ve halkbiliminin inceleme alanına giren Türk kültür ürünlerini insanlığın evriminin basamaklarını oluşturmaya çalışan bilimlere ham malzeme veren ilkel kültürler kategorisinde çalışmak yerine, kültür verimlerini yerelden ulusala, ulusaldan küresele kazandırma süreçlerine hizmet edecek biçimde araştırmaları gerekmektedir (Oğuz, 2002:8).

Sağlıklı olmak, bize doğrudan tanınan bir hak olmaktan ziyade, özenle korumamız ve güçlü kılmaya çalışmamız gereken en önemli varlığımızdır (Eröztürk, 2004:13). Son zamanlarda teknolojinin de katkısıyla, doğanın bünyesinde barınan şifa sırları birer birer ortaya çıkmaya başlar. Evrensel bilgiler yayıldıkça, en üst teknolojinin bizzat doğanın kendisinde olduğu anlaşılmaya başlanmıştır. Eskiden "kocakarı yöntemleri" dediğimiz, ağızdan ağıza yayılan ve temelinde çoğu bitkinin aslında iyi birer şifa kaynağı olduğu gerçeğini barındıran tedavi şekillerinin doğruluğu bilimsel olarak da kanıtlanmaya başlamıştır. Doğa her türlü sıkıntının ve acının çaresini ve merhemini de bünyesinde barındırır. Doğadaki meyveler, sebzeler, baharatlar ve şifalı bitkiler doğanın bize birer hediyesi, Yaradan'ın sevgisinin birer ifadesidir (Saraç, ? :17).

Bilimsel araştırmalar olaylara çok yönlü ve disiplinler arası yaklaşımı gerektirmektedir. Böyle bir yaklaşım, farklı alanlarda bilim dallarını birbirine yakınlaştırmakta; yeni bilimsel disiplinlerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Tıp bilimi ile sosyal bilimlerin yakınlaşması, bu disiplinler arası yaklaşıma iyi bir örnek oluşturmaktadır (Turan, 2012:91). İnsanlar yüzyıllardır bitkileri besin kaynağı olarak, hastalıklarına şifa olarak kullanmış ve bitkilerle ilgili deneyimlerini biriktirmiştir. Bitki insan ilişkisi zamanla

çeşitlenmiş ve elde edilen bilgilerin sözlü veya yazılı olarak kuşaktan kuşağa aktarılmasıyla da toplumlarda zamanla bir botanik kültürü oluşmuştur. İşte bu gelenekselleşmiş botanik kültürün incelenmesinin Grekçe’de “halk” anlamına gelen “ethnos” ve “bitki” anlamına gelen “botane” veya “botanikos” sözcüklerinden oluşmuş “etnobotanik” bilim dalının ana konusunu oluşturduğu görülmektedir (<http://ztbb.org/festival/geleneksel-tip-festivali-2004/etnobotanik-ve-turkiye/>). Şinasi Yıldırım’lı etnobotanik tanımı konusunda şunları söyler: Geniş anlamda “ evrim süreci içinde insan-bitki ilişkileri” daha dar anlamda ise “bir yörede yaşayan halkın yakın çevresinde bulunan bitkilerden çeşitli gereksinimlerini karşılamak üzere yararlanma bilgisi ve o bitkiler üzerine etkileri”dir (Yıldırım’lı, 2004:175).

Birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış ve zengin bir kültürel mirasa sahip olan ülkemizin etnobotanik açıdan da oldukça zengin bilgi birikiminin olduğu görülmektedir. Ancak kırsal alanlardan kentlere olan göçlere ve sürekli gelişen teknolojiye paralel olarak, yeni nesiller bu hazinenin değerini bilmemekte ve bu bilgiler kullanılmadığı için kaybolma riski taşımaktadır. Bu nedenle önem arz eden bu bilgilerin bir an önce aktarımının sağlanması gerekmektedir. Ayrıca, yanlış arazi kullanımı, hayvanları fazla otlatma ve aşırıya varan ölçüde bilinçsiz bitki toplama faaliyetleri nedeniyle bitki örtüsü hızla yok olmaktadır. Buna ek olarak, modernleşme, sağlık hizmetlerine daha kolay erişim, yol ve ulaşım araçlarındaki gelişmeler v.b. faktörlerin etkisi ile günümüzde bitki kullanımının yaygın olduğu kırsal alanlarda bitkiler konusunda geleneksel bilgi birikimine sahip kişilerin sayısı da her geçen gün azalmaktadır. Ayrıca bu etnobotanik bilgilerin kayıtlı olmaması, eski kuşaklarca bilinen bilgilerin yeni kuşaklara aktarılmaması, bu konuda yeterli çalışmanın yapılmaması gibi nedenlerle bu kültürel miras artık yok olmak üzeredir ve genç nesillerin ilgisizliği nedeniyle de gün geçtikçe kaybolmaktadır. Bu bilgilerin kayıt altına alınabilmesi için organize ve kapsamlı bilimsel nitelikli çalışmaların en kısa sürede yapılması gerekmektedir.

İnsanoğlu var oluşundan günümüze bitkileri kendi amaçları doğrultusunda kullanmıştır. Dünyanın hemen her yerinde yaşayan diğer insan topluluklarında olduğu gibi Türkler de bitkilerden yüzyıllardan beri gıda, ilaç, boya, süs eşyası, mobilya, tarım aletleri, inşaat malzemeleri, nazar-büyü uygulamaları gibi alanlarda yararlanmıştır. Bu çalışmanın konusunu Kastamonu il merkezi ve ilçelerindeki bitkilerin halk anlatılarında yer alış

biçimleri, halk ağzındaki adlandırmaları, özellikleri, uygulama alanları ve bu bitkilerin kültür ekonomisine katkısı oluşturmaktadır.

Bu çalışmada, Kastamonu ili ve ilçelerindeki bitkilerin etnobotanik özelliklerinin envanterinin çıkarılması, uygulama alanlarının tespiti, kültür ekonomisine katkısının belirlenmesi ve bu bitkilerin kullanımlarına ilişkin bilgilerin ayrıntılarıyla araştırılarak belgelenmesi amaçlanmıştır.

Dünya'ya endemik bitkilerin tanıtılabilmesi için Türkiye'nin endemik bitki türlerinin neler olduğu ve nerelerde yetiştiği, yöresel adının ne olduğu, halk tarafından ne amaçla kullanıldıklarının bilinmesi gerekir (Torlak, 2010:11).

Kastamonu il merkezi ve ilçelerinde hangi bitkilerden yararlanabileceğinin tespiti, ancak etnobotanik çalışmalar ışığında belirlenebilecektir. Böylece halkın kendi içinde yaşayan bu bilgilerin geri dönüşü, yine halkın kendi ekonomisiyle birlikte ülke ekonomisine güç kazandıracak ve her alanda yaşama standardının yükselmesine katkı sağlayacaktır.

Tez çalışmasına, kaynak taraması ve alan araştırması (derleme) yapılarak veri toplanmıştır. Derleme, halk bilgisi yaratmalarının belli bir zamanda, belli bir yerde, belli bazı araç ve yöntemleri kullanan uzman halkbilimci veya amatör olarak halk bilimine ilgi duyan kişi veya kişilerce, halk bilgisi ürünlerini yaratan, yeniden yaratan, taşıyan, nakleden, aktaran ve icra eden kişilerden sözlü yazılı ve görsel olarak kaydedilmesi ve maddi ürünlerin toplanması işidir (Ekici, 2007:25-26). Hazırlanan görüşme formundaki sorular kaynak kişilere sorulmuş ve bu sorulara verilen cevaplar çalışmanın büyük kısmını oluşturmuştur. Kastamonu merkez, Abana, Ağlı, Araç, Azdavay, Bozkurt, Cide, Çatalzeytin, Daday, Devrekâni, Doğanyurt, Hanönü, İhsangazi, İnebolu, Küre, Pınarbaşı, Seydiler, Şenpazar, Taşköprü, Tosya ilçe merkezleri olmak üzere 20 ve bu ilçelere bağlı 71 köyde derleme yapılmıştır. 302 kaynak kişiyle görüşülmüştür. Kaynak kişilerin 115'i kadın, 187'si erkektir. Bu kaynak kişilerden, bitkilerden hangi alanlarda yararlanabileceğimiz soruları sorulurken cevap olarak verdikleri bilgileri kimden ya da nereden öğrendiği sorusu da sorulmuştur. Kaynak kişilerin % 95'i bilgileri büyüklerinden, atalarından öğrendiklerini geriye kalan % 5'lik kısım ise medyadan, kitaplardan öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

Çalışmamızın "Giriş" bölümünde araştırmanın konusu, amacı, önemi, yöntemi hakkında bilgi verilmeye, etnobotanik tanımı ve uygulamalı halkbilimi kavramlarını tanımlamaya ve diğer bölümler hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır.

"Araştırma Bölgesi: Kastamonu Merkezi ve İlçeleri" başlıklı bölüm altında, Kastamonu'nun coğrafi durumu, iklimi, bitki örtüsü, sosyal kültürel yapısı, ekonomik yapısı ve ilçeleri hakkında bilgi verilmiştir.

"Somut Olmayan Kültürel Miras Kapsamında Kastamonu Merkezi ve İlçeleri Etnobotaniği" başlığını taşıyan üçüncü bölümde UNESCO'nun 32. Genel Konferansında 17 Ekim 2003 tarihinde kabul ettiği "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi"nde belirlenen amaçlar doğrultusunda korunması gereken somut olmayan kültürel miras alanları alt başlıklar halinde verilmiştir. Bu başlıklar ise "El Sanatları Geleneği", "Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Şölenlerde Kullanılan Bitkiler", "Sözlü Gelenekler ve Anlatımlarda Adı Geçen Bitkiler", "Gösteri Sanatlarında Kullanılan Bitkiler" ve "Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar" bu başlığın altındaki başlıklar ise "Halk İlaçları, Halk Hekimleri", "Halk Mutfağı", "Halk İnanışları"dır.

Dördüncü bölüm "Bitki Adları" olarak adlandırılmıştır. Tespit edilen bitki adları Kastamonu ağzında bitki adı, Anadolu ağızlarında bitki adı ve bilimsel ad olarak üç başlıkta tablolandırılarak verilmiştir. Bu tabloyu takiben bitkilerin adlandırılışının nasıl yapıldığı konusu da belirtilmiştir.

"Uygulamalı Halk Bilimi Kapsamında İşlevsel Çözümleme" başlıklı beşinci bölümde işlev araştırmalarının uygulamalı halkbilimi ile birlikte kazandığı boyut doğrultusunda "Kentte Geleneksel Botanik", Kültür Ekonomisi ve Geleneksel Botanik", "Geleneksel Botaniğin Korunması" gibi alt başlıklara ayrılmıştır.

Bu konuyla ilgili olarak "Sonuç ve Öneriler" kısmında ise incelemeler sonucunda ulaşılan bulgular ana hatlarıyla verilmiştir.

2. ARAŞTIRMA BÖLGESİ: KASTAMONU MERKEZİ VE İLÇELERİ

2.1. Kastamonu'nun Coğrafi Konumu

Türkiye'nin Kuzeybatı Anadolu Bölgesi'nde yer alan ve yüz ölçümü 13.699 km² olan Kastamonu, 33 - 46 doğu boylamları 41 - 42 kuzey enlemleri arasında yer alır. Kastamonu Güneyde Çankırı, güney-doğuda Çorum, doğuda Sinop, batıda Karabük, kuzey- batıda Bartın illeri ile komşudur. Kastamonu'nun kuzeyinde ise Karadeniz bulunur. Merkez ilçesi ile birlikte 20 ilçeye sahiptir. Bunlar merkez ilçe, Abana, Ağlı, Araç, Azdavay, Bozkurt, Cide, Çatalzeytin, Daday, Devrekâni, Doğanyurt, Hanönü, İhsangazi, İnebolu, Küre, Pınarbaşı, Seydiler, Şenpazar, Taşköprü ve Tosya'dır. Bu ilçelerden İnebolu, Abana, Bozkurt, Çatalzeytin, Cide ve Doğanyurt Karadeniz sahilinde; Küre, Şenpazar, Pınarbaşı, Azdavay ve Ağlı ise Küre dağları üzerinde, yani sahile göre güneyde bulunmaktadır (Zengin, 2008:1). Küre dağları ve Ilgaz dağları arasında kalan düşük rakımlı vadi üzerinde ise Seydiler, Devrekâni, Taşköprü, Hanönü, Daday ve Kastamonu merkez ilçe yer almaktadır. Ilgaz dağlarının Kastamonu'ya bakan yamaçlarında Araç ile İhsangazi ilçeleri bulunmaktadır. Ilgazların güney eteklerinde ise Tosya ilçesi yer alır. Kastamonu'nun tarıma elverişli arazisi sınırlıdır; orman itibariyle zengin ve geniş yaylalara sahiptir (Baydil, 2005: 49).

Bölgenin jeolojik yapısında, bölgenin iç ulaşımını olduğu kadar, diğer bölgelerle ilişkisini de günümüze gelene kadar zorlayan dağlar egemendir. Bunların en önemlileri kent merkezinin güneyinde doğu-batı doğrultusunda uzanan ve en yüksek noktası 2546 m ile Küçük hacet (Çatalılgaz) tepesi olan Ilgaz dağları ile kent merkezinin kuzeyinde denize paralel uzanan, en yüksek noktası 2019 m ile Yaralıgöz (Türbekaya) olan Küre (İsfendiyar) dağlarıdır. Bölgede ovalık alan azdır. Daday ve Taşköprü ilçelerini kapsayan 120 km uzunluğunda 20-30 km genişliğinde Gökırmak vadisi Kastamonu'nun en önemli ovasıdır. İlin yaklaşık %22'sini kaplayan platolar ise Küre-Ilgaz arasındaki alandır. İl içerisinde akarsular Gökırmak, Devrez çayı, Devrekâni çayı, Araç çayı ve bunların kollarından oluşmaktadır. Kastamonu kent merkezinin ortasından geçen Karaçomak deresi, Gökırmak'ın bir koludur (Akt. Eyüpgiller, 1999: 29).

2.2. Kastamonu'nun İklimi

Kastamonu ilinin iklim özellikleri hem karasal ve denizel hem de yarı karasal iklim tiplerinin her üçüne de uyum gösterir. Özellikle Karadeniz kıyısı boyunca yazları sıcak, nemli, kışları ise serin ve yağışlı bir iklim hüküm sürerken (Cide, Doğanyurt, Abana, Bozkurt, İnebolu, Çatalzeytin ve Şenpazar) hemen kıyıdan ve deniz seviyesinden itibaren 1000 metre rakımlı kesimlerde yarı karasal bir iklim hüküm sürer yazları serin kışları ise soğuk ve yağışlı bir iklim ile yayla/plato iklimi sergilenir (Azdavay, Pınarbaşı, Devrekâni, Küre, Seydiler, Ağlı, Daday), denizden uzak, yazları sıcak ve kurak kışları ise soğuk ve yağışlı kara ikliminin hüküm sürdüğü alanların (Kastamonu Merkez, Taşköprü, Tosya, Hanönü, Araç, İhsangazi) iklim kuşakları dağ kuşakları ile paralellik sergiler ve kıyıya paralel Küre ve Ilgaz Dağları nemli ve ılıman kıyı/deniz ikliminin iç bölgelere geçişini engeller (Tunoğlu, 2008:32).

2.3. Kastamonu'nun Bitki Örtüsü

Kastamonu il topraklarının %64'ünü orman alanı kaplar. Bu oranı ile Kastamonu yurt ormanlarının %8'ine sahiptir. Yaklaşık 7500 km²'lik orman alanının 6300 km²'si koru, 1200 km²'si ise baltalık orman (verimsiz) orman özelliğindedir. Çayır ve meralar il topraklarının %6'sını, tarım alanı ise %28'ini oluşturur. Bol yağışın etkisiyle bütün Karadeniz Bölgesi'nde zengin orman çok çeşitli bitki örtüsü vardır. Deniz kıyısında başlayan orman varlığı yayvan ve iğne yapraklı ağaçlarla yükseklerle doğru tırmanır. Ormanların % 80'i iğne yapraklı, % 20'si ise yayvan yapraklı ağaçlardır (Erdoğan, 2010:26).

Türkiye florası ya da bitki çeşitliliği en son resmi rakam olarak 12.000 çeşitten oluşur. Burada çeşitten kastedilen, tür sayısı ve buna ek olarak türaltı birimlerin de eklenmesi ile elde edilen sayıdır (alttür+veryete). Ülke florası ile ilgili temel rakamlar şöyledir: Familya sayısı 174, cins sayısı 1251, tür sayısı 9222, bitki çeşitliliği 12006, endemik bitki çeşidi 3778, endemizm yüzdesi 31'dir. Floradaki 3778 bitki, yeryüzünde sadece Türkiye'de yetişir. Bu genel yapı içinde Kastamonu florasına il düzeyinde bakıldığında rakamlar şöyledir: Familya sayısı 94, cins sayısı 413, tür sayısı 956, endemik tür sayısı 189, endemizm oranı Türkiye geneli %6, Kastamonu geneli %20'dir. Kastamonu florasıyla ilgili rakamlara bakıldığında, il florasının ülke florasının %10'unu oluşturduğu

görülür. Ülke genelindeki endemiklerin de %6'sı Kastamonu'da yetişir. Türkiye florası incelendiğinde toplam 26 bitki türünün bilim dünyasına Kastamonu, Ilgaz, Tosya yöresinin eski ismi olan Paphlagonia tür isimleri ile sunulduğu görülür (Erik, 2008: 16).

Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde, Evliya Çelebi'ye göre Osmanlı toprakları içinde 70 adet büyük yayla vardır. Bu yayların bir kısmını sayarken Kastamonu yaylasını atlamaz ve büyük yaylalar arasında sayar. Aydın toprağı içinde bulunan Balyambolu kazasının pamuğı çok kalitelidir bu kalitesinin mukayesesi Evliya Çelebi tarafından Kastamonu pamuğı ile yapılır (Dağılı, 2005:195).

Kastamonu ilinde bitkilerin halk arasında kullanımlarını tespit etmek için; Kastamonu merkez, Hoca köyü, Hasköy, Keremli köyü, Budamış köyü, Dereköy' de on üç kadın, on erkek ile görüşülmüştür.

2.4. Kastamonu'nun Sosyal, Kültürel Yapısı

Anadolu'nun Türk vatanı oluşuna kadar geçen sürede Kastamonu ve havalisi pek çok kültür ve medeniyete ev sahipliğı yapar. Tarihi, M.Ö. 2000'li yıllara kadar uzanan Kastamonu ve havalisi Anadolu'nun büyük bir kısmı gibi, Malazgirt muharebesinden (1071) hemen sonra Türklerin hâkimiyetine girer. Ancak tekrar Bizans'ın eline geçen Kastamonu kesin olarak 1176'da Türk hâkimiyetine girer. Bir Türkmen merkezi olan Kastamonu 18. yüzyılda uç beylerbeyliğidir. Oğuz boylarının Anadolu üzerindeki yerleşimlerine baktığımızda Kastamonu pek çok Oğuz boyunu bünyesinde bulundurması sebebiyle ayrı bir mevkie sahiptir. Şehri ilim ve sanat hayatı açısından değerlendirdiğimizde de yetiştirdiğı ilim adamı, sanatçılar, müderrisler, şeyhülislam ve onlara mekân teşkil eden camiiler, medreseler, hanlar, tekke ve zaviyeler sayıca çokluk gösterir. Bilindiğı gibi külliye devrin iktisadî, sosyal, kültürel ve medeniyet seviyesi için adeta bir gösterge teşkil eder. Bir kültür şehri olan Kastamonu'da da tespit edilebilen 12 külliye bulunur. Şehir ve çevresi ayrıca 80 camii, 30 kadar yıkılmış veya kaybolmuş camii ve mescide, 68 türbe, 8 medrese ve kütüphaneye, 16 kadar da yıkılmış veya kaybolmuş medrese ve kütüphaneye, 9 han ve kervansaraya, 14 hamama, 42 çeşme ve şadırvana da mekân teşkil eder (Turan, 2000: 140).

Kastamonu, Türkler tarafından alındıktan sonra hiçbir düşman işgaline uğramadan günümüze kadar tarihsel dokusunu ve kültürel değerlerini koruyarak Türk kültürünü geçmişten geleceğe taşıyan en önemli merkezlerden biridir (Yüksel, 2010:2). Bu açıdan Kastamonu gelenekleri, örf-adetleri, el sanatları, halk oyunları, yaşam tarzı ve insan ilişkileri açısından Türk kültürünü en iyi yansıtan şehirlerden biridir. Kastamonu halk kültürü ürünleri, Türklerin kendi kültürüyle yabancılaşmasını önleyerek, Türk kültürünün korunmasında, yaşatılmasında önemli işlevi ve yeri vardır (Yüksel, 2011:7).

Kastamonu kültürünü bir bütün olarak vermek zordur. Tosya ilçesinin kendine has çok farklı folklorik yapısına karşılık, sahilde yer alan Cide, İnebolu ve Bozkurt ilçelerinin kendi aralarında da belirgin kültür farklılıkları vardır. Hatta aynı ilçe içinde bile farklı yapılar görülür. Cide'de deniz kıyısındaki yerleşim yerlerinde sarı yazma kadınların giyim özelliği olurken, dağların iç kısımlarında kıyafetin farklılaştığı bilinir. Kastamonu merkezi, Daday ve Devrekâni yöresinin davul-zurnaya olan tutkusu, Cide' de kemaniye, Tosya'da maşanın eşlik ettiği saza dönüşür. Tosya'nın zengin ve çok farklı çocuk oyunu ve eğlenceleri başka yerde görülmez. Kastamonu'da pıtana, Devrekâni'de pata, Azdavay çevresinde hozmur, Cide'de gumpiri isimleri ile patates anlatılmaya çalışılır. Daday'ın meşhur etli ekmeğini, Devrekâni'nin sıkmasını, Taşköprü'nün püryanını, Azdavay'ın kara çorbasını, Küre'nin Ecevit çorbasını başka yerde bu tatla yemek mümkün olmaz. Daday'ın çarı, Şenpazar'ın çene altından dolanan kırmızı boncuklu örtüsü ve altındaki tekke, Azdavay'da kızla, kadını ayıran boncuklu dizi, Cide'nin Pazar yerinin renkli görüntüsü her zaman hatırlanır (Erdoğan, 2008:24).

Eski bir yerleşim merkezi olan Kastamonu Anadolu'ya Türklerin gelmeye başlamasından sonra Danişmentlilerin, Anadolu Selçuklularının, Çobanoğullarının, Candaroğullarının, Osmanlı imparatorluğunun ve Türkiye Cumhuriyetinin Batı Karadeniz'de önemli kültür merkezi haline gelir. Uzun tarihi geçmişi, çok zengin kültürü ve coğrafi konumu ile bu il, günümüze kadar bozulmadan gelebilen Türk mimarisinin en güzel örnekleri ve el sanatları açısından önemli kültür ve sanat merkezi olur (Sarioğlu, 2005:72). Kastamonu, Türkler tarafından alındıktan sonra hiçbir düşman işgaline uğramadan günümüze kadar tarihsel dokusunu ve kültürel değerlerini koruyarak Türk kültürünü geçmişten geleceğe taşıyan en önemli merkezlerden biridir. Bu açıdan Kastamonu Türk tarihi ve kültürü açısından çok zengin ve değerli bir ildir. Kastamonu el sanatları, kendine özgü teknik, renk, desen, kompozisyon ve diğer özellikleri ile günümüze

ulaşan çok önemli kültür miraslarımızdandır. Bu el sanatları özde Kastamonu'nun genelde ise Türk toplumunun kültür zenginliğinin bir bölümünü temsil etmektedir. Kastamonu halk kültüründe yer alan el sanatları bakırcılık, dokumacılık, çömlekçilik, oymacılık, çakıcılık, sepetçilik, bez baskıcılığı, çarşaf bağcılığıdır. Kastamonu ilinin bilinen en ünlü halk oyunu Sepetçioğlu'dur. Zeybek danslarının yayıldığı coğrafyada, üçüncü bölgede yer aldığı kabul edilen Kastamonu iline ait Sepetçioğlu oyunu da bir zeybek çeşididir. Bu oyunun, Kastamonu'ya coğrafi olarak yakın olan (Çankırı, Çorum, Kırşehir, Sinop, Zonguldak) illerde de oynandığı görülür. Söz konusu oyun, hemen her halk oyunu gibi hikâyeli ve türkölüdür. Sepetçioğlu çevik, hareketli bir oyundur ve davul-zurna dışında bağlama, def, kabak kemane gibi enstrümanlarla da oynanır (Yüksel, 2010: 1088).

2.5. Kastamonu'nun Ekonomik Yapısı: Tarım

İl topraklarının %64'ü orman alanı, %28'i tarım arazisidir. Arazinin %2'si yerleşim alanları ve kullanılmayan topraklar, %6'sı çayır ve meralardan oluşur. 367000 hektar tarım alanının 161000 hektarı sulamaya elverişli iken bunun ancak üçte biri sulanabilmektedir.

İl'de tarım ve hayvancılık temel geçim kaynağıdır. Kastamonu merkez ilçe, Taşköprü ve Tosya bilinen ve sulanabilen tarım alanlarının en önemlileridir. Bu alanlardan: Kastamonu çevresinde şeker pancarı, kenevir, elma başta olmak üzere sebze ve meyveler, Taşköprü çevresinde, şeker pancarı, kenevir, elma yanında sarımsak ekim alanları geniş yer tutar. Tosya devrez vadisinde çeşitli meyve ve sebze üretimi yanında çeltik (pirinç) ekimi en önemli toprak ürünü olarak görülür (Erdoğan, 2010: 31).

Kastamonu ili süs bitkileri ve kesme çiçek yetiştiriciliği açısından diğer illere göre daha avantajlıdır. Bunun nedeni Akdeniz ve Ege bölgelerinde yaz aylarının sıcak ve kurak gitmesi ve aynı zamanda yaz aylarında yüksek sıcaklıktan dolayı çiçeklerin kalitesinin düşmesi sorununun Kastamonu ilinde görülmemesidir. İlde gece ve gündüz sıcaklık farkının fazla olması süs bitkileri ve kesme çiçek üretimini olumlu yönde etkiler. En çok üretilen kesme çiçek glayöldür. İlde 2007 yılı istatistiklerine göre toplam 33.087 ha alanda yem bitkileri üretimi gerçekleştirilmiş olup, 2008 yılında yem bitkileri desteklemesi kapsamında 19.494 ha alanda yem bitkileri üretimi gerçekleştirilmiştir. Bu üretimin % 84'ünü tek yıllık, % 3'ünü çok yıllık yem bitkileri oluşturur. Silajlık mısır ekiliş oranı ise % 12'dir. İl açısından sarımsak önemli bir ürün olup Türkiye üretiminin yaklaşık dörtte biri

Kastamonu'da gerçekleştirilir. Ayrıca Kastamonu topraklarında bulunan selenyum minerali sayesinde Kastamonu sarımsağının tat ve kalitesi diğer ürünlerden daha iyidir. 10 yıllık dönem içerisinde sarımsak ekiliş ve üretiminde dalgalanmalar olsa da yükselen bir eğilim görülür. Üreticiler karlı olduğu için her yıl veya en fazla bir yıl ara ile üretim yaparlar. <http://kastamonu.tarim.gov.tr/Menu/48/Ekonomik-Yapi>

2.6. Kastamonu İlçeleri

2.6.1. Abana

Abana, Kastamonu ilinin Karedeniz kıyısındaki ilçelerinden biridir. Abana 1871 yılında Nahiye olmuş daha sonra 1945 yılında ilçe yapılmıştır.

İlçenin 33 km²'lik yüzölçümünün büyük bir bölümü, orman (kestane, çam, meşe) fundalık, çalılık, kayalık meskûn saha şeklindedir. Batısında Ezine ve İlişi, doğusunda Hacıveli ve Kuğu çayları dik yamaçları ve kanyonları geçerek Abana çevresinde denizle buluşurlar. İklim olarak; Karadeniz iklimi hakimdir. Yazları sıcak, kışları ise ılık geçmektedir. İlçede turizm, diğer sektörlerle göre daha çok gelişmiştir. Sanayi konusunda gelişim gösterememiştir. Sanayi konusunda gelişim gösterememesinin nedeni olarak, hammaddenin bulunmayışı ve ilçenin pazar ulaşımının uzaklığı gösterilebilir. İlçede geçim kaynaklarından birisi de balıkçılıktır. Balıkçılık sektörü amatörce sürdürülmekte, küçük kazançlar elde edilebilmektedir. Geçimini balıkçılıkla sürdüren ailelere rastlamak mümkündür. Tarım konusunda fazla gelişme yoktur. Tarım arazileri de yok denecek kadar azdır. Ticari anlamda tarımdan bahsetmek pek mümkün değildir. Ancak son yıllarda kivi yetiştiriciliği yapılmakta olup, bu konuda başarı elde edilmiş verim sağlanmıştır. İlçede tarımcılık konusunda meyvecilik, sebzeçilik, tarım ürünleri, hayvancılık ve arıcılık olmak üzere az da olsa gelir elde edilmekte olup, kivicilik hariç ticari anlamda gelir elde edilememektedir. <http://www.abana.gov.tr> 25.03.2014

Abana doğal güzelliklere sahip bir ilçedir. Bitkilerin uygulamaları konusunda Abana merkezde yedi kadın, dokuz erkek; Denizbükü köyünde iki erkek; Altıkulaç köyünde iki erkek ile görüşülmüştür.

2.6.2. Ağlı

Ağlı Türkiye'nin batı Karadeniz Bölgesi'nde Kastamonu ili sınırları içindedir. İl merkezine uzaklığı 50 km'dir. İlçenin doğusunda Seydiler, batısında Azdavay, kuzeyinde Küre ve güneyinde Daday ilçeleri bulunmaktadır. Ağlı İlçesi ormanlık bölgededir. Dağlar arasında bulunan dar bir vadide kurulmuştur. Etrafı yüksek tepelerle çevrilidir. İlçenin önemli tepeleri şunlardır; Uğralı Tepe, Gök Tepe Hıdırlık ve Alınca Tepeleridir. Çevrenin en yüksek tepesi olan Gök Tepe 1250 M. yüksekliğindedir. Diğer bir tepe Ağlı Kalesi'nin üzerinde bulunduğu tepedir. Ağlıda belli başlı ova yoktur. Su kaynakları bol değildir. Akarsuları yok denecek kadar azdır. Kar ve yağmur sularının akması ile yaşayan küçük derecikler bulunur. Bu derecikler düzensiz olduğundan yararlanma imkânı yoktur. Sulama döneminde bu derelerden akan sular zaten kesilmektedir. Ağlı ve çevresinde bir yılda üç mevsim yaşanır. Genelde kış mevsimi kasım ayında başlar, nisan ayı sonuna kadar devam eder. Kar erken yağar, geç kalkar. Yörede ilkbahar mevsimi hiç yaşanmaz. Yazlar ılık, yağmurlu; kışlar sert ve kar yağışlıdır. Çevrenin ormanlık ve dağlık oluşu soğukları önler kış aylarında ısı -15 dereceden aşağı düşmez, yaz aylarında +25 dereceden yukarı çıkmaz. Doğal bitki örtüsünü daha ziyade ormanlar oluşturmaktadır. Ormanlarda çam, köknar, meşe, kavak ve söğüt gibi ağaçlar vardır. Dağların ve ormanların etekleri fundalıklarla kaplıdır. Tahıllardan buğday, arpa ve nadiren de fiğ ekilir. Meyvecilik gelişmemiştir. <http://www.agli.gov.tr> 26.03.2014

Tarihi Kayık Yarışları

Tam olarak bilinmemekle beraber tahmini olarak 400 yıldır geleneksel olarak yapılmaktadır. Özelliği kayık diğer kayıklardan farklı olarak, erik ağacından yapılmakta, 1,5m boyunda, 25cm genişliğindedir. Özel bir takım tekniklerle öncelikle koruyucu bir tabaka oluşturulmakta, nemden ve darbelerden etkilenmemesi sağlanmaktadır. Daha sonra sürat yapabilmesi için yine özel tekniklerle kayganlığı artırılmaktadır. Yarış pisti yine özel tekniklerle çarık denen tarihi ayakkabı ile hazırlanmaktadır ve pist iki aşamadan ibarettir. Birinci aşama kayığın hız yapması için gerekli iniş bölümü, ikinci aşama ise kazananın belirlenmesi için gerekli çıkış bölümüdür. İniş bölümünden en hızlı şekilde inerek ikinci kademede en yükseğe çıkan kayık birinci olmaktadır. Birincilere Boğa dana hediye verilmektedir. Halen, Babadan geleneği devam ettirebilecek yetenekteki oğula en önemli miras olarak bırakılan ve tahmini 400 yıllık

oldukları sanılan kayıkların ilginç isimleri ise şöyledir. Fermansuz, Hacıset, Canlıca, Karayılan, Yanımalaklı, Sarıkayık, İmparator, Babaca
http://www.agli.bel.tr/agli/icerik/kat_list.asp?kat_id=9&ad=Etkinlikler

Ağlı Panayırı

Ağlının geleneksel en eski ve en meşhur kültürel faaliyetlerden bir tanesi de Ağlı Panayırıdır. İlçe halkının hasıl yorgunluğunu attığı, kışlık alış verişini yaptığı, ilçe halkının yetiştirdiği büyük ve küçük baş hayvanları pazarladığı bir organizasyondur. 3 gün süren panayırda çeşitli eğlenceler yarışmalar mevcuttur.
http://www.agli.bel.tr/agli/icerik/kat_list.asp?kat_id=9&ad=Etkinlikler

Ağlı Kale Şenlikleri

2001 yılında Ağlı Kültür ve Dayanışma Derneğinin girişimleri ile başlatılan organizasyon, günümüze geldiğinde Ağlı Belediyesi ve Ağlı Kaymakamlığı katılımlarıyla, Kültür ve Turizm Bakanlığının yerleşik programına dâhil olmuş bir şenliktir. Ağlı Kalesi şenliği Temmuz ilk haftasında yapılır. Ağlı Kalesi şenliğinin amacı ilçemizin kültürel mirası olan ve 1. dereceden kültürel miras olarak kabul edilen Ağlı Kalesini ve Ağlı'yı tanıtmak, ilçeden göç eden Ağlılılar ile yöre insanını birleştiren kültürel bir girişimdir.
http://www.agli.bel.tr/agli/icerik/kat_list.asp?kat_id=9&ad=Etkinlikler

Ağlı ilçesinin etrafı ormanlarla kaplıdır. Kışları uzun ve soğuk, yazları ise serin ve yağışlıdır. İlçenin bitkileri kullanım alanlarını derlemek için Ağlı merkezde iki erkek; Bereketli köyünde iki erkek ile görüşülmüştür.

2.6.3. Araç

Araç, Kastamonu - Karabük yolu üzerinde ve kaynağını Ilgaz dağından alan Araç çayının kuzey kıyısında kurulmuştur. Deniz seviyesinden yüksekliği 641 metre, ilçenin yüzölçümü ise 1880 km²'dir. İlçe arazisi genellikle kuru ve sulu dere yatakları ile birbirinden ayrılmış, fazla sarp olmayan engebeler halindedir. İlçede karasal iklim görülür, yazları sıcak, kışları karlı ve donludur. Yağış genellikle ilkbahar ve sonbaharda görülür. İlçe topraklarını kaplayan hâkim bitki örtüsü orman ağaçlarıdır. İlçenin sınırları içinde tarım alanları hariç tutulursa diğer bütün dağlar ve dağ yamaçları sık ormanlarla kaplıdır.

Orman ağaç türleri olarak köknar, kayın, meşe ve çam başta gelmekte ve işletmeye çok elverişli bulunmaktadır. İlçe halkının esas geçim kaynağını tarım teşkil eder. Fakat bunun yanında hayvancılık ve ormancılık da yer alır (Yaşar, 1990: 8-80). İlçede ekonomik hayat temelde tarım ve hayvancılık üzerine kurulmuştur. Orman alanlarının fazla olması tarım yapılmasını zorlaştırmaktadır. Toplam arazinin %17'si tarım arazisi olarak kullanılmaktadır. Bu alanın %1 kadarında sulu tarım yapılabilir. İlçemizde genelde buğday, arpa, patates sebze çeşitleri vb. yetiştirilmektedir. Bitkisel üretime ilişkin desteklemeler (mazot-gübre desteği ve yem bitkileri desteği, sertifikalı tohum ve meyve fidanı desteği), hayvancılığa yönelik desteklemeler (süt destekleme primi, anaç sığırmada desteği, buzağı desteği, anaç koyun-keçi desteği, arı yetiştiriciliği desteği, hayvan hastalıkları ile mücadele desteği), hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele, bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele, çiftçi eğitim ve yayım çalışmaları, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı kaynaklı projelerin uygulama ve takibi konularında mevcut imkânlar ölçüsünde hizmet verilmektedir. İlçemiz turizmini canlandırmak ve ilçemizi tanıtmak amacıyla her yıl Hacı Bekir Şekerciler ve Pastacılar ve Yayla Kültür Festivali düzenlenmektedir. <http://www.arac.gov.tr> 26.03.2014

Araç ilçesinde birçok yayla bulunmaktadır. Yeşil doğası ve temiz havası ile yayla turizmi için çok uygundur. İlçede bitkilerin halk arasında kullanımlarını tepsi etmek için Araç merkezde iki erkek, üç kadın; Akgeçit köyünde üç erkek; Ekinözü köyünde iki kadın; Gemi köyünde üç erkek ile görüşülmüştür.

2.6.4. Azdavay

Azdavay İlçesi Batı Karadeniz Bölgesi'nde Kastamonu İlinin Kuzey Batısında 840 km²'lik bir yüzölçüme sahip engebeli ve ormanlık bir arazi ile kaplıdır. İlçe merkezinin rakımı 830 metre olup iklimi serttir. Kış ayları uzun sürer ve kar yağışı yoğundur. Kış mevsimi boyunca özellikle geceleri ısıнын -20'lere kadar düştüğü gözlemlenmektedir. İlkbahar ve sonbahar ayları serin ve yağışlı olup yaz mevsiminde ısı ortalama olarak 25 derece civarındadır.

İlçe Kuzeyde Doğanyurt, Kuzey Batıda Şenpazar, Batıda Pınarbaşı, Güneyde Daday, Doğuda Ağlı ve Kuzeydoğuda Küre ilçeleri ile komşudur. İlçenin belli başlı akarsuyu Devrekâni Çayı'dır. Bu akarsu ilçenin doğusundan batısına doğru akar, Hacet

Kayası'ndan kuzeye kıvrılarak Cide ilçesi sınırlarına girer ve Karadeniz'e dökülür. Kocaçay ve Valay Çayı da ilçenin diğer önemli akarsularıdır. İlçe'nin toprakları mera ve ekili alanlardır. Ormanlık alanların alçak bölümleri yapraklı bitki örtüsü bakımından zengindir. Ormanlık alanlar çoğunluktadır. % 64'ü ormanlık olan ağaçlar ve maki (ağaçcık) türleri ile yüksek bölümleri ise iğne yapraklı ağaçlarla kaplıdır. Buralarda görülen kaya fındığına başka yerlerde rastlanmaz. Bu fındık meyvesinin kabuğu çok kalın olup, içi ise çok lezzetli ve besin değeri bakımından oldukça iyidir. Kerestesi mobilyacılıkta kullanılır. İlçede; köknar, çam, ardıç, kayın, meşe, karaağaç, kavak, ıhlamur, gürgen, dişbudak, fındık, çınar, kızılâğaç, söğüt gibi ağaçlarla şimşir, yaban kirazı, orman gülü (avu), kurtbağrı, ılgın, böğürtlen, kızılçık (kiren) eğrelti ve ayı üzümü gibi ağaçcıklar bulunmaktadır.

Köylerde tarım, hayvancılık ve orman işleriyle uğraşılır. Özellikle köylerde kadınlar geleneksel giysilerini giymeye devam etmektedir. Bu giysiler renkli bir özellik taşırlar ve bunu Çarşamba günleri kurulan ilçe merkezindeki pazarda görmek mümkündür. Özgün nitelik taşıyan bu giysiler Kastamonu halk oyunları için ideal giysi olarak kabul edilmiştir.

<http://www.azdavay.gov.tr/sosyal-ve-kulturel-yapisi/#sthash.qaAEq0cY.dpuf> 26.03.2014

Bitkilerin halk arasında kullanımlarını tespit etmek için Azdavay merkezde iki erkek beş kadın ; Yumacuk köyünde bir kadın, bir erkek; Söğütpınar köyünde beş erkek; Akçaçam köyünde bir erkek; Topuk köyünde iki kadın bir erkek; Çakıroğlu köyünde bir kadın; Kayıkçı köyünde dört kadın bir erkek ile görüşülmüştür.

2.6.5. Bozkurt

Bozkurt doğusunda Çatalzeytin, batısında İnebolu, kuzeyinde Abana ve Karadeniz, güneyinde Devrekâni ve Küre ilçeleriyle sınırdır (Kütüklü ve Tunoğlu, 2012:528). Karadeniz sahilinden 2 km içeride olan ilçenin il merkezine uzaklığı 95 km'dir. Ormanları içindeki yaylaları ile ünlü olan ilçede ahşap oymacılık ve ahşap sanayi de oldukça gelişmiştir. Köyleri ile birlikte 10.159 nüfusa sahip olan Bozkurt 2004 yılı Avrupa Konseyi Onur Bayrağı'nın da sahibidir (Yaman, ?:88). Yörenin coğrafi, ekonomik ve ticari merkezi durumundaki ilçe merkezine Bizans döneminde Pazar anlamına gelen Kilmas adı verilir.

Daha sonra yöreye Türklerin hâkim olması ile ilçe merkezine Pazaryeri adı verilir. İlçede bayramlarda arife günleri hazırlık yapılır, kuran ve dualar okunur. Bayram namazından sonra çocuklar fakir kimselerce sevindirilir. İlçede komşuluk ilişkileri de gelişmiştir. İlçe sakinleri birbirlerinin hak ve hukukuna saygı gösterirler (Zengin, 2008:74).

Bozkurt merkezde yedi erkek; Isırganlık köyünde iki erkek; Keşlik köyünde bir erkek, Ambarcılar köyünde bir erkek ile görüşme yapılarak bitkilerin uygulama alanları konusunda bilgiler alınmıştır.

2.6.6. Cide

Cide ilçesi Batı Karadeniz Bölümünde Kastamonu İl sınırları içinde yer alan Kastamonu'ya bağlı bir ilçedir. İlçe topraklarını kuzeyde Karadeniz, kuzeydoğuda Doğanyurt, Doğuda Şenpazar, güneyde Azdavay ve Pınarbaşı ilçe topraklarıyla batıda Bartın iline bağlı Kurucaş ile ilçe topraklarıyla sınırlıdır. Cide'de tipik Karadeniz iklimi görülmesine rağmen Batı Karadeniz bölümünden daha fazla yağış alır. Bunun nedeni Cide'nin Kurulu olduğu alüvyal arazinin gerisinde uzanan güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda olup yağış getiren rüzgârlara dik konumdadır. Cide ilçesinin turizm açısından iyi bir potansiyele sahip olduğu açıktır. Gideros koyu, Ilgarini Mağarası, Valla Kanyonu gibi doğa harikalarına sahip, 11 km sahil şeridi ve mavi ile yeşilin dost olduğu bu yerleşim yerinin geleceği sanayi alanında olmayıp vizyonunda deniz ve dağ turizminin yattığı çalışmalar yapılmalıdır. Ulaşım ve tanıtım sorunları aşıldığında Hem Kastamonu hemde ilçe ekonomisine büyük katkı sağlanabilecek alan turizmdir. Cide'nin turizm açısından önemli sayılabilecek değerlerinden biri de yazar ve şair Rıfat Ilgaz'dır. Ayrıca Cide'de halkın arasında halen, az da olsa kullanılan kıyafetler otantik yapısıyla ilgi toplamaktadır. Sarı Yazma Festivalinde adı geçen Sarı Yazma (bayanların örtü olarak kullandıkları malzeme) yine insanların ilgisini çeken noktalardan biridir. Her yıl yapılan Rıfat Ilgaz Kültür Sanat ve Sarı Yazma şenlikleri ilçenin turizmini hareketlendirici etkindir. Yerel kıyafetler ulusal ölçekte değerlendirildiğinde özellikle kadın kıyafetlerinde farklılıklar gözlenmektedir. Bu kadın kıyafetinde en belirgin nokta Rıfat Ilgaz'ın şiirlerine ve romanlarına da konu olan Sarı Yazma'dır. Kadınlar başörtüsü olarak kullandıkları sarı renkli bu yazma sembol haline gelmiştir. Fabrikasyon üretimin henüz gelişmediği dönemlerde Sarı Yazma Cide'nin Başköy adlı köyünde yaşayan Mehmet GENÇ tarafından doğal ahşap baskı kalıpları kullanılarak yapılmakta idi. Halen çok az da olsa aynı kişi

tarafından üretim yapılmaktadır. Kıyafetin diğer bölümleri ise şöyledir; Uzun bol etekli elbise (göynek), Kırmızı paçalı şalvar (don) ve belde kuşak şeklindedir.

<http://www.cide.gov.tr> 27.03.2014

Karadeniz’de en uzun sahile sahip olan ilçenin % 70’i de ormanlarla kaplıdır. Yeşili bol olan ilçede bitkilerin kullanım alanlarını derlemek için Cide merkezde; beş erkek, sekiz kadın; Çayüstü köyünde bir erkek; Çay köyde bir erkek ile görüşülmüştür

2.6.7. Çatalzeytin

Çatalzeytin 01.06.1954 tarihinde ilçe olmuştur. Tarihsel süreç içerisinde Osmanlı dönemine kadar Çatalzeytin adlı bir yerleşim yerine rastlamak mümkün değildir (Kütüklü ve Tunoğlu, 2012:534). <http://www.catalzeytin.gov.tr> 27.03.2014

Kuzeyde Karadeniz, batıda Abana ve Bozkurt, güneybatıda Devrekâni, güneyde Taşköprü ve doğuda Sinop ilinin Türkeli ilçesi ile komşudur. İlçenin yüzölçümü 318 km²’dir. Orman açısından zengin olan ilçede iğne yapraklı ağaç türlerinden kızılçam, sarıçam, köknar, porsuk; yapraklı türlerinden ise kayın, meşe, dişbudak, akçaağaç, kızağaç, karaağaç, kestane, ıhlamur, şimşir, yabani fındık, kavak. gürgen ve çınar bulunmaktadır. Tarım, arazi yapısının parçalı ve eğimli olması nedeniyle sorunludur. Tarımdan yeterli kazanımın elde edilemeyişi iç kesimlerde tipik dağınık yerleşme biçimi görülmektedir. Çatalzeytin halkı katılımcı, sosyal ve kültürel etkinliklere eğilimlidir. 1977-1984 yılları arsında yapılan festivaller döneminde sosyal ve kültürel çalışmaları belgeleyen Festival 1-4 arası dergileri çıkarılmıştır.

Çatalzeytin ilçesi Karadeniz sahilde yer alan yeşil ile mavinin buluştuğu doğa güzelliklerini bünyesinde barındırır. Çatalzeytin merkezde yedi kadın, on erkek; Hamidiye köyü iki erkek, bir kadın, Konaklı köyünde bir kadın bir erkek, Çatak köyünde bir erkek; Didi mahallesinde dört erkek, iki kadın; Asmakonak mahallesinde bir erkek ile görüşülmüştür.

2.6.8. Daday

Daday’ın yerleşim yeri olarak tarih öncesi devirlerine kadar uzanması, Bizanslılar döneminde yol güzergâhı üzerinde yer alması, Karadeniz’de kurulan Emperionlar vasıtası

ile zengin ticaret ve kültürün Anadolu'nun içerilerine kadar taşınmasına vesile olmuştur (Bıyıklı, 2000:9). Daday Kastamonu ilinin kuzeybatısında yer alan bir ilçedir. Kastamonu il merkezine 34 km uzaklıktadır. Halkın geçim kaynağı çiftçilik, ormancılık, hayvancılık ve el sanatları, ahşap ürünleri sanayi olarak belirginleşmektedir. İklimi tipik karasal iklimdir. Kış ayları genellikle kar yağışlı ilkbahar ve sonbahar ise keskin soğukları içersinde barındırmaktadır. Yazları ise sıcak ve çoğunlukla kurak geçmektedir. Arazi yapısı açısından çok verimli topraklara sahip değildir. Ormanlarla çevrili oluşu ekilebilir arazi bakımından Dadayı sınırlamaktadır. Ayrıca İlçe engebeli bir yapıya sahiptir. Sulama imkânları sınırlıdır. Çevre köylerinde sınırlı sayıda da olsa arıcılık yapılmaktadır. Bitki örtüsünün çeşitliliği ve ormanlık alanların varlığı bölgede yetiştirilen balın kalitesini olumlu yönde etkilemektedir. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün 30 Ağustos 1925 yılında ilçeyi ziyaretleri anısına ilçede 1987 yılından itibaren geleneksel hale gelen yurt içinden ve yurtdışından izleyicilerin, yarışmacıların ilgi ile takip ettiği, 30 Ağustos Zafer Bayramı aynı zamanda Atatürk'ün Daday'a geliş yıldönümüne de rastladığından farklı etkinliklerle kutlanır.<http://www.daday.gov.tr> 28.03.2014

Temiz atmosferi ve doğası ile bilinen Daday ilçesi 1960 yılından itibaren göğüs hastalıklarının tedavi eden hastanesi ile ülkenin önemli yerlerinden biri haline gelmiştir. Daday'da bu doğada yetişen bitkilerin kullanımlarını derlerken Daday merkezde iki erkek beş kadın; Sarıçam köyünde iki kadın, Pınarcık köyünde iki kadın, Aspinar köyünde bir kadın; Örencik köyünde iki kadın bir erkek; Çömlekçiler köyünde iki erkek bir kadın; Bolatlar köyünde iki kadın ile görüşülmüştür.

2.6.9. Devrekâni

Çok eski bir yerleşim alanı olan Devrekâni, höyük ve harabeleri, han ve hamamları ile arkeolojik açıdan konunun uzmanlarını hayran bırakacak güzelliklere sahip, şirin bir ilçedir (Alp, 1997: 2). Devrekâni 547 km² yüzölçümüne sahiptir. Devrekâni'nin yüksekliği 1050 m topografik özellikler bitki örtüsü ve diğer sebeplerden dolayı İç Anadolu Karasal ikliminden 5°C daha soğuktur. Yöreye has bir iklim tipi oluşmuştur. Kışlar uzun ve soğuk kar yağışlı, yazlar kısa geçer. Devrekâni ilçesi Kastamonu'nun tahıl ambarıdır. Bunun yanı sıra şekerpancarı, patates ve yem bitkileri önemli ölçüde yapılmaktadır. Rakım sebebi ile sebze ve meyve yetiştiriciliği kısıtlıdır. Sulamasız arazilerde: Buğday, arpa, fiği, yonca ve

kurunga gibi bitkilerdir. Sulanabilen arazilerde: Şeker pancarı ve patates önemli geçim kaynaklarıdır (Çörekçi, ? : 68-93).

İlçenin sahip olduğu ekolojik yapı nedeniyle, bitkisel üretimdeki çeşitlilik oldukça azdır. Genel anlamda ana üretim kalemleri hububat (buğday, arpa, yulaf, kaplıca vb.), yem bitkileri (fiğ, silajlık mısır, korunga, yonca vb.), şekerpancarıdır. <http://www.devrekani.gov.tr> 01.04.2014

Köyde su olmadığı için daha çok armut yetiştirilir. Taş armut, boynu eğri, bal armut gibi çeşitleri mevcuttur. Elma, armut, erik, ahlat gibi meyveler de yetiştirilir. Elma çeşitleri Amasya, sterpil, mayhoş; erik çeşitleri kara, al diye adlandırılır (Zengin, 2008:147).

Devrekâni, kıyıdan itibaren yükselen Küre dağlarının etkisinde kaldığı için sıcaklık farkı da çok görülür. Doğal bitki örtüsünü meşe ve çam ağaçları oluşturur. Tez için bitkilerin uygulama alanları ile ilgili derleme yapılırken ilçe merkezinde iki kişi, Yaralıgöz köyünde bir erkek, bir kadın; Şeyhbalı köyünde iki kadın ile görüşülmüştür.

2.6.10. Doğanyurt

Doğanyurt, 1846 tarihinde Hoşalay adı ile bucak, Cumhuriyet Döneminde ise Meset adı ile anılırken, 1962 yılında da Doğanyurt adını alır. Kastamonu ilinin en kuzey noktası olan Kerempe Burnu'nun bulunduğu ilçe Doğanyurt'tur. İnebolu'ya bağlı bucak merkezi iken 1990 yılında ilçe olur (Erdoğan, 2010:110). İlçe ekonomisi sınırlı sayıdaki tarıma ve ormancılığa dayanır. Tarım ürünleri arasında fındık, ceviz, kestane ilk sırayı alır. Bitki örtüsü genellikle fundalıktır. Sahil şeridinin yüksek kesimlerinde nadiren de olsa kestane ve incir ağaçları görülür (Zengin, 2008:152).

Doğanyurt sahilde yer alan küçük bir ilçedir. Arazisi dağlık ve engebelidir. Bitkilerin halk arasında kullanımlarını öğrenmek için Doğanyurt merkezde on bir erkek; Kayran köyünde üç erkek; Aşağımescit köyünde bir erkek; Akçabel mahallesinde iki kadın ile görüşülmüştür.

2.6.11. Hanönü

Hanönü, ismini ilçede bulunan tarihi handan alır. Burada tarih boyunca değişik uygarlıklar kurulup yok olur. Bunlardan en önemli kavimler ise Kaşgarlar, Etiler, Paflagonyalılar, Romalılar, Lidyalılar, Pontuslar, Bizanslar ve Candaroğullarıdır. İlçede bulunan bu tarihi hanın geçmişine bakmak gerekirse eski ipek yolunun Durağan'dan geçmesi nedeniyle buradan gelip geçen kervanlar, ilçede bulunan handa konaklamışlardır. İlçede ekonomik kazanç sağlayacak tesisler ile tarıma müsait alanlar olmadığından başta İstanbul olmak üzere büyük şehirlere göç vermiştir (Zengin, 2008:153). İlçe Kastamonu iline 70 km uzaklıktadır. Doğusunda Sinop iline bağlı Boyabat, batısında Taşköprü, kuzeyinde Ayancık, güneyi ise kısmen Boyabat ve Taşköprü ilçelerinin toprakları ile çevrilidir (Erdoğan, 2010:115).

İlçe Gökırmak vadisinde kuruludur. Halk geçimini çiftçilikle sağlar. En çok şeker pancarı ve sarımsak ekimi yapılır. Bitkilerin kullanım alanlarına dair bilgi almak için Hanönü merkezde sekiz kadın iki erkek; Hocavakıf köyünde bir erkek; Sirke köyünde üç erkek bir kadın; Küreçayı köyünde dört erkekle; Bağdere köyünde bir erkek ile görüşülmüştür.

2.6.12. İhsangazi

İlçenin ilk yerleşim tarihi bilinmemektedir. Eski ismi "Mergüze" dir. Ilgaz Dağı eteklerinde kurulan İhsangazi 1987 yılında ilçe olmuştur. İlçedeki Haraçoğlu Camii ve Türbe yaklaşık olarak 800 yıllık tarihi ile önemli ziyaret merkezlerinden biridir (Yaman, ?;99). Kültür etkinlikleri yönünden her yaz bal ve hayvancılık festivali düzenlenir. İlçe merkezinde öğrencilerin ve halkın istifade edebileceği 1 halk kütüphanesi bulunur. İlçe orman ve yayları yönünden doğal güzelliklere sahiptir. Turizm açısından kış turizmine yönelik avcılık yapmaya müsait alanlar bulunmaktadır. Buğdayın Atası olarak bilinen "Siyez" de İhsangazi'nin en değerli ürünüdür. <http://www.ihsangazi.gov.tr> 01.04.2014

İlçe toprakları dağlık ve engebeli bir yapıya sahiptir. Halk ekonomisine hayvancılık büyük katkı sağlamaktadır. İlçede bitkilerin uygulama alanları derlemek için merkezde bir kadın, bir erkek; Akkaya köyünde iki kadın; Örencik köyünde iki erkek ile görüşülmüştür.

2.6.13. İnebolu

İnebolu 1753 yılında ilçe olmuştur. İlçe İstiklal Harbi sırasında silah, cephane ve mühimmatın Anadolu'ya geçirilmesi ve aktarılmasında merkez rol oynamıştır. İlçe Merkezi düşman işgaline uğramamasına rağmen İnebolulular çok kayıp vermişlerdir. İnebolu'nun vatansever halkı ve kayıkçısı Yunanlılara karşı yiğitlik destanları yazmıştır. Öyle ki; Mustafa Kemal Paşa "Gözüm Sakarya'da Dumlupınar'da, kulağım İnebolu'da" diyerek İnebolu'nun Kurtuluş Mücadelesi'ndeki önemini vecih sözüyle ifade eder. İnebolu'nun bu destansı mücadelesi Gazi Meclisi'nin 11 Şubat 1924 tarihinde çıkardığı 66 numaralı Kanunla ilçeye Beyaz Şeritli İstiklal Madalyası verilmesiyle tescillenir. İlçenin şeref ve kahramanlık günü olan 9 Haziran her yıl büyük bir coşkuyla kutlanır. Yine Ulu Önder M. Kemal Atatürk'ün İnebolu'yu onurlandığı, Şapka ve Kıyafet Devrimi'nin ilk nutkunu söylediği ve "Bu Serpuşun İsmine Şapka Denir" dediği 25-28 Ağustos tarihleri arasındaki ilçe ziyareti; her yıl törenlerle kutlanır. İlçe genel olarak tipik Karadeniz iklimine sahiptir fakat özellikle bahar aylarında meydana gelen sis hadiseleriyle Karadeniz tipik ikliminden biraz farklılık gösterir. Bu nedenle kışlar ılık ve yağışlı, yaz ayları kurak olmamakla beraber sıcak geçer. İç kesimlere doğru karasal iklime geçiş özellikleri gösterir. Toplam arazi miktarının % 60-70'ini orman alanları oluşturur. Yüksek sıcaklık frekanslarının düşük ve okyanussal hüküm sürdüğü kıyı kesimlerde, 250-300 m kadar sıcaklık istekleri yüksek bazı maki elemanları ile Karadeniz'in daha nemcil türlerinin bir arada bulunduğu fundalıklar yaygındır. Fundalıklar; kızılçık, fındık, güvem çalısı, muşmula, böğürtlen, üvez, karaçalı, akçaağaç, sumak ve ayı üzümü gibi kışın yapraklarını döken cinslerle kocayemiş, funda, defne, katırtırnağı, katran ardıcı, sakız gibi her dem yeşil elemanlardan oluşur. Plato sahasından dağlık alanların kuzeyinde kayın ormanları, güneyinde meşeler daha yaygındır. Daha yukarıdalar da ise karaçam ormanları başlar.

<http://www.inebolu.gov.tr> 02.04.2014

İnebolu her mevsim yağış alan bir ilçedir. Bitki örtüsü çok çeşitlidir. Bitkilerin halk arasında uygulamaları hakkında bilgi almak için İnebolu merkezde beş kadın, dört erkek; İkiçay köyünde bir erkek; Ersizler köyünde bir erkek ile görüşülmüştür.

2.6.14. Küre

Küre, Kastamonu ilinin kuzeyinde bulunan ilçelerindendir. Deniz seviyesinde 960 metre yükseklikte kurulmuş olan Küre ilçe merkezini, İnebolu ve Doğanyurt kuzeyden, Seydiler güneyden, Devrekâni doğudan, Ağlı ve Azdavay ilçeleri de batıdan sınırlandırır (İbret, 2007:4). Küre ilçesinin arazisi oldukça dağlık ve sarp bir yapıya sahiptir.

Küre, iki dağ arasındaki vadide kuruludur ve büyük bir bitki örtüsüne sahiptir. Kürede bitkilerin halk arasındaki kullanımlarını derlemek için Küre merkezde iki erkek, üç kadın; İmam köyünde iki kadın; Uzunöz köyünde bir erkek bir erkek bir kadın; Alacık köyünde iki erkek bir kadın; Ersizlerdere köyünde üç kadın ile görüşülmüştür.

2.6.15. Pınarbaşı

Pınarbaşı'nın kuzeyinde Küre Dağları, doğusunda Azdavay ilçesi, batısında Bartın ili Ulus ilçesi, kuzeyinde Cide ilçesi, kuzeydoğusunda Şenpazar ilçesi, güneyinde ise Daday ilçesi ve Karabük ili Eflani ilçeleri bulunur. İlçedeki iklim, Karadeniz iklimi ile kara iklimi arasında bulunan geçiş iklimidir: Kışlar uzun ve soğuk, yazlar ise kısa ve sıcaktır. İlçe orman bakımından oldukça zengin olup yörenin %63'ü ormanlarla kaplıdır. Yükseklerde iğne yapraklı ağaçlar, alçak kesimlerde ise çayır ve makiye benzer bitki örtüsü hâkimdir. Muratbaşı Köyü sınırlarında ve ilçe merkezine 26 km uzaklıkta bulunan Valla Kanyonu, Türkiye'nin en büyük kanyonudur. Horma Kanyonu (Ambar Gölü), Zarı Çayı üzerinde yer alan kanyonda, suyun taşıdığı kireçleri aşındırması ile oluşan ve derin kazanları andıran çukurlar mevcuttur. Ilıca Şelâlesi, Ilıca Köyü'nde bulunan şelâle, ilçe merkezine 12 km uzaklıktadır. Şelâle suyu, Horma Kanyonu'nun sona erdiği noktada, takriben 10 metre yüksekten dökülmekte olup suyun döküldüğü yerde tabii bir havuz vardır. Çok sayıda ağaç ve bitki ile çevrili olan havuz, tam anlamıyla, bir tabiat harikasıdır. Ilıca Hamamı, Ilıca Köyü'ndeki hamam, Bizans dönemine ait bir eserdir. Ilgarini Mağarası, Sümenler Köyü'nde ve ilçe merkezine 36 km uzaklıkta bulunan mağaraya intikal, Sümenler Köyü Sorkun Yaylası'ndan itibaren, dik ve kayalık orman içi patika yoldan, 2 saatlik yürüyüşle mümkündür. Tabii kemerli bir girişe sahip olan mağaraya girildiğinde, iki kola ayrıldığı görülür. Girişte, Bizans Dönemi'ne ait olduğu sanılan bir köy harabesi mevcuttur. Su sarnıcı, fırın ve sarkıtlar bulunan sağ bölüme "Avizeli Salon" denilir. Mağaranın sola ayrılan diğer yolundan gidildiğinde; taşlarla örülü ve helezonî bir

merdiven ile ağızdan itibaren 250 metre derinliğe kadar inilir ve M.Ö. 2000 yılına ait hayat izlerine rastlanır. Dipteki düzlükte, şapel (ibadethane) kalıntısı ve 7 adet mezar mevcuttur. Sarkıt ve dikit hareketliliği sürdüğü için "canlı" kabul edilen mağaranın, teçhizatsız ulaşılabilir uzunluğu 858 metredir. Valla Kanyonu ile Ilgarini Mağarası'nın çevresi, Birleşmiş Milletler bünyesinde faaliyet göstermekte olan FAO tarafından örnek proje alanı seçilmiştir. <http://www.pinarbasi.gov.tr> 02.04.2014

Pınarbaşı, pek çok doğa harikası yere sahiptir. İlçenin büyük kısmı ormanlarla kaplıdır. Bitkilerin kullanım alanlarını derlemek için ilçe merkezinde on erkek; Kapancı köyünde bir kadın; Muratpaşa köyünde bir erkek; Menteş köyünde bir kadın; Mirehor köyünde bir erkek; Karapaşa köyünde bir erkek; Yamanlar köyünde bir kadın iki erkek; Kayabükü köyünde bir erkek; Ilıca köyünde bir kadın ile görüşülmüştür.

2.6.16. Seydiler

Seydiler, Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu ili sınırları içinde olup, doğusunda Devrekâni, güney batısında Daday, kuzey batısında Ağlı, kuzeyinde Küre ve güneyinde Merkez ilçe ile çevrilidir. Seydiler ilçesinin Yayla, Ercek, Demirciözü, Ayvatlar, Emreler, Sabuncular, Cerciler ve Karaçavuş köyleri sınırları içerisinde ormanlık alanlar mevcuttur. Ormanlarda çam, köknar, meşe kavak ve söğüt gibi ağaçlar mevcut olup etekleri fundalıklarla kaplıdır. İklim yapısı itibariyle, karasal iklim ve Karadeniz iklimi birlikte hâkimdir. Yaz aylarında +5 ile +33 dereceye, kış aylarında -27 ile -6 dereceye varan çok büyük ısı farkları mevcuttur. Kış mevsimi uzun süreli ve kar yağışlıdır. İlçe rakımı 1100 metre olup, tarıma elverişli topraklarda genellikle arpa, buğday, fiğ ve şeker pancarı ekilir. Meyve ve sebzecilik gelişmemiştir. <http://www.seydiler.gov.tr> 03.04.2014

İlçede, akarsu boyları tarıma elverişli topraklara sahiptir. Bitkilerin halk arasında uygulama alanlarını tespit etmek için ilçe merkezinde bir erkek; Demirciözü köyü üç kadın; Sabuncular köyü üç erkek; Odabaşı köyü üç kadın; Hoşkullar köyü bir erkek bir kadın ile görüşülmüştür.

2.6.17. Şenpazar

Şenpazar ilçesi, Küre Dağlarının batı kolunda bulunan ve Şehiraban çayının oluşturduğu bir vadinin içinde kuruludur. İlçe merkezinin denizden yüksekliği 350 metre civarındadır. Birçok köy ve mahalle daha çok dağ yamaçlarındadır. Bu yüzden ilçe merkezi ile köyler arasında büyük rakım farkları dikkati çeker. Bu yüksekli farkları özellikle yağış ve bitki çeşitliliği olarak da yer yer farklılıklar görülmesine sebep olur. İlçenin batısı birçok suyunun birleşme noktasıdır. Şenpazar iklim olarak Karadeniz ve karasal iklim özelliklerini aynı anda taşır. Kışlar soğuk ve yağışlı, yazlar sıcak ve kurak geçer. İlkbahar ve sonbahar en çok yağışın düştüğü aylardır. İlçe, Karadeniz bölgesine has ormanlar ile kaplıdır. Yapılan araştırmalara göre ilçe yüzölçümünün %70'i orman örtüsü ile kaplıdır. Kırak ve verimsiz arazinin fazla olmadığı ilçede geriye kalan arazilerde tarım ve hayvancılık yapılır. Bölgenin toprak yapısına ve arazi şartlarına göre değişen ormanlarda en çok çam, kayın, meşe, ıhlamur, şimşir, kestane ağaçları bulunur. Son yıllarda nüfusun azalması, tarım ve hayvancılığın önemini yitirmesi, kaşık yapımında kullanılan şimşir ağacının koruma altına alınıp kesiminin yasaklanması, Kızılcaşu bölgesinin Küre Dağları Millî parkı sınırları içine alınması gibi sebeplerden dolayı orman bölgesi hızla genişlemektedir. İlçenin, Gürpelit köyünün batısından başlayarak Azdavay, Pınarbaşı, Cide sınır birleşim yerine kadar olan ormanlık alanları Küre Dağları Millî Parkı içindedir. Bölgedeki botanik alanlar ve içindeki canlılar devlet tarafından koruma altına alınmıştır. Kardelen, nergisgiller familyasından bir bitkidir. Çok yıllık, soğanlı, otsu bitkiler türünden olan kardelen süs bitkisi olarak bilinse de birçok hastalığın tedavisinde kullanılan ilaçların hammaddesi olduğundan ülkemizden yurt dışına ihracı da yapılır. Halk arasında "garipçe", "Öksüz Ahmet", "aktaş", "boynu bükük", "karga soğanı", "akça bardak" gibi yerel adlarla da anılır. Türkiyede 14 tür kardelen yetişir, bunlardan en çok bilinenleri Toros kardeleni (*Galanthus elwesii*) ve Karadeniz kardelenidir (*Galanthus woronowii*). Bu iki tür dışındaki diğer türlerin toplanması ve ihraç edilmesi yasaktır ayrıca Toros kardeleni ve Karadeniz kardeleninin ihracı sınırlı miktarlarda yapılır. Kardelenler sınırlı alanlarda yetişirler, bu yüzden ender bulunan bir türdür. Bu bitkinin yetiştiği yerlerden biri de Şenpazar Aşıklı köyü bölgesidir, yüzyıllardır doğada kendi hâlinde yetişen kardelenin korunması, türün devamının sağlanması ve ihraç edilmesi için yapılan çalışmalar sonucunda Tarım ve Köy işleri Bakanlığınca ilçede yetişen kardelen türünün endemik (alanları belirli bir ülke veya bölgeye ait, yerel, ender ve çok ender bulunan) bir tür olan

Galanthus plicatus subsp. plicatus olduğu ve bu sebeple herhangi bir şekilde üretiminin ve hasadının yapılamayacağı açıklanmıştır.

İlçede el sanatları geçmişte büyük önem arz ederken günümüzde el sanatkârına olan ilgi ve bunları icra edenler hızla yok olmaktadır. İlçede en bilinen iş ağaç kaşık oymacılığıdır. Özellikle Harmangeriş, Aşıklı, Dağlı, Celalli ve civar köylerin geçim kaynağı olan bu meslek, yörenin Millî Park sınırları içinde kalması ve şimşir ağacı ile ilgili alınan tedbirler neticesinde kesiminin yasaklanması ile unutulmaya yüz tutar. Bu sebeple ağaç kaşık işine devam eden pek az usta vardır. Geçmişte ilçede yetiştirilen başlıca tarım ürünlerinden olan hatta bazı ailelerin kendilerine soyadı olarak seçtiği keten üretimi ve bu bitkiden çıkarılan liflerle yapılan keten dokumacılığı tamamen bitmiş durumdadır. Hammaddenin üretilmemesi, hazır giyimin rağbet görmesi sonucu dokuma tezgâhları ya çatı arasına atılmış ya da yakıt olarak kullanılmıştır. <http://www.senpazar.gov.tr> 14.04.2014

İlçede arazi, dağlık ve engebelidir. İlçenin yağışlı olması bitki örtüsünü de zenginleştirmiştir. Zengin bitki örtüsüne sahip ilçede bitkilerin kullanımlarını derlemek için ilçe merkezinde on bir erkek, iki kadın; Celalli köyünde iki erkek; Gürpelit köyünde bir erkek; Aşıklı köyünde iki erkek; Hoca köyünde iki kadın; Konuközü köyünde bir kadın; Korucak mahallesinde dört erkek ile görüşülmüştür.

2.6.18. Taşköprü

Taşköprü Batı Karadeniz Bölgesi'nde olup, Kastamonu iline bağlıdır. Doğu ve kuzeydoğuda Sinop, güneydoğuda Çorum illeri, güneyde Tosya, batıda Merkez ilçe ve Devrekâni, doğuda Hanönü ilçesi ve kuzeyde Çatalzeytin ilçeleri ile sınırlıdır. İlçe merkezi Kastamonu-Sinop yolunun 45.km'sinde kuruludur. Yüzölçümü 1752 km², rakımı 550 metredir. İlçenin Antik çağlara kadar uzanan zengin ve köklü bir tarihi vardır. M.Ö. 64 yılında kurulan Paflagonya'nın eyalet merkezi olan "POMPEİOPOLİS" höyüğü bugünkü Taşköprü İlçemizin Zımbıllı tepesinde bulunur. Akropol olarak kullanılan tepede eyalet valisinin sarayı, mabet ve ileri gelenlerin evlerinin bulunduğu bilinir. Buradan çıkan kalıntıların bir kısmı halen Kastamonu müzesinde korunmaktadır. <http://www.taskopru.gov.tr> 16.04.2014

Taşköprü ilçesinin en değerli bitkisi sarımsağıdır ve sarımsak festivali de düzenlenir. Tarım ürünleri festivalleri arasında Taşköprü sarımsak festivali, ülkemizde büyüklük bakımından öncü festivaller arasındadır. Festival, 1987’de ulusal, 1988’den bu yana da uluslar arası düzeyde gerçekleşmekte olup festivalle ilçenin kültür-sanat değerlerinin yurt içinde ve yurtdışında tanıtımı yapılmaktadır. Dünyada en kaliteli ürün olarak, çiftçi tarafından “beyaz altın” olarak nitelendirilen sarımsak, farklı illerde de üretilmesine rağmen Kastamonu’da yapılan tek sarımsak festivali olma özelliğine sahiptir. Sarımsak ile birlikte diğer bitkilerin halk arasında kullanımlarını derlemek için Taşköprü merkezde iki kadın, beş erkek; Kornape köyünde bir erkek bir kadın; Tepedelik köyünde bir erkek; Alamakayış köyünde iki kadın; Hamzaoglu köyünde bir erkek; Kuruca köyünde bir erkek; Yazıhamit köyünde bir erkek; Kızılcaören köyünde bir erkek ile görüşülmüştür.

2.6.19. Tosya

Tosya 1926 yılında ilçe olur. İlin Güneydoğusunda yer alan Tosya İlçesi’nin yüzölçümü 1197 Km2 ile il alanı içinde %9.13’lük yer işgal eder. İl merkezine uzaklığı 77 km’dir. Güneyi İskilip (Çorum), güneybatısı Çankırı, güneydoğusu Çorum merkez, doğusu Kargı (Çorum), kuzeyi Taşköprü (Kastamonu), kuzeybatısı Kastamonu Merkez, batısı Ilgaz (Çankırı) ile çevrilidir. Bitki örtüsü olarak 750-1000 metreler arasında yaprağını kışın döken geniş yapraklı ağaçlar, çalı seklini almış dikenli bitkiler bunlar arasında meşe, dağ fıncığı, karaağaç dere ve çay kenarında kavak, söğüt düz kurak yerlerde ardıç, geven karaçalı gibi çeşitli bitkiler 1000-1700 metre arasındaki iğne yapraklı ağaçlar bitki örtüsünü oluşturur. Ayrıca şehrin 5 km mesafede çevresini saran meyve ağaçları mevcut olup bunlardan en önemlisi, elma, armut, kiraz, şeftali, vişne, dut, kıvılcık, ayva, gibi ağaçlarla üzüm bağları mevcuttur. Dağlık kesimlerde orman örtüsü gürdür. Ormanlarında en çok Karaçam, Sarıçam, Gürgen, Kayın, Meşe ve Köknar ağaçları bulunur. Kastamonu’ya bağlı Tosya ilçesi pirincinin lezzeti ile tanınmış bir yerdir. Pirinç piyasasında sık sık ismi geçen ve “Tosya pirinci” namını taşıyan pirinç ürünü uzun yıllar bu kazanın başlı basına ihracatını teşkil etmiştir. 1925 yılında Cumhuriyet’in ilk çeltik fabrikası Tosya’da kurulmuştur. Pirinç ticareti Tosya ekonomisinin bel kemiği halindedir. Verimliliği düşük olsa da hala Türkiye’nin en lezzetli pirincini yetiştirdiklerini söyleyen çiftçiler, Tosya pirincinin farkının, diğer bölgelerde yetişenlerin aksine, Devrez Çayı’nın çok soğuk ve tatlı suyuyla beslenmesi olduğunu belirtirler. Tosya pirincinin pişirilme tekniği de çok farklıdır. Bölgedeki pirinç tarımını ve ekonomiyi yeniden canlandırmak

için her yıl Ağustos ayında düzenlenen Geleneksel Tosya Pirinç Festivali'nde dışarıdan gelen konuklara pişirme tarifleri dağıtılır. <http://www.tosya.gov.tr> 17.04.2014

Tosya'nın en önemli ekonomik gelir kaynağı pirinçtir. Tosya denildiğinde akla gelen diğer ürünler ise Tosya kesesi, Tosya kuşağı, Tosya Bıkısı ve Tosya telasıdır. Tosya'nın üzüm bağları ve bağ evleri, insanların hem bağcılık yaptıkları hem yazlarını geçirdikleri ve kışlık yiyeceklerini hazırladıkları yer olarak önemlidir. Tosya'da bitkilerin halk arasında kullanımlarını derlemek için ilçe merkezinde on iki kadın beş erkek; Bürnük köyünde üç kadın bir erkek; Gkz köyünde iki kadın ile görüşülmüştür.

3. SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA KASTAMONU MERKEZİ VE İLÇELERİ ETNOBOTANIĞI

3.1. Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar

Çağımızdaki teknolojik ve bilimsel gelişmeler toplumsal ve bireysel yaşama ilişkin değer, tutum ve davranış biçimlerinin değişmesine etki ederek, yaşama dair yeni ve farklı ihtiyaçların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Çağın getirdiği çok hızlı değişim, insanı daha çok bireyselleştirmeye, onu sosyal ilişkilerden ve kültürel bağlarından mahrum bırakmaya, yalnızlaştırmaya doğru sürüklemekte, insanların ortak yaşam alanlarının merkezlerinde törensel, dinsel, kültürel ve sanatsal yapılarının yerini bireysel amaçlı ticaret kuleleri ya da çok katlı AVM'ler almaktadır. Bu içerikte oluşturulan modern kültür daha çok tüketime, hızlı ve genç yaşam tarzına vurgu yaparak kültürel belleği ve bilgeliği yaşamdan soyutlamaya çalışmaktadır.

Küreselleşme sürecinin sunduğu siyasi, sosyal ve ekonomik politikalar, insanlığın ortak mirası olan kültürel değerleri tehdit etmekte ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu açıdan sosyal ve bireysel yaşama ilişkin bu hızlı değişimler antropoloji, psikoloji, sosyoloji, sosyal psikoloji gibi bilimler kadar halkbilimi açısından da dikkat çekici ve irdelenmesi gereken bir husustur. Bu değişim içinde sözlü kültür ve somut olmayan kültürel mirasa ilişkin ürünlerin korunması, güncellenerek yaşatılması hem kültürün devamlılığı ve kültürel ekonomik katma değer üretimi hem de bireyin kültürel köklerinden beslenerek bilgeleşmesi ve yalnızlaşmaması açısından çok önemlidir. Bu bağlamda UNESCO'nun 17 Ekim 2003 tarihinde kabul ettiği Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi ile somut olmayan kültürel miras olarak adlandırılan kültür varlıklarının korunması amaçlanmış ve 2006 yılında SOKÜM'ün Korunması Sözleşmesi'nin yürürlüğe girmesiyle somut olmayan kültürel mirasa verilen önem pekiştirilmiştir. UNESCO tarafından yürütülen bu çalışmalar bilim insanları ve özellikle halkbilimciler tarafından izlenerek somut olmayan kültürel miras konusunda araştırmalar yapılarak koruma altına alınmasında öncülük etmeleri önemsenmelidir.

"Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi"nin 1. maddesinde amaçlar şu şekilde tanımlanmaktadır:

- a. Somut olmayan kültürel mirası korumak,
- b. İlgili toplulukların, grupların ve bireylerin somut olmayan kültürel mirasına saygı göstermek,
- c. Somut olmayan kültürel mirasın önemi konusunda yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde duyarlılığı artırmak ve karşılıklı değerbilirliği sağlamak,
- d. Uluslar arası işbirliği ve yardımlaşmayı sağlamak,

Belirlenen bu amaçlar doğrultusunda korunması gereken somut olmayan kültürel miras alanları ise 2. maddenin 2. bendinde şu başlıklar altında toplanmaktadır.

- a. Somut olmayan kültürel mirasın aktarılmasında taşıyıcı işlevi gören dille birlikte sözlü gelenekler ve anlatımlar ,
- b. Gösteri sanatları,
- c. Toplumsal uygulamalar, ritüeller ve şöenler,
- d. Doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar,
- e. El sanatları geleneği.

Öcal Oğuz, Doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar; başlığını şu şekilde değerlendirir. “Öncelikle insanın doğa ve evrenle ilgili yerel ve sözel inanç, bilgi ve becerileri değerlendirilmelidir. İnsanın kendi doğal ve sosyal çevresinde araştırıp bulduğu bütün bilgi ve deneyimleri bu alanda toplamak mümkündür. Mitik, kozmolojik, kozmogonik, eskatolojik, şamanik inanç ve bilgiler, ekoloji üzerine bilgiler, yaşamayı sağlayan, kolaylaştıran, sürdüren yerel bilgi sistemleri, belli bir yere, coğrafyaya veya insan grubuna has olan geleneksel bilimler, mutfak birikimleri, yerel bilgi niteliğindeki her türlü insan ve hayvan sağaltma yöntem ve teknikleri, etnobiyooloji, etnobotanik, etnozoooloji ve bunlarla uygulamalar ve yerel takvim gibi insanın doğayı ve evreni anlaması ve onunla birlikte var olmaya çalışması çabalarının yarattığı bilgi sistemleri bu başlık altında değerlendirilebilir” (Oğuz, 2009:132).

Türkiye’de son dönemlerde (1950 sonrası) çeşitli siyasi ve sosyal nedenlerle birçok somut olmayan kültürel mirasını örgün ve yaygın eğitim alanına, kent yaşamına ve

medyaya taşıyamamıştır. Bunun sonucu olarak birçok referans kaynağı unutulmuştur, onların yerini kitle kültürünün ürettiği örnekler almıştır (Oğuz, 2009:6). Oysa her millet kendine özgü değerleriyle, farklılık ve özgünlükleriyle uluslar arası ortamda yer alarak varlığını koruyabilir. Türk dünyası somut olmayan kültür mirası bakımından çok zengindir. Çoğunluğu sözlü kültürde yaratılan bu mirasın belleğin dijital bilgi ve belgelere dönüştürülerek, korunması, geliştirilmesi, aktarılması ve paylaşılması, insanlığın kültür tarihi açısından da büyük önem taşımaktadır (Özdemir, 2012:25).

Bu başlık altında incelenen halk hekimleri, ocaklar ve tedavi yöntemleri ilgili başlıklara derlememiz sırasında sorduğumuz sorulara cevap alamadık. Kastamonu ve ilçelerinde halk hekimliği yapan kişilere ve ocaklık ile tedavi yöntemlerini kullanan kişilere derlememizde rastlanılmamıştır.

3.1.1. Halk İlaçları, Halk Hekimleri

İnsanlar başlangıçtan bugüne kendilerinde ve başkalarında bulunan hastalıkların tedavisi için bitkilere başvurmuşlar ve bitkilerle yaptıkları ilaç uygulamalarını bugüne kadar aktarip sürdürülebilirliğini de sağlamışlardır. İnsanların hastalıkları kendi olanaklarıyla tedavi etme uygulamalarına halk hekimliği, yaptıkları ilaçlara da halk ilacı denir. Günlük hayatımızın vazgeçilmezleri arasında yer alan halk hekimliği, Türk kültüründe o kadar etkili olmuştur ki, hayatın her dalında kendisine yer bulmuştur (Alptekin, 2010:6). Bu husus sadece halk edebiyatında değil, zaman zaman Divan edebiyatı ve günümüz edebi tür ve örneklerinde insanların ilgisini çekmiştir. Bunun en güzel örneği, açıklamalı ilk sözlük olarak bilinen Divan-ı Lügat'it Türk'tür denilebilir. Divan'da, halk hekimliği karşılığı olarak iki kavram geçmektedir. Bunlardan birisi ilaç anlamına gelen emdir. Diğer kavram ise eczacı anlamına gelen emçidir. Divan'da, Dede Korkut'ta da geçen halk hekimliği uygulamaları vardır (Gürhan, 2004:6). İnsan ve toplum hayatını önemli ölçüde etkileyen sağlık konusu "Dede Korkut Kitabı"nda da çeşitli biçimlerle işlenmiştir (Yakıcı, 1999:354). Dede Korkut hikâyelerinde Dirse Han'ın oğlu Boğaç'ın vurulup yaralanmasından sonra, hızır gelir ve çocuğun yarasını sıvazlar ve "dağ çiçeği ile ananın sütü yaranın merhemidir" der ve ayrılır. Anası ve kırk kız dağ çiçeği ve ana sütünü yaraya sürüp yarayı iyileştirirler.

Türklerin göçünden itibaren Türk kültürü Anadolu’da boy göstermiş, bu kültürün önemli bir bölümünü oluşturan halk hekimliği ve halk ilaçları bu coğrafyaya taşınmıştır (Doğan, 2011:120). Halk Bilimi'nin Halk hekimliği alanındaki çalışmaları ise 1930'lardan sonra başlamıştır. Süheyl Ünver, M. Halit Bayrı gibi yazarlar bu tarihlerde devamlı olarak folklorun en zengin dallarından biri olan halk hekimliği ile ilgilenerek bu alanda öncü olmuşlardır. Yine bu tarihlerde başta M. Halit Bayrı, M. Şakir Ülkütaşır, M. Faik, Abdülkadir İnan, Naci Ayrıl olmak üzere pek çok araştırmacı Türkiye'nin ilk folklor dergisi olan Halk Bilgisi Haberleri'nde makaleler yayınlamışlar ve derlemeler yaparak bu alanda hizmet etmişlerdir. Bu araştırmacılarla birlikte Orhan Acıpayamlı, Bedi N. Şehsuvaroğlu, Pertev Naili Boratav, İlhan Başgöz, Zeki Başer ve Cahit Öztelli gibi bilim adanları da bu alanda değerli eserler vermişlerdir (Öngel, 1997:1). Boratav, halk hekimliğini "halkın, olanakları bulunmadığı için ya da başka sebeplerle doktora gidemeyince veya gitmek istemeyince, hastalıklarını tanımlama veya sağaltma amacı ile başvurduğu yöntem ve işlemlerin tümüne halk hekimliği denir" şeklinde tanımlamaktadır (Boratav, 1984:122).

Tıp, halkın içinde kültürün bir parçası olarak yaşar. Halk tababeti bilgisi, fertten ferde; nesilden nesile aktarılır (Küçükbasmacı, 2000:22). Don Yoder, halk tıbbının “doğal halk tıbbı” ve “dinsel-büyüsel uygulamalar” olmak üzere iki çeşitinin olduğunu söyler (Yoder’dan Kaplan,2010:25). Bu çalışmada doğal halk tıbbı kısmı üzerinde durulmuştur. Geleneksel kültürün sağaltım tekniklerinden oluşan “halk tıbbı” ya da “halk hekimliği” uygulamaları iki başlık altındadır. Tıbbi bitkiler ile tedavi bir kültür ve gelenek varlığına dayanır (Gürhan, 2004: 37). Ekrem Sezik Bitkilerle Tedavi başlıklı yazısında şunları kaleme almıştır:

“Atalardan gelen bilgilerle, bitkiler kırsal bölgelerde ilaç yerine kullanılmaktadır. Buna “halk ilacı” denir. Halk ilaçlarına ait bilgilerin muhakkak atalardan gelmesi, bitkinin çevrede yetişmesi ve ilaç formunun basit olması gibi kriterlerle hakiki halk ilacını diğer kullanımlardan kolaylıkla ayırt etmek mümkündür. Ülkemizde halk ilaçları kültürü çok zengindir. Hızlı şehirleşmeye rağmen, kırsal kesimde bilhassa hekime ve ilaca zor ulaşılan bölgelerde halk ilacı kullanımı yaygındır. İnsanoğlu, bitkileri önce gıda kaynağı daha sonra yaralanmalara ve fark edebildiği hastalıklarına karşı iyileştirici olarak kullanmıştır. İlk yazılı kaynaklar, bitkilerin sağlığı korumak ve tedavi amacı ile yaygın bir şekilde kullanıldığını bize bildirmektedir. Bu kullanım, çağlar boyu azalmadan, kullanım şekillerindeki bazı değişiklik ve gelişmelerle devam etmiştir. Sağlık için kullanılan bitkilerin sayısı eski çağlardan beri devamlı artış göstermiştir. Mezopotamya medeniyetinde 250, Greklerde 600, İslam medeniyetinde ise 4000 civarında bitkinin tedavi alanında kullanıldığı bilinmektedir. 19. asırda ise bu sayı 19000'e çıkmıştır. Halen değişik ülkelerde halk ilacı ve ilaç olarak 80000-100000 bitkinin tedavi edici ve koruyucu olarak kullanıldığı tahmin edilmektedir” (Sezik, 2002:4-5).

Sağlığın korunması halk geleneğinde her zaman birinci plandadır. Bitkilerin halk ilacı ya da halk hekimliğinde uygulamaları farklılık göstermektedir. İnsanlar daha sağlıklı

yaşamak için bitkileri olduğu gibi veya değişik şekillerde kullanmışlardır. Mesela Anadolu'da sağlıklı yaşamak için yılda en az bir defa ısırgan yenmesi gerektiği inancı vardır. Değişik bölgelerde halk bu sebepten salata, kavurma, börek gibi yemeklerde ısırgan kullanır veya ısırganı çay olarak içer. Pek çok yabani bitki bu amaçla ülkemizde ve başka ülkelerde şifa umarak veya bazı hastalıklardan korunmak ve dolayısıyla daha sağlıklı yaşamak amacı ile gıda olarak kullanılmaktadır (Sezik, 2002:5). Thomson bedeni şömineye benzetir. Hastalığın temel nedeni "soğuk"tur ve reçetesi de organları ısıtacak, "yanabilir" gıdaları yakacak olan "sıcak"tır. Diğer bir deyişle, tüm sağlık sorunları aynı nedenden kaynaklanır ve bunun sonucu olarak da, aynı sınıftan ilaçlarla tedavi edilebilir. Yunan kökenliymiş izlenimini veren bu yöntem, bitki özleri ya da banyo gibi terlemeyi sağlayan, vücut ısını arttıran etkenlerden faydalanmayı savunur (Çev. Eroğlu, 2010:20). Halk arasında tedavi amacıyla kullanılan bitkilerin, toprak altı ve toprak üstü kısımlarının hatta tüm bitkinin doğrudan doğruya, suyla kaynatılarak veya suya daldırılarak (dekoksiyon, infüzyon, çay halinde) ya da pişirilerek, lapa halinde dâhilen ve/veya haricen kullanışları bulunmaktadır. Ayrıca klinikte, koruyucu tedavide tavsiye edilen oturma banyoları ve ılık suyla yıkama, halk arasında da "buhar banyosu" olarak haricen uygulanmaktadır. Bitkiler dâhilen kullanışları sırasında genellikle balla tatlandırılmaktadır (Gürhan ve Ezer, 2004:41).

Eski Türk tıbbında ilaç yapımı için ağırlıklı olarak yaşanan bölge ve yakın coğrafyanın bitki örtüsünden yararlanılmıştır (Önler, 2004:274). Eski tıpta da yer alan halk hekimliği uygulamalarının ve bunun doğrultusunda önerilen ilaçların yapımında belirtilen bazı bitkilerin adlarına yazı dilinde karşılaşılmasa da halk ağzında yaşadığı görülür.

İsmet Zeki Eyuboğlu da halk ilaçları ile ilgili şu görüşlerini veriyor: "Bu halk ilaçlarını toplama, yazıya geçirme isteğini bende uyandıran Sebahattin Eyuboğlu olmuştur. Trabzon Maçka'da olan bir gezide Sebahattin Eyuboğlu, halk ilaçlarıyla, hastalık sağılma işlemleriyle ilgileniyor, bu konuda bir film düzenliyordu. Konuşmalarında halk ilaçlarının özellikle Anadolu halk ilaçlarının, halk hekimliğinin çok eski bir geleneği olduğunu, bunun bilimsel alanda olumlu sonuçlar verdiğini, Avrupa ülkelerinde böylesine yaygın bir ilaç işleminin pek bulunmadığını söylemişti. Bu sözü Halikarnas Balıkcısı'ndan da dinlemiştim. Uygulama Anadolu'da başladı, oradan Batı'ya gitti diyordu" (Eyuboğlu, 1987:8).

İnsanlar yaşadıkları coğrafyalarda bulunan bitkileri yüzyıllar boyunca uygulama pratikleri ile ulaştıkları bilgileri günümüze kadar önce sözlü kültürde yaşatmışlar daha sonra çalışmalar sonucu yazılı kültüre aktarmışlardır. Kastamonu ilinde bitkilerin hastalıkların tedavisinde kullanımıyla ilgili olarak sorulan; "bitkileri hangi hastalıklarınızın tedavisinde ya da hangi ilaçların yapımında kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevaplar şu şekildedir:

(KK.3): Soğuk algınlığında ıhlamur ve ayva yaprağı kaynatıp içilir.

(KK.4): Ardıç yaprakları suda kaynatılır, şifa için içilir ayrıca bu su ile yara ve sivilceler yıkanır.

Soğuk algınlığında ıhlamur ve rezene kaynatılıp içilir.

Böğürtlenin reçeli yapılır ve bu reçel kansızlık tedavisinde ve kemik kanseri tedavisi için kullanılır.

Isırgan kurutulup, robottan geçirilip unla karıştırılır ve bu karışım kansere karşı koruyucu olarak yenir.

(KK.5): Soğuk algınlığında ıhlamur, nane, limon kaynatılıp içilir.

Mide ağrısı için çam kozalağı kaynatılır sakız gibi olur ve şurup gibi içilir.

Kızılıcığın sarımsaklı tarhanası yapılır bu çorba olarak içilir ve bronşit tedavisinde kullanılır.

(KK.6): Isırgan, dereotu, maydanoz, saz teresi iç hastalıklarının tedavisinde kullanılır.

Kiren, kızılıcık hastalıklara karşı koruyucudur.

(KK.8): Şeker hastalığının tedavisinde ısırgan kaynatılır ve bu su içilir.

(KK.12): Grip olduğunda kekiğin çayı yapılıp içilir.

(KK.19): Soğuk algınlığında kuşburnu içilir.

(KK.20): Isırgan kansere karşı koruyucudur.

Döngel (beş bıyık) karaciğer hastalıklarında faydalıdır.

(KK.21): Çam gıcısının filizi şekerle kaynatılıp reçel yapılır bu reçel astıma, bronşite, boğaz ağrısına faydalıdır.

(KK.23): Ayva yaprağı, ıhlamur kaynatılıp bronşit tedavisinde içilir.

Kuşburnu çayı boğaz ağrısına faydalıdır.

Kekik otunu kaynatıp içmek şifa verir.

(KK.24): Alıç yemek şifa verir.

(KK.25): Soğuk algınlığında böğürtlenin meyvesi ve dikenli yaprakları kaynatılıp içilir.

(KK.27): Çam filizinin gıcısından yapılan reçel ve kuşburnu çayı soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.29): Soğuk algınlığında ıhlamur, kiraz yaprağı, ayva yaprağı kaynatıp içilir.

(KK.30): Bağırsak kanseri tedavisinde ısırganın kurusu ufalanır ve balla karıştırılıp her sabah yenir.

Grip olduğunda ıhlamur, ısırgan, ebe gümeci kaynatıp içilir.

Öksürük tedavinde çam kozalağı reçeli faydalıdır.

(KK.31): Soğuk algınlığında nane limon kaynatılıp içilir.

Öksürük tedavisinde soğan kaynatılıp suyu içilir.

(KK.33): Öksürük tedavisinde ıhlamur kaynatılıp içilir.

(KK.35): Soğuk algınlığında kuşburnu içilir.

(KK.36): Isırganı kaynatıp içmek de ardıcın tohumlarını kaynatıp içmek de mayasır hastalığında faydalıdır.

Ağaçta olan mantar toplanıp yenirse mayasıra iyi gelir ve kanamayı da keser.

(KK.37): Mide, sindirim sistemi ağrılarında ısırgan çayı içilir.

Öksürük tedavisinde ısırgan kaynatılıp içilir.

Ağaçlarda olan purçları kaynatıp içmek mide ağrısına faydalıdır.

Gavur pancarı bağısura faydalıdır.

Kuşburnu marmelatı bağıışıklık sistemini kuvvetlendirir.

(KK.38): Gribe karşı koruyucu olarak kuşburnu, ıhlamur kaynatılıp içilir.

Kökner ağacındaki purcu kaynatıp içmek şifalıdır.

Kuşburnu çalısındaki purcu kaynatıp içmek doğum sonrası sancılarını azaltır.

Papatyayı kurutup çayını içmek ishali durdurur.

Çam kozalağı yeşilken kaynatılır pekmez gibi olur, bu pekmez öksürük tedavisinde kullanılır.

(KK.40): Ebe gümecinin kökü çocuk düşürmek için rahime yerleştirilir.

(KK.41): Romatizma tedavisinde ısırgan otu kaynatılır on beş gün içilir üç ay ara verilir tekrar içilir.

Öksürük tedavisi için gülhatme çiçeğinin kurusu kaynatılıp içilir.

Şeker hastalığında acı üzüm faydalıdır.

(KK.42): Şeker hastalığında şekeri dengelemek için böğürtlen yaprağı ince doğranıp kaynatıp içilir.

Şekeri düşürmek için çamdaki yeşil minik kozalaklar kaynatıp içilir.

Romatizma tedavisinde alıç dalı kaynatılıp içilir.

Çam ağacı üzerindeki yağlıları kaynatıp içmek ciğerlere faydalıdır.

(KK.43): Isırgan otu her derde deva için kaynatılıp suyu içilir.

(KK.45): Soğuk algınlığında tedavi için ıhlamur içilir.

(KK.46): Grip olduğunda tedavi için nane limon kaynatılıp içilir.

Isırgan kansere karşı koruyucudur.

(KK.47): Damar tıkanıklığını açmak için bir kavanozun içindeki 1 litre limon suyuna 20-25 diş sarımsak koyulur ve karanlık odada bu karışım on beş gün bekletilir, sonra bu karışımdan her sabah aç karına içilir.

(KK.49): Soğuk algınlığında ıhlamur içilir.

(KK.50): Kekik, nane, maydanoz üşütmelere karşı içilir.

Kekik çayının sinirleri yatıştırıcı, sakinleştirici etkisi vardır.

Migren ağrılarına karşı kaynatılmış nanenin içine limon sıkılarak içilir.

(KK.51): İdrar yolları enfeksiyonu tedavisinde soğan suyu kaynatılıp içilir.

Beyaz lahana kaynatılıp suyunu içmek vücutta oluşacak enfeksiyona karşı koruyucudur.

(KK.52): Soğuk algınlığı tedavisinde ıhlamur kaynatılıp içilir.

(KK.53): Isırganın ucundaki tomurcuklar kiraz sapı ile kaynatılır, bu su kansere karşı koruyucudur ve vücut iltihabını atmaya iyi gelir.

(KK.54): Üşütünce nane limon içilir.

(KK.55): Eşek dikenini kaynatıp içmek kansere karşı koruyucudur.

Eşek dikenini kaynatıp içmek idrar yolları enfeksiyonun da faydalıdır.

Ayrık otunun kökünü kaynatıp içmek şekeri dengeler.

Isırgan kansere karşı koruyucudur.

(KK.56): Böğürtlen kökünü kaynatıp suyunu içmek, prostat için faydalıdır.

Döngel çalınsındaki purcu kaynatıp içmek tansiyonu dengeler.

Karaturp oyulur içine bal koyulur, o süzülen kısmı içmek öksürük için faydalıdır.

Böğürtlen kan yapıcıdır.

(KK.57): Isırgan her hastalığa şifadır.

(KK.59): Soğuk algınlığında ıhlamur, ayva yaprağı, elma kabuğu kaynatılıp içilir.

(KK.60): Sarımsak yetmiş derde şifadır. Vücut ağrılarına iyi gelir.

Papatya çayı sakinleştirir.

Alıç sirkesi, kalp rahatsızlıklarında damar tıkanıklığını giderir.

(KK.61): Elma sirkesi zayıflatır.

Alıç yaprağı vücutta kireçlenmeye karşı koruyucu olarak kaynatılıp içilir.

(KK.62): Ceviz yaprağını beş dakika kaynatıp ayakları yıkamak ayak kokusunu giderir.

(KK.63): Ebe gümece, ısırgan otu, kantaron otu kırk gün içilirse mide ülserine iyi gelir.

Altın otu kurusunu kaynatıp on beş gün içmek böbrek taşıyı eritir.

Isırgan kansızlığa iyi gelir.

(KK.64): Isırgan kansere karşı koruyucudur.

Damar otu tohumunu kaynatıp içmek şeker hastalığını dengede tutar.

(KK.65): Karabaş otunu kaynatıp içmek sigarayı bıraktırır.

Kara hindiba otunu kaynatıp içmek kara ciğer yağlanmasını önler.

(KK.66): Acuk elmadan yapılan sirke kolesterolü düşürür, şekeri dengeler.

Su nanesi kalp damarlarını açar.

Papatya kurusunu kaynatıp içmek kadın hastalıklarında iltihaba karşı tedavi edicidir.

(KK.68): Papatyayı kaynatıp içmek sakinleştirir.

(KK.69): Soğuk algınlığında ıhlamur kaynatılıp içilir.

Grip olduğunda su nanesi, eşek nanesi kaynatıp içilir.

(KK.70): Ebe gümecini kaynatıp içmek kasık ağrılarında faydalıdır ve idrar yollarındaki iltihabı da akıtır.

(KK.71): Guatr hastalığında ve nodülleri eritmek için dere otu yenir.

(KK.72): Ülüngür kökü suda kaynatılıp içilirse kasıklardaki iltihabı akıtır.

(KK.73): Soğuk algınlığında ıhlamur, nane kaynatılıp içilir.

(KK.74): Çocuğu olamayan bir kadın bir yıl boyunca ülüngür kökünü kaynatıp suyunu içer, sonra hamile kalır.

(KK.78): Üşütüldüğünde, ıhlamur içilir.

(KK.79): Bel bölgesinde oluşan kisti eritmek için soğan bütün kaynatılır ve suyu içilir.

(KK.80): Sarı kantaron otunu kaynatıp içmek şeker hastalığını dengede tutar.

Maydanoz sapını kaynatıp içmek, şeker hastalığında faydalıdır.

Maydanoz sapı ödem attırıcıdır.

(KK.83): Kalp damar tıkanıklığını açmak için soğan suyu, limon suyu, saf zeytinyağı karıştırılıp kırk sabah aç karına içilir.

Sarı kantaron otunu kaynatıp içmek rahat uyutur.

Mide bulantısına, nane ile limon kaynatıp içmek faydalıdır.

(KK.84): Grip tedavisinde limon ve soda karıştırılıp içilir.

(KK.85): Soğuk algınlığında nane, limon, kuşburnu, adaçayı kaynatılıp içilir.

Romatizma tedavisinde, kuşburnu kaynatılıp içilir.

(KK.87): Soğuk algınlığında kuşburnu, ıhlamur içilir.

(KK.88): Çam otu ve zencefil balgam söktürür, öksürük tedavisinde kullanılır.

(KK.89): Yara otunu kaynatıp içmek öksürükte faydalıdır.

(KK.90): Mısır püskülünü kaynatıp içmek böbreklere faydalıdır.

Döngel yaprağını kaynatıp içmek öksürük tedavisinde kullanılır.

(KK.91): Nane ile limon kabuğunu kaynatıp içmek soğuk algınlığında faydalıdır.

Zayıflamak için bir limon bir sürahi suya sıkılır ve bu su sabahları içilir.

(KK.92): Öksürük olunduğunda ıhlamur içilir.

Bronşit olunca rahatlamak için zencefil kaynatılıp içilir.

(KK.93): Soğuk algınlığında ıhlamur, nane, limon içilir.

Isırganı kaynatıp içmek kansere karşı koruyucudur.

(KK.94): Soğuk algınlığında kuşburnu, ıhlamur içilir.

(KK.95): Soğuk algınlığında hatmi çiçeği, karafatma otu kurusu kaynatılıp içilir.

Biberiye beyin için çok yararlıdır.

(KK.96): Defne çekirdeği romatizmada ağrıyı keser.

(KK.97): Soğuk algınlığında ıhlamur, adaçayı içilir.

(KK.99): Soğuk algınlığında ıhlamur, adaçayı içilir.

Isırganın çorbası kolesterolü dengeler.

(KK.100): Kudret narını aç iken yemek mide ağrısına faydalıdır.

(KK.101): Öksürük tedavisi için zencefil, nane, ıhlamur içilir.

(KK.102): Mısır püskülünü kaynatıp içmek ödem attırır.

(KK.103): Mide rahatsızlıklarının tedavisi için kudret narı yenir.

(KK.104): Maydanozu kaynatıp içmek ödem attırır.

(KK.105): ıhlamur, kuşburnu, nane, ısırgan otu kaynatılıp soğuk algınlığı tedavisi için içilir.

(KK.108): Nane, limon, ıhlamur, ayva yaprağı çay gibi demlenir soğuk algınlığı tedavisi için içilir.

(KK.112): Ayva yaprağı soğuk algınlığı tedavisi için kaynatılıp içilir.

(KK.118): Nezle olunduğunda nane, limon kaynatılıp içilir.

Isırgan otu, ıhlamur çay haline getirilir akciğer kanserine karşı koruyucu olarak içilir.

İlkbaharda çam ağacı dallarının uç kısımları toplanıp kaynatılır astım, bronşite karşı koruyucu olarak içilir.

Soğuk algınlığında ıhlamur nane ile karıştırılır çay gibi demlenip içilir.

(KK.119): Çam pekmezi öksürüğe karşı koruyucudur.

(KK.121): Kuşburnu çayı nezle olduğunda faydalıdır.

(KK.123): Kızılçık şurubu şeker hastalığında faydalıdır.

(KK.125): Sarımsak, soğan, biber, ısırgan, köknar ağacının kozalağı kaynatılıp içilirse astım bronşite faydalıdır.

(KK.126): Prostat tedavisinde soğan yemek faydalıdır.

(KK.127): Isırgan otu yemek kolesterole faydalıdır.

(KK.128): Köknar ağacının kozalağını kaynatıp içmek, ağacın soymuk denilen kalın kabuğu kaynatıp içmek astım, bronşite faydalıdır.

Ada çayı soğuk algınlığında faydalıdır.

(KK.129): Burnundan kan gelen hamile bir ineğe sarımsak ezilip bir poşete koyulur ve ineğin burnundan çektilir, kanama bu şekilde durdurulur.

(KK.133): Sarımsak tansiyona faydalıdır.

(KK.134): Sarımsak egzamaya faydalıdır.

(KK.137): Dere otunun yabanisi olan darak otu damar tıkanıklığını açar.

(KK.139): Ebe gümece, ısırgan otu şekeri dengeler.

(KK.140): Papatya çayı uykusuzluğa faydalıdır.

ıhlamur soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.141): Köknar ağacının tohumunu kaynatıp içmek yarayı kapatır.

(KK.150): Halsizlik hissedildiğinde ısırgan otu kaynatılıp içilir.

(KK.152): Nane limon kaynatıp içmek gribe faydalıdır.

(KK.153): Soğuk algınlığında ıhlamur içilir.

(KK.154): Isırgan otunu kaynatıp içmek mide yanmalarına, prostata faydalıdır.

(KK.158): Karadut-beyazdut pekmezi astıma, nefes darlığına faydalıdır.

(KK.161): Nane limonu kaynatıp içmek soğuk algınlığında faydalıdır.

(KK.162): Isırgan otu kansere karşı koruyucu ve idrar yolu enfeksiyonu çözdürücüdür.

(KK.164): İhlamur ve ayva yaprağını kaynatıp içmek soğuk algınlığında faydalıdır.

(KK.165): Kızılçık tarhanası karın ağrısına faydalıdır.

(KK.166): Isırgan otunu kaynatıp içmek bağırsakları düzenli çalıştırır.

(KK.168): Siğil otu ve kem otu çay gibi kaynatılıp iki kaşık içildiğinde mideyi rahatlatır.

(KK.169): Isırgan otunu kaynatıp içmek şekeri dengeler.

Sarımsak tansiyonu dengeler.

(KK.171): Nane-limon soğuk algınlığında faydalıdır.

Deşti kavununu buruna damlatmak sinüzite faydalıdır.

Kalkan yaprağı kireçlenmeye karşı faydalıdır.

Dut pekmezi, kara üzüm pekmezi astıma faydalıdır.

Kuvvet narı yemek tiroid kanserine faydalıdır.

Kızılçık tarhanası gribe, soğuk algınlığına, ishale, karın ağrısına faydalıdır.

(KK.172): Kuvvet narı doğranıp zeytinyağıyla birlikte bir kaba koyulur üç ay boyunca bekletilir sonra bu karışım yenildiğinde mide kanamasını engeller.

Nane limon nezleyle faydalıdır.

Isırgan çayı içmek kabızlığı geçirir.

(KK.174): Isırgan otu kansere karşı koruyucudur.

(KK.176): Nane limon, kızılçık tarhanası ve kestane balı soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.178): İhlamur soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.180): İhlamur, ak çiçek, kuşburnu soğuk algınlığında içilir.

(KK.181): İhlamur, nane, limon soğuk algınlığında içilir.

(KK.183): Öksürük olduğunda ıhlamur çiçeği kaynatılıp içilir.

(KK.184): Isırgan çayı içmek balgam söktürür.

(KK.191): Eşek turpu yemek her hastalığa faydalıdır.

(KK.195): Çiğdem kökü yemek öksürüğe faydalıdır.

(KK.197): Çörek otunu dövölüp balla karıştırılır bu karışım öksürüğe, unutkanlığa faydalıdır.

(KK.200): Soğuk algınlığında nane, limon, ıhlamur kaynatılıp içilir.

(KK.202): Akciğer kanserinin tedavisinde ısırgan kaynatılıp suyu içilir.

(KK.205): Ihlamur, kuşburnu içmek soğuk algınlığında faydalıdır.

(KK.206): Elma pekmezi öksürüğe faydalıdır.

(KK.210): Ihlamur, kuşburnu soğuk algınlığında içilir.

(KK.211): Isırgan kaynatıp suyuna oturmak kadın hastalıklarını giderir.

(KK.212): Ebe gümeci yemek mantara faydalıdır.

Isırgan kansere karşı koruyucudur.

(KK.213): Kuşburnu, elma kabuğu, ceviz zarı, ıhlamur hepsi karıştırılıp kaynatılır bu karışımı içmek soğuk algınlığında faydalıdır.

Kiraz sapını kaynatıp içmek idrar söktürür.

Kuşburnu C vitamini deposudur öksürüğü söktürür.

(KK.214): Nane, limon, kuşburnu soğuk algınlığında faydalıdır.

(KK.216): Isırganı kaynatıp her gün kuru veya ıslak saça sürülür bu işlem saç dökülmesini engeller.

Patlıcan sapını yakılıp döverek yemek hemoroiti giderir.

Biberiye, aslan pençesini karıştırıp kaynatarak bir ay sabah akşam iç migrene faydalıdır.

Isırgan romatizmaya karşı koruyucudur.

Soğanlı suyu sabah akşam içmek prostata faydalıdır ve sindirimi de düzenler.

Aslan pençesi (testere dişli olan) âdet düzensizliğini giderir.

Papatya çayı balgam söktürür, bronşite ve astıma faydalıdır.

Kırkkilit otu mide kapakçığını düzenli çalıştırır ve nefes darlığında da faydalıdır.

Siğil otu hemoroid tedavisinde kullanılır.

(KK.218): Nane, limon, ıhlamur, kuşburnu soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.220): am sakızı karabiberle karıştırılıp leblebi büyüklüğünde parçalara ayrılır her sabah aç karna yutulur akciğer kanserine faydalıdır.

(KK.222): Ayı mantarı yemek mayasına faydalıdır.

(KK.225): Nane, limon, kuşburnu soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.227): Nane, limon, ıhlamur soğuk algınlığında içilir.

(KK.229): Isırgan otu kadın hastalıklarına karşı faydalıdır.

(KK.230): Nane, limon, ıhlamur içmek sakinleştirir.

(KK.233): Ahlattan yapılan pekmez şeker hastalığına faydalıdır.

(KK.235): Nane, kekik otu, ıhlamur grip tedavisinde kullanılır.

Papatya kansere karşı koruyucudur.

(KK.236): Kuşburnu çayı boğaz ağrısında faydalıdır.

(KK.239): Armut, çördük, elma öksürüğe faydalıdır.

(KK.241): Kekik çayı rahatlatır.

Kozalak (gıcı) yeni çıktığında marmelat yapılır bu öksürüğe faydalıdır.

(KK.243): Döngel (beş bıyık) karaciğer hastalığına faydalıdır.

Böğürtlen yapraklarının kurusu ıhlamur ile karıştırılıp çayı yapılır, bu çay soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.244): Ayva yaprağı, ıhlamur, kuşburnu kaynatılır bronşit olunduğunda içilir.

(KK.245): am filizi şeker ile birlikte kaynatılarak reçel yapılır bu reçel öksürük ve astım tedavisi için yenir.

(KK.246): Boğaz ağrısı için kekik otu kaynatılıp içilir.

(KK.247): Isırgan kansere karşı koruyucudur.

(KK.248): ıhlamur ve kuşburnu soğuk algınlığına faydalıdır.

Isırganı kaynatıp içmek prostat için faydalıdır.

Zeytin yaprağı ve çam otunu kaynatıp içmek şeker hastalığında dengeleyicidir.

(KK.249): İhlamur, ayva yaprağı soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.251): Isırganı kaynatıp içmek öksürüğe faydalıdır.

(KK.252): Maydanoz, roka, dere otu guatr hastalığına faydalıdır.

Isırgan idrar yollarını enfeksiyonunu giderir.

Sarımsak doğal antibiyotiktir.

(KK.253): Altın çilek vücut için faydalıdır.

(KK.254): Ardıç meyvesi vücut için vitamin kaynağıdır.

(KK.255): Isırgan kansere karşı koruyucudur.

Dede sakalı otu kanser için koruyucudur.

(KK.256): Elma sirkesi kolesterol için faydalıdır.

Karamuk otu ve ceviz şeker hastalığını dengede tutar.

Sarı kantaron bağıışıklığı güçlendirir ve tüberküloza faydalıdır.

(KK.257): Ardıç ağacının dalı kaynatılır ve bu su egzama için kullanılır.

(KK.258): Ağaç çırası suda ıslatılıp içildiğinde bronşite faydalıdır.

Alıç ağacının çiçek ve yaprakları kurutulup daha sonra çayı yapılır bu çay bronşit tedavisinde kullanılır.

İdrar yolları enfeksiyonuna karşı kiraz sapı iki dakika kaynatılıp içilir.

(KK.259): Sarı kantaron mide ve karın ağrısına faydalıdır.

Papatya kurusunun çayı çocuk ateşini düşürür.

Kirenden yapılan marmelat şekeri dengeler.

Ebe gümecî âdet sancılarını geçirir.

Ebe gümecî baharda taze yenirse kanı temizler.

Kırk kilit (dede sakalı) otu ödem attırıcıdır.

Soğan elde ezilerek yedi dakika kaynatılır içine darak dalı atılır bu kür adet sancısını keser.

(KK.260): Soğuk algınlığında tontus otu, ıhlamur kaynatılıp içilir.

Çörek otu öksürük tedavisinde kullanılır.

(KK.264): Akciğer kanserinde karşı çam sakızı yemek faydalıdır.

(KK.265): Ihlamur, kuşburnu, nane soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.267): Nane, ıhlamur, soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.269): Isırgan, kuşburnu soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.272): Ihlamur, nane, limon soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.282): Isırgan, ıhlamur, kuşburnu çayı soğuk algınlığında içilir.

(KK.285): Nane, ıhlamur, kekik soğuk algınlığında içilir.

(KK.286): Ihlamur, papatya kurusu kaynatılıp içilir soğuk algınlığında.

(KK.289): Soğuk algınlığında nane limon içilir.

(KK.291): Ayva yaprağı, nane, ısırgan soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.292): Yer elması yemek kalbe faydalıdır.

Ayva yaprağı, ayva çiçeği kurutulup nane, ıhlamur ile karıştırılıp içilir, bu karışım soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.293): Ihlamur, nane, elma kabuğu, portakal kabuğu soğuk algınlığına faydalıdır.

(KK.295): Elma sirkesi kolesterol için faydalıdır.

(KK.299): Ihlamur içmek vücuda faydalıdır.

(KK.300): Ihlamur, nane, limon içmek soğuk algınlığına faydalıdır.

Soğuk algınlığı, grip, bronşit, üşütme, öksürük, boğaz ağrısı, sinüzit, astım, nefes darlığı gibi üst solunum yoluna bağlı hastalıklarda yukarıda uygulamalarını gördüğümüz şu bitkiler kullanılır: Ihlamur, ayva yaprağı, ardıç yaprağı, rezene, nane, limon, kızılıçık,

sarımsak, kekik, kuşburnu, çam kozalağı, böğürtlen meyvesi ve yaprağı, kiraz yaprağı, ısırgan, ebe gümeci, soğan, gülhatme çiçeği, maydanoz, kara turp, elma kabuğu, su nanesi, eşek nanesi, adaçayı, çördük, çam otu, zencefil, yara otu, döngel yaprağı, karafatma otu, çam ağacı filizi, biber, köknar ağacı kozalağı, ağaç kabuğu, karadut, beyaz dut, deşti kavunu, kara üzüm, kestane ağacının balı, ak çiçek, elma pekmezi, ceviz zarı, papatya, armut, alıç ağacının çiçeği ve yaprağı, tontus otu, çörek otu.

Mide rahatsızlıkları, mide yanması, mide ağrısı, mide bulantısı, mide kanaması, ülser, kabızlık ve ishal gibi hastalıkların tedavisinde kullanılan bitkiler: Çam kozalağı, ısırgan, ağaç purcu, papatya, ebe gümeci, sarı kantaron, nane, limon, kudret narı, siğil otu, kem otu, kırkkilit otu.

Şeker hastalığının tedavisinde kullanılan bitkiler: Isırgan, acı üzüm, böğürtlen yaprağı, çam kozalağı, ayrık otu, damar otu, acul elma, sarı kantaron, maydanoz sapı, kızılıçık, ebe gümeci, ahlat pekmezi, karamuk otu, ceviz, kiren. Yukarıda da bahsedilen ahlat pekmezinden Nail Tan'da Kastamonu ile ilgili yazısında bahseder (Tan, 2002).

Kansere karşı koruyucu olarak kullanılan bitkiler: Isırgan, kiraz sapı, eşek diken, dede sakalı otu, papatya. Kemik kanseri tedavisinde böğürtlen reçeli, bağırsak kanseri tedavisinde ısırgan, tiroit kanseri tedavisinde kuvvet narı, akciğer kanseri tedavisinde çam sakızı ve ısırgan kullanılır.

Kadın hastalıklarında âdet sancısını geçirmek için ebe gümeci, soğan, darak dalı, adet düzensizliklerinde; aslan pençesi, idrar yolları enfeksiyonunda; eşek diken, kiraz sapı, papatya kurusu, ebe gümeci, ülüngür, ısırgan, doğum sonrası sancıları; kuşburnu ağacındaki purç, çocuk düşürme uygulamasında; ebe gümeci sapı ve çocuk sahibi olamayanların tedavilerinde ülüngür kökü kullanılır.

Böbrek hastalıklarında altın otunun kurusu böbrek taşı eritir, soğan suyu böbrek kistini eritir, mısır püskülü ize böbreklere faydalıdır.

İç hastalıklarının tedavisinde ısırgan, dere otu, maydanoz, saz teresi kullanılır.

Cilt hastalıklarında egzama için sarımsak ardıç dalı; kireçlenmede alıç yaprağı, kalkan yaprağı; romatizma tedavisinde ısırgan, alıç dalı, kuşburnu ve defne çekirdeği kullanılır.

Damar tıkanıklığının tedavisinde sarımsak, limon, alıç sirkesi, su nanesi, soğan suyu, zeytin yağı, darak otu kullanılır.

Prostat tedavisinde soğan, ısırgan, böğürtlen kökü ve idrar söktürücü olarak kiraz sapı kullanılır.

Uykusuzluk tedavisinde ya da sakinleştirici, rahatlatıcı olarak papatya çayı, kekik çayı ve sarı kantaron kullanılır.

İslam düşünürleri ilaç yapma konusunda Hz Muhammed'in birtakım sözlerini aktarırlar. Sözügelşi "İncir yiyiniz. Uçmaktan bir yemiş geldi, onun adına incir denir dersem yalan değil, sözümünden dönmem. İncir basura iyi gelir" şu sözden dolayı İslam hekimleri inciri basur ilacı olarak kullanırlar (Eyuboğlu, 2007:15). Cennet meyvesi olarak kabul edilen incir sadece Adem'le Havva'yı örtmekle kalmamış, yüzyıllardır şifa dağıtmıştır (İnaltong, 2004:75). Hemoroit, mayasır, bağırsak, mantar tedavisinde ağaç mantarı, ısırgan, ardıç tohumu, gavur pancarı, ebe gümesi, patlıcan sapı, siğil otu, ayı mantarı yenir.

Karaciğer hastalıklarının tedavisinde döngel, çam ağacının yağı; karaciğer yağlanması karahindiba otu kullanılır.

Guatr hastalığının tedavisinde dere otu, maydanoz, roka; tansiyon hastalığında sarımsak, döngel; kolestrol için elma sirkesi, ısırgan; kansızlık tedavisinde böğürtlen, ısırgan kullanılır.

Ağrı kesici olarak kullanılan bitkiler; biberiye, aslan pençesi, nane, limon migrene; sarımsak diş ağrısına; kızılçık karın ağrısına faydalıdır.

Tansiyon hastalığında sarımsak ve döngel; saç dökülmesinde sarımsak; zayıflamak için elma sirkesi, acuk elma, limon suyu; ayak kokusunda ceviz yaprağı; ödem attırıcı olarak beyaz lahana, maydanoz ve maydanoz sapı, mısır püskülü, kırk kilit; beyin için

biberiye; çocukların ateşini düşürmek için papatya çayı, sigarayı bırakmak için de karabaş otu kullanılır.

Şifa verici, hastalıklara karşı koruyucu, vücut için faydalı, bağışıklığı kuvvetlendirici, halsizliğe karşı, kan temizleyici ve her derde deva olan bitkiler şunlardır: Kiren, alıç, kızılıçık, kuşburnu, köknar ağacı purcu, ısırgan otu, altın çilek, ardıç meyvesi, sarı kantaron ebe gümeci, sarımsak.

Hastalıkların tedavisinde en yaygın uygulama, bitkilerin çayını yaparak tüketmektir. Bunun yanı sıra bitkiyi yiyerek tüketme de diğer tedavi yöntemidir. Bunların dışında hastalığa, yaraya, kırık-çıkığa doğrudan uygulanan bitkiler vardır. Kaynak kişilerden derlediğimiz bu uygulama alanı da aşağıdaki gibidir:

(KK.6): Çam (kara) sakızı eritilir beze sürülür kırık ya da burkulmuş yere yapıştırılır, ağrıyı geçirir.

(KK.11): Isırganın taze yaprakları dövülüp bacakta ağrıyan yerlere sarılır.

(KK.18): Isırganın taze yaprakları dövülüp ağrıyan dize sarılır.

(KK.20): Ayak burkulmasında ağrıyan, şiş olan yere bertik otu doğrudan sarılır.

Elde çıkan temruya yara yaprağı, siğil yaprağı sarılır.

Ardıçtan katran yapılır. Ardıç çıra gibi yapılır tencereye konur ısıyla birlikte ardıç altına sakızını bırakır bu sakız kırık çıkık olan yere sarılır.

(KK.21): Kamışın kurusu yanık olan yere sürülür.

(KK.29): Yaranın üstündeki iltihabı akıtmak için siğil yaprağı ile soğan sarılır.

(KK.30): Temre otu yaraya, yanığa sürülür.

(KK.31): Sütliğin otu kesilince içinden süt çıkar bu süt siğillerin üstüne sürülür.

(KK.35): Çam ağacının üzerindeki reçinesi, kara sakız da denir ısıtılıp yaraya, burkulmaya sürülür.

(KK.37): Soğan elle bölünür, zeytin çekirdeği de havanda dövülür tuz da eklenir bu üçü burkulan yere sarılır.

Kara sakız berelenen yere sarılır.

(KK.38): Kara erikten yapılan acı pestil bereye, burkulan yere sarılır.

(KK.39): Çıiban çıkan yere siğil yaprağı sarılır ve bir gün bekletilir.

Düşünce oluşan morluklara soğan ezilip sarılır.

Sabun rendelenip lahana yaprağının içine koyulur ve bu karışım parmağımızda oluşan dolamanın üzerine sarılır.

Göz ağrısına ve göz kızarıklığında domates kesilir ve göz üstüne sarılıp bir saat bekletilir, bu faydalıdır.

(KK.40): Çıiban çıkan yere siğil yaprağı sarılır.

Çıiban çıkan yere lahana yaprağı sarılır.

(KK.46): Saç döküntüsü ya da saç kıran olan yere sarımsak sürülür.

(KK.51): Çizme denilen uygulama ile vücutta çıkan temrenin üstüne temre otunun sütü çıkar o süt sürülür.

(KK.56): Bertik otu sütle pişirilir bu lapa burkulan yerin üzerine sarılır.

(KK.59): Ayak burkulmalarından oluşan şişliğe soğan sarılır.

(KK.60): Ellerini romatizmadan açamayan biri ellerine direkt ısırganı sürüp ellerini yaktırır, bu faydalıdır.

(KK.65): Burkulmalarda şişen yere siğil otu, damar otu ezilip sarılır.

(KK.66): Damar otu çıiban olduğunda iltihabı akıtır.

(KK.69): İltihaplı şişmiş yarayı akıtmak için sarı çiçek, sinirli yaprak sarılır.

(KK.70): Sinirli yaprak çibana sarılır.

(KK.72): Sarı kantaron diz ağrısına iyi gelir.

(KK.74): Nane yaprakları, papatya çiçekleri ve sarı kantaron çiçekleri zeytinyağının içine koyulur, bekletilir ve ağrıyan yerlere sürülür.

(KK.86): El yaralarına ısırgan kaynatılıp sürülür.

(KK.89): Elde çıkan temruya temre otu sarılır.

(KK.90): Tefek otu dövülüp romatizma olan yere sarılır.

(KK.91): Soğan, zeytin, karabiber dövülüp karıştırılarak burkulan yere sürülür.

(KK.92): Ağrıyan yere ısırgan sürülür.

(KK.109): Biberiye otu yaraya sarılır.

(KK.113): Isırgan otu romatizma olan yere sarılır.

(KK.118): Çam ağacında oluşan kara sakız olur kırık çıkık olan bölgeye sarılır.

(KK.124): Diş ağrısı olduğunda sarımsak dövülüp ağrıyan yere koyulur.

(KK.130): Dizlerde olan ağrıya ısırgan otu zeytinle ezilip sarılır.

(KK.135): Bel ağrısına sarımsak ve kara sakızı karıştırıp sürmek faydalıdır.

(KK.138): Yer soğanı dövülüp ağrıyan yere sürülür.

(KK.141): Köknar ağacının sakızını yaraya sürmek yarayı kapatır.

(KK.144): Kanama olan yere diken yaprağı dövülüp koyulduğunda kanamayı durdurur.

(KK.145): Çam sakızını merhem gibi yapıp yaraya sürmek yarayı iyileştirir.

(KK.163): Yara olan yere çam sakızını sarmak faydalıdır.

(KK.164): Bilek burkulduğunda elvendi otuna sarılır.

(KK.167): Mermi yarasının akıntısına incir yaprağını sarmak faydalıdır.

(KK.169): Sarımsak dövülüp üzerine biraz tuz eklenir ve ağrıyan dişe koyulur, bu ağrıyı keser.

(KK.172): Kuvvet narını balla karıştırıp kırık, çıkık, yaraya sürmek faydalıdır.

Kuvvet narını zeytinyağıyla karıştırıp yaraya sürmek yarayı kurutur.

Kuvvet narını ağrıyan yerine sarmak ağrıyı keser.

(KK.173): İncir ağacını kesip sütünü siğile sürmek o siğili düşürür.

(KK.176): Kırık çıkığa kara sakız sarılır.

(KK.182): Böğürtlen yaprağı ağızda çiğnenip yaraya sarılır ve kanama durur.

(KK.185): Böğürtlen dikenini kanayan yaranın üzerine sarıldığında kanamayı durdurur.

(KK.201): Çıban çıktığında üzerine ebe gümeci sarılır.

(KK.202): Pazı yaprağı biraz kaynatılıp çıbanın üzerine gece sarılır sabaha kadar o çıban patlar.

(KK.204): Bilekte burkulmaya karşı soğan, sarımsak sarılır.

(KK.209): Sırımca otunu yaralara sarmak iyileştiricidir.

(KK.215): Burkulan, ağrıyan, moraran, şişen yere keten tohumu sütle kaynatılıp lapa haline getirilip sürülür.

(KK.217): Kara sakız kırık olan yerlere sarılır.

(KK.218): Kara sakız dolama veya çıban çıktığında o yere sarılır bir gece bekletilir ve sabaha patlar, iyileşir.

(KK.219): Dudak uçukladığında limon sürülür.

Sarımsak saçların tekrar çıkması için ve dökülmemesi için saç köklerine sürülür.

(KK.220): Isırgan suyu saç dökülmesini önler.

(KK.221): Patlıcan közlenip genital bölgeye koyulur üzerine bir poşet kapatılır bir iki saat bekletmek mantarı ve kaşıntıyı giderir.

Vücudun herhangi bir yerinde şişlik veya ödem olduğunda lahana yaprağı haşlanır ve o bölgeye sarılır bir gece bekletilir sabaha geçirir.

(KK.223): Öytü otu burkulan, şişen yerlere sarılır.

(KK.225): Tereyağı ve ketenden yapılan keçe tavaya koyulur biraz yakılır kırığa yaraya sürülür.

(KK.226): Çam sakızı kırıklara sarılır.

(KK.227): Çam sakızı kırıklara sarılır.

(KK.230): Bertik otu kuruturlar sütle kaynatılır kolda bacakta incinen yere sarılıp bir gece bekletilir.

Böğürtlen ucu çiğnenir yaralara sarılır.

(KK.232): Böğürtlen dikeninin yaprağı çiğnenir yaranın üzerine sarılır kanama durur.

(KK.233): Ardiç tanesi kaynatılıp katran olur daha sonra bu katran eritilip kırık çıkık olan yerlere sürülür.

(KK.239): Ayak burkulduğunda bertik otu sütle kaynatılıp sarılır.

(KK.243): Börtük otu burkulan yerlere, siğil yaprağı yaraya sarılır.

(KK.245): Ardiçtan yapılan katran kırık çıkığa sarılır.

(KK.249): Diken yaprağı, soğan çibana sarılır.

(KK.253): Diken yaprağı ağızda çiğnenerek yaraya kanamaması için sarılır.

Keten tohumu ile süt kaynatılıp burkulan yere sarılır, şişlik iner.

(KK.257): Yara mancarı yaraya sarılır.

(KK.259): Temru otunun suyu kaşıntı yarasına sürülür.

Rahim kaşıntısına, mantara üzüm sirkesi, elma sirkesi sürülür.

Ayı tabanı otu yara üzerine, eklem ağrılarına sarılır.

Şeker pancarı ısıtılıp sivilcenin, çıbanın üzerine sarılır.

Soğanın kabuğu soyulup ısıtılır yara, çıban üzerine sarılır.

Şimşir kaşık biraz ısıtılıp dudak uçğunun, sivilcenin üzerine koyulur.

Çocukların kulağı ağrıdığında kulak ucuna sarımsak koyulur.

(KK.285): Bertik otu burkulan yerlere sarılır.

Egzama otu kozalak şeklindedir çıbana sürülür.

(KK.292): Yaraya, bereye karasakız sarılır.

Vücutta oluşan kırık, çıkık, şişlik, burkulma, incinme (berelenme) gibi durumların tedavisinde çam sakızı (kara sakız), bertik otu, soğan, zeytin çekirdeği, kara erik pestili, damar otu, karabiber, elvendi otu, kuvvet narı, sarımsak, keten tohumu, lahana yaprağı, keten keçesi, ardiç meyvesi, öytü otu gibi bitkiler kullanılır.

Ağrıyan yerlere taze ısırgan yaprağı, sarı kantaron, nane, papatya, zeytin, sarımsak, kara sakız, yer soğanı, kuvvet narı, keten tohumu, ayı tabanı otu sarılır.

Vücutta çıkan temruya, siğile, sivilceye, çibana, iltihaplı yaraya, dudak uçuşuna, dolamaya sarılan bitkiler ise şunlardır: Temre otu, yara yaprağı, sütlüğü otu, siğil yaprağı, soğan lahana yaprağı, damar otu, sarı çiçek, sinirli yaprak, incir yaprağı, ebe gümeci, pazı yaprağı, kara sakız, diken yaprağı, şeker pancarı, limon, soğan kabuğu, şimşir kaşık. Mebrure Değer'in çalışmasında da sinirli ot yaprakları yara üzerine sarılır (Değer, 1985).

Kanamayı durdurmak için diken yaprağı, böğürtlen yaprağı, böğürtlen dikenini kanayan yere sarılır.

Yanık olan yerlere kamış kurusu ve temre otu sarılır.

Vücuttaki yaralara temre otu, yara mancarı, ısırgan, biberiye otu, ayı tabanı otu, köknar ağacının sakızı, çam sakızı, kuvvet narı, zeytin yağı, böğürtlen yaprağı, sırimca otu, böğürtlen ucu, diken yaprağı sarılır.

Vücuttaki morluklara soğan ve keten tohumu sarılır. Saç kıran tedavisinde dökülen yerlere sarımsak sürülür.

Romatizmalı ellere ısırgan ve tefek otu sürülür.

Mantarlı, kaşıntılı olan yerlere temru otu, patlıcan, üzüm ve elma sirkesi sürülür.

Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar başlığında alt başlıkla incelenen Halk İlaçları, Halk Hekimleri bölümünde kaynak kişilerden derlenen bilgiler doğrultusunda hangi bitkinin hangi amaçla kullanıldığı, hangi hastalığa yararlı olduğu ya da zararları aşağıda listelendirilmiştir.

Acı ayran otu: Acı ayran otu çok yenirse mide ağrısı yapar.

Acı üzüm: Şeker hastalığında acı üzüm yemek faydalıdır.

Adaçayı: Adaçayı çok içilirse hasta eder.

Adaçayını hamileler içemez.

Soğuk algınlığında nane, limon, kuşburnu, adaçayı kaynatılıp içilir.

Avu otu: Avu otunu toplayan kişiler zehirlenebilir.

Alıç: Alıç yemek şifa verir.

Romatizma tedavisinde alıç dalı kaynatılıp içilir.

Alıç sirkesi, kalp rahatsızlıklarında damar tıkanıklığını giderir.

Alıç yaprağı vücutta kireçlenmeye karşı koruyucu olarak kaynatılıp içilir.

Alıç ağacının çiçek ve yaprakları kurutulup daha sonra çayı yapılır bu çay bronşit tedavisinde kullanılır.

Altın çilek: Altın çilek yemek vücut için faydalıdır.

Altın otu: Altın otu kurusunu kaynatıp bu suyu on beş gün içmek böbrek taşıyı eritir.

Ardıç: Ardıç yaprakları suda kaynatılır, şifa için içilir ayrıca bu su ile yara ve sivilceler yıkanır.

Ardıç meyvesi vücut için vitamin kaynağıdır.

Ardıç ağacının dalı kaynatılır ve bu su egzama için kullanılır.

Hemoroit tedavisinde ardıç tohumu yenir.

Ardıçtan katran yapılır. Ardıç çıra gibi yapılır tencereye konur ısıyla birlikte ardıç altına sakızını bırakır bu sakız kırık çıkık olan yere sarılır.

Armut: Armut, çördük, elma yemek öksürüğe faydalıdır.

Aslan pençesi: Biberiye, aslan pençesini karıştırıp kaynatarak bir ay sabah akşam içmek migrene faydalıdır.

Aslan pençesi (testere dişli olan) âdet düzensizliğini giderir.

Ayı mantarı: Ayı mantarı ilaç yapımında kullanılır.

Ayı mantarı yemek mayasına faydalıdır.

Ayrık otu: Ayrık otunun kökünü kaynatıp içmek şekeri dengeler.

Ayva: Soğuk algınlığında ıhlamur ve ayva yaprağı kaynatıp içilir.

Ayva yaprağı, ıhlamur kaynatılıp bronşit tedavisinde içilir.

Ayva çiçeği kurutulup nane, ıhlamur ile karıştırılıp içilir, bu karışım soğuk algınlığına faydalıdır.

Bertik otu: Ayak burkulmasında ağrıyan, şiş olan yere bertik otu doğrudan sarılır.

Bertik otu sütle pişirilir bu lapa burkulan yerin üzerine sarılır.

Bertik otu kurusu sütle kaynatılır kolda bacakta incinen yere sarılıp bir gece bekletilir.

Beyaz lahana: Beyaz lahana kaynatılıp suyunu içmek vücutta oluşacak enfeksiyona karşı koruyucudur.

Sabun rendelenip lahana yaprağının içine koyulur ve bu karışım parmağımızda oluşan dolamanın üzerine sarılır.

Çıban çıkan yere lahana yaprağı sarılır.

Vücudun herhangi bir yerinde şişlik veya ödem olduğunda lahana yaprağı haşlanır ve o bölgeye sarılır bir gece bekletilir sabaha geçirir.

Biber: Sarımsak, soğan, biber, ısırgan, köknar ağacının kozalağı kaynatılıp içilirse astım bronşite faydalıdır.

Çam sakızı karabiberle karıştırılıp leblebi büyüklüğünde parçalara ayrılır her sabah aç karna yutulur akciğer kanserine faydalıdır.

Soğan, zeytin, karabiber dövülüp karıştırılarak burkulan yere sürülür.

Biberiye: Biberiye beyin için çok yararlıdır.

Biberiye, aslan pençesini karıştırıp kaynatarak bir ay sabah akşam iç migrene faydalıdır.

Biberiye otu yaraya sarılır.

Böğürtlen: Böğürtlenin reçeli yapılır ve bu reçel kansızlık tedavisinde ve kemik kanseri tedavisi için kullanılır.

Soğuk algınlığında böğürtlenin meyvesi ve dikenli yaprakları kaynatılıp içilir.

Şeker hastalığında şekeri dengelemek için böğürtlen yaprağı ince doğranıp kaynatıp içilir.

Böğürtlen kökünü kaynatıp suyunu içmek, prostat için faydalıdır.

Böğürtlen yapraklarının kurusu ıhlamur ile karıştırılıp çayı yapılır, bu çay soğuk algınlığına faydalıdır.

Böğürtlen yaprağı ağızda çiğnenip yaraya sarılır ve kanama durur

Böğürtlen ucu çiğnenir yaralara sarılır.

Ceviz: Ceviz yaprağını beş dakika kaynatıp ayakları yıkamak ayak kokusunu giderir.

Kuşburnu, elma kabuğu, ceviz zarı, ıhlamur hepsi karıştırılıp kaynatılır bu karışımı içmek soğuk algınlığında faydalıdır.

Karamuk otu ve ceviz şeker hastalığını dengede tutar.

Cevizin yeşil kabuğu rendelenir içine limon sıkılır ve dişler bu karışımla fırçalanırsa dişler beyazlar ve parlar.

Saçların beyazlamaması ve yumuşak olması için ceviz yaprağı kaynatılır ve saçlar bu su ile yıkanır.

Kınaya yeşil ceviz kabuğu ve ceviz yaprağı eklenir ve bu karışım saç boyası olarak kullanılır.

Çam: Mide ağrısı için çam kozalağı kaynatılır sakız gibi olur ve şurup gibi içilir.

Çam gıcısının filizi şekerle kaynatılıp reçel yapılır bu reçel astıma, bronşite, boğaz ağrısına faydalıdır.

Çam kozalağı yeşilken kaynatılır pekmez gibi olur, bu pekmez öksürük tedavisinde kullanılır.

Şekeri düşürmek için çamdaki yeşil minik kozalaklar kaynatıp içilir.

Çam ağacı üzerindeki yağlıları kaynatıp içmek ciğerlere faydalıdır.

Çam sakızı karabiberle karıştırılıp leblebi büyüklüğünde parçalara ayrılır her sabah aç karna yutulur akciğer kanserine faydalıdır.

Zeytin yaprağı ve çam otunu kaynatıp içmek şeker hastalığında dengeleyicidir.

Akciğer kanserinde karşı çam sakızı yemek faydalıdır.

Çam (kara) sakızı eritilir beze sürülür kırık ya da burkulmuş yere yapıştırılır, ağrıyı geçirir.

Çam sakızını merhem gibi yapıp yaraya sürmek yarayı iyileştirir.

Çam otu (kırkkilit otu): Çam otu ve zencefil balgam söktürür, öksürük tedavisinde kullanılır.

Kırkkilit otu mide kapakçığını düzenli çalıştırır ve nefes darlığında da faydalıdır.

Çörekotu: Çörek otunu dövülüp balla karıştırılır bu karışım öksürüğe, unutkanlığa faydalıdır.

Dede sakalı otu: Dede sakalı otu kanser için koruyucudur.

Damar otu: Damar otu tohumunu kaynatıp içmek şeker hastalığını dengede tutar

Burkulmalarda şişen yere siğil otu, damar otu ezilip sarılır.

Damar otu çıban olduğunda iltihabı akıtır.

Defne çekirdeği: Defne çekirdeği romatizmada ağrıyı keser.

Dere otu: Isırgan, dereotu, maydanoz, saz teresi iç hastalıklarının tedavisinde kullanılır.

Deşti kavunu: Deşti kavununu buruna damlatmak sinüzite faydalıdır.

Domates: Göz ağrısına ve göz kızarıklığında domates kesilir ve göz üstüne sarılıp bir saat bekletilir, bu faydalıdır.

Döngel (beşbıyık): Döngel karaciğer hastalıklarında faydalıdır.

Döngel çalısındaki purcu kaynatıp içmek tansiyonu dengeler.

Döngel yaprağını kaynatıp içmek öksürük tedavisinde kullanılır.

Ebe gümece: Acı ayran otu, ebe gümece, ısırgan, ada çayı, ağu otu, papatya çayı fazla içildiklerinde hasta eder.

Grip olunduğunda ıhlamur, ısırgan, ebe gümeci kaynatıp içilir.

Ebe gümecinin kökü çocuk düşürmek için rahime yerleştirilir.

Ebe gümeci, ısırgan otu, kantoron otu kırk gün içilirse mide ülserine iyi gelir.

Ebe gümecini kaynatıp içmek kasık ağrılarında faydalıdır ve idrar yollarındaki iltihabı da akıtır.

Ebe gümeci, ısırgan otu şekeri dengeler.

Ebe gümeci yemek mantara faydalıdır

Ebe gümeci âdet sancılarını geçirir.

Ebe gümeci baharda taze yenirse kanı temizler.

Çıban çıktığında üzerine ebe gümeci sarılır.

Elma: Soğuk algınlığında ıhlamur, ayva yaprağı, elma kabuğu kaynatılıp içilir.

Elma sirkesi zayıflatır.

Acuk elmadan yapılan sirke kolesterolü düşürür, şekeri dengeler.

Elma pekmezi öksürüğe faydalıdır.

Kuşburnu, elma kabuğu, ceviz zarı, ıhlamur hepsi karıştırılıp kaynatılır bu karışımı içmek soğuk algınlığında faydalıdır.

Armut, çördük, elma öksürüğe faydalıdır.

Elma sirkesi kolesterol için faydalıdır.

Rahim kaşıntısına, mantara üzüm sirkesi, elma sirkesi sürülür.

Erik: Kara erikten yapılan acı pestil bereye, burkulan yere sarılır.

Eşek dikenini: Eşek dikenini kaynatıp içmek kansere karşı koruyucudur.

Eşek dikenini kaynatıp içmek idrar yolları enfeksiyonunda faydalıdır.

Eşek nanesi: Grip olunduğunda su nanesi, eşek nanesi kaynatıp içilir.

Eşek turpu: Eşek turpu yemek her hastalığa faydalıdır.

Gülhatme: Öksürük tedavisi için gülhatme çiçeğinin kurusu kaynatılıp içilir.

Hatmi çiçeği: Soğuk algınlığında hatmi çiçeği, karafatma otu kurusu kaynatılıp içilir.

Höbelen mantarı: İlaç yapımında kullanılır.

İhlamur: Soğuk algınlığında ıhlamur ve ayva yaprağı kaynatıp içilir.

Ayva yaprağı, ıhlamur kaynatılıp bronşit tedavisinde içilir.

Grip olunduğunda ıhlamur, ısırgan, ebe gümecici kaynatıp içilir.

Öksürük tedavisinde ıhlamur kaynatılıp içilir.

Isırgan otu, ıhlamur çay haline getirilir akciğer kanserine karşı koruyucu olarak içilir.

İhlamur içmek vücuda faydalıdır.

Isırgan: Isırgan otu bazı kişilerde tansiyonu yükseltip, şekeri düşürebilir.

Isırgan kurutulup, robottan geçirilip unla karıştırılır ve bu karışım kansere karşı koruyucu olarak yenir.

Isırgan, dereotu, maydanoz, saz teresi iç hastalıklarının tedavisinde kullanılır.

Şeker hastalığının tedavisinde ısırgan kaynatılır ve bu su içilir.

Isırgan kansere karşı koruyucudur.

Bağırsak kanseri tedavisinde ısırganın kurusu ufalanır ve balla karıştırılıp her sabah yenir.

Grip olunduğunda ıhlamur, ısırgan, ebe gümece kaynatıp içilir.

Isırganı kaynatıp içmek de ardıcın tohumlarını kaynatıp içmek de mayasır hastalığında faydalıdır.

Mide, sindirim sistemi ağrılarında ısırgan çayı içilir.

Öksürük tedavisinde ısırgan kaynatılıp içilir.

Romatizma tedavisinde ısırgan otu kaynatılır on beş gün içilir üç ay ara verilir tekrar içilir.

Isırgan otu her derde deva için kaynatılıp suyu içilir.

Isırganın ucundaki tomurcuklar kiraz sapı ile kaynatılır, bu su kansere karşı koruyucudur ve vücut iltihabını atmaya iyi gelir.

Ebe gümece, ısırgan otu, kantoron otu kırk gün içilirse mide ülserine iyi gelir.

Isırganın çorbası kolesterolü dengeler.

Isırgan otu, ıhlamur çay haline getirilir akciğer kanserine karşı koruyucu olarak

Sarımsak, soğan, biber, ısırgan, köknar ağacının kozalağı kaynatılıp içilirse astım bronşite faydalıdır.

Ebe gümece, ısırgan otu şekeri dengeler.

Halsizlik hissedildiğinde ısırgan otu kaynatılıp içilir.

Isırgan otunu kaynatıp içmek mide yanmalarına, prostata faydalıdır.

Isırgan otu kansere karşı koruyucu ve idrar yolu enfeksiyonu çözdürücüdür.

Isırgan otunu kaynatıp içmek bağırsakları düzenli çalıştırır

Isırgan çayı içmek kabızlığı geçirir.

Isırgan çayı içmek balgam söktürür.

Isırgan kaynatıp suyuna oturmak kadın hastalıklarını giderir.

Isırganı kaynatıp her gün kuru veya ıslak saça sürülür bu işlem saç dökülmesini engeller.

Isırgan romatizmaya karşı koruyucudur.

Isırgan otu kadın hastalıklarına karşı faydalıdır.

Isırganın taze yaprakları dövülüp bacakta ağrıyan yerlere sarılır.

Ellerini romatizmadan açamayan biri ellerine direkt ısırganı sürüp ellerini yaktırır, bu faydalıdır.

El yaralarına ısırgan kaynatılıp sürülür.

Ağrıyan yere ısırgan sürülür.

Dizlerde olan ağrıya ısırgan otu zeytinle ezilip sarılır.

Isırgan suyu saç dökülmesini önler.

İncir: Mermi yarasının akıntısına incir yaprağını sarmak faydalıdır.

Kalkan: Kalkan yaprağı kireçlenmeye karşı faydalıdır.

Kamış: Kamışın kurusu yanık olan yere sürülür.

Karabiber: Çam sakızı karabiberle karıştırılıp leblebi büyüklüğünde parçalara ayrılır her sabah aç karna yutulur akciğer kanserine faydalıdır.

Soğan, zeytin, karabiber dövülüp karıştırılarak burkulan yere sürülür.

Karafatma otu: Soğuk algınlığında hatmi çiçeği, karafatma otu kurusu kaynatılıp içilir.

Kara hindiba: Kara hindiba otunu kaynatıp içmek kara ciğer yağlanmasını önler.

Kara üzüm: Dut pekmezi, kara üzüm pekmezi astıma faydalıdır.

Kantaron otu: Ebe gümecı, ısırgan otu, kantaron otu kırk gün içilirse mide ülserine iyi gelir.

Karadut: Karadut - beyazdut pekmezi astıma, nefes darlığına faydalıdır.

Kekik: Kekik otunu kaynatıp içmek şifa verir.

Kekik, nane, maydanoz üşütmelere karşı içilir.

Kekik çayının sinirleri yatıştırıcı, sakinleştirici etkisi vardır.

Nane, kekik otu, ıhlamur grip tedavisinde kullanılır.

Kekik çayı rahatlatır.

Boğaz ağrısı için kekik otu kaynatılıp içilir.

Nane, ıhlamur, kekik soğuk algınlığında içilir.

Kem otu: Siğil otu ve kem otu çay gibi kaynatılıp iki kaşık içildiğinde mideyi rahatlatır.

Keten: Burkulan, ağrıyan, moraran, şişen yere keten tohumu sütle kaynatılıp lapa haline getirilip sürülür.

Tereyağı ve ketenden yapılan keçe tavaya koyulur biraz yakılır kırığa yaraya sürülür.

Keten tohumu ile süt kaynatılıp burkulan yere sarılır, şişlik iner.

Kızılçık: Kızılçık şurubu şeker hastalığında faydalıdır.

Kızılçık tarhanası karın ağrısına faydalıdır.

Kızılçık tarhanası gribe, soğuk algınlığına, ishale, karın ağrısına faydalıdır.

Nane limon, kızılçık tarhanası ve kestane balı soğuk algınlığına faydalıdır.

Kiren: Kirenden yapılan marmelat şekeri dengeler.

Kökner: Kökner ağacındaki purcu kaynatıp içmek şifalıdır.

Sarımsak, soğan, biber, ısırgan, kökner ağacının kozalağı kaynatılıp içilirse astım bronşite faydalıdır.

Kökner ağacının tohumunu kaynatıp içmek yarayı kapatır.

Kökner ağacının sakızını yaraya sürmek yarayı kapatır.

Kudret narı (kuvvet narı): Kudret narını aç iken yemek mide ağrısına faydalıdır.

Mide rahatsızlıklarının tedavisi için kudret narı yenir.

Kuvvet narı tiroid kanserine faydalıdır.

Kuvvet narı doğranıp zeytinyağıyla birlikte bir kaba koyulur üç ay boyunca bekletilir sonra bu karışım yenildiğinde mide kanamasını engeller.

Kuvvet narını balla karıştırıp kırık, çıkık, yaraya sürmek faydalıdır.

Kuvvet narını zeytinyağıyla karıştırıp yaraya sürmek yarayı kurutur.

Kuvvet narını ağrıyan yerine sarmak ağrıyı keser.

Kuşburnu: Soğuk algınlığında kuşburnu içilir.

Kuşburnu çayı boğaz ağrısına faydalıdır.

Kuşburnu marmelatı bağışıklık sistemini kuvvetlendirir.

Gribe karşı koruyucu olarak kuşburnu, ıhlamur kaynatılıp içilir.

Kuşburnu çalısındaki purcu kaynatıp içmek doğum sonrası sancılarını azaltır.

Romatizma tedavisinde, kuşburnu kaynatılıp içilir.

Kuşburnu C vitamini deposudur öksürüğü söktürür.

Limon: Soğuk algınlığında ıhlamur, nane, limon kaynatılıp içilir.

Grip olduğunda tedavi için nane limon kaynatılıp içilir.

Damar tıkanıklığını açmak için bir kavanozun içindeki 1 litre limon suyuna 20-25 diş sarımsak koyulur ve karanlık odada bu karışım on beş gün bekletilir, sonra bu karışımdan her sabah aç karına içilir.

Migren ağrılarına karşı kaynatılmış nanenin içine limon sıkılarak içilir.

Kalp damar tıkanıklığını açmak için soğan suyu, limon suyu, saf zeytinyağı karıştırılıp kırk sabah aç karına içilir.

Mide bulantısına, nane ile limon kaynatıp içmek faydalıdır.

Grip tedavisinde limon ve soda karıştırılıp içilir.

Zayıflamak için bir limon bir sürahi suya sıkılır ve bu su sabahları içilir.

Nane limon içmek insanı sakinleştirir.

Dudak uçukladığında limon sürülür.

Mancar otu: Yara mancarı yaraya sarılır

Yer mancarı toksin atmak için yenir.

Maydanoz: Isırgan, dereotu, maydanoz, saz teresi iç hastalıklarının tedavisinde kullanılır.

Kekik, nane, maydanoz üşütmelere karşı içilir.

Maydanoz sapını kaynatıp içmek, şeker hastalığında faydalıdır.

Maydanoz sapı ödem attırıcıdır.

Maydanozu kaynatıp içmek ödem attırır.

Maydanoz, roka, dere otu guatr hastalığına faydalıdır.

Meşe mantarı: Meşe mantarı ilaç yapımında kullanılır.

Mısır: Mısır püskülünü kaynatıp içmek böbreklere faydalıdır.

Mısır püskülünü kaynatıp içmek ödem attırır.

Nane: Soğuk algınlığında ıhlamur, nane, limon kaynatılıp içilir.

Grip olduğunda tedavi için nane limon kaynatılıp içilir.

Kekik, nane, maydanoz üşütmelere karşı içilir.

Migren ağrılarına karşı kaynatılmış nanenin içine limon sıkılarak içilir.

Su nanesi kalp damarlarını açar.

Grip olduğunda su nanesi, eşek nanesi kaynatıp içilir.

Mide bulantısına, nane ile limon kaynatıp içmek faydalıdır

Öksürük tedavisi için zencefil, nane, ıhlamur içilir.

Nane, limon, ıhlamur içmek sakinleştirir

Nane yaprakları, papatya çiçekleri ve sarı kantaron çiçekleri zeytinyağının içine koyulur, bekletilir ve ağrıyan yerlere sürülür.

Papatya: Papatya çayı çok içilirse tansiyonu yükseltir.

Papatyayı kurutup çayını içmek ishali durdurur.

Papatya çayı sakinleştirir.

Papatya kurusunu kaynatıp içmek kadın hastalıklarında iltihaba karşı tedavi edicidir.

Papatya çayı uykusuzluğa faydalıdır.

Papatya çayı balgam söktürür, bronşite ve astıma faydalıdır.

Papatya kansere karşı koruyucudur.

Papatya kurusunun çayı çocuk ateşini düşürür.

ıhlamur, papatya kurusu kaynatılıp içilir soğuk algınlığında.

Nane yaprakları, papatya çiçekleri ve sarı kantaron çiçekleri zeytinyağının içine koyulur, bekletilir ve ağrıyan yerlere sürülür.

Patlıcan: Patlıcan sapını yakılıp döverek yemek hemoroiti giderir.

Patlıcan közlenip genital bölgeye koyulur üzerine bir poşet kapatılır bir iki saat bekletmek mantarı ve kaşıntıyı giderir.

Pazı: Pazı yaprağı biraz kaynatılıp çıbanın üzerine gece sarılır sabaha kadar o çıban patlar.

Purç: Ağaçlarda olan purçları kaynatıp içmek mide ağrısına faydalıdır.

Rezene: Soğuk algınlığında ıhlamur ve rezene kaynatılıp içilir.

Roka: Maydanoz, roka, dere otu guatır hastalığına faydalıdır.

Sarı çiçek: İltihaplı şişmiş yarayı akıtmak için sarı çiçek, sinirli yaprak sarılır.

Sarı kantaron otu: Sarı kantaron otunu kaynatıp içmek şeker hastalığını dengede tutar.

Sarı kantaron otunu kaynatıp içmek rahat uyutur.

Sarı kantaron bağıışıklığı güçlendirir ve tüberküloza faydalıdır.

Sarı kantaron mide ve karın ağrısına faydalıdır.

Sarı kantaron diz ağrısına iyi gelir.

Nane yaprakları, papatya çiçekleri ve sarı kantaron çiçekleri zeytinyağının içine koyulur, bekletilir ve ağrıyan yerlere sürülür.

Sarı mantar: Sarı mantar ilaç yapımında kullanılır.

Sarımsak: Kızılıcığın sarımsaklı tarhanası yapılır bu çorba olarak içilir ve bronşit tedavisinde kullanılır.

Damar tıkanıklığını açmak için bir kavanozun içindeki 1 litre limon suyuna 20-25 diş sarımsak koyulur ve karanlık odada bu karışım on beş gün bekletilir, sonra bu karışımdan her sabah aç karına içilir.

Sarımsak yetmiş derde şifadır. Vücut ağrılarına iyi gelir.

Sarımsak, soğan, biber, ısırgan, köknar ağacının kozalağı kaynatılıp içilirse astım bronşite faydalıdır.

Sarımsak tansiyona faydalıdır.

Sarımsak egzamaya faydalıdır.

Sarımsak tansiyonu dengeler.

Sarımsak doğal antibiyotiktir.

Saç döküntüsü ya da saç kıran olan yere sarımsak sürülür.

Diş ağrısı olduğunda sarımsak dövülüp ağrıyan yere koyulur.

Bel ağrısına sarımsak ve kara sakızı karıştırıp sürmek faydalıdır.

Sarımsak dövülüp üzerine biraz tuz eklenir ve ağrıyan dişe koyulur, bu ağrıyı keser.

Bilekte burkulmaya karşı soğan, sarımsak sarılır.

Çocukların kulağı ağrıdığında kulak ucuna sarımsak koyulur.

Sırımca otu: Sırımca otunu yaralara sarmak iyileştiricidir.

Siğil otu (sinirli yaprak): Siğil otu ve kem otu çay gibi kaynatılıp iki kaşık içildiğinde mideyi rahatlatır.

Siğil otu hemoroit tedavisinde kullanılır.

Burkulmalarda şişen yere siğil otu, damar otu ezilip sarılır.

İltihaplı şişmiş yarayı akıtmak için sarı çiçek, sinirli yaprak sarılır.

Sinirli yaprak çibana sarılır.

Siğil yaprağı (yara yaprağı): Elde çıkan temruya yara yaprağı, siğil yaprağı sarılır.

Yaranın üstündeki iltihabı akıtmak için siğil yaprağı ile soğan sarılır.

Çıban çıkan yere siğil yaprağı sarılır ve bir gün bekletilir.

Soğan: Öksürük tedavisinde soğan kaynatılıp suyu içilir.

İdrar yolları enfeksiyonu tedavisinde soğan suyu kaynatılıp içilir.

Bel bölgesinde oluşan kisti eritmek için soğan bütün kaynatılır ve suyu içilir.

Kalp damar tıkanıklığını açmak için soğan suyu, limon suyu, saf zeytinyağı karıştırılıp kırk sabah aç karına içilir.

Sarımsak, soğan, biber, ısırgan, köknar ağacının kozalağı kaynatılıp içilirse astım bronşite faydalıdır.

Prostat tedavisinde soğan yemek faydalıdır.

Soğanlı suyu sabah akşam içmek prostata faydalıdır ve sindirimi de düzenler.

Soğan elde ezilerek yedi dakika kaynatılır içine darak dalı atılır bu kür adet sancısını keser.

Yaranın üstündeki iltihabı akıtmak için siğil yaprağı ile soğan sarılır.

Soğan elle bölünür, zeytin çekirdeği de havanda dövülür tuz da eklenir bu üçü burkulan yere sarılır.

Düşünce oluşan morluklara soğan ezilip sarılır.

Ayak burkulmalarından oluşan şişliğe soğan sarılır.

Soğan, zeytin, karabiber dövülüp karıştırılarak burkulan yere sürülür.

Yer soğanı dövülüp ağrıyan yere sürülür.

Diken yaprağı, soğan çibana sarılır.

Su nanesi: Su nanesi kalp damarlarını açar.

Grip olunduğunda su nanesi, eşek nanesi kaynatıp içilir.

Şimşir ağacı: Şimşir kaşık biraz ısıtılıp dudak uçğunun, sivilcenin üzerine koyulur.

Tavuk ayağı mantarı: Tavuk ayağı mantarı ilaç için kullanılır.

Tefek otu: Tefek otu dövülüp romatizma olan yere sarılır.

Romatizmalı ellere ısırgan ve tefek otu sürülür.

Temre otu: Temre otu yaraya, yanığa sürülür.

Çizme denilen uygulama ile vücutta çıkan temrenin üstüne temre otunun sütü çıkar o süt sürülür.

Elde çıkan temruya temre otu sarılır.

Yer elması: Yer elması yemek kalbe faydalıdır.

Yer soğanı: Yer soğanı dövülüp ağrıyan yere sürülür.

Zencefil: Çam otu ve zencefil balgam söktürür, öksürük tedavisinde kullanılır.

Bronşit olunca rahatlamak için zencefil kaynatılıp içilir.

Öksürük tedavisi için zencefil, nane, ıhlamur içilir.

Zeytin: Kalp damar tıkanıklığını açmak için soğan suyu, limon suyu, saf zeytinyağı karıştırılıp kırk sabah aç karına içilir.

Kuvvet narı doğranıp zeytinyağıyla birlikte bir kaba koyulur üç ay boyunca bekletilir sonra bu karışım yenildiğinde mide kanamasını engeller.

Zeytin yaprağı ve çam otunu kaynatıp içmek şeker hastalığında dengeleyicidir.

Soğan elle bölünür, zeytin çekirdeği de havanda dövülür tuz da eklenir bu üçü burkulan yere sarılır.

3.1.2. Halk Mutfağı

Halk kültürü ürünleri, bir toplumunun duygularını, isteklerini, ihtiyaçlarını, sosyal dokusunu ve yaşam dinamiklerini, toplum tarafından kabul gören her türlü davranışı ve düşünceyi içinde barındırır. Kültürel zenginliklerin kesişme noktasındaki Anadolu coğrafyasında her yörenin kendine has kültürel potansiyeli, hemen her ilde farklı zenginlikleri de beraberinde getirmiştir. Kültürler oluşurken buna kaynaklık eden gelenekler, görenekler, törelerin dışında daha çok fazla işlevine dayalı olarak başlıklar ekleyebileceğimiz ve çalışmamızla ilgili olarak halk mutfağı başlığı da bize toplumu oluşturan öğelerin tarifini verir ve bu öğeler bize insanoğlunun gerçek yaşam hikâyesinin dinamiklerini gösterir.

Pakize Erciş, “Halk kültürü, nesillerin terbiyesinde sisteminde köşe taşı sayılabilecek; özelde fertlerin “ben kimim, neyim” genelde, millet olarak “biz kimiz, neyiz” sorularını cevaplayarak, onların kendilerini anlamalarına, şahsiyet yapılarını kavramalarına yardımcı olmaya muktedir bir disiplindir (Erciş, 1990:41) der.

Bir ulusun varlığını sürdürmesi için maddi ve manevi değerlerini geliştirmesi ve koruması gerekir. Bir ulus için ekonomik ve teknolojik güç kadar kültür de önemlidir. Bir milleti iyi tanıyabilmek için ilk önce o milletin folklorunu tanımak gerekir. Folklorik özellikler o milletin dünyaya, insana, topluma, nesneye nasıl baktığını, neler duyup hissettiğini, geçmişte nasıl olduğunu, bugünkü durumunu ve geleceğinin ne olacağını daha iyi anlarız (Seyidoğlu, 1989:3). Bu folklor değerlerinden biri olan halk mutfağı da bireye, toplumunu, toplumsal yaşam kurallarını ve yaşam becerilerini tanıtır.

Gelişen teknoloji ve her gün biraz daha yaygınlaşan kitle iletişim araçlarıyla kültürler arası iletişim ve etkileşim her gün biraz daha artmaktadır. Toplumlarındaki bu hızlı değişim/gelişmeler neticesinde, toplumlara, kısa dönemde yaşanıp tüketilen ve temelinde tüketim olgusunun yattığı popüler kültür egemen olmaya başlamıştır (Akar, 2009:4; Orçan, 2008:189). Bu süreç zaman içinde bireylerin ve toplumların özellikle duygusal ve sosyal ihtiyaçları bağlamında sorgulanmaya ve geleneksel değerlerin hatırlanmasını da beraberinde getirmiştir.

Modernlik, çağdaşlık, kentlilik uğruna yapay ürün, hizmet ve hazların peşinde koşanlar, “doğada, doğal unsurlarla ve doğal olarak yaşamının” büyüsünü moda trendi olarak yeniden keşfetmişlerdir. Özgünlük ve farklılığın temel kaynağı da olan “el işi ve ev işi” ile “köy hayatı/ geleneksel yaşam alanları, mekânlar ve sözlü kültür ürünleri/ belleği” yeniden moda olmuştur (Özdemir, 2012:25).

Genelde “Doğa ve Evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar” başlığı özelde ise halk mutfağı ya da mutfak birikimleri başlığı altında bitkilerin mutfakta kullanımı ile ilgili derlememizde sorduğumuz “bitkilerin halk mutfağında kullanımına örnekler verir misiniz?” sorusuna verilen cevaplar şu şekildedir:

(KK.1): Isırgan otunun yemeği yapılır.

Baharda yetişen pancar otunun yemeği yapılır.

(KK.2): Kıvırcık otundan ekmek (gözleme) yapılır.

Yelmik otundan salata yapılır:

(KK.3): Mancar, pazı yaprağı, fasulye, soğan, maydanoz, patates bunların yemekleri yapılır.

(KK.4): Mantar, ebe gümece, ısırgan bunların yemeği yapılır.

(KK.5): Kanlıca mantarının kızartması, ekmeği, turşusu, haşlaması, yemeği yapılır.

(KK.7): Isırgan ve ebe gümecinden yemek yapılır.

(KK.8): Kanlıca, akça (içi kızıl) mantarı yenir.

(KK.9): Toklu, yelmik otlarının yemeği yapılır.

(KK.10): Nane, maydanozun salatası yapılır.

Beyaz mantar, kanlıca, cincile, gübür kaldıran mantarı yenir.

(KK.11): Pancar pişirilir, yenir ayrıca pekmezi de yapılır.

(KK.14): Isırgan, ebe gümece ile ekşili pilav yapılır.

(KK.15): Kırıstayık otunun salatası yapılır.

(KK.16): Yelmik otunun yemeği yapılır.

(KK.17): Toklu otu kavurması ve ekmeği yapılır.

(KK.18): Ebe gümece, kırıştayık otu, toklu otunun yemeği ve salatası yapılır.

Pancar yaprağından sarma yapılır.

Cincile, kanlıca mantarının yemeği yapılır.

(KK.19): Isırgandan pilav yapılır.

(KK.21): Kuş otundan salata yapılır.

(KK.22): Ispıt otundan sarma, ekmek yapılır.

Kanlıca, kurt kulağı, gübür kaldıran, kokuluca, cincile, kadın parmağı, çubuk mantarı bunların yemeği yapılır.

Kurt kulağı mantarından banduma yapılır.

Tavayağı, madımak otunun yemeği yapılır.

(KK.24): Ebe gümece, kıvrışık otu, toklu başı otu ile çorba, ekmek, pilav yapılır.

Tarla pancarı, yaban pancarı, sığır kuyruğu otlarının yapraklarının sarması yapılır.

(KK.25): Kuzu kulağı otunun yemeği yapılır.

(KK.26): Karakavuk otu, yemlik otu, kuzu kulağı otu yemeği yapılır.

Kuş otundan salata yapılır.

(KK.28): Kıvrışık otu salatası yapılır.

Fesleğen otu tarhanaya katılır.

(KK.29): Toklu otu, yer yaprağı, ısıpıt bu otların yemeği yapılır.

(KK.30): Ebe gümece ile ısırgandan pilav yapılır.

Pancar yaprağından sarma yapılır.

(KK.31): Hanım göbeği otunun yemeği yapılır.

Salatalarda kekik, nane kullanılır.

İçikızıl, cincile, saçak, kanlıca mantarının yemeği, turşusu, ekmeği, kavurması yapılır.

(KK.32): Beyaz mantar, cincile, kanlıca mantarının yemeği yapılır.

(KK.33): Yer yaprağı, ısıpıtın sarması yapılır.

(KK.34): Kırşayık otunun ekmeği yapılır.

(KK.35): Kara pancarın yemeği yapılır.

Isırgan, ebe gümecı yemeği yapılır.

(KK.36): Isırgandan pilav yapılır.

(KK.37): Yelmük otu tuzlanıp yenir.

(KK.38): Isırgan ve ebe gümecı ile otlu pilav yapılır.

Kıyıştayıkta yemek yapılır.

(KK.39): Isırgan, asma yaprağı, dere otu, maydanoz, nane, ebe gümecı birlikte pişirilerek ekşili pilav yapılır.

Ispıt ve kara pancar yaprağından sarma yapılır.

Tokla ve kedi cırnağından mıhlama yapılır.

Tarhana yapımında dereotu, nane, maydanoz, fesleğen kullanılır.

(KK.40): Ebe gümecı, ısırgan, yeşil soğan, maydanoz, nane birlikte pişirilerek ekşili pilav yapılır.

Tarak dalı, maydanoz, soğan, ayva, salatalık, domates, kırmızı biber, nane tarhana yapımında kullanılır.

Yermik otunun tazesı de salatası da yenir.

Toklu otunun yumurta ile kavurması yapılır.

Kırıştayık otunun kavurması yapılır.

(KK.41): Ebem gümecı, ısırgan otu, nane, reyhan, fesleğen yemelerde kullanılır.

Tarhana yapımında tarak dalı, nane, fesleğen, kırmızı biber, domates, soğan kullanılır.

(KK.42): Tokla otunun ekmeği, mıhlaması yapılır.

Pancar yaprağından mıhlama ve sarma yapılır.

Ispıt yaprağından, çarşur yaprağından sarma yapılır.

(KK.43): Domatesten salça yapılır.

Isırgan, ebe gümecinden ekşili pilav yapılır.

(KK.44): Köy nanesı, üzüm yaprağı yemeklerde kullanılır.

Kanlıca mantarı yenir.

(KK.45): Semizlik otu yenir.

Beyaz mantar, gelincik mantarı yenir.

(KK.48): Çörek otu böreklerin üzerine serpilir.

(KK.50): Kanlıca, koçman, içi kızıl mantarları yenir.

(KK.52): Pırasa, ıspanak, semiz otunun yemeği yapılır.

(KK.53): Kanlıca, içi kızıl mantarı yenir.

(KK.55): Böğürtlen, kuş ekmeği, roka, kedi tırnağı otları yenir.

Kirenin marmelatı yapılır. Kirenin içeceği yapılır.

(KK.56): Kanlıca, koç, höbelen, cincile mantarları yenir.

(KK.57): Cincile mantarı yenir.

Kabak çiçeğinin dolması yapılır.

Hodanın sarması yapılır.

(KK.58): Kazayağı otunun ekmeği yapılır.

Ebegümece, ısırgan otları karıştırılarak ekşili pilav yapılır.

Ispanak, pırasa yenir.

(KK.59): Sarı mantar, kanlıca mantarı yenir.

(KK.63): Yağlı mancar, kuzu kulağı, kıyıştayık otu yenir.

(KK.65): Gevreyik otu kavrulur yenir.

(KK.66): Kanlıca, elecik, koçak, içi kızıl mantarı yenir.

(KK.67): Nane, dereotu yenir.

Elicecek, saçak mantarı yenir.

(KK.69): Isırgan ilk çıktığında yemeği yapılır yenir.

(KK.71): Tosyanın pirinci meşhur. Akçeltik, sarı kılçık ve yaşar pirinçleri kalitelidir ve pilavı yapılır.

(KK.72): Isırgan, yağlı mancar karıştırılıp çorbası yapılır.

(KK.74): Mantarın pilavı, mıhlaması ve böreği yapılır.

(KK.76): Kedi kuyruğu otu, yılan kuyruğu otu kavrulup yemeği yapılır.

Ebe gümecı, ısırgan yemeği yapılır.

Kuzu göbeği, yarım kulak, kanlıca, koçak, purçak mantarı yenir.

(KK.79): Kanlıca mantarı, beyaz mantar, koç mantarı yenir.

(KK.81): Yağlı mancar, yumurta ile kavrulur.

Madımak otunun yemeği yapılır.

Isırgan otu, ekşi ot yenir.

Üzüm yaprağının sarması yapılır.

(KK.82): Kanlıca mantarı yenir.

(KK.83): Yarımca kulak mantarı, meşe mantarı, kanlıca mantarı yenir.

Kanlıca mantarının konservesi yapılır.

(KK.85): Eliceck, purçak mantarı yenir.

(KK.86): Kanlıca mantarı yenir.

(KK.87): Mancar, kara lahana, pazı yenir.

(KK.88): Lahananın, ısırganın yemeği yapılır.

(KK.89): Ayva mantarı, kök mantarı yenir.

(KK.90): Diken ucu otunun yemeği yapılır.

(KK.91): Kekik yemeklerde kullanılır.

(KK.92): Dut yaprağı, hodan yaprağı, ısırgan otu sarılır.

Karacaoğlan, erişte, yaprak, kanlıca mantarı yenir.

(KK.94): Üzüm yaprağı, kara lahana, ısıt ve hodanın sarması yapılır.

Kanlıca mantarı yenir.

(KK.95): Yaban mersini yenir.

(KK.96): Kanlıca, kültür, erişte, karacaoğlan mantarı yenir.

(KK.98): Pazı, yeşil ot, karalahana, semiz otu yemeği yapılır.

Ebe gümecı, ekşi mancar yenir.

Kanlıca, ak mantar yenir.

Mısır kurutulup fırında kavrulur, daha sonra ondan mısır unu, mısır bulguru yapılır.

(KK.101): Kuş otunun, semiz otunun böreği yapılır.

(KK.103): Hodan otu, karalahana yenir.

(KK.110): Patates, fasulye, kabak'tan yemek yapılır.

Kanlıca mantarı, kokulu mantar yenir.

(KK.114): Banak mantarı, ıspanak, semiz otunun yemeği ve böreği yapılır.

(KK.117): Kıvrışkıktan, ısırgandan gözleme yapılır.

Ebe gümece, nane, mancar çeşitleri, dereotu yenir.

(KK.120): Ispanak, kara mancar, ıspıt, kabak çiçeği, yer mancarının yemeği ve dolması yapılır.

(KK.130): Sarımsak, ıspanak, bamya, kuş konmaz otunun yemeği yapılır.

Kuyruk otundan dolma sarılır.

(KK.131): Ispanak, marul, pırasa yenir.

(KK.132): Semiz otu, ısırgan, pancar yenir.

(KK.133): Taze fasulye, kabak, semizotu, domates, salatalık, darak dalı, ıspanak, biber, kereviz, patlıcan yenir.

(KK.133): Sarımsaktan turşu, tatlı yapılır.

(KK.134): Sığır kuyruğu otundan sarma yapılır.

(KK.151): Kanlıca, karacaoğlan, erişte, yaprak mantarı, keşkek, kuru fasülye, nane, maydanoz yenir.

(KK.152): Kara lahana sarması yapılır.

(KK.154): Dere otu, semizotu, tere yenir.

(KK.157): Dere otu, nane, maydanoz yenir.

(KK.159): Tarhana yapılırken içine kekik, maydanoz, nane katılır.

(KK.160): Kanlıca mantarı, içi kızıl mantarı yenir.

(KK.162): Isırgan, hodan otu, kanlıca, kıroğ, tel tel, dal, koç mantarı yenir.

(KK.164):Diken ucu, müzmüldek, hodan, karga soğanı, ısırgan yenir.

Kanlıca, enişte mantarı yenir.

(KK.167): Müzdebek ve hodan otu yumurta ile kavrulup yenir.

(KK.168): Gargelak otu da sütle birlikte yenir.

(KK.171): Kara lahana, hodan kavrularak yenir.

(KK.172): Diken mancarı, hodan, yer elması bunların yemeği yapılır.

(KK.173): Semizotu, pancar, kara lahana, pırasanın yemeği yapılır.

Mısır yazdan kışa kurutulur, kışın yenir.

Buğdaydan nişasta yapılır.

(KK.175): Defne yaprağı, et yemeklerine ve balık pişirilirken içine katılır.

(KK.176): Hodan, diken mancarı, münzilek, ısıt, koyun gözü, kaz ayağı otlarının yemeği yapılır.

(KK.177): Fındık, ceviz yenir.

(KK.179): Dere otu salatalara, yemeklere katılır.

(KK.180): Diken ucu otu, ısırgan otu, sirken otunun yemeği yapılır.

(KK.181): Kaya otu, semiz otu, nane, sarımsak, kara lahana, ıspanak yenir.

Boydalı ve kaya otu (kekik) kayada biter nefis kokusu vardır bunları tarhana yapımında kullanılır.

(KK.186): Pazı yaprağı, ısıt otu yumurta ile kavrulup yenir.

(KK.192): Isırgan, maydanoz, ebe gümece, nane, dere otu bunlardan ekşili pilav yapılır.

(KK.193): Toklu otunun yemeği ve ekmeği yapılır.

(KK.196): Isıt yaprağından, lahana yaprağından, pancar yaprağından, üzüm yaprağından sarma yapılır.

(KK.197):Yelmik, kuzu kulağı, siğil yaprağı, eşek turpu, çimen, sirken otu, semiz otu, böğürtlen, nane, maydanoz yenir.

(KK.199): Ispanaktan, pırasadan yemek yapılır.

(KK.202): Yaban pazısından sarma yapılır.

Isıpt ve kılşayıkın salatası da yemeği de yapılır.

Isırgandan börek yapılır.

(KK.205): Pancar, diken ucu, ısıpt, kabak çiçeğinin yemeği yapılır.

(KK.206): Boydalı otu kurutulup tarhanaya koyulur.

Diken ucu yeşil soğanla kavrulup yenir.

Kanlıca mantarı, kara mantar, kestane yenir.

Salep içilir.

Deli balı orman gülünden olur.

(KK.208): Sarımsak, ebe gümeci, kıvrışak, ısırgan yemeklerde kullanılır.

(KK.211): Semizotu, dere otu, nane, ısıpt, diken ucu, maydanoz, kıvrıcık, ıspanak yenir.

(KK.212): Sütlü mantar, dede sakalı mantarı, kanlıca mantarı yenir.

(KK.213): Dut ve elmadan pekmez yapılır.

Kara mancar, pırasa, diken ucu, ısıpt, kış kabağı yenir.

(KK.214): Pırasa, ıspanak, ısırgan ve ısıptın yemeği yapılır.

(KK.215): Biberiye yemeklerde kullanılır.

Kanlıca mantarı, ıhlamur, ısırgan yenir.

(KK.222): Isırgan çorbası yapılır.

(KK.224): Isıpt, fasulye, acı mantar, kanlıca mantarı, kara mantar, meşe mantarı, kurtkulağı mantarı yenir.

(KK.225): Tere, maydanoz, ısırgan otu, kaz ayağı, ebe gümeci yenir.

(KK.226): Kiraz, erik, kuşburnu, kanlıca mantarı, meşe mantarı, beyaz mantar yenir.

(KK.228): Kara lahana, diken ucu, kabalak, ısıpt, mantar(acı mantar,kanlıca), kekik, kestane otu, böğürtlen yenir.

(KK.230): Hodanın, ısıptın yemeği de konservesi de olur.

Diken ucu otu yeşil soğan veya kuru soğanla kavrulur salatası da yapılır.

Kabalak mısır unuyla yemeği de olur.

Mısır bulguruyla kara lahana sarması ve çorba yapılır

(KK.231): Diken ucu, ısıt, kestane aş, kara mancar yenir.

Kestaneyi kaynatılıp kabuğu soyulur ve kurutulur daha sonra yemeği yapılır.

Elma pekmezi, armut pekmezi, böğürtlen reçeli yapılır.

(KK.232): Ebe gümeci, ısırgandan yemek yapılır.

(KK.235): Kabalak ve ısıtın yemeği yapılır.

(KK.236): Isırgandan çorba yapılır.

Kuzu kulağı otunun, yılan kuyruğu otunun yemeği yapılır.

(KK.237): Isırgan, ısıt ve kabalaktan dolma yapılır.

(KK.239): Erikten pestil, pancardan pekmez yapılır.

(KK.240): ısıt, pancar, kabalak yemeği yapılır.

Kanlıca, kuzu göbeği, kaz, erişte, meşe mantarı yenir.

(KK.241): Isırgan, ebe gümeci, kara sirkenden ekşili pilav yapılır.

Tarla pancarının yemeğini yapılır.

Kıvrışık otunun ekmeği yapılır.

Isıt sarması yapılır.

Sirke otu, nane ve soğandan börek yapılır.

Kokuluca mantarının çorbası da ekmeği de yapılır.

(KK.244): Kıvrışık, ebe gümeci, toklu baş, köpek baş otları birlikte pişirilerek çorba yapılır.

(KK.245): Kızılca mancar ve sığır kuyruğu yaprağı ile dolma yapılır.

Kıvrışık, kuş otu bunlardan salata yapılır.

(KK.246): Tava yağı otunun yemeği yapılır.

Madımak otunun yemeği yapılır.

(KK.247): Ispıt otundan dolma sarılır.

Yelmükten yemek yapılır.

(KK.250): Dere otu salatalarda kullanılır.

Kabalak yaprağının ve üzüm yaprağının sarması yapılır.

(KK.251): Kabak çiçeğinin dolması yapılır.

Acı mantar, çilyan mantarı, duvaklıca mantarı yenir.

(KK.252): Tarhana yapımında boy dalı kullanılır.

(KK.259): Çamın uzun süren ucundan pekmez yapılır.

Isırgan, ebe gümeci, madımak bulgurla ekşili pilav yapılır.

Yer mancarının bulgurla yemeği yapılır.

Ispıtın ve kabalakın sarması yapılır.

(KK.260): Yağlı pancar, kıvrışık, sığır kuyruğu otunun yemeği yapılır.

(KK.262): Kuşburnu çayı yapılır.

(KK.263): Ispıt sarması yapılır.

(KK.264): Üzüm yaprağının sarması yapılır.

(KK.265): Madımak, ıspanak, kıvırcıktan ekmek yapılır.

(KK.266): Ispıt, ebe gümeci, maydanoz, soğan, sarımsak yenir.

(KK.268): Madımak, ebe gümeci bunların yemeği yapılır.

(KK.271): Ebe gümeci, ısırgan, toklu bunların yemeği yapılır.

(KK.274): Ahlat ve duttan pekmez yapılır.

Kiren ve kuşburnundan marmelat yapılır.

(KK.275): Isırgan, ebe gümeci, pancar yaprağı ve ıspıttan yemek yapılır.

(KK.276): Ahlat pekmezi, dut pekmezi, kiren marmelatı, kuşburnu, ısırgan ebe gümeci, pancar yaprağı, ısıt yenir.

(KK.277): Isırgandan, yağlı mancar, madımak otlarından ekşili pilav yapılır.

(KK.278): Kanlıca mantarı yenir.

(KK.279): Ispanak, pırasa, yağlı mancar, ısıt, ebe gümecinin yemeği yapılır.

(KK.281): Yağlı mancar, kıvrışık, ısırgan otlarının yemeği yapılır.

(KK.282): Ebe gümeci, pancar yaprağı ve üzüm yaprağının sarması yapılır.

(KK.283): Ebe gümeci, ısırgan yemeklerde kullanılır.

(KK.285): ısıt, gavur pancarı sarılır.

(KK.286): Kuşburnu ve muşmuladan marmelat, elmadan pekmez yapılır.

(KK.289): Mantarın ekmeğini, böreğini, yemeği, kavurması, turşusu yapılır.

Kırıstayık otunun ekmeği yapılır.

Gavur pancarı, ebe gümeci yenir.

Yer yaprağının dolması yapılır.

(KK.290): Isırganın yemeği yapılır.

ısıt, kırşayık otu, marul, soğan, sarımsak yenir.

(KK.292): ısıt yemeği yapılır.

Dere otu ile bakla yemeği yapılır.

(KK.293): Arı başı, sütliğin, ısırgan birlikte yemek yapılır.

Üzüm yaprağı, pazı yaprağı sarılır.

(KK.294): Elma, ayva, kirenden marmelat yapılır.

(KK.298): Maydanoz salatalara koyulur.

(KK.301): ısıtın, asma yaprağının, pancar yaprağının, fındık yaprağının sarması yapılır.

Yemek yapımında kullanılan bitkiler: Isırgan, pancar otu, mancar, pazı yaprağı, soğan, maydanoz, fasulye, patates, ebe gümeci, toklu otu, yelmik otu, kanlıca, içi kızıl mantarı, beyaz, cincile, banak, karacaoğlan, erişte, kırağı, tel tel, dal, yaprak, gübür kaldıran, kurt kulağı, kokuluca, kadın parmağı, çubuk, gelincik, koçman, sarı, saçak, meşe, ayva, kök mantarları, tavayağı, madımak, kuzu kulağı, karakavuk, duvaklıca, çilyan, ısıt, yer yaprağı, yeşil soğan, hanım göbeği, beyaz ve kara pancar, kıyıştayık otu, nane, asma (üzüm) yaprağı, dere otu, kedi cırnağı, reyhan, fesleğen, pırasa, kuş ekmeği, höbelen, gevreyik, yılan kuyruğu, kuzu göbeği, yarım kulak, purçak, lahana, diken ucu, kekik, yeşil ot, ekşi mancar, kabak, bamya, kuşkonmaz, kereviz, müzmüldek, karga soğanı, defne yaprağı, koyun gözü, kaz ayağı, sirken, kaya otu, biberiye, kabalak, kestane, köpek başı otu.

Halk mutfağında dolma, sarma yapılan bitkiler: Pancar yaprağı, ısıt, yaban pancarı yaprağı, sığır kuyruğu, çarşur yaprağı, kabak çiçeği, hodan, üzüm (asma) yaprağı, dut yaprağı, kara ve beyaz lahana, yaban pazısı.

Çorbası yapılan bitkiler: Toklu başı, fesleğen, dere otu, nane, maydanoz, tarak dalı, soğan, ayva, domates, kırmızı biber, ısırgan, yağlı mancar, kekik, boy dalı, kaya otu, mısır ve kokuluca mantarı.

Börek, gözleme, ekmek yapımında kullanılan bitkiler: Kıvrışık (kırşayık) otu, toklu (tokla) otu, çörek otu, kaz ayağı otu, semiz, ısırgan, sirke otu, soğan, kuş otu, ısıt, cincile mantarı, kanlıca mantarı, içi kızıl mantarı.

Salata yapımında kullanılan bitkiler: Yelmik (yermik), maydanoz, kıyıştayık, toklu, ebe gümeci, kuş, kıvrıcık, kekik, nane, marul, tere, dere otu, soğan.

Kanlıca, içi kızıl, cincile mantarlarının ve sarımsağın turşusu yapılır. Kanlıca mantarının ve hodanın konservesi yapılır. Domates ve kırmızı biberden salça yapılır. Mısır ve buğdayın unu, bulguru, nişastası yapılır. Çerez olarak fındık, kestane, ceviz yenir.

Reçel, marmelat, pestil, pekmez yapılan bitkiler: Pancar, böğürtlen, kiren, yaban mersini, dut, elma, üzüm, erik, çam ağacı ucu, ahlat, kiren, kuşburnu.

İçecek olarak kullanılan bitkiler: Kiren, salep, ıhlamur, kuşburnu.

3.1.3. Halk İnanışları

Bireyin en belirgin özelliklerinden biri “sosyal varlık” olmasıdır. Birey toplum içinde yaşar, toplumun yazılı (kanun) ve sözlü (gelenek, görenek) kurallarından etkilenir ve kendi kişilik tarzı ile de toplumu etkiler. Toplumda geçerli olan kural ve değerlere uyum göstererek, sosyal ilişkilerini düzene koyarak sosyalleşir (Güney, 2000:69; Kağıtçıbaşı, 2000:67). Uyuma davranışı ile bireyler, toplumsal yaşamı ve başkalarının davranışlarını önceden tahmin edebilirler ve kendi davranışlarını ona göre ayarlayabilirler. Bu bireylerin güven duyguları ve huzurları için çok önemli bir sosyal ve duygusal ihtiyaçtır. Çünkü bireyin doğası yalnızlığa ve belirsizliğe karşı çok hassastır.

İnanç, sözlük anlamı ile "kişice, ya da toplumca, bir düşüncenin, bir olgunun, bir nesnenin, bir varlığın, gerçek olduğunun kabul edilmesi" demektir (Boratav,1994:7). Halk inanışları, halk kültürünün temel yapı taşları arasında yer alır. İnanışlar, Türk kültür geleneği içinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Her yörenin gelenek ve göreneklerine, sosyal yapısına göre farklılık gösteren inanışlar, temelde insanların aynı ihtiyaçlarına cevap veren ve insanları bir arada tutan özelliğe sahiptir (Eşmeli, 2014:195).

Halk inanışlarının inanç ve köken boyutu için Tatlılıoğlu şunları söyler: "Halk inançlarının belirleyici özelliklerinin başında millilik vasfı gelmektedir. Halk inanışları bir yönüyle ahlak kuralları, diğer yönüyle de muaşeret kuralları ile benzerlik gösterir. Halk inançları tarihin derinliklerinden süzülerek gelmiş, belli bir takım tecrübelerle şekillenmiş, bir birikim sonucu ortaya çıktığı için değişmezlik özelliği taşır. Halk inançları genelde meçhuliyet üzerine bina edilmiştir. İnanç ögesini oluşturan asıl etken unutulmuş, ama onun bıraktığı izler kendisini inanç olarak toplumun bünyesinde korumuştur" (Tatlılıoğlu 2000: 153). İnsan ve toplum hayatında Türk halk inanışları önemli bir yere sahiptir. Yaşamın her alanında görülen halk inanışları farklı bölgelerde farklı şekillerde devam eder, her bölgenin halk inanışının ortaya çıkışında kültürel ve tarihsel mirasının katkısı büyüktür. Anadolu'da her bir şehrin kendine özgü sosyal, kültürel, ekonomik yapısı vardır. Bu şehirlere gerçek dokusunu veren ise o toplumun inanç ve değerleridir. İnanışlar şehirlere renk renk işlenirler. Kastamonu'da bitkilerle ilgili inanışlar doğrultusunda sorulan "Halk inanışlarında (büyü, nazar, uğur ya da uğursuzluk, batıl inançlar) adı geçen bitkiler var mı?" sorusuna verilen cevaplar aşağıdadır.

(KK.5): Kader otu eve asılır uğur getirdiğine inanılır.

(KK.16): Ardıç ağacının dalı eve uğur getirsin diye asılır.

(KK.18): Eve, ahıra nazara karşı koruyucu olarak ardıç dalı asılır.

(KK.29): Ardıç dalı nazara karşı korur.

(KK.30): Nazara karşı çörek otu, ardıç dalı kapıya asılır.

(KK.38): Yer ardıcı eve, arabaya nazara karşı koruyucu olarak asılır.

(KK.39): Çörek otu, üzerlik tohumu nazara karşı koruyucudur.

Soğan, sarımsak kabuğu yakıp tütürmek nazara karşı koruyucudur.

(KK.40): Üzerlik tohumu, çörek otu nazara, büyüye karşı koruyucudur.

(KK.41): Çörek otu, üzerlik tohumu, ardıç nazara karşı koruyucudur.

(KK.42): Nazara karşı koruyucu olarak soğan kabuğu yakılıp tütsü yapılır.

(KK.43): Üzerlik tohumu nazara karşı evlere asılır.

(KK.50): Dükkânlara nazar değmesin diye çörek otu ile üzerlik otu asılır.

(KK.54): Nazara karşı koruyucu olarak çörek otu kullanılır.

(KK.56): Evlere nazara karşı üzerlik otu asılır.

(KK.59): Nazara karşı soğan kabuğu, çörek otu sarımsak kabuğundan muska yapılır.

(KK.60): Nazar otu, üzerlik otu nazara karşı kapı üstüne asılır.

(KK.61): Çörek otu nazara karşı koruyucu olarak çocukların omzuna takılır.

(KK.69): Evlere nazara karşı üzerlik dalı asılır.

(KK.77): Çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.81): Çörek otu, hurma çekirdeği, iğde çekirdeği birlikte nazara karşı muska yapılır.

(KK.85): Nazara karşı koruyucu olarak evde üzüm sirkesi bulundurulur.

(KK.103): Çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.104): Çörek otu nazara karşı çocukların omzuna asılır.

(KK.119): Yemişan ağacından bir parça alınır nazara karşı eve asılır.

(KK.120): Ceviz ağacının altında yatılırsa yapraklarının insanı yakacağı inancı vardır.

(KK.121): Kestane ağacını diken kişinin, ağaç o kişinin boğazı kalınlığında olduğu zaman öleceğine inanılır.

İncir ağacının altına tuvaletini yapan kişinin çarpılacağına inanılır.

(KK.131): Üzerlik otu nazara karşı koruyucu olarak çatıya asılır.

(KK.133): Üzerlik otunu nazara karşı duvara asarız.

(KK.136): Çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.137): Çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.139): Ceviz ağacının gölgesinde oturmak insana ağırlık bastırır.

(KK.141): Sabah uyanıldığında ilk olarak kavak ağacına bakmak uğursuzluk getirir.

Çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.142): Sarımsak nazara karşı koruyucudur.

(KK.145): Kekik, çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.155): Nazardan korunmak için eve sarımsak asılır.

(KK.161): Çörek otu nazara karşı korucudur.

(KK.163): Ceviz ağacının altına yatan kişinin ağaç tarafından fotoğrafı çekileceğine inanılır. Çünkü ceviz ağacı yüz yılda bir fotoğraf çekermiş ve o ağaç kesildiğinde o kişinin resmi görünürmüş.

Ceviz ağacına salıncak yapılmaz çünkü ağacın çocukları alıp gideceğine inanılır.

(KK.164): İncir ağacı evin yanına dikilmez çünkü ocağına da incir ağacının dikileceğine inanılır.

(KK.169): İncir ağacının altında uyutulduğunda ağacın yaprağının uyuyan kişiyi zehirleyeceğine inanılır.

Ceviz ağacının altında uyuyan kişinin hastalanacağına inanılır.

İncir ağacından düşmek uğursuzluktur.

(KK.171): İncir ağacının altına oturanı ağacın yakacağı inancı vardır.

Çörek otu ve sarımsak nazara karşı koruyucudur.

(KK.181): Sarımsak nazara karşı koruyucu olarak kapı girişine bağlanır.

(KK.187): Diken ucu, defne yaprağı nazara karşı koruyucudur.

(KK.197): Kapıların üzerine üzerlik tohumu asılır nazara karşı koruyucudur.

(KK.198): Çörek otu ve tavuk pisliği ile muska yapılır.

(KK.199): Çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.208): Çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.211): Çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.212): Sarımsak kökü nazara karşı koruyucudur.

(KK.217): Nazara karşı sarımsak kabuğu ve çörek otu muska yapıp çocuklara takılır.

(KK.223): İncir ağacının yanına çiş yapan kişi çarpılır.

(KK.225): Sarımsak büyüye karşı koruyucu olarak evlere asılır.

(KK.226): İncir ağacının yanına çiş yapmak uğursuzluk getirir.

(KK.228): İncir ağacının dibine çiş yapmak uğursuzluk getirir.

Akşam saatlerinde incir ağacının dibine gitmek uğursuzluk getirir.

(KK.229): Sırım, avu otunu (orman gülünün çeşidi) eve asmak nazarı, büyüü engeller.

(KK.231): Ceviz ağacının altında yatan kişi çarpılır.

(KK.235): Diken ucu evlere, merdiven başlarına asılır bereket olsun ve nazara karşı kem gözlere batsın inancıyla.

(KK.242): Sarımsak, elma-üzüm sirkesi nazara karşı koruyucudur.

Çörek otu evlere bereket getirir.

(KK.250): Söğüt dalına dua yazılır eve, ahıra asılır nazara karşı koruyucudur.

(KK.253): Kara kavuk, kaz ayağı, katır nalı otları ilkbaharda guguk kuşu ötmeden yenirse yaz boyu yiyen kişiyi sivrisinek ısırılmaz.

(KK.255): Çörek otu büyüü engeller.

(KK.262): Çörek otu nazara karşı koruyucudur.

(KK.264): Çörek otu, sarımsak nazara karşı koruyucudur.

Yemişhan ağacının dallarını nazara karşı eve asarlar.

(KK.268): Üzerlik tohumu nazara karşı koruyucu olarak evlere asılır.

(KK.269): Cenazelerde buhur otu yakılır.

(KK.270): Üzerlik tohumu nazara karşı koruyucudur.

(KK.276): Nazara karşı eve sarımsak asılır.

(KK.285): Nazara karşı ağaç kıymığı yakılıp tütürülür.

(KK.287): Ardiç dalı nazara karşı eve asılır.

Büyükbaş hayvanların boyunduruğuna yün ipi, çam çırası, ardiç takılır.

(KK.293): Sarımsak nazara karşı koruyucudur.

Süt kaplarının altına sarımsak koyulur, süt veren ineğe nazar değmemesi için.

Çörek otu ve pirinçle muska yapılır nazara karşı koruyucu olarak.

Kastamonu ilinde nazardan korunmak için yapılan uygulamalar çeşitlilik gösterir. Nazara karşı korucu olarak kullanılan bitkiler: Çörek otu, ardiç dalı, üzerlik tohumu, yer ardıcı, soğan, sarımsak, nazar otu, üzerlik dalı, hurma çekirdeği, iğde çekirdeği, üzüm ve elma sirkesi, yemişhan ağacı, kekik, söğüt dalı, diken ucu. Büyü uygulamalarına karşı koruyucu olarak sırim ve avu otu kullanılır. Evlere, iş yerlerine bereket, uğur getirmesi için koyulan bitkiler: Kader otu, ardiç dalı, çörek otu, kara kavuk otu, kaz ayağı otu. Ceviz ağacı, kestane ağacı, incir ağacı ve kavak ağacının uğursuzluk getirdiğine inanılır.

Ardıç ağacı, Tanrı'nın kutlu ağaçlarından. Göğe kadar çıkan ve Tanrı'nın nurunu saçan ardıç, ayın da evidir. Ardiç ağacının Tanrı tarafından dikildiği inancı bugün Anadolu'da hâlâ yaşamaktadır. Ardıcı tütsülemekle hastaların üzerindeki şeytanın, kötü ruhların kovulacağına inanılır. Ayrıca ev, bahçe, ahır, ağıl gibi yerler de ardıç ile tütsülenir (Ergun, 2004: 224-226). Kastamonu ilinde de ardıç dalının yukarıda da verildiği gibi nazara karşı koruyucu olarak kullanma uygulamalarının olduğu görülür. Alevi-Bektaşî geleneğinde de ardıç ağacı önemli bir yer tutmaktadır. Menkıbeye göre Hırka dağı

doruğunda bulunan ardıç ağacı, inzivaya çekilen Hacı Bektaş'ın üzerine çadır gibi gölge eder ve onun hayır duasını alır (Boratav, 1984:54).

Hodan, Zembil çiçeği olarak bilinen (İnaltong, 2006:110) bu bahar bitkisi melankoliyi önleyen bir güce sahiptir. Bu özelliğiyle eski çağlardan beri tanınan hodandan antik yazar Pilinius "neşe veren bitki" olarak bahseder ve şarabın içine katılarak içildiğini anlatırdı (Gezgin, 2010:95). Kastamonu'da hodan çiçeği evde bulundurulduğu takdirde eve uğur, bereket geleceği inancı vardır.

Sarımsağın tıpkı kardeşi soğan gibi kötü ruhlara karşı koruyucu olduğuna inanılır. Bu sebeple evin çeşitli yerlerine sarımsak asılır. Söylencelerde de vampir gibi doğaüstü varlıkların karşısında sarımsak koruyucu bir tılsım olarak kullanılır (Gezgin, 2010:165). Kastamonu'nun en önemli tarım ürünü olan sarımsak yetmiş derde deva için kullanıldığı gibi nazara, büyüye karşı korunmak için de kullanılır.

Soğan Eski Mısır'da soğan bazen evreni bazense ölümsüzlüğü temsil ediyordu. Firavun Keops, Piramidin inşasında çalışan işçilerin ücretini soğan, sarımsak ve maydanozla ödüyordu. Ayrıca Eski Mısır'da ölen kişilerin soğanlarıyla gömülmesi yaygın bir adetti (Belge: 2001 den akt. Gezgin, 2010:171).

Üzerlik otu, Anadolu'nun genelinde büyü, nazar ve uğursuzluğa karşı koruyuculuğu olduğu bilinen bir bitkidir. Üzerlik otu bazı yörelerde yakılıp tütürülerek de kullanılır. Üzerlik otu yakma dışında kimi yörelerde kolye olarak da taşınabilir ayrıca bu otun tohumlarının ipe dizilmesiyle hazırlanan dekoratif nazarlıklar mekânların nazardan korunması için yararlanılan geleneksel ürünlerdir (Gezgin: 2010:182). Kastamonu ilinde de üzerlik tohumlarından yapılan panolar evlere asılarak ya da üzerlik otunun kurusu evlerde bulundurularak nazara karşı koruyucu olarak kullanılır.

Kastamonu'da incir, ceviz, kestane ve kavak ağacının uğursuzluk getirdiğine inanılır. İncir ağacı dikmek, özellikle erkek çocuğu olanlar için, uğurlu sayılmaz. "Ocağına incir ağacı dikmek" deyimindeki evini, yurdunu harap etmek, soyunu söndürmek" anlamı bu inanışla ilgili olsa gerek (Boratav, 1984: 54). Bu inanışa çalışmamızda yer verilir. Bunun yanı sıra incir ağacından düşmenin, ağacın altında uyumanın da uğursuzluk getirdiğine inanılır. Ceviz ağacının altında uyuyan kişinin hastalanacağına, zehirleneceğine

inanılır. Bu inanışa hassasiyet gösterilmelidir çünkü ceviz ağacının altında uyutulduğunda ya da uzun süre oturulduğunda ceviz ağacının yapraklarının salgıladığı gaz insanları ve hayvanları zehirler. Kavak ağacı ile literatüre geçen inanışlar şöyledir: Kavak, ölüm ve dirilme sembolüdür. Kavağın kuruması, devrilmesi, kutun gitmesi ve ölümün; tekrar yeşermesi ise giden kutun geri gelmesi ve yeniden dirilmenin sembolüdür (Ergun, 2004: 217).

Halk kaynaklı olarak dile getirilen, İslam peygamberi Hz. Muhammed'in "çörek otunda her derde çare vardır" sözünde de ifade edildiği gibi çörek otunun uygulama alanları Kastamonu'da çok fazladır. Nazara karşı muska yapımında da en çok kullanılan bitkidir.

3.2. El Sanatları Geleneği

Kültür; tarihî, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünüdür (Türkçe Sözlük, 2005:1282). Kültür bir halkın yaşam tarzıdır ve insanlığın nesilden nesile aktardığı değerlerden ve başarılarından meydana gelir.

Türk halk kültürü, yaşayış ve düşünce tarzımızda, günlük ilişkilerimizde, sanatta, edebiyatta, dinde, örf ve adetlerde, türkülerde, sevinçte ve eğlencelerimizde tabiatımızın kendisini ifade etmesidir (Turhan, 2002:38). Dolayısıyla kültürümüz halkımızın duygu, düşünce, dil, inanç, yaşam tarzı ve beğenisiyle oluşmuş nesilden nesile aktarılacak bugüne gelmiştir. Bu bağlamda Türk milleti yaşadığı coğrafyaya kültürünü nakış nakış işlemiş ve bu kültürel birikimi ile yaşadığı toprakların tapu senetlerini oluşturmuştur.

Türk kültürünün en önemli öğelerinden biri geleneksel el sanatlarıdır. Bu sanat dalı Türk kültürünün kuşaktan kuşağa aktarılmasında, korunmasında ve günümüze ışık tutmasında önemli bir yere sahiptir. Türk milleti gittiği ve egemenlik kurduğu her coğrafyaya kültürünün önemli bir boyutunu oluşturan el sanatlarını da taşıyarak geleneksel değerlerini korumuştur. Bunun yanında geleneksel Türk el sanatları diğer toplumların yaşamlarına etki ederek, onların yaşamlarına da renk ve değerler katmıştır. Ayrıca Türk toplumu, geleneksel el sanatları ile yaşam ihtiyaçlarını karşılaması yanında estetik, zevk ve sanat anlayışı ile duygu ve ruhsal enerjisini insanlığa yansıtmıştır.

El sanatları, dünyada önceleri ulusal kültürün "maddi" boyutu olarak algılanır ve halk ekonomisinin bir parçası olarak görülürken, günümüzde "ulusal kalıt"ın en kolay küreselleşebilir "görsel" ürünleri olarak değerlendirilmekte ve kurumlaşmalar buna göre gerçekleştirilmektedir. Hatta kimi ülkelerde el sanatları bir bakanlığın adında bile yer alabilmektedir. Örneğin Fransa'da Ministère de l'Economie et de l'Artisanat (Ekonomi ve El Sanatları Bakanlığı), Tunuseli'de Ministère du Tourisme et de l'Artisanat (Turizm ve El Sanatları Bakanlığı) bulunmaktadır. Halkbilime dair akademik ve idari kurumlaşmalarını XIX. Yüzyılda gerçekleştiren Kuzey Avrupa ülkeleri başta olmak üzere dünyanın birçok bölgesinde, halk kültürü müzeciliği, halk hayatı araştırmaları ve uygulamalı halkbilimi çalışmaları, el sanatları yaklaşımlarını "küreselleşme", "müzeleme" ve "kültür turizmi"

bağlamında geliştirdi. El sanatını ulusal kalıtın "el" marifetiyle sanatsal olarak görselleştirilmesi olarak tanımlayabiliriz (Oğuz, 2002:32-37).

Geleneksel Türk el sanatlarının tarihi çok eski devirlere, Orta Asya'ya kadar uzanır. Yapılan el sanatları üzerinde yaşama biçimi olan göçebe hayatın özellikleri, tarihi kalıntılardan da anlaşılmaktadır. Türk el sanatları, Türk milletinin varoluşundan beri tabiat şartlarına bağlı olarak ortaya çıkmış, bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak, örtünmek ve korunmak amacı ile ilk örneklerini vermiştir. Daha sonra el sanatları gelişerek Türk halkının duygularını, sanat zevklerini, kültürel özelliklerini yansıtır hale gelmiştir. Genel anlamda düşünüldüğünde insanlar yiyecek, barınma, avlanma, giyecek, süslenme, eğlence gibi ihtiyaçlarını el sanatlarında ve onun ürünlerinden yararlanarak karşılamışlardır (<http://www.ispartakulturturizm.gov.tr>). Bunun yanı sıra Türk geleneksel el sanatlarının yapısını, motifleri, renkleri ve sanatsal özellikleri incelendiğinde halkın duygu ve ruh halini en güzel biçimde yansıttıkları görülmektedir. Bu açıdan geleneksel el sanatları bir millî kültürün en önemli ve en dinamik yapı taşlarıdır. Örneğin; Anadolu coğrafyasında Selçukludan Osmanlı'ya ve Cumhuriyet'e kadar yaşatılan el sanatları dönemlerine ilişkin kullanım açısından somut, yansıttıkları duygu bakımından da soyut belge niteliği taşıyarak Türk toplumunun gelişim ve değişim sürecindeki somut ve soyut değerlerini görmemizi sağlarlar.

Eski bir yerleşim merkezi olan Kastamonu Anadolu'ya Türklerin gelmeye başlamasından sonra Danişmentlilerin, Anadolu Selçuklularının, Çobanoğullarının, Candaroğullarının, Osmanlı imparatorluğunun ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Batı Karadeniz'de önemli kültür merkezi haline gelmiştir. Uzun tarihi geçmişi, çok zengin kültürü ve coğrafi konumu ile bu il, günümüze kadar bozulmadan gelebilen Türk mimarisinin en güzel örnekleri ve el sanatları açısından önemli kültür ve sanat merkezi olmuştur (Sarioğlu, 2005:72). Kastamonu, Türkler tarafından alındıktan sonra hiçbir düşman işgaline uğramadan günümüze kadar tarihsel dokusunu ve kültürel değerlerini koruyarak Türk kültürünü geçmişten geleceğe taşıyan en önemli merkezlerden biridir. Bu açıdan Kastamonu Türk tarihi ve kültürü açısından çok zengin ve değerli bir ildir.

Kastamonu'da orman örtüsü oldukça zengindir. Bu nedenle de el sanatlarında orman ürünleri özellikle ağaç kullanımı dikkati çekmektedir. Tarihi geçmişi oldukça zengin olan Kastamonu, kültüründe de bu zenginliği yansıtmaktadır. Son yıllarda il dışına

çok fazla göç olması ilin, özellikle folklorun da olumsuz etkiler yapmıştır. Fakat buna rağmen Kastamonu'nun her bölümün de farklı bir kültür göze çarpmaktadır. Bunun sebebinin, Kastamonu'nun geçmişte çok farklı uygarlıklara mekân oluşunun olduğu düşünülmektedir. İlde temel ekonomik etkinlik tarımdır. El sanatları konusunda çeşitlilik dikkati çeker. Orman ürünlerinin ve ağaç çeşidinin fazlalığı ahşap el sanatlarının gelişmesinde en büyük etkidir. Ağaçtan üretilmiş mutfakta ve başka alanlarda kullanılan çok çeşitli ürünler vardır. Farklı malzemelerden yapılabilecek bütün ürünlerin ağaçtan yapılmış türevlerinin görülmesi mümkündür (Yerlioğlu, 1999:1)

Kastamonu el sanatları, kendine özgü teknik, renk, desen, kompozisyon ve diğer özellikleri ile günümüze ulaşan çok önemli kültür miraslarımızdandır. Bu el sanatları özde Kastamonu'nun genelde ise Türk toplumunun kültür zenginliğinin bir bölümünü temsil etmektedir. Dolayısıyla Kastamonu el sanatlarının yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması toplumun önemli görevlerinden biridir. Özellikle halkbilimcilerin bu konudaki çalışmaları özde Türk kültürüne genelde ise dünya kültür mirasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Kastamonu halk kültüründe yer alan ve bitkilerin kullanıldığı el sanatlarını açıklayacak olursak. Bunlar oymacılık, bez baskıcılığı, sepetçilik, dokumacılık ve diğer süs eşyaları.

Oymacılık

Kastamonu, ormanlar ve değişik ağaç türleri ile donatılmıştır. Kastamonu'da ahşap el sanatlarının gelişmesinde bölgenin doğal bitki örtüsünün etkisi çok büyüktür. Ahşap oymacılığı, tahta levhaları istenilen şekilde kesip bunları oymak şeklinde tanımlanabilir. Oyma, bir nesnenin yüzeyini özel araçlarla delerek türlü biçimler verme manasına gelir.

Barınma ihtiyacından doğan mimari ve buna bağlı olarak oymacılık, bölgelerin coğrafi koşullarında göre biçimlenmiş ve çeşitlenmiştir. Bu yöredeki ahşap işçiliği Anadolu Selçuklu döneminde gelişip kendine özgü bir mimari ve estetiğe ulaşmıştır. Selçuklu ve Anadolu Beylikleri dönemi ağaç eserleri, daha çok mihrap, cami kapısı, dolap kapakları gibi mimari eserler olup üstün işçilik içermişlerdir. Osmanlı döneminde oymacılık sadeleşerek daha çok sehpa, kavuklu yazı takımı, çekmece, sandık, kaşık, taht kayık, rahle, Kur'an muhafazası gibi gündelik kullanım eşyaları ve pencere, dolap kapağı,

kiriş, sanduka gibi eserlerde kullanılmıştır. Oymacılıkta kullanılan ağaç türleri; ceviz, sedir, elma, armut ve gül ağacıdır.

Bez Baskıcılığı

Bez baskıcılığı, ıhlamur ağacı üzerine elle oyma veya kabartma olarak yapılmış bitkisel, geometrik motif işli, değişik boyutlardaki ahşap kalıpların, özel hazırlanmış tek renkli boyaya batırılıp düz beyaz patiska bez üzerine basılması suretiyle yapılmaktadır. Beyaz bez, üzerinde yapılan bu baskı işleminden sonra sini bezi, sofrta örtüsü, masa örtüsü, kadın başörtüsü gibi ev ve giyim eşyalarında kullanılmış ve günümüzde de yörenin tanıtılmasında ve hediyelik eşya bağlamında tercih edilen ürünlerden biridir.

Sepetçilik

Kastamonu yöresinin ilk el sanatlarından biri olan sepet yapımında genellikle kabuk, saz, ince dal ve sap olan hammaddeler kullanılmıştır. Başlangıçta taşıma ve toplama aracı olarak, özellikle de tarımsal ürünlerin hasadı, taşınması ve muhafazası amacıyla üretilen sepetler, zamanla değişik amaçlar için kullanılmaya başlanmış ve kullanım alanı genişlemiştir (Gökçesu, Büyükyazıcı 2005:401).

Kastamonu ve çevresinde yetişen söğüt, fındık, meşe, kestane, şark kayını vb. bitkiler örücülükte kullanılmaktadır. Kastamonu sepeti olarak bilinen sepetler ince söğüt dallarının özel işlemlerden geçirildikten sonra değişik biçimlerde örülmesi ile yapılmaktadır. Yaş fındık dallarını ise; ince şeritler haline getirilerek kullanım alanına göre çeşitlendirilerek örülmesi ile oluşturulan sepetlerdir (Gökçesu, Büyükyazıcı 2005:402). Ayrıca Kastamonu yöresine ait olan Sepetçioğlu hikâyesinin kahramanı Osman Efe'nin babası da sepetçidir. Dolayısıyla Sepetçioğlu hikâyesi sepet yapımının bölgede geçmişinin ne kadar eski dönemlere dayandığının bir ifadesidir.

Dokumacılık

Kastamonu tarihsel açıdan önemli bir dokumacılık merkezidir. Özellikle Osmanlı ordusunun çadırlarının ve donanmasının yelken bezleri Kastamonu'da dokunduğu bilinmektedir. Tamamen el işçiliğine dayanan yerel dokumalar geleneksel renk ve desenlerden esinlenerek dokunmaktadır. Kastamonu yerel dokumaları geçmişten süzülüp

gelen ince bir desen, biçim ve renkleri ile olgunlaşmış bir zevkin bir uyumun örnekleri yansıtırlar (Eray, 2005:355).

Ayrıca Birinci Dünya savaşı ve Kurtuluş savaşında da Kastamonu'da ordunun çadır bezi ve çamaşırlık ihtiyacının karşılanmaya çalışıldığı bilinmektedir. Böylece Kastamonu cephane taşımanın yanı sıra dokumacılığı ile de Kurtuluş Savaşına çok önemli katkılar yapmıştır. Kastamonu yöresinde beyaz bez, dar mendil, kasarlı bez, enli mendil, peşkir, okkalık çarşaf, karyola çarşafı ve çadır bezi gibi dokuma ürünleri üretilmiştir.

Tosya dokumalarıyla ünlü bir ilçedir. Tosya'da kuşak, tela, hamam kesesi dokumacılığı yapılmaktadır. Pamuklu, yünlü Tosya dokumaları, tiftik yün kuşakları kalitesiyle tanınmıştır (Tan, 2007:219). Cide, Şenpazar, Küre, Azdavay, Pınarbaşı ilçelerinde keten dokumalarına rastlanılmaktadır. Düz ve renkli dokuma olarak yatak çarşafı, ön bezi (kadın iş önlüğü, başörtüsü, peşkir, göynek) dokumalarına sık olmasa da rastlanmaktadır

(http://www.munayrat.com/haber/index.php?option=com_content&view=article&id=119&Itemid=79).

Derlememizde "Bitkileri uygulamalı olarak nerelerde kullanıyorsunuz? El sanatlarında, süs eşyası, mutfak gereci, mobilya-tarım aleti, inşaat-tarla malzemesi, boya, kişisel bakım ürünü olarak kullandığınız bitkiler var mı?" sorusuna verilen cevaplar şu şekildedir:

(KK.6): Papatyadan gelin tacı yapılır.

(KK.7): Papatyadan taç yapılır.

(KK.16): Kamıştan sepet örülür.

(KK.17): Papatyadan taç yapılır.

(KK.18): Karga soğanı yumurta boyası olarak kullanılır.

(KK.20): Söğüt dalından, fındık ağacından sepet yapılır.

(KK.23): Söğüt dalından sepet yapılır.

(KK.27): Tarhana otu güzel koku yaydığı için kapıya asılır.

(KK.29): Tetere ağacının kökü kaynatılarak kök boya elde edilir.

(KK.31): Isırgan kaynatılır suyu yüzdeki çillere losyon olarak kullanılır.

(KK.32): Eşek turpundan haşere ilacı yapılır.

(KK.37): Kestane ağacı, meşe ağacı çatı, kapı, sandık yapımında kullanılır.

(KK.39): Yaş ceviz kabuğu ezilir saçla sürülür, saç boyası olarak kullanılır.

Sazlıktaki kamışlardan sepet örülür.

Kamışlar boyanır ve evde süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.40): Süs kabağı süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.41): Buğday başağı süs çiçeği olarak kullanılır.

(KK.42): Sazlıklardaki kamışlar boyanıp süs çiçeği olarak kullanılır.

(KK.43): Soğan kabuğundan yumurta boyanır.

Mor çiçekten yumurta boyanır.

(KK.48): Kendirden urgan yapılır.

(KK.55): Meşe yosunları bir kartona yapıştırılarak pano yapılır.

(KK.56): Kına otları tükürükle karıştırılıp, kına kıvamına getirilip kına olarak kullanılır.

(KK.61): Sarımsak şampuanı, yağı yapılır.

(KK.71): Üzerlikten yapılan süslü panolar eve asılır.

(KK.73): Otlar kurutulup duvarlara asmak için pano yapılır.

(KK.74): Söğüt dalından, fındık ağacından sepet yapılır.

(KK.75): Fındık ağacından sepet yapılır.

(KK.91): Ot, çiçek kurusu, yosundan pano yapılır.

(KK.92): Cevizin yeşil kabuğu rendelenir içine limon sıkılır ve dişler bu karışımla fırçalanırsa dişler beyazlar ve parlar.

(KK.98): Kendirden ip yapılır, bu ipler boyanarak nakış yapımında kullanılır.

Kendir ıslatılır ve dövülür, tarakla iplerine ayrılır bu iplerden urgan yapılır.

(KK.109): Süs kabağı evlerde süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.124): Ceviz yaprağı ve palamut peliti kaynatılarak çıkan su ip boyası olarak kullanılır.

(KK.126): Kızamık dikeninin meyvesi kaynatılıp boya yapılır.

(KK.127): Saçların beyazlamaması ve yumuşak olması için ceviz yaprağı kaynatılır ve saçlar bu su ile yıkanır.

(KK.128): Su kabağının ucu kesilip kepçe olarak kullanılır.

(KK.130): Boya otundan boya yapılır.

(KK.161): Süs kabağı evlerde süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.163): Yayla gülü süs için kapılara asılır.

(KK.169): Fındık çubuğundan küfe yapılır.

Kızılıçık ağacından baston yapılır.

Süs kabağı süs eşyasıdır.

(KK.176): Süs kabağı kapıya asılır.

(KK.181): Su kabağı süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.193): Sazlık kamışından sepet örülür.

(KK.194): Mor renkli yumurta boyası denilen ottan boya yapılır.

(KK.198): Soğan kabuğundan boya yapılır.

(KK.202): Mısır koçanıyla birlikte evlere süs eşyası olara asılır.

(KK.204): Ketenin dokuması yapılır.

(KK.205): Şimşir ağacından süs eşyası yapılır.

Su kabağı süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.206): Dut ağacından kemane yapılır.

(KK.207): Şimşir ağacı kaşık yapımında kullanılır.

(KK.208): Şimşir ağacından kaşık yapılır.

(KK.213): Doruk çiçeği sarı renktedir, tahtaya bastırılır ve sarı yazma yapılırken kullanılır.

(KK.214): Defne yaprağı parfüm yapımında kullanılır.

Şimşir ve kayın ağaçlarından kaşık yapılır.

(KK.217): Çam sakızı bayanların vücut temizliğinde ağda olarak kullanılır.

(KK.219): Kınaya yeşil ceviz kabuğu ve ceviz yaprağı eklenir ve bu karışım saç boyası olarak kullanılır.

(KK.225): Su kabağı süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.228): Su kabağı süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.229): Şimşir ağacından kaşık yapılır.

Kayın ağacından kepçe yapılır.

(KK.230): Su kabağı süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.231): Kızılağacın kök kabuklarından boya yapılır.

(KK.232): Şimşir ağacından kaşık yapılır.

(KK.240): Söğütten sepet, meşe dalından sepet, ekmek sepeti yapılır.

(KK.243): Papatya kurusu kaynatılıp saç kepeklenmesine karşı kişisel bakım ürünü olarak kullanılır.

(KK.251): Fındık dalından sepet örülür.

(KK.252): Dut ağacından kemane yapılır.

(KK.253): Şimşir ağacı 100 yılda büyür bu ağaçtan yemek kaşığı, süs eşyaları yapılır.

(KK.259): Saç parlaklığı için papatya kaynatılıp saçlara sürülür.

Yer mancarı toksin atmak için yenir.

Mis otu kurutulup örülür duvar süsü yapılır.

(KK.261): Guguk memesi otu yumurta boyası olarak kullanılır.

(KK.276): Su kabağı evlerde süs eşyası olarak kullanılır.

Kozalaktan sepet yapılır.

(KK.280): Kozalaktan sepet yapılır.

(KK.281): Ceviz yaprağı ve kabuğundan saç boyası yapılır.

(KK.282): Çam kozalağı boyanıp evde süs eşyası olarak kullanılır.

(KK284): Kavak ve findık ağacından sepet örülür.

(KK285): Sarıçam, Karaçam gıcısını soba yakıtı olarak kullanılır.

(KK.288): Guguk boncuğu yumurta boyası olarak kullanılır.

(KK.290): Çam kozalağı soba yakıtı olarak kullanılır.

(KK.292): Süs kabağı evlerde süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.296): Su kabağı süs eşyası olarak kullanılır.

(KK.298): Şimşir ağacından kaşık yapılır.

(KK.302): Su kabakları boyanıp süs eşyası olarak kullanılır.

El sanatlarında kullanılan bitkiler şu şekildedir: Papatyadan taç; kamış, söğüt dalı, findık ağacı, meşe dalından sepet; kendirden urgan, ip; kızılıcıktan baston; ketenden dokuma; şimşir ağacından biblo; mis otundan duvar süsü yapılır.

Boya elde edilen bitkiler: Karga soğanı, tetere ağacı kökü, soğan kabuğu, mor çiçek, ceviz yaprağı, palamut peliti, kızamık dikenini, boya otu, doruk çiçeği, kızılağaç kök kabukları, guguk memesi otu.

Evlerde süs eşyası olarak kullanılan bitkiler: Kamış, süs kabağı, buğday başağı, su kabağı, yayla gülü, koçanlı mısır. Pano yapımında ise meşe yosunu, üzerlik, ot ve çiçek kurusu kullanılır. Oda kokusu olarak tarhana otu kullanılır. Böcek ilacı olarak eşek turpu kullanılır.

Kişisel bakım ürünü olarak kullanılan bitkiler: Isırgan yüz losyonu; yaş ceviz kabuğu, kına otu, saç boyası; sarımsak, papatya kurusu saç bakım kremi; defne yaprağı parfüm; ceviz kabuğu ve limon diş macunu, çam sakızı ağda olarak kullanılır.

3.3. Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Şölenlerde Kullanılan Bitkiler

Gerek uygulamalı halkbilimi çalışmalarının yürütülmesinde, gerek ulusal kalıtın belirlenmesi ve çağdaş hayata katılımlarının sağlanmasında, gerekse kültürün "küreselleştirilmesi" çalışmalarında yerel imgeler öncü roller üstlenebilir. Bu nedenle, halkbilimcinin bugüne kadar fazla dikkatini çekmeyen yerel imgeleri araştırmaya başlaması, uygulamaya katmanın yöntemlerini geliştirmek gerekmektedir. Bu imgeler, Mersin'deki Havuç Tatlısı, İzmit'teki Pişmaniye, Bursa'daki Kestane Şekeri... (Oğuz, 2002:61). Şehir imge bağlamı altında Kastamonu Sarımsağı ve Kastamonu Pirinci önemli bir imge olarak incelenmelidir. Bu bitkilerin yani bu imgeler etrafında oluşan festivallerin halk yaşamında kullanımı ve yaşama etkisi üzerinde durulmalıdır.

Türk halk kültürü eğlence geleneği, geleneksel ve popüler kültüre bağlı olarak dans, müzik, yiyecek-içecek, örf-adet, giyim-kuşam, inanç, yarışma vb. unsurları içinde barındırmakta ve bu unsurların çoğunu gördüğümüz festivaller de halkın eğlenme ve dinlenme ihtiyacını karşılamaktadır. Festivaller tanımlamalara göre farklı sınıflara ayrılmıştır. Halkbilim açısından ise “bir bölgenin en ünlü ürünü için yapılan gösteri, şenlik” tanımı ile örtüşmektedir. Taşköprü sarımsak festivali de bu bağlamda değerlendirilebilir. Tarım ürünleri festivalleri arasında Taşköprü sarımsak festivali, ülkemizde büyüklük bakımından öncü festivaller arasındadır. Festival, 1987’de ulusal, 1988’den bu yana da uluslararası düzeyde gerçekleşmekte olup festivalle ilçenin kültür-sanat değerlerinin yurt içinde ve yurtdışında tanıtımı yapılmaktadır. Dünyada en kaliteli ürün olarak, çiftçi tarafından “beyaz altın” olarak nitelendirilen sarımsak, farklı illerde de üretilmesine rağmen Kastamonu’da yapılan tek sarımsak festivali olma özelliğine sahiptir.

Türklerin İslamiyet’ten önce Orta Asya’da kendilerine özgü bir yaşam biçimleri ve inançları olduğu gibi, kendilerine özgü bayramları ve festivalleri de olmuştur. Bu bayram ve festivallerin temeli, inançla ilgili davranışlara ve topluca yapılan eğlencelere dayanır (Koca, 2002:52). Dinî bayramların en önemli ortak noktası, “toplanma” ve “eğlenme” özelliğidir. Eğlence; Bu folklorun dört temel işlevinden biri olarak gelenekleri oluşturan, şekillendiren ve değiştiren özelliklere sahiptir. Dinî bayramlarda gerçekleştiren geleneklerin de temel çıkış noktası eğlenmektir (Özdemir, 2005:12).

Kastamonu gelenekleri, örf-adetleri, festivalleri, şenlikleri, bayramları, düğünleri, kına, sünnet ve cenaze törenleri ile yaşam tarzı ve insan ilişkileri açısından Türk kültürünü en iyi yansıtan şehirlerden biridir. Kastamonu halk kültürü ürünleri, Türklerin kendi kültürüyle yabancılaşmasını önleyerek, Türk kültürünün korunmasında, yaşatılmasında önemli işlevi ve yeri vardır. Bu bağlamda şölen, şenlik, festival, düğün, cenaze töreni, kına, sünnet, bayram, asker uğurlama, kız isteme gibi uygulamalarda kullanılan bitkiler şu şekildedir:

(KK.39): Askere giden erkeğin parmağına kına yakılır.

Ölünün kefenine çörek otu serpilir.

Taşköprü’de sarımsak festivali yapılır.

(KK.41): Taşköprü’de sarımsak festivali yapılır.

(KK.42): Ölünün kefenine çörek otu serpilir.

Asker uğurlamada kına dağıtılır.

(KK.43): Taşköprü’de sarımsak festivali yapılır.

(KK.51): Cenazelerde kefenin üzerine üzerlik otu koyulur.

(KK.54): Sarımsak festivali var.

(KK.60): Gül suyu kefene dökülür.

(KK.65): Bir kişi hangi mevsimde ölürse kefenine o mevsimin çiçeği koyulur. Örneğin ilkbaharda menekşe, papatya; kışın kuru yaprak, çörek otu koyulur.

(KK.67): Kefene çörek otu koyulur.

(KK.69): Cenaze olan evde buhur otu yakıp kokutulur.

(KK.70): Kefene çörek otu koyulur.

(KK.73): Cenazede abdestli herkesin eline çörek otu verilir, onlar da kefenin üstüne serperler.

(KK.74): Kefene çörek otu koyulur.

(KK.75): Kefene çörek otu serpilir.

Pirinç festivali yapılır.

(KK.81): Pirinç festivali yapılır.

(KK.82): Piriñ festivali yapılır.

(KK.83): Buhur otu teneşirin altında yakılır, böylelikle böcek, yılan yaklaşması engellenir.

(KK.85): Kefene çörek otu serpilir.

Evden cenaze çıkarken buhur otu yakılır.

(KK.91): Cenazede cesetin gözlerinin üzerine pamuk koyulup onun da üzerine çörek otu koyulur.

(KK.98): Kefene çörek otu koyulur.

(KK.110): Düğünde gelinin başına pembe gül atılır.

(KK.119): Gelin düğün günü evinden ayrılırken başına buğday atılır.

(KK.125): Gelin evden çıkarken başına buğday atılır.

(KK.128): Kapının eşiğine basan gelinin eline bereket olması için un, kına verilir.

(KK.136): Sarımsak festivali var.

(KK.140): Sarımsak festivali var.

(KK.148): Taşköprü'de sarımsak festivali yapılıyor.

(KK.162): Gelin evden çıkarken başına buğday atılır.

(KK.176): Gelin evden çıkarken başına buğday atılır.

(KK.181): Cenaze törenlerinde tütsü otu yakılır.

(KK.186): Düğünlerde köye gelen misafirlere köy odalarında fındık, ceviz, yemek dağıtılır.

(KK.187): Cenazelerde tütsü otu yakılır.

(KK.202): Gelinin başına buğday, mısır atılır yeni evin bereketli olması için.

(KK.210): Kefen üzerine fesleğen koyulur.

(KK.213): Sarı yazma festivali yapılır.

(KK.228): Gelinin başına buğday atılır.

Cenaze gittikten sonra çocuklara ceviz dağıtılır.

(KK.231): Cenazelerde çocuklara âmin demeleri için ceviz dağıtılır.

(KK.242): Gelin evden çıkarken buğday atılır.

(KK.265): Cenazelerde kefenin üzerine gül kurusu koyulur.

(KK.266): Cenazelerde tabuta gül koyulur.

(KK.267): Hıdrellezde gül dalına dilek asılır.

(KK.280): Ceviz yaprağı gelin oynarken omzuna takılır.

Daha öncede belirttiğimiz gibi tarım ürünleri festivalleri arasında Taşköprü sarımsak festivali, ülkemizde büyüklük bakımından öncü festivaller arasındadır. Bu festivalin Kastamonu için önemi büyüktür. Bunun yanı sıra yine tarım ürünleri festivali arasında yer alan Tosya pirinç festivali de il için büyük değere sahiptir.

Anadolu'da ölüm sonrası yapılan uygulamalar çok çeşitlilik gösterir. Kastamonu ilinde cenaze törenlerinde kefen üzerine çörek otu, üzerlik otu, gül suyu ya da gül kurusu, fesleğen, mevsimine göre de menekşe, papatya koyulur. Cenaze evden çıktıktan sonra da çocuklara ceviz dağıtılır.

Geleneksel kültürde, Anadolu'nun hemen her yöresinde gelin evinden çıkarılırken ya da damat evine girerken çeşitli uygulamalar vardır. Kastamonu'da en çok kullanılan uygulama ise gelinin başına buğday, mısır, gül atmadır. Bunu yaparken amaç buğdayın yeni evliliğe, yuvaya bereket getireceği inanışıdır. Düğünlerde gelin oynarken omzuna ceviz yaprağı asma uygulaması da vardır. Düğüne gelen misafirlere fındık, ceviz ikram edilir.

Hıdrellez kutlamalarında bilindiği gibi gül ağacı dalına dilek asma ya da gül ağacı dibine dilek kâğıdı gömme uygulaması Kastamonu'da da vardır. Hızır ve İlyas kardeşler birbirlerine çok bağlı iki kardeştir. Ancak ne olduysa olmuş kardeşler ayrı düşmüş ve Hızır denizlerde, İlyas ise karada yaşamak durumunda kalır. Hızır ve İlyas her gün birbirlerine kavuşmak için dua edip dururlar. Bunun üzerine Tanrı onların yılda bir defa buluşmalarına imkân sağlar. Birçok kültürde yer alan bu söylenceye göre Hızır ve İlyas kardeşlerin buluştuğu gün 6 Mayıs olarak kabul edilir. 6 Mayıs Hıdrellez günü bir bahar bayramı olarak kutlanır. Bu günde suların uyuduğuna, ağaçların ise secde ettiklerine inanılır.

Hidrellez'de insanlar, Hızır ve İlyas peygamberin altında buluştuğuna inanılan gül ağaçlarının altına dileklerini bırakırlar (Gezgin, 2010: 83).

3.4. Sözlü Gelenekler ve Anlatımlarda Adı Geçen Bitkiler

Tabiat, bilindiği üzere görüldüğü şekli ile topraktır, sudur, havadır, güneştir, aydır, bitkidir, hayvandır, madendir, insandır. İnsan canlılar arasında üstün yaratılan bir varlık olarak dünyaya gözlerini açtığı andan itibaren aile, cemiyet, tarih, anane ve coğrafyanın getirdiği kültür birikimi içinde dış dünya ile karşılaşır. Dağlar, ovalar, denizler, nehirler, göller, ormanlar, çiçekler, kuşlar onun hayatında renk ve mânâ kazanır. Maddi ve manevi değerler zaman içinde ruhunda bir ikinci tabiatı oluşturur. Cemiyete insanın bu dünyası ile dış âleme bakışını bir terkip halinde sözle terennüm edenler, şairlerle yazarlardır (Elçin, 1993:1).

Ana dili Türkçe olan ya da Türk diliyle bildirimde bulunan insanların yaşadığı her yerde varlığı bilinen, sözlü geleneğin vazgeçilmez icra ürünlerinden olan ve Türk dünyasının müştereklerinden kabul edilen türküler, Türk kültürünün temel unsurlarından biridir (Yakıcı, 2010:91-2007:13). Türküler yaşamın kendisidir. Yaşam gibi akıp giderler, yaşamı özetlerler. Yaşanılanlar türkü olup ezgilerle dile gelir. Kastamonu türkülerinde, türkülerle duygularını dile getiren sanatçıların, bilinçaltına attıkları her materyalin bilinç düzeyine farklı sembollerle çıkarak doyum sağlar, ifade bulur. Bu türkülerde de sembollerin bitkiler olduğu görülür.

Türk kültürü ve tabiat denildiğinde şiirlerinde en çok bitkilere, meyvelere rastladığımız Karacaoğlan akla gelir. Türk halk edebiyatında eser ve tesiriyle yüzyıllar boyu yer etmiş, haklı bir üne kavuşmuş, bir aşk ve tabiat şairi olan Karacaoğlan dünyasında, bütün Anadolu'yu kaplayan, bitkilerin, meyvelerin bolluğu ve bereketini dile getirmekte, süsten uzak, içten ve özden deyişleriyle çevresindeki tabiat güzelliklerini, sevdiklerinin güzellikleriyle anlatmaktadır. Onun dünyasında, bitkiler ayrı bir öneme sahiptir. Bütün şiirlerinde insan ve tabiat sevgisinin derin izlerini gördüğümüz Karacaoğlan güzelleri, bitkilerin ve meyvelerin özellikleri ile anmış, tabiat sevgisini, insan sevgisi ile birbirini Karacaoğlan, bir botanist gibi çevresindeki bitkileri, hayvanları dile getirirken, bunların güzelliklerini bir ressamın tablosundaki gibi önümüze, bütün canlılığı ve renkliliği ile serer (Üçer, 1990).

Türküler, maniler, hikâyeler, efsaneler, ninniler gibi sözlü gelenek ürünlerinde geçen bitki adlarını tespit etmek için sorduğumuz "Sözlü gelenekler ve halk anlatılarında (mani, türkü, hikâye, masal, efsane, atasözü, deyim, ninni, tekerleme) adı geçen bitkiler var mı?" sorusuna aldığımız cevaplar aşağıdaki gibidir:

(KK.39):

Bahçelerde kalem var

Kız arkandan gelen var

Bahçelerde pırasa

Dallarına kar yağsa

Kızlar kocasız kalsa

Bekârlara yalvarsa

(KK.40):

Dandini dandini danalı bebek

Elleri kolları konalı bebek

Yediğim soğan olsun

Sevdiğim doğan olsun

(KK.43):

Dandini dandini dastana

Danalar girmiş bostana

Kov bostancı danayı

Yemesin lahanayı

(KK.55):

Gökçe ağacın kilimi türküsü var.

Bahçede bakla kaynana

Dibini de yokla kaynana

Oğlun akşam gelecek

Pırtını topla kaynana

(KK.57): Sepetçioğlu Türküsü Kastamonu'nun meşhur türküsüdür.

Yaslan Sepetçioğlu yaslan

Laleli çimenli dağlara yaslan

Analar doğurmaz böyle bir aslan

Yassıl dağlar yassıl aslan geliyor

(KK.61): Tiridine bandım türküsü var.

Manda yuva yapmış söğüt dalına amman amman

Yavrusunu sinek kapmış gördün mü amanini yandım

(KK.63):

Maniye maraz derler

Güzele kiraz derler

Her güzele dert yansam

Yana yana gez derler

(KK.73): Tiridine bandım türküsü var.

(KK.83): Tiridine bandım türküsü var.

(KK.102): Heyamola türküsü var.

Hep beraber başlayalım (helessa yalessa)

Ayva turunc aşlayalım (helessa yalessa)

Biz bu işi işleyelim (helessa yalessa)

(KK.120): Tiridine bandım türküsü var.

(KK.126):

Ağustostan sonra olan darıdan

Kocasından sonra kalkan karıdan

Her karının evladından pehlivan olmaz.

(KK.163): Çatalzeytin Türküsü

Peştamalı tersine kız yavaş yürüsene

Ben sevdalık çekiyorum kardeşim demesene

Peştamalı iyisi çimenlikte dokunur

(KK.228): Manda yuva yapmış söğüt dalına türküsü var.

(KK.238):

Dereden indim iniş

Mendilim dolu yemiş,

Yâre haber yolladım gelmemiş,

Yâre yolladım yememiş,

Kendisi gelsin demiş.

(KK.240):

Üzümümün salkımı,

Benim yerim saklımı,

Saklı ise koyverin,

Zahile ediyorum aklımı.

(KK.241):

Saçak saçak gezerim,

Yaş ceviz ezerim,

O yâr benim olursa,

Beş yüz altın dizerim.

Türk Halk Müziği Sözlü Eserler Antolojisi 1., 2. ve 3. ciltte yer alan türkülerde geçen bitkiler şunlardır:

Aşağıdan Geliyor Türkmen Koyunu

Manda yuva yapmış söğüt dalına

Yavrusunu sinek kapmış gördün mü 1. Cilt

Atlambaç Taşlarını Atlayamadım

Ayva dibi serin olur yatmaya

Gızlar gelir sıra sıra bakmaya

Altun ister ak gerdana takmaya 1. Cilt s.75

Berber Dükkânını Açalım

Berber dükkânını açalım

İçine gülleri saçalım

Berberden nasıl geçelim 1. Cilt s.137

Çayırda Buldum Seni

Çayırda buldum seni

(Aman) Boyundan bildim seni

Bir gülünü kokladım

(Aman) Ellere vermem seni 1. Cilt s.219

Çifte Çıkar Martinimin Dumanı Ey

Gül gülistanlık olsun şu İnebolu

Beni de vuran zalim amucam oğlu 1. Cilt s.234

Elma Attım Nar Geldi

Elma attım nar geldi

Dar sokaktan yar geldi

Gönderdiğin yüzükler

Parmağıma dar geldi 1. Cilt s.312

Evlerine Varamadım Arımdan

Evlerine varamadım arımdan

Ayırdılar beni nazlı yârimden yar yar

Kim ayrılmış ben ayrılam yârimden

Armudu daldan, edalı yardan, ayrılmam senden 1. Cilt s.340

Gıydıvanın Kızları

Gıydıvanın kızları (Huriyem)

Birer gonca göl olmuş (Huriyem)

Ufak ufak basta gel (Huriyem)

Tahtalar oynamasın (Huriyem)

Gıydıvanın kızları (Huriyem)

Birer salkım leylaktır (Huriyem)

Usul usul basta gel (Huriyem)

Bizim mehle dillektir (Huriyem) 1. Cilt s.396

Gökçe Ağacın Kilimi

Bahçede bakla kaynana

Dibini de yokla kaynana

Oğlun akşam gelecek

Pırtını topla kaynana 1.Cilt s.416

Göktaş Beşikten Bakıyor

Evlerinin önü susam (nenni nenni)

Babasının adı hüsem (oğul oğul)

Taşköprü'de Abdullah Hasan (oğul oğul)1.Cilt s. 417

Haydindi Kirtimenin Kızı

Haydindi kirtimenin kızı (sunam of)

Yanağı gölden kırmızı

Gerdanında beni var (aman)

Sandım seher yıldızı 2.Cilt s.459

Hep Beraber Başlayalım

Hep beraber başlayalım (helessa yalessa)

Ayva turunç aşlayalım (helessa yalessa)

Biz bu işi işleyelim (helessa yalessa) 2. Cilt s.463

İlgaz'a Gittik Tazu'ya

Altuna yayduğu pürler

Üstüne şalını bürler

Çamlar acı acı gürler 2. Cilt s.472

Karanfilim Dağ Başında

Karanfilim dağ başında bitmez mi

Gül olmazsa bülbül coşup ötmez mi

İssiz kalan yuva yarsız tütmez mi 2. Cilt s.522

Kız Bahçende Gül Var mı?

Kız bahçende mor meni (mine çiçeği)

Verem ettin sen beni

Nasıl verem olmayım

Eller sarıyor seni 2. Cilt s.552

Tosya'dan Geliyor Pirinci

Tosya'dan geliyor pirinci aman

Köylü kızı köyünde de birinci aman

Ölüyorum onu görünce aman 2. Cilt s.748

Varın Bakın Ak Yıldız Doğmuş Mu

Gövcoğlunun bacaları tüter mi

Gül dalına bülbül konmuş öter mi

Benim vadem senden evvel yeter mi 2. Cilt s.768

Yaş Nane Kuru Nane

Yaş nane kuru nane

Aman kül oldum yane yane

Ne ben öldüm kurtuldum

Aman ne sen geldin imane 2. Cilt s.779

Çekiverin Kır Atımı Nalbantlar Nallasın

Açmayın pencereyi girmesin yeller
Benim de yâre yangın olduğumu duymasın eller
Yârin de bahçesinde gonca açılan güller
Bize de kokmak nasip eyle ya Rabbi 3. Cilt s.53

Kastamonu'da anlatılan kavak ağacı ile ilgili bir efsaneyi Pertev Naili Boratav, şu şekilde verir: "Neden kimi ağaçlar meyvesizdir? Çünkü Nemrud, İbrahim Peygamberi yakmak istediği zaman bunlar gerekli odunu vermeye razı olmuşlar. Peygamberlerden birini kavak ağacı, dalları arasında gizlemiş düşmanlardan. Kavağı kesmek istemişler, hiç bir balta ile başaramamışlar; yalnız yemişen ağacından yapılmış bir balta ile kavağı kesebilmişler. Peygamber kargış ettiği için yemişen meyve vermez olmuş o günden beri (Kastamonu)" (Boratav, 1984: 55).

Abdullah ÇERKEŞLİ'NİN "Hacıoğlu Köyü ve Sepetçioğlu Osman Efe" kitabında geçen bitki adları aşağıdaki gibidir:

Fasülye Türküsü

Hacıoğlundan indim çaya
Adımları saya saya
Kaşık atalım paklaya
Pişir pişir Mehmet emmi s.42

Kına Ağıtlarından Örnekler

Dağdan keserler meşeyi
Hani bu kızın döşeği
Gelinim kınan gutlu olsun
Orda dirliğin bol olsun

Dağdan keserler gürgeni
 Hani bu kızın yorganı
 Gelinim kınan al olsun
 Evinde dilin tatlı olsun s.51

Ağıt
 Evimizin önü mersin
 Ellemen dalında ersin
 Gelin olup gidiyorum
 Çağırın da babam gelsin

Şu görünen ekin mola
 Ekin değil purçağ imiş
 Kız anadan ayrılması
 Yalan değil gerçeğ imiş s.54-55

Mani
 Şu dağlar gürgen meşe
 Güneşe gel güneşe
 Senin yârin gül ise
 Benimki mor menevşe s.69

Soğanı soyamadım
 Anama doyamadım
 Aldım elime ipi
 Canına kıyamadım s.69

Sergene kabak koydum
İçine kepek koydum
Kaynanamın adını
Zincirli köpek koydum s.69

Buğdayım kile kile
Bölerin sile sile,
Yar kapıdan geçerse
Kalkarın güle güle s.69

Hey hızara hızara
Dalda kirez gızara
Ana vaktim geçiyor
Çabuk bana kız ara s.70

Gürgenlerin dalında
Gurur guru budaklar
Alışıldı da durmuyor
Seni öpen dudaklar s.70

Cevizi iç eyledim
Sılayı güç eyledim
Bir hayırsız yüzünden
Gençliği hiç eyledim s.71

Arpa ekdim yaz iken
Balta kesmez buz iken
Gel sarılıp yatalım
Ben oğlan sen kız iken s.71

Pakla gazeli yârim

Dünya güzeli yârim

El duydu âlem duydu

Böyle gezelim yârim s.72

Deyim

At üstünden arpa biçmek s.74

Acı alma tokmağı gibi s.74

Atasözü

Sarımsağı gelin etmişler, kokusu kırk gün çıkmamış s.75

İlyas Yazar'ın kaleme aldığı ve İkinci Kastamonu Kültür Sempozyumunda sunduğu "Araç Yöresi Manileri" başlıklı bildirisinde yer alan manilerde geçen bitkiler şunlardır:

Mani

Cevizin etek dalı

Üstündedir yeşil eli

Ya Muhammed ya Ali

Yere kavuştur beni s.318

Ayva godum çayıra

Şavkı vurdu bayıra

Ben yârimden ayrılmam

Meğer Allah ayıra s.319

Gabaklar devek atmış

Yılanlar yola yatmış,

Şu benim zalım babam

Beni gurbete atmış s.320

Armut dalda bir iki
Saydım baktım on iki
On ikinin içinde
En yiğidi benim ki s.321

Maniye başlayalım
Şeftali daşlayalım
Şeftali çiçek açmış
Dibinde gışlayalım s.321

Ahmet Yaşar Zengin'in, "Düğünleriyle Türküleriyle Manileriyle KASTAMONU"
başlıklı kitabında yer alan halk anlatılarında geçen bitkiler aşağıda verilmiştir.

Türkü
Manda yuva yapmış söğüt dalına
Yavrusunu sinek kapmış gördün mü? s.15

Salim Bey Türküsü
Evlerinin önü kavak
Yaprakları ufak ufak
Tez gel Salim Beyim tez gel,
Elim kına yüzüm duvak s. 65

Ekin türküsü
Yar dibinde yonca
Biter yar boyunca
Boyu uzun beli ince
Duramam yari görünce s.66

Şu Cide'nin Çeşmesi türküsü
 Haydi de yavrum evde misin?
 Pencerelerde perde misin?
 Haydi de yavrum meşelikte,
 Yaktın beni gençlikte s. 95

Saniye Hanım
 Kalk gidelim Saniye Hanım bağa üzüme
 Görünmüyor Saniye Hanım yine gözüme
 Kalk gidelim Saniye Hanım dağa meşeye
 El atmadım Saniye Hanım kara şişeye s.96

Çam çama eklenü mü
 Çam gibi beklenü mü
 Eminem çok güzel emme
 Dört sene beklenü mü s. 130

Oğlak saldı meşeye
 Kivir kivir gevşeye
 Benden selamlar olsun
 Adı güzel Ayşe'ye
 Eğiliven gavakla
 Doğruluven yosmala
 Çırpınıven güzelle s.133-134

Darı toplarım darı
 Ağlarım zarı zarı
 Ormancımı vuranlar
 Eşkiyanın kralı s. 186

Sıra sıra kirazlar

Acı deyip yemezler

Kör olası anneler

Eğlenin demezler s.205

Kara dut karasıynan

Her işi sırasıynan

Sen beni alamazsın

Kaşık parasıynan s.205

Mani

Kara dutlar kararsın

Kız sen beni ararsın

Koynundaki memeler

Ayva gibi sararsın s.66

Ne bakarsın delikten

Boyunu almış erikten

Ne bıktım ne usandım

Senin gibi ferikten s.67

Elmayı soyamadım

Başucuma koyamadım

A benim nazlı yârim

Ben sana doyamadım s. 67-68

Armudun iyisine

Ben yandım birisine

Ben kendimi saklarım

Yiğidin iyisine s.68

Armut daldan düşer mi?

Günden yanı pişer mi?

Sevip sevip ayrılmak

Şanımıza düşer mi? s.68

Perşembeye gelecek

Elma armut serecek

Alış veriş edersen

Yüreğimi deecek s. 79.

Fındık toplayan gelin

Fındık dalda kalmasın

Ben nişanlı değilim

Ahım sen de kalmasın s.79.

Asmayı koruk sandım

Kamayı doruk sandım

Yar kapıdan girince

Atılmış pamuk sandım s.79

Arpalar dize kadar

Gel yârim bize kadar

Sana çorap öreyim

Topuktan dize kadar s. 79

Şu cevizin dalında

Gelin kızın sesi var

Ne ağlıyorsun kızım

Damat beyin nesi var s. 80

Armut dalında dursun

Güzel sevdaya doysun

Böyle sevdalık olmaz

Allah canımı alsın s.97

Dut dibinde kavurma

Kız saçını savurma

Bileğinden tuttu mu

Anne diye bağırma s.97

Kara kabak ezmesi

Bitmez yârin gezmesi

Yine gözüm seğriyor

Pek yakındır gelmesi s.97

Kara kabak dal atmış

Altında yılan yatmış

Ben yılana bakarken

Elin oğlu göz atmış s. 97

Ninni

Evleri dolu kestane

Dökülür tane tane

Dünya çocukla dolsa

Oğlum benim bir tane s.99

Ninnilerin mestanesi

Cide'nin kestanesi

Dört göz ile beslenmesi

Uyu yavrum ninni ninni s.99

Cevizden beşik oyurdum

İçine de ipek doldurdum

Güç üzen uşakları

Umacıya kovdurdum s.99

Selvi gibi uzayasın

Söğüt gibi dallanasın

El kazanıp sen yiyesin

Uyu yavrum ninni s.184

Elma attım yuvarlandı

Vardı beşiğe dayandı

Beşikte yavrum uyandı

Ninni yavrum sana ninni s. 218

Atasözü

Buğdayın yoksa buğday dilinde de mi yok? s.207

Bilmece

* Damardına teke bağladım

Boynuzunu köke bağladım (Kabak)

* Sarı sarı sarkar

Düşerim diye korkar (Armut)

* Yazın yaşı

Kışın başı yenir (Soğan) s.32

Yer altında dedem sakalı (Pırasa)

Dışkı kazan karası, içi peynir pınası (Kestane) s.204

Fıkra

Deli dayı mısır eker. Ayı mısırları yer... s.82

Ya bu minarenin tohumu nerde satılır demiş adama. Camiinin minaresi güzel ya. Filan pazarda satılıyor demişler. Varmış pazara adamın birine bize minare tohumu verir misin demiş, şöyle güzel bir minare tohumu. Tamam diyor havuç tohumu veriyor. Ekmişler havucu. Havucun otu yukarı kökü aşağı bitiyor. Ulan tohumu ters dikmişim. Ters dikmeseymişim olurmuş demiş. s.143

Yukarıda verilen halk anlatılarında görülen bitki adları şunlardır: Gül, pırasa, soğan, lahana, bakla, lale, söğüt, kiraz, ayva, turunç, darı, çimen, incir, üzüm, ceviz, kestane, selvi, mısır, havuç, elma, nar, armut, leylak, susam, çam, karanfil, mine çiçeği, pirinç, nane, kavak ağacı, pamuk, meşe, gürgen, mersin, purçak, menekşe, koruk, kabak, buğday, sarımsak, asma, şeftali, yonca, kiraz, kara dut, erik, fındık, dut.

Anlatılarda da geçen dut ağacı evin saadeti, mutluluğu, bekası ve bereketinin sembolüdür (Ergun, 2004:238). Halk anlatılarında da geçen cevizle ilgili olarak And, Eski Türk mitologyasında ağaçtan yaratılan canlılara çokça rastlanmaktadır. 16. Yüzyılda ait bir minyatürde ikizler burcu ceviz ağacı biçiminde tasvir edilmiştir. Ağacın dallarında çift başlı insanlar yetişir. Kırk gün sonra ceviz ağacının yapışık ikiz meyveleri, dallarından

koparlar. İki ay yaprakları filizlenir, ardından rüzgârın yardımıyla yedinci göğe sürüklenir ve burada melek olurlar.

Türk mitolojisinde cennet bağı olarak tanımlanan "Gülistan-ı Bağ-ı İrem" Kaf dağının ortasında yer alır. Bu bağı çevresi ulu çamlarla çevrelenmiştir. Dört bir yanından şifalı sular akar. Yeryüzünün en güzel meyveleri ve çiçekleri buradadır. Bu bağa sadece periler ve cinler girebilir. Cennetin bile yanında harap kaldığı bu bağa bir insan yaklaşacak olursa yüz adım uzağa savrulur (Akt. Gezgin, 2010:52).

Divan-ı Lügati't- Türk' te elma Kaşgarlı Mahmut tarafından "elma, alma, almıla" olarak kaydetmiştir. Dede Korkut Kitabı'nda sık sık geçen "Güz almasına benzer al yanaklım" ifadesi, halk arasında da günümüzde kullanılır. Elma, güzelliğin sembolü olarak kullanılır (Ergun, 2004: 244).

Mitlerde kavak ağacının sıkça konu edildiği görülür. Kavak, ölüm ve dirilme sembolüdür. “Manas Destanında Kanıkey'in rüyasında gördüğü ocaktan çıkıp göklere yükselen, göğeren kavak, Manası'nın dirilişini sembolize eder. Altay destanı Ak-Tayçı'da, dünya ağacı, hışırtılı kara kavak olarak tasvir edilir” (Ergun, 2004: 217-218). Anadolu masallarının çoğunda da kavak ağacı yer alır. Ögel'in verdiği bir masalda üvey annesinin kötülükleri karşısında evden kaçan güzel genç kız saklanmak için kuş donuna girer. Fakat kız yakalanıp öldürülür. Kuşun kanatlarından bir kavak ağacı çıkar, bu kavak ağacı kıza dönüşür. Masalın sonunda da kötüler cezalandırılır, güzel kız da sevdiği ile evlenerek muradına erer.

Kastamonu anlatılarında da yer alan meşe ağacı, masallarda kahramanlara hayat verir. Yuman Batır, Çustadı, Batır gibi bahadırlar, meşe ağacından yardım görmüşlerdir (Ergun, 2004: 238).

Kastamonu'nun bilindik türkülerinden "Tiridine Bandım" türküsü, manda yuva yapmış söğüt dalına sözüyle başlar. Türküde de geçen söğüt ağacı Türk kültüründe kutlu ağaçlar arasındadır.

3.5. Gösteri Sanatlarında Kullanılan Bitkiler

2003 tarihinde kabul edilen Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'nin amaçları doğrultusunda korunması gereken somut olmayan kültürel miras alanları içinde yer alan "Gösteri Sanatları" bölümünde yer alan uygulamaların, gelişen teknolojiyle birlikte azaldığı görülür. Hatta bu uygulamalarda kullanılan bitkiler ise yok denecek kadar azdır. Bu başlık altında sorulan "Gösteri sanatlarında (köy seyirlik oyunu, orta oyunu, meddah), çocuk oyunlarında kullanılan bitkiler var mı?" sorusuna verilen cevaplar aşağıda verilmiştir:

(KK.37): Eskiden köyler kalabalık olduğu için köy seyirlik oyunu yapılıyormuş. Şimdi teknoloji ilerlediği için kimse köy seyirlik oyunu falan yapmıyor. Telefonda internete girilip bu oyunlar izleniyor.

(KK.39): Çelik- çomak oyununda kavak ağacından yapılan sopa kullanılır.

Çıkrıncak oyununda ağaç kullanılır.

(KK.172): Kızılcık ağacı tokatçılık oyununda kullanılır.

Ahmet Yaşar Zengin'in "Düğünleriyle, Türküleriyle, Manileriyle Kastamonu" adlı eserinde bitki adlarının geçtiği oyun şu şekildedir:

Kestanenin olduğu mevsimde meclislerde büyükler " turşu " oyunu oynarlar. Bilhassa köylerde daha yaygındır. Köydeki gençler toplu halde gündüzken her eve giderek "vedduha" okurlar. Her ayet sonunda tüm gençler âmin derler.

Ara sıra maniler de söylenir.

Ocak başında minder

Altını üstüne dönder

A benim teyzeciğim

Benim kismetimi çabuk gönder

Bunun sonucunda hane sahibi evlerinde bulunan kestanelerden gençlere bir tas verir. Bütün köy böylece dolaşılır. Toplanan kestaneler, köy odasındaki ocağa konur.

Kestane piştiği esnada da turşu oyunu oynanır. Oyun bir kişinin sırtına bir başka kişiyi sıkıca bağlamasıyla başlar. Sırtına iyice bağlanan kişinin gözleri bağlanır. Bu esnada sırtına aldığı kişi ile birlikte mecliste oturan kişileri sırası ile dolaşır. Dolaşan kişinin elinde bir kova su ve havlu vardır. Yanına gittiği kişiye sorar : "Turşu alır mısınız? diye o kişi almam derse ebe elindeki ıslak havlu ile bağladığı kişinin kafasına yapıştırır. Bu böylece devam edip gider. Bir kişi çıkıp da alacağım diyene kadar oyun sürer. Sonunda kestaneler piştiğinde, hep birlikte oturup kestaneler yenir ve muhabbet edilir (Zengin, 2008:83).

Gösteri sanatlarında ve çocuk oyunlarında kullanılan bitkilere bakıldığında sadece kavak ağacı, kızılılcık ağacı ve kestanenin kullanıldığı görülür.

4. BİTKİ ADLARI

Fitonim (bitkiadı), her türlü bitki için kullanılan özel ad anlamına gelir. İnsanoğlu bitkilerle her zaman iç içe bir hayat yaşamasına rağmen, her nedense bunları özel adlarla adlandırma konusunda çok istek göstermemişlerdir. Bitkiler genel olarak tür adlarıyla adlandırılmış ancak güzelliği, yaşlılığı gibi bazı özelliklerle ön plana çıkan bir kısım ağaç, özel adlarla adlandırılma şansına sahip olabilmıştır. Fitonimi (bitkiadibilim), her türlü bitkinin özel adı olan fitonimlerin ortaya çıkışlarını, kuruluş kanunları, dil özelliklerini araştıran adbilim alanıdır. Bir onomastik alanı olarak fitonomi, Türkiye Türkçesine bitkiadibilim, fitonim ise bitkiadı şeklinde aktarılabilir (Şahin, 2015: 47).

İnsanlığın ilk gününden bugüne bitkiler insan yaşamının vazgeçilmezleri arasındadır. İnsanlar gıda olarak, ilaç olarak, eşya olarak kullanmak için her zaman bitkilere başvurmulaştır. Bu bağlamda her kültürde, her dilde bitkilere adlar verilir ve bitki adları hazineleri oluşur. Turhan Baytop, "Türkçe Bitki Adları Sözlüğü" adlı eserinde, Türkiye'de dokuz bin kadar yabanî bitki türünün yetiştiğini ve fakat "Derleme Sözlüğü"nde üç bin kadar Türkçe bitki adının olduğunu söyler (Baytop, 1997:5) . Bu ifade de görüldüğü gibi Türkçe bitki adlarının sayısının azlığından hareketle bu kültür hazinesine sahip çıkmak ve bitkilerin halk ağzındaki kullanımlarını derlemek gerekir.

Türkiye'deki var olan bitkileri ve bunların adlarını günümüzde bilen kesim, bugün ne yazık ki sadece kırsalda, özellikle köylerde yaşayan yaşlılardır. Onlar da hızlı bir şekilde, sahip oldukları bilgilerle hayatlarını kaybetmektedirler. Köylerde yaşamaya devam eden genç nesil ise modern tarımın etkisi ve köy hayatının giderek şehir hayatına benzemesinin bir sonucu olarak doğayla ilişkilerini yitirmekte; önceki nesiller kadar bitkileri ve bunların adlarını bilemez hale gelmektedirler. Kaybolan bu bilgi zenginliğine paralel olarak binlerce yıldır halk arasında kullanılagelen fitonimler yerine yabancı dillerden özellikle batı dillerinden, alınan sözcükler Türkçeyi istila eder hale gelmiştir (Şahin, 2015:49). Daha önce de vurgulandığı gibi bitki adlarının ve bitkilerin uygulama alanlarının unutulmaması, yeni nesile aktarımının yapılması ve bu nesilde sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekir.

Bitkilerle ilgili bilgilerin öncelikle bitkilerin uluslararası Latince adına bağlantılı olarak belirtilmesi çok önemlidir ve bitkilerin doğru anlaşılması ancak böyle sağlanabilir.

Söz konusu bir bitkinin yerli adı olmayabilir, birden çok yerli adı olabilir veya çok farklı bitkilerle aynı yerli ad verilmiş olabilir ve bu nedenle bitkinin belirtilmesinde çeşitli zorluklar ve karışıklıklarla karşılaşılabilir (Tuzlacı, 2006:1). Erdemir, "Şifalı Bitkiler" adlı eserinde bitkilerin Türkçe adlarını ve Latince adlarını listelemiştir (Erdemir, 2010:7-17). Bu çalışmada da bitkilerin Latince adlarına yer verilmiştir.

Kastamonu ilinde yaptığımız derleme çalışmasında 226 farklı bitki adı tespit edilmiştir. Bu sayı aynı bitkiye verilen farklı adlarla yaklaşık iki katına çıkmaktadır. Tespit edilen bu 226 bitki Kastamonu ağzında bitki adı, Anadolu ağzlarında bitki adı ve bilimsel ad olarak üç başlıkta tablolandırılmıştır. Anadolu ağzlarında yer alan bitki adları kısmında Baytop'un Türkçe Bitki Adları Sözlüğünden faydalanılmıştır. Aşağıda tablo verildikten sonra derlemede bitkilerin adlandırılmaları nasıl yapılmıştır sorusuna verilen cevaplar yazılmış ve bu adlandırılmaların nasıl yapıldığı değerlendirilmiştir.

Kastamonu Ağzında Bitki Adı	Anadolu Ağzlarında Bitki Adı	Bilimsel Ad
Acı üzüm	Kara üzüm, tilki üzümü	<i>Vitis labrusca</i>
Acı ayran otu	Acı ot	<i>İnula graveolens</i>
Adaçayı		<i>Salvia spp.</i>
Ağu otu	Baldıran otu, Ağı otu, Hırhındilik, Körek, Şemsiye otu, Yılan otu	<i>Conium maculatum</i>
Ahududu		<i>Rubus idaeus</i>
Ak kabak	Doğurgan kabak, Sakız kabak	<i>Cucurbita pepo</i>
Al altın mantarı	Sarı istiridye mantarı	<i>Pleurotus citrinopileatus</i>
Alıç	Yemişen, Alıç, Yemişen, Alış, Aloş, Aluç, Eloç, Geyik diken, Halıç, Haluç, Kızlar yemişi, Kuş yemişi, Yemişken, Yemşen	<i>Crataegus monogyna</i>
Altın çilek		<i>Physalis Peruviana L.</i>

Altın otu	Ölmez çiçek, Dalakotu, Mayasilotu, , Alay çiçeği, Altınbaşak, Altın çiçeği, Altın otu, Arı çiçeği, Bozoğlan, Herdemtaze, Kovan otu, Kudama, Leblebi Çiçeği, Manti çiçeği, Mantıvar, Mantıvar çiçeği, Sarı çiçek, Sarı savran, Yayla çiçeği, Yayla otu, Yılan gülü	<i>Helichrysum</i> spp.
At mantarı	At osuruğu mantarı	<i>Lycoperdon</i> spp.
Ardıç	Katran, Arduç, Ardunç	<i>Juniperus</i> spp.
Arıbaşı otu	Arı otu	<i>Nepeta caesarea</i>
Armut		<i>Pyrus</i> sp.
Arpa		<i>Hordeum vulgare</i>
Aslan pençesi	Arslan ayağı, Fındık otu, Şahten, Şenduran	<i>Alchemilla</i> sp.
Asma Yaprığı		<i>Vitis folium</i>
Ayı mantarı	Bolet mantarı	<i>Boletus edulis</i>
Ayrık otu	Aylık otu, Demir otu	<i>Elytrigia repens</i>
Ayva		<i>Cydonia vulgaris</i>
Bağırtan otu	Bohça otu, Kara çöpleme, Siyah harbak, Boynuz otu, Danabağırtan, Danakıran	<i>Helleborus orientalis</i>
Baldıran otu	Baldırgan otu, ağı otu, Ağu otu, Hırhındilik, Körek, Şemsiye otu, Yılan otu	<i>Cicuta</i> spp.
Bamya		<i>Abelmoschus esculentus</i>
Bertik otu	Kuşkonmaz	<i>Asparagus officinialis</i>
Beyaz dut		<i>Morus alba</i>
Beyaz lahana		<i>Brassica oleraceae capitata</i> . var. <i>alba</i>

Biber		<i>Capsicum annum</i>
Biberiye	Beyaz püren, Kuşdili	<i>Rosmarinus officinalis</i>
Boya otu	Kök boya, Sumak,	<i>Rubia tinctorum</i>
Boydalı	Çemenotu	<i>Trigonella foenum-graecum</i>
Boyun otu	Bakabunga, su farekulağı, su semizotu	<i>Veronica beccabunga</i>
Böğürtlen	Avat, Börtlen, Böğörülen, Böğürtlen, Böğürtlegen, Böğürtlem, Börtlegen, Börtlen, Börtlenge, Büldürgen, Büyürlen, Diken çileği, Diken dutu, Fık otu, Fiske, Fisko, Fukuku, Fuska, Gürüzüm, Hamdakuka, Karamama, Karamanca, Kara mancar, Karantı Kara diken, Karantı diken, Kedi dutu, Kür, Kürmez, Mihra, Moloş, Moloşa, Mor menik, Pisko, Yabancı üzüm	<i>Rubus</i> sp.
Buğday		<i>Triticum vulgare</i>
Buhur otu	Domuzağırsığı, siklamen	<i>Cyclamen</i> spp.
Ceviz	Koz, Yandak	<i>Juglans regia</i>
Cincile mantarı		<i>Calocybe</i>
Çam		<i>Pinus</i> spp.
Çam otu, kırkkilit otu	Zemberek otuKırk kilitotu, At kuyruğu, Çam otu, Çığçığ, Ekli ot, Katırkuyruğu, Kırkboğum, Kırkboğum otu, Kırkkilit otu, Tilki kuyruğu, Zemberek otu	<i>Equisetum arvensis</i>
Çarşır otu	Çakşır otu, çağ, çağşır,	<i>Ferula</i> sp.

	çakşur, çanşır, çaşur, çaveşir, çavşır, hiltik, hitik	
Çavdar otu		<i>Claviceps purpurea</i>
Çörek otu	Cöcce, cöccem, cüccam, cüccem, cüccum, cütcan, çöre otu, karaca, karaca occanı, karaca otu, kara çörek, otçam, siyah kimyon	<i>Nigella sativa</i>
Dağ çileği	Amahta, amofta, col, çiğelek, çiğelem, çile, hamofta, hamuçara, hamukara, hamukera, hanıfta, yabani çilek, yer çileği	<i>Fragaria vesca</i>
Dal mantarı, dede sakalı mantarı	Erişte mantarı, saçak mantarı, çulluca, çullukça, Gelinteri mantarı, Tellice	<i>Clavaria spp., Ramaria spp.</i>
Damar otu	Bağa, ateş yaprağı, bağa yaprağı, kırksinir otu, yedi damar otu, yilandili, yılan otu	<i>Plantago spp.</i>
Defne	Har, Nehtel, Tahnal, Tefrün, Tehnel, Tenel, Tenhel, Teynel	<i>Daphnia sp.</i>
Dereotu	Darak dalı, Dereotu, Börek otu, Darağ otu, Darak otu, Donak otu, Dorag otu, Dorak, Darağ otu, Dorog otu, Dor otu, Doru otu, Durak, Hadimala, Hezertere, Hukar, Sakal otu, Samit, Samuk, Somit, Tarak otu, Taraotu, Tarakdalı, Tarhana	<i>Anethum graveolens</i>

	otu	
Deşti kavunu	Yabani kavun	<i>Cucumis melo</i>
Diken ucu otu	Diken mancarı, Silcan	<i>Smilax</i> spp.
Domates		<i>Lycopersicum esculentum</i>
Doruk çiçeği	Doru otu, dere otu, tarakdalı, hadimala, hezertere, hukar, börek otu, tara otu, tarhana otu,	<i>Anethum graveolens</i>
Döngel (beş bıyık)	Muşmula, döngal, ezgil, gelinboğan, tongel, tönge	<i>Mespilus germanica</i>
Duvaklıca mantarı	Evlek mantarı, ak mantar, çayır mantarı, guguvak, içikızıl, köy mantarı, tarla mantarı, yazık mantarı	<i>Agaricus</i> spp.
Dut		<i>Morus</i> spp.
Ebengümece, ebe gümece	Ale gömeci, Develangır, Devetabanı, Ebe gömeci, Ebe gümeç, Ebe kümece, Ebe kömeç, Ebem gömeci, Ebomeç, Ebumeci, Eli gümeç, Emen kömeci, Evem kömeci, Gaba, gaba gömeç, Gomeç, Gömeç, Hamaylık, İlmik, Kazankarası, Kömeç, Paçık, Pençer, Saracak, Tebük, Tolik	<i>Malva</i> spp.
Elma	Acalma, Acamuk, Acı elma, Acuk, Ekşi elma, Kivil, Kratuna, Sengeç, Senkeç, Yaban elması	<i>Malus communis</i>
Erik	Alça, Alsa	<i>Prunus domestica</i>
Erişte, enişte mantarı	Saçak mantarı, Çulluca, Çullukca	<i>Clavaria</i> spp. ve <i>Ramaria</i> spp.

Eşek diken	At diken, Eşek helvası, Eşek kömürdeği, Eşek közlemesi	<i>Onopordum tauricum</i>
Eşek nanesi	Kıvırcık nane, antep nanesi, anuk	<i>Mentha spicata</i>
Eşek turpu	Hardal otu, Acırğa, Manamıh, Manamuh, Manamık, Mananik, Tüppek, Yabani Hardal	<i>Sinapis arvensis</i>
Fasülye		<i>Phaseolus vulgaris</i>
Fesleğen otu (Reyhan otu)	Fesliyen, İrhan, Peslan, Rahan, Reyhan	<i>Ocimum basilicum</i>
Fındık		<i>Corylus avellana</i>
Fiğ otu	Burçak, Burcah, Burcalah, Burcalak, Burcalık, Burçah, Burçalıh, Efek, Efek otu, Efelek otu, Etek, Furçak	<i>Vicia</i> spp.
Gelincik mantarı	Gelincik, Alvala, Arıgülü, Aş otu, Börek otu, Çaplançanak, Düğmeli ot, Gagaç, Gelineli, Gelin gülü, Gelin gülü, Gelinkadın, Gelin otu, Gündüz gülü, Gülgülü, Hüddüdü, İbiççe, İbicitce, İbificce, Kahma, Kahmacık, Kakma, Kangılız, Kapçık, Kapçık otu, Kapıncak, Kapırcak, Kapurcak, Karagöz, Karakazancık, Köpeklolosı, Malaşa, Mümülü, Titregizım, Tultuk, Vıccı vıccı, Yordanlı	<i>Papaver</i> spp.

Geyik mantarı	Balaban mantarı	<i>Chroogomphus rutilus</i>
Gübür kaldıran mantarı	Koç mantarı	<i>Clitocybe</i> spp.
Gürgen mantarı, Gürgenbaşı mantarı		
Gül		<i>Rosa</i> spp.
Gülhatme	Hatmi, Gülhatmi, Deve gülü, Hıra, Hire, Hırı, Hitmiye, Silindir çiçeği	<i>Althaea</i> spp. ve <i>Alcea</i> spp.
Hatmi çiçeği	Hatmi, Gülhatme, Gülhatmi, Deve gülü, Hıra, Hire, Hitmiye, Silindir çiçeği	<i>Althaea officinalis</i>
Hodan	Zembil çiçeği	<i>Borago officinalis</i>
Höbelen mantarı	Şemsiye Mantarı	<i>Lepiota procera</i>
Höbelek mantarı	Kuzugöbeği, Dedebörtlü, Göbek mantarı, Göbelek, Köbelek, Kuzu mantarı	<i>Morchella</i> spp.
Hurma	Şeker ağ, Kara hurma	<i>Phoenix dactylifera</i>
İhlamur	Fambur, Felenbur, Filanbur, İlamur, İllamur, Süğlük, Sügüllük, Süğünük, Süngüllük, Süülük, Süynük	<i>Tilia</i> spp.
Isırgan	Ağdalak, Cıncar, Cıncar, Cızlağan, Cızgan, Cızlagan, Cıncar, Çıncar, Dakırdalak, Dala diken, Dalagan, Dalayan diken, Dalgan, Dalıgan, Erinç, Gezgez, Geznik, Gıcıkdan otu, Gidişgen, Gidişgen otu, Isırgı, Dancak otu, Sırgan, Sırgan otu, Yığınç	<i>Urtica</i> spp.
Ispıt otu	Hodan, Sığır dili, Galdırık, Galdırık, Galdireyik,	<i>Trachystemon orientalis</i>

	Galdurayak, Galduruk, Ispat, İspit, galdirek, kaldırık, kalduruk, galdirik, burğı, tamara, zılbıt, ıspıtın	
İspitan otu	Ispatan, Su teresi, Acı gerdeme, cırcır, Çakandura, Çünk, Derdime, Gerdeme, Hardal otu, Ispatan, İspatan, İstepan, Kardomot, Kerdeme, Kurbağapisliğı, Su gerdemesi, Su kerdemesi, Su mancası, Tizik, Yuzik, Yabani tere	<i>Nasturtium officinale</i>
İçi kızıl, akça mantarı, beyaz mantar	Evlek mantarı, Ak mantar, çayır mantarı, Duvaklıca, Duvaklı mantar, Guguvak, Keçi mantarı, Kırkin, Koyun mantarı, Koyungöbeği, Köy mantarı, Küp evleği, Mıkbaşı, Şağrak mantarı, Tarla mantarı, Yazı mantarı	<i>Agaricus spp.</i>
İğde	Çalığaga, Kuş iğdesi, Pışat, Puşat	<i>Eleagnus spp.</i>
İncir		<i>Ficus carica</i>
Kabak		
Kabak çiçeği		
Kabalak otu	Deveşaplağı, Devetabanı, Gabalah, Gabalak, Kavalak, Kusut, Öksürük otu, Sulandık otu, Şabla	<i>Tussilago farfara</i>
Kader otu		
Kadın parmağı mantarı	Saçak mantarı, Çulluca, Çullukça	<i>Calavaria spp. Ve Ramaria spp.</i>

Kalkan		<i>Teltaria alliacea</i>
Kamış	Beyaz kamış, kamış otu, Süpürge kamışı	<i>Phragmites communis</i>
Kara mantar	Kayın mantarı	<i>Polyporus squamosus</i>
Karabiber		<i>Piper nigrum</i>
Karacaoğlan mantarı	Kayın mantarı	<i>Pleurotus spp.</i>
Karafatma otu		
Kara hindiba	Arslandişi, Gelingöbeği, Keklik otu, Radika, Şeytanarabası	<i>Taraxacum spp.</i>
Karaturp		<i>Raphanus sativus var. niger</i>
Kara üzüm		<i>Vitis sp.</i>
Karakavuk otu	Çengel sakızı, Çıtlık, çöpkanak, Ezzeze, Garagavık, Gara gavlık, garagavuk, Kara kavak, Karavruk, Kara kavruk, Kara kavut, Kara kavık, Karagöz, Karaca kovuk, Karavlık, Karavluk, Karavruk, Sakızlık, Sakız otu	<i>Chondrilla juncea</i>
Kanlıca mantarı	Çam mantarı, Çintar, Melki, Merki	<i>Lactarius delicious</i>
Kantaron otu	kanotu, kılıçotu, yaraotu, mayasilotu, binbirdelik otu, koyunkıran, Kuzukıran, Mayasıl otu, Sarı kantaron, Yara otu	<i>Hypericum perforatum</i>
Karadut		<i>Morus nigra</i>
Karga soğanı	Keklik çiğdemi, Kılıç otu, Kuzgunkılıcı	<i>Gladiolus spp.</i>
Kavak ağacı		<i>Populus spp.</i>

Kayın ağacı		<i>Fagus spp.</i>
Kayın mantarı	İpek mantarı, kabakulak mantarı, Kara mantar, Kulak mantarı, Yaprak mantarı	<i>Pleurotus spp.</i>
Kazayağı otu	Gazayağı, Gazayak, Gazeyağı, Gazyak, Kazaü, Kazayak, Kazıyak Deli maydanoz	<i>Falcaria vulgaris</i>
Kaz teresi	Kaz otu	<i>Arabis spp.</i>
Kedi tırnağı otu	Kedi cırnağı, Kebere, Berikemberi, Gebele, Geber, Gebre, gebre otu, Gedigen, Kabbar, Kapari, Keber, Keber diken, Tırmık	<i>Capparis spinosa</i>
Kekik	Kaya otu, Catır, Kakuk, Keklik otu, kek otu	<i>Thymus spp.</i>
Kem otu		
Kendir	Kenevir otu, Aptal otu, Esrar otu, Kedene, Kendillik, Kendirik, Kendir otu, Kınnap otu	<i>Cannabis sativa</i>
Kereviz	Tatlı gerdeme, bendik	<i>Apium graveolens</i>
Kestane	Hingiç, Kara kabuk, Karakat, Karakıllı	<i>Castanea sativa</i>
Kestane ağacı	Hingiç, Kara kabuk, Karakat, Karakıllı	<i>Castanea sativa</i>
Keten	Cimit, Cinit, Çimit, Ezgin, Gökdün, Güdün, Segelek, Segerek, Segrek, Seyelek, Seyrik, Siyele, Siyelek, Siyrek, Zarek, Zegerek, Zeğrek, Zeyrek	<i>Linum usitatissimum</i>
Kırıştayık otu	Kırşayık otu, Yumurta otu,	<i>Stellaria media</i>

	Serçe otu	
Kırmızı biber		<i>Capsicum annum</i>
Kına otu		<i>Lawsonia inermis</i>
Kıroğ mantarı		
Kırşayık otu	Yumurta otu, serçe otu, kuş otu, cam otu, serçedili, Tavuk otu, Kuşulak	<i>Stellaria media</i>
Kış kabağı	Sakız kabağı,	<i>Cucurbita pepo</i>
Kıvırcık otu	Evelik, Sığır kuyruğu	<i>Rumex crispus</i>
Kıvrışık otu	Gıvışgan otu, Cığıştak, Gıvırşık, Ecibücü, İbişgıbış, Kıvrışık, Kıvışgan, Kıvışık, Kıvışkan, Kışvıyık, Tavukyastığı	<i>Silene vulgaris</i>
Kızamık diken	Karamık, Amberbaris, Diken üzümü, Ekşimen, Garamık, Gıraba, Gırabuh, Gizanbah, Hatuntuzluğu, Kamberiz, Karaca, Karamih, Karamuk diken, Karanbuk, Kızambuk, Sarı çalı	<i>Berberis crataegina</i>
Kızılçık	Beyaz kızılçık, Çalı kızılçığı, Çum, Eğren, Ergen, Eyir, Güren, Kevren, Kıran, Kiren, Kiren, Şefit, Zağal, Zangal, Zaval, Zavrak, Zoğal, Zongal, Zoval, Zuğal, Zuhall, Zuval	<i>Cornus spp.</i>
Kiraz	Acı kiraz, Curta, Çoban çırası, Dağ kirazı	<i>Cerasus microcarpa</i>
Kiren	Kızılçık	<i>Cornus spp.</i>
Kivi		<i>Actinidia spp.</i>
Koçak , Koçman, Koç		<i>Lactarius piperatus</i>

mantarı		
Kokulu mantar		<i>Lentinula edodes</i>
Kokuluca mantarı		
Korunga	Eşek otu, evliya otu	<i>Onobrychis sativa</i>
Koyun gözü otu	Çayırpapatyası, Koyun çiçeği	<i>Bellis perennis</i>
Kök nar	Boz ağaç, Kük nar, Verdinar	<i>Abies nordmanniana</i>
Kudret narı, Kuvvet narı	Papara, Acayip elma	<i>Momordica charantia</i>
Kurt kulağı mantarı	Foskulak, Fos mantarı, Keçi mantarı, Posalak, Puf mantarı	<i>Lycoperdon</i>
Kuşburnu	Yabangülü, itburnu, itgülü, gülelması, yiric, Köpek gülü	<i>Rosa canina</i>
Kuşekmeği	Çobandegneği, Eşek madımağı, Kadımalak, Keçimemesi, Köy otu, Kurtpençesi, Madımağın oynası	<i>Poligonum aviculare</i>
Kuş otu	Serçedili, Serçeotu, Cam otu, Kuşmak, Tavuk otu	<i>Stellaria media</i>
Kuzu göbeği mantarı	Dedebörtü, Göbek mantarı, Göbelek, Köbelek, Kuzu mantarı	<i>Morchella esculenta</i>
Kuzukulağı	Ebenekşisi, Eğsikulak, Eğsimene, Ekşice, Ekşikulak, Ekşilik, Ekşimcik, Ekşimelek, Ekşimen, Ekşimenek, Ekşimik, Guzugulağı, Oğlakkulağı, Şeylankulağı, Turşu otu	<i>Rumex acetosella</i>
Kuyruk otu	Kırk kilitotu, At kuyruğu, Çam otu, Çığçığ, Ekli ot,	<i>Equisetum arvense</i>

	Katırkuyruğu, Kırkboğum, Kırkboğum otu, Kırıkkilit otu, Tilki kuyruğu, Zemberek otu	
Kültür mantarı		<i>Agaricus bisporus</i>
Kütük mantarı	Ağaç mantarı	<i>Pholiota mutabilis</i>
Lahana		<i>Brassica spp.</i>
Limon		<i>Citrus limon</i>
Mamugile	Kocayemiş, Dağmaran, Ayı yemişi, Dağ yemişi, Davulga, Davulgı, Davulgo Davulgu, Yağma	<i>Arbutus unedo</i>
Mancar otu	Kara lahana, Kara mancar, Yer mancarı	<i>Brassica oleraceae</i>
Marul		<i>Lactuca sativa</i>
Maydanoz		<i>Petroselinum crispum</i>
Menekşe	Benevşe, Menevşe	<i>Viola spp.</i>
Meşe ağacı		<i>Quercus spp.</i>
Meşe mantarı	Tavukbacağı mantarı	<i>Cantharellus cibarius</i>
Meşe yosunu		
Mıhbaşı mantarı	Saplı mantar, Mihtepesi mantarı	<i>Marasmius orades</i>
Mısır		<i>Zea mays</i>
Müzdebek otu	Mevzek otu	<i>Delphinium staphisagria</i>
Müzmüldek otu, münzilek	Zimilaci, silcan	<i>Smilax aspera</i>
Nane	Köy nanesi, Narbız, Narbuz, Narpız, Narpis, Narpuç, Narpuz, Nerpiz, Nerpüz, Pünk, Yalpuz, Yaprüz, Yarpız, Yarpus, Yarpuz	<i>Mentha spp.</i>
Nazar otu	Üzerlik, Üzellik, Üzerik, Üzerrik, Üzeriyh, Yabani sedef otu	<i>Peganum harmala</i>

Orman gülü	Komar, Kafir, Kaful, Kara ağ, Zelenika	<i>Rhododendron</i> spp.
Palamut	Yemiş, Balamut, Balamıt, Balemit, Boli, Emen, Palıt, Palut, Pelik, Pelit, Pelut, Pölüt, Velen	<i>Quercus İthaburensis</i>
Pamuk		<i>Gossypium hirsutum</i>
Pancar otu	Centiane, Arapdede, Büyük kantaron, Cintiyan, Güşad otu, Sarı centiyan, Sivri kök	<i>Gentiana lutea</i>
Papatya	Adi papatya, Ak baba, Ak babaça, Ak babaç, Ak bubaç, Ak bubeşce, Babuça, Babunç, Bebişçe, Bobaçe, Boğaz çiçeği, Bubaça, Bubeçe, Bubeşçe, Kelkız çiçeği, Mayıs papatyası, Tıbbi papatya	<i>Matracaria chamomila</i>
Patates, pıtana		<i>Solanum tuberosum</i>
Patlıcan		<i>Solanum melongena</i>
Pazı	Yabani pancar, Pazı pancarı, Tarla pancarı, Yağlı pancar, Yağlı mancar	<i>Beta vulgaris</i> var. <i>cicla</i>
Pırasa		<i>Allium porrum</i>
Pirinç		<i>Oryza sativa</i>
Purç	Ökseotu, Burç, Bırıç, Buruç, Çarşı çekemi, Çekem, Çeken, Çekim, Çekkem, Çeküm, Çetin, Çiğirdik, Fitri, Gebelek, Gelimkara, Gevele, Goyce, Göbelek, Göğçe, Gögelek, Gökce, Gökçe, Göveldek, Gövelek,	<i>Viscum album</i>

	Göylek, Güveldek, Öğse, Ökselek, Ökse otu, Purçak, Purc	
Rezene	Cumhur, Çumra, Raziyan, Rezdane, Rezdene, Sincibil, Sincilip	<i>Foeniculum vulgare</i>
Roka	Izgın	<i>Eruca sativa</i>
Saçak mantarı	Kıvırcık mantarı, Çulluk, Çullukça	<i>Sparassis crispa, Clavaria spp. Ve Ramaria spp.</i>
Salatalık		<i>Cucumis sativus</i>
Salep	Salep otu	<i>Orchis maculata, Ophrys spp, Dactylorhiza spp.</i>
Sarı çiçek	Altın düğünçiçeği	<i>Ranunculus acris</i>
Sarı kantaron otu	kanotu, kılıçotu, yaraotu, mayasilotu, binbirdelik otu, Kantaron	<i>Hypericum perforatum</i>
Sarı mantar	Kanlıca mantarı, Zehirli mantar	<i>Lactarius salmonicolor</i>
Sarıdan mantarı	Kanlıca mantarı	<i>Lactarius salmonicolor</i>
Sarımsak		<i>Allium sativum</i>
Sarmaşık otu	Dövmüş avrat otu, Acı tilkişen, Kara asma, Gâvur tilkişeni	<i>Tamus communis</i>
Semiz otu	Cibille, Çilbirotu, Elmelik, Erekleme, Parpar, Perperliken, Perpetöyün, Perpin, Perpene, Pırpırım, Pırpır, Pırpıri, Pırpırım, Pırpürüm, Pırpürün, Pürpürüm, Pürpürün, Semizebe, Semizlik, Soğukluk, Sovukluk,	<i>Portulaca oleracea</i>

	Tohmegan, Tohmegen, Tokmagan, Tokmakan, Tögmeken, Tohmekaan, Töhmeken, Tökmekan, Tökmeken, Töymekan, Töymeken, Tühmeken	
Semizlik otu	Cibille, Çilbirotu, Elmelik, Erekleme, Parpar, Perperliken, Perpetöyün, Perpin, Perpene, Pırpırım, Pirpir, Pirpiri, Pirpirim, Pirpirüm, Pirpirün, Pürpürüm, Pürpürün, Semizebe, Semiz otu, Soğukluk, Sovukluk, Tohmegan, Tohmegen, Tokmagan, Tokmakan, Tögmeken, Tohmekaan, Töhmeken, Tökmekan, Tökmeken, Töymekan, Töymeken, Tühmeken	<i>Portulaca oleracea</i>
Sırımca otu	Sıraca otu, Silcan	<i>Scrophularia nodosa</i>
Sığır kuyruğu	Bozkulak, Danakuyruğu, Kurtkulağı, Öküzpörçüğü, Sığırgözü, Sığır otu, Sığırsiydiği, Yün otu, Zinemit	<i>Verbascum</i> spp.
Sığır dili mantarı	Balaban mantarı	<i>Hydnum repandum</i>
Sığır dili otu		<i>Borago officinalis</i>
Siğil otu, sinir otu, sinirli ot, Sinirli yaprak	Bağa, ateş yaprağı, bağa beşdamar otu, boğa yaprağı, damar otu, damar yaprağı, kırksinir otu, pağa	<i>Plantago majör</i> <i>Heliotropium</i> spp.

	yaprağı, siğil otu, sinsek, yedi damar otu, yılan dili, yılan otu, yilancık otu, boz ot	
Sirken otu	Sirgen, Sirkecen, Sirkene, Sirkene otu, Sirkeyen, Yabani ıspanak	<i>Chenopodium ficifolium</i>
Söğüt	Viyale	<i>Salix</i> sp.
Süpürge otu	Funda, Goyun, Morca süpürge, Palan, Piren, Pülü, Püren, Yağlıca	<i>Erica</i> spp.
Süs kabağı	Su kabağı, Alavırt, Alavur, Alavurt	<i>Lagenaria siceraria</i>
Sütleğen otu	Süddüyen, Sütlüvan, Süldüğün, Sütgen, Sütlen, Sütlengeç, Sütlücen, Sütlüyen, Sütlüğan, Sütlügen, Sütlü ot, Sütlüvan, Zerana	<i>Euphorbia</i> spp.
Sütlü mantar	Kanlıca mantarı	<i>Lactarius</i> spp.
Siğil yaprağı, Yara yaprağı,	Sinirli ot, Bağa yaprağı, Beş damar otu	<i>Plantago major</i>
Soğan	Çayır soğanı, Gömülgen, Gömürsen, Gurante, Incalız, Kır soğanı, Korman, Kormen, Kömren, Kömüren, Kömürsen, Könmen, Köpek soğanı, Körmen	<i>Allium</i> spp.
Su nanesi	Bergamot nanesi, nane	<i>Mentha citrata</i>
Şimşir ağacı	Cımcır, Şümşür	<i>Buxus</i> spp.
Tarak dalı otu	Darak dalı, Dereotu, Börek otu, Darağ otu, Darak otu, Donak otu, Dorag otu, Dorak, Dorağ otu, Dorog	<i>Anethum graveolens</i>

	otu, Dor otu, Doru otu, Durak, Hadimala, Hezertere, Hukar, Sakal otu, Samit, Samuk, Somit, Tarak otu, Taraotu, Tarakdalı, Tarhana otu	
Tarhana otu	Tarhın, Tarkın, Tarın	<i>Hippomarathrum cristatum</i>
Tarla pancarı	Yabani pancar, Pazı pancarı, Pazı, Yağlı pancar, Yağlı mancar	<i>Beta vulgaris var. cicla</i>
Tavuk ayağı mantarı	Tavukbacağı mantarı, Cücekız Horoz mantarı, Meşe mantarı, Tavuk mantarı, Yumurta mantarı, Et mantarı	<i>Cantharellus cibarius</i>
Tefek otu	Sarmaşık, filiz sarmaşık, yabani kuşkonmaz, avronez	<i>Asparagus</i>
Temre otu	Kırlangıç otu	<i>Chelidonium majus</i>
Tere otu	Kerdeme, Bahçe teresi, Gedim, Gedime, Gerdeme, Gerdime, Gördüme, Kerdime	<i>Lepidium sativum</i>
Tetere ağacı	Sumak, Derici sumağı, Mavru, Tadım, Tahru, tatari, Tahri, Teteni, Tetre, Tetirli, Tirimli, Tetri, Tutum, Tutuba	<i>Rhus coriaria</i>
Toklu, Tokla otu	Madımak, Tokla, Badıma, Badımak, Badımalak, Badima, Badimah, Can otu, Çoban ekmeği, Kuşekmeği, Kuşepmeği, Kuşeymeyi, Kuşkuş, Kuşkuşekmeği, Kuş yemi, Madamak, Madık,	<i>Polygonum cognatum</i>

	Madımalağı, Madımalah, Madımalak, Madınak, Madimak, Madmalak, Madumah, Mardımalak	
Topaç dikenı	Çobankaldıran, Timurdikenı	<i>Centaurea</i> spp.
Tütsü otu	Üzerlik	<i>Peganum harmala</i>
Uçkun otu	Işkın otu, Işgın otu	<i>Rheum ribes</i>
Üzerlik	Mahmur çiçeğı, Hamet, Yabani sedef otu, Nazar otu Üzerlik, Üzellik, Üzerik, Üzerrik, Üzeriyh,	<i>Peganum harmala</i>
Yaban mersini	Mosi, Likapa, Ligarba, Çalıçiçeğı, Kaskanaka, Morsvi, Çalı çiçeğı, Köpek üzümü, Ayı üzümü, Çay üzümü, Çoban üzümü	<i>Vaccinium myrtillus</i>
Yarım kulak mantarı	Mantika mantarı, Kulacık mantarı	<i>Auricularia</i> spp.
Yağlı mancar otu	Kaldırık otu, Hodan otu	<i>Borago officinalis</i>
Yaprak mantarı	Kayın mantarı, İstiridye mantarı	<i>Pleurotus ostreatus</i>
Yayla gülü	Ölmez çiçek, Alay çiçeğı, Altınbaşak, Altın çiçeğı, Altın otu, Arı çiçeğı, Bozoğlan, Herdemtaze, Kovan otu, Kudama, Leblebi Çiçeğı, Manti çiçeğı, Mantıvar, Mantuvar çiçeğı, Sarı çiçek, Sarı savran, Yayla çiçeğı, Yayla otu, Yılan gülü	<i>Helichrysum</i> spp.
Yemişan ağacı	Alıç, Yemişen, Alış, Aloş, Aluç, Eloç, Geyik dikenı,	<i>Crataegus</i> spp.

	Halıç, Haluç, Kızlar yemişi, Kuş yemişi, Yemişken, Yemşen	
Yemlik otu, yermük otu	Yelmük otu, Otların padişahı, teke sakalı, Emlik, Yelmik, Yelmiyh, Yimlik	<i>Scorzonera hispanica</i>
Yer ardıcı	Sabina ardıcı	<i>Juniperus sabina</i>
Yer elması	Adam otu, Abdüsselam otu, Adem otu, At elması, Hacılar otu, İnsan otu, Kankurutan, Köpek elması, Köpektaşığı, Toskafa kavunu, Yer elması, Yer yenidünyası	<i>Mandragora autumnalis</i>
Yer soğanı		<i>Allium spp.</i>
Yeşil soğan	Çayır soğanı, Gömülgen, Gömürsen, Gurante, Incalız, Kır soğanı, Korman, Kormen, Kömren, Kömüren, Kömürsen, Könmen, Köpek soğanı, Körmen	<i>Allium cepa</i>
Yılan kuyruğu otu	Sökmen, Kuşkonmaz	<i>Asparagus officinalis</i>
Yonca	Tirfil, Üçgül	<i>Trifolium spp.</i>
Yumurta mantarı	Tavuk Mantarı, Tavukbacağı Mantarı, Cücekız, Tavuk Tirmidi, Meşe Kızılı	<i>Cantharellus cibarius</i>
Üzüm yaprağı		<i>Vitus spp.</i>
Zencefil		<i>Zingibar officinale</i>
Zeytin		<i>Olea europa</i>

Bitkilerin insan yaşamındaki vazgeçilmezliği, her dilde bitki adlarıyla ilgili terminolojiyi de zengin bir alan durumuna getirmiştir. Bitkileri adlandırma, toplumun dünyayı algılayış biçimi hakkında fikir verdiği gibi, toplumlar arası kültürel ilişkilere de bir ölçüde ışık tutar (Önler, 2004:273). Bitkileri insanlar adlandırır. Bitkilerin adlandırılmasında her millet kendi bakış açısını, hayat tarzını, felsefesini; duygu, düşünce ve hayallerini ortaya koyar. Bu nedenle bitki adlarında insana özgü niteliklerin geniş yer tuttuğu görülür (Alkayış, 2007: 67). Türkçe doğayla iç içe olan ve somut anlatıma dayanan bir dildir. Türkler bitkileri adlandırırken onlara kendilerinden bir çok özellik katmışlar; hayata bakış açıları duygu ve düşünce dünyalarının yanı sıra bitkinin rengi, biçimi, yetiştirme ve kullanım alanını da dikkate alarak isimlendirme yoluna girmişlerdir (akt. Alkayış, 2007:67). Kastamonu'da ise bitkiler adlanırken hayvan isimlerinden, organ isimlerinden faydalanılmış bunların dışında insana benzetilerek, eşya ve nesnelere benzetilerek, koku unsuruyla ve akrabalık adlarıyla kurulan bitki adlarına da rastlanılır. Kaynak kişilerin, bitki adlandırmaları konusunda ifadeleri şu şekildedir:

(KK.1): Bir diken vardır bu diken i eşekler yer bu nedenle eşek diken i denir.

(KK.4): Bir diken vardır topaca benzer bu nedenle topaç diken i denir.

(KK.6): Kuş otuna ufak tefek olduğu için kuş otu denir.

(KK.17): Kuzukulağı mantarı gerçekten kuzu kulağına benzer.

(KK.23): Gübür kaldıran mantarı yerin altından çıkarken üstü gübürlü çıkar bu nedenle adı gübür kaldırandır.

Kurt kulağı mantarı gerçekten kurtun kulağına benzer.

(KK.24): Kokuluca mantarı etrafa koku yaydığı için adı kokulucadır.

Kanlıca mantarı kan rengindedir ve bölündüğünde de kırmızı suyu akar bu nedenle adı kanlıcadır.

(KK.31:) Hanım göbeği otu topraktan çıkarılırken top gibi göbek gibi çıkarılır bu nedenle adı hanım göbeğidir.

Kanlıca mantarı kesildiğinde kan gibi renk verir.

Sığır kuyruğu otunun şekli uzun kuyruk gibidir bu nedenle sığır kuyruğudur.

(KK.33): Sığır dili mantarı tırtıklı ve kremsi bir yapıya sahip olduğu için adı sığır dilidir.

Yer yaprağı yerde bittiği için bu adı alır.

(KK.35): Papatya beyaz olduğu için ak çiçek de denir.

(KK.37): Kuzu kulağı otu kuzu kulağına benzediği için bu ad verilir.

(KK.38): Arı başı otunun baş kısmı arıya benzediği için arı başı denir.

(KK.146): Kök mantarı ağaçların kökünde olduğu için kök mantarı denilir.

(KK.151): Erişte mantarına tel tel olduğu için erişte mantarı denir.

Yaprak mantarı kara ağacın üzerinde olduğu için yaprak mantarı denir.

(KK.164): Enişte mantarı dallıdır, aile dağıldığı için enişte adını alır.

(KK.176): Gökçe mantarının şapkası gök rengi olduğu için gökçe mantarı denir.

(KK.212): Dede sakalı mantarı tel tel olduğu için bu adı alır.

(KK.236): Yılan kuyruğu otu yılan şeklinde olduğu için bu adı alır.

(KK.241): Kokuluca mantarı etrafa çok fazla koku yaydığı için bu adı alır.

(KK.273): Elik mantarı altın renginde olduğundan bu ismi alır.

(KK.285): Kanlıca mantarı kan rengindedir.

(KK.289): Erişte mantarı dilim dilim olduğu için bu adı alır.

(KK.294): Sığır dili mantarı, dil gibi pütürlü olduğundan bu adı alır.

İnsanlar yerleşik hayata geçtikten sonra hayvanları evcilleştirmeye başlamışlardır. Birlikte yaşadıkları hayvanlara çeşitli adlar verip, onları kendi yaşam alanlarına dâhil etmişlerdir. Hayvanların da besin kaynağının bitkiler olması sebebiyle, bitkileri adlandırmakta çeşitli hayvan isimlerini kullanmışlardır (Alkayış; 2007:76). Hayvan adları ile kurulan bu bitkiler şunlardır: Eşek dikenini, kuş otu, kuzu kulağı otu ve mantarı, kurt kulağı mantarı, sığır kuyruğu otu, sığır dili mantarı, arı başı otu, yılan kuyruğu otu.

Akrabalık adı ile kurulan bitkiler dede sakalı mantarı ve enişte mantarıdır.

Türkçede bitkileri adlandırma yollarından biri de organ adlarından yararlanmaktır. Benzetme yaparken en çok organ adları kullanılır. Bunda organların şekil ve benzetme özellikleri etkilidir. Türkçede organ adlarının geçtiği bitki isimleri incelendiğinde gerek insan organlarının gerekse hayvan organlarının çok kullanıldığı görülür (Alkayış; 2007: 81). “Deyim aktarmalarının en eski, en yerleşik olan bu türü insanoğlunun çevresindeki varlıklara, organlarının ya da vücudu ile ilgili çeşitli şeylerin adlarını vermesi sonucunu doğurmuştur” (Aksan, 1978: 124). Organ adları ile kurulan bitki adları sığır dili mantarı, sığır kuyruğu otu, kuzu kulağı otu ve mantarı, kurt kulağı, arı başı otu, yılan kuyruğu otu.

Bazı bitkilerin şekil olarak eşya, nesnelere benzemesinden dolayı adlandırılmaları yapılır. Örneğin; topaç diken otu.

Hanım göbeği otu insana benzetilerek kurulan bitki adlarından.

Bitkiler renklerine göre de adlandırılmışlardır. Örneğin: Kanlıca mantarı bölündüğünde kırmızı renk verir, papatya beyaz olduğu için ak çiçek de denilir, gökçe mantarı şapkası gök rengindedir, elik mantarı altın renginde olduğu için bu adı alır.

Kokuluca mantarı etrafa koku yaydığı için kokusundan hareketle adlandırılan bitkidir.

5. UYGULAMALI HALK BİLİMİ KAPSAMINDA İŞLEVSEL ÇÖZÜMLEME

5.1. Kentte Geleneksel Botanik

Son dönemlerde geleneksel bir ürünün kendi geleneksel anlatım ortamında ne tür bir işleve sahip olduğunu belirleyen ve bundan sonrası için bir söz söylemeyen işlev araştırmaları, uygulamalı halkbilimi sayesinde yeni bir boyut kazanmıştır. Böylece eski geleneksel ürün, gösterim veya iletişimlerin yeni ve çağdaş ürünler, iletişimler, etkileşimler veya kurumlar açısından ne tür işlevler yüklenebileceği sorgulanmaya ve bunun sonuçlarından halkbilimcilerin sınırlı iletişimlerinde değil bütün toplumsal kesimlerin nasıl yararlanabileceği araştırılmaya başlanmıştır (Oğuz 2002:27). Dünya üzerinde hâkimiyet sağlayan, “Belli bir dönem için geçerli olan, hızlı üretilen ve hızlı tüketilen kültürel özelliklerin bütünü” olarak tanımlanan popüler kültür (<http://www.tdk.gov.tr>). Popüler kültür genç nesil üzerinde etkilidir.

Bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişim her tür bireysel ve toplumsal yaşamı etkilediği gibi Türkiye’nin somut olmayan kültür miraslarından biri olan geleneksel botanik de etkilemiştir. İnternet, bilgisayarlar ve görüntülü telefonlarla zaman ve mekân kavramı ortadan kalkmış, dünya üzerinde gerçekleşen her olay herkes tarafından anında görülebilir ve uygulanabilir hâle gelmiştir (Mutlu 2005:326). Böylece bireyler, gruplar ve kültürler arasındaki etkileşim daha da hız kazanmıştır. Bu etkileşime hem olumlu hem de olumsuz yönden bakmak mümkündür. Sosyal ağlar ve medyanın etkisiyle modernlik, çağdaşlık ve kentlilik uğruna diğer kültürlerden etkilenecek bilinçli olmadan kullanılan bitkiler, olumsuz bir durum olarak görülebilir. Diğer açıdan bakıldığında geleneksel botanik sosyal ağlar, paylaşım sitelerinde ve medyada paylaşılması kültürel zenginliğimiz için çok önemlidir. Ayrıca geleneksel botanik televizyon programlarında popülerleştirilerek konu edilerek yaygınlaştırılması ve korunması da olumlu bir durumdur. Bu bağlamda geleneksel botanik kullanım alanları günümüz yaşantısından etkilenecek bazı değişme ve yeniliklere açık olsa da özünü koruduğunu söyleyebiliriz. Özellikle geleneksel yapının yoğun yaşadığı bölgelerde hala eski önemini ve formunu korumaktadır.

Gelişen teknoloji ve her gün biraz daha yaygınlaşan kitle iletişim araçlarıyla kültürler arası iletişim ve etkileşim her gün biraz daha artmaktadır. Toplumlarındaki bu

hızlı değişim/gelişmeler neticesinde, toplumlara, kısa dönemde yaşanıp tüketilen ve temelinde tüketim olgusunun yattığı popüler kültür egemen olmaya başlamıştır. Özellikle Türkiye’de yabancı filmlerin ve pembe dizilerinin sayesinde batılı yaşam tarzı tanınmış, kanıksanmaya başlanmış ve daha sonra da model alınmaya başlanmıştır (Akar 2009:4 ; Orçan 2008:189). Bu süreç zaman içinde bireylerin ve toplumların özellikle duygusal ve sosyal ihtiyaçları bağlamında sorgulanmaya ve geleneksel değerlerin hatırlanmasını da beraberinde getirmiştir.

Modernlik, çağdaşlık, kentlilik uğruna yapay ürün, hizmet ve hazların peşinde koşanlar, “doğada, doğal unsurlarla ve doğal olarak yaşamının” büyüsunü moda trendi olarak yeniden keşfetmişlerdir. Özgünlük ve farklılığın temel kaynağı da olan “el işi ve ev işi” ile “köy hayatı/ geleneksel yaşam alanları, mekânlar ve sözlü kültür ürünleri/ belleği” yeniden moda olmuştur (Özdemir, 2012:25). Son yıllarda turizmin kültür turizmine, kültür turizminin yerel, bakir, otantik gösterimlere yönelmesi sonucu Türk halk kültürünün kimi alanlarında bir canlanma görülmektedir (Oğuz, 2002:41). Böylece küresel değerler ve yaşam biçimi yanında yerel ve millî kültür değerlerinin önem kazanmaya, yeniden hatırlanarak toplumsal yaşamın bir parçası olmaya ve varlığını daha kuvvetli sürdürmeye başladığını söyleyebiliriz.

Günümüzde aktarlar kendi dükkânlarında veya pazar standlarında çeşitli otları, tonikleri, tozları, hazırlanmış kocakarı ilaçlarını ve iyileştirici özütleri satmaktadırlar. Bununla birlikte hükümet Avrupa’da bu aktarların farmakolojik lisans almalarını gerekli tutmaktadır şayet belli hastalıklara tesviye vereceklerse ama Türkiye’de bitkiyi temel alan kocakarı ilaçları veya halk ilaçları son derece yaygındır (Rose vd., 2013:138). Halk kültürünün modern toplumla ve bu toplum içinde çağdaş kentin kültürel aktarım alanlarında üretilen, yaratılan, yaşatılan kültürel formlarla yakından ilişkili olduğunu, modernizeyi ve günümüzde küresel dünyanın kültürel kodlarını anlama çabasına dönüştüğünü de söyleyebiliriz (Kutlu, 2009:15). Bu bağlamda çok eski dönemlerden beri her alanda kullanılan bitkilerin de modern toplumun getirilerinden etkilenmiş olması kaçınılmaz görünmektedir. Günümüzde özellikle kentlerde bitki kullanımları hem geleneğe uygun hem de modern olsun anlayışı ile yaygınlaşmıştır. Kentlerde aktarlar bitki satışı yaparken bitkileri doğrudan sattıkları gibi karışımlar yaparak da çeşitli alternatifler sunarak profesyonel hizmet vermektedirler. Ayrıca geleneksel bitki kullanım uygulamaları için

hazırlanan bu bitki karışımları geleneksel botaniğin korunmasında da önemli bir işlevi yerine getirmektedir.

Kentlerde bitki kullanımının hızla artması sonucunda Sağlık Bakanlığı 2014 yılında resmi gazetede yönetmelik yayınlamıştır. Sağlık Bakanlığı Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Yönetmeliği'nde amaç şu şekilde verilmiştir:

“**MADDE 1 – (1)** Bu Yönetmeliğin amacı, insan sağlığına yönelik geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulama yöntemlerini belirlemek, bu yöntemleri uygulayacak kişilerin eğitimi ve yetkilendirilmeleri ile bu yöntemlerin uygulanacağı sağlık kuruluşlarının çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir” (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/10/20141027-3.htm>).

Bu madde de belirtildiği gibi alternatif tıp uygulamalarının yani geleneksel botaniğin ve geleneksel botanik yaratıcılarının çalışmalarına önem verilmiştir.

5.2. Kültür Ekonomisi ve Geleneksel Botanik

Kültürlerin ayakta kalabilmeleri, öncelikle kültürel belleklerin oluşturulmasına ve daha sonra da bu bellekten hareketle yaratılan ve gösterilen çağdaş yorumların zenginliğine ve etkinliğine bağlıdır (Özdemir, 2012:121). Kültürel bellek yaratmalarının büyük bir kısmı sözlü kültürde yaratılmıştır. Derleme çalışmaları da bu sözlü kültür üzerinde yapılır. Derlenen bilgilerin belgelenip korunması, geliştirilmesi, akatarılıp yaygınlaştırılması kültür mirası için çok önemlidir.

Film ve televizyon hareketli ve elektronik dünyada toplum olma duygusunu kazandırmaktadır; sıradan yüz yüze karşılaşmalarda kullanılan sözel ve hayali göndergeler ayrı ancak paylaşılan medya deneyiminden gelmektedir (çev. Halıcı, 2014:133). Halkbilimsel uygulamalar elektronik ortamlar ile hızlı ve kolay erişilebilen ve tüketilebilen, formüllere ve basılı bilgilere dayalı rutin ve standart bir pratik haline gelmiştir. Böylece, bitkilerin geleneksel kullanımı değişmektedir. Gelişen teknolojiye paralel olarak internet ortamlarında, TV programlarında bitkilerin kullanımına dair programlar sıkça yapılıyor ve insanlar bu uygulamaları büyüklerinden değil bu programlardan öğreniyorlar. Bugünlerde özellikle de medya aracılığı ile “sağlıklı yaşam” reçeteleri veren “uzman”ların konuşmaları ve sağlıklı yaşam vaat eden gıda takviyesi ürünlerin tanıtımlarını içeren programlar halkın gündeminin önemli bir parçasını

oluşturmaktadır (Özkan, 2012:1). Mete Taşlıova da televizyon folkloru ile ilgili yazısında gezi programlarını kaleme alırken bu programlarda ele alınan halk hekimliği uygulamalarına da dikkat çekmektedir. “TRT1’de yayımlanan Gezelim Görelim programı 26.04.2011 tarihli bölümüyle Kayseri’yi ele almıştır. Kayseri’nin Bünyan ilçesinde yetiştirilen üzüm türünün suyuyla hazırlanan karışımın bazı iç hastalıklarının tedavisinde yoğun olarak kullanıldığı bilgisi verilmektedir” (Taşlıova, 2011:124-125) cümlesiyle Taşlıova, medyada halk hekimliği uygulamalarının izleyiciye aktarıldığı bilgisini paylaşmaktadır.

Geleneksel ve folklorik unsurlar taşıyan, köklerini halk kültüründen alan geleneksel botanik uygulamaları giderek bu özelliklerini kaybetmekte, anlık ve moda halinde tüketilen, alınıp satılan ve pazarlanan bir popüler kültür ürünü haline dönüşmektedir. Geleneksel botaniğin ürünleri kitlesel ilgiyi ve tüketimi yaratabildiği ve sağlayabildiği ölçüde hem daha “popüler” hem de daha “ticari” bir görünüm kazanmıştır.

Günümüzde şifalı bitkiler ile ilgili kitaplar da bulunmaktadır. Bu kitaplar sıkça pazarlanmaktadır. Günümüzde şifalı bitkiler kitapları, hastalıkların artmasıyla beraber insanların tekrar doğaya yönelmeleriyle ilgi görüp, paylaşıldığı için çok popüler bu nedenle daha çok satmaktadır. Ayrıca halkın her kesiminden insanın iyileşmek veya sağlıklı bir hayat sürdürmek için aktarlarda, marketlerde satılan ambalajlı ve kutulanmış “şifalı bitkiler” denilen bitkisel ürünleri alıp kullanmaya devam ettiği görülmektedir (Çevik, 2008:1).

Kültür ekonomisi/ endüstrisi/ sektörleri kapsamında sözlü kültürün gelenek ve ürünlerin metalaştırılması, geleneğin katma değeri olan ürünlere dönüştürülerek yaşatılması/ değerlendirilmesi, üretici-aracı-tüketici, sisteminin gelenek üzerindeki etkisi, dondurularak paketlenen ve pazarlanan gelenek, reklamı yapılan ürün, kitle kültürü-tüketim kültürü- popüler kültür piyasası, ilkeleri ve işleyişi, nostalji ekonomisinin ürünü haline getirilen gelenek gibi olgulara sahiptir (Özdemir, 2008:270). Kültür ekonomisi ve endüstrisi, bir yanıyla kültürel yayılcılığın ve tektürleştirilmenin, diğer taraftan da yerelin ulusalın, yöresel ve ulusal zenginliğin, özgünlüğün, hazinenin, belleğin küresel taşınmasını da olanaklı hale getirdiği de bir gerçektir (Özdemir, 2012:23). Özellikle kültürel endüstrilerde kasabalar ve şehirlerde görülebilen insan gücüyle yapılan üretim unsurları not edilmektedir (Throsby, 2004:4). Geleneksel botanik ürünleri, ilkel insandan günümüz

insanına ulaşma sürecinde etkili bir deneyim olan her bireyin ihtiyacı olmuştur. Her dönemde bireyin ihtiyacına göre bitkilerin kullanımı insan ve toplum hayatında olmuştur. Günümüzde Bilişim teknolojilerindeki gelişim, sosyal ağların yaygınlaşması bitki kullanımının günümüzdeki kullanım biçimini etkilemiştir. Özellikle dijital ortamlarda bitkisel ürünlerin popülerleştirilmesi, kitleselleştirilmesi ve magazinleştirilmesini sağlamıştır. Ayrıca içinde yaşadığımız çağda, kültürel ürünlerin ekonomik katma değer yaratarak varlıklarını sürdürmeleri gerçeği, bitkilerin de ekonomik bir ürün olarak, anlık ve moda halinde tüketilen, alınıp satılan ve pazarlanan bir popüler kültür ürünü haline dönüştürmüştür. Bitkiler sanal ortamın dışında basılı yayın olarak da pazarlanmaktadır. Kısaca geleneksel botaniğin ürünleri pazarda gerek sanal ortamda gerekse basılı yayınlarla ekonomik katma değer üreterek, popüler kültür ürünlerinden biri haline gelmiştir.

Derlememizde ise bitkilerin ekonomiye sağladığı katkılar konusunda "Bitkiler ekonominize katkı sağlıyor mu? Bitkilerden yaptığınız ilaçları, süs eşyalarını ya da bitkilerin yaş ve kurusunu satıyor musunuz? Aktarlara mı yoksa pazarlarda doğrudan halka mı satışını yapıyorsunuz?" sorularına verilen cevaplar şu şekildedir:

(KK.4): Mantar, kızılıçık, böğürtlen pazarda satılır.

Ardıç yaprakları kaynatılır ve o su şişelere doldurulur, İstanbul'dan toplayıcı gelir onları alır ve yurtdışına da satar.

(KK.5): Mantar pazarda satılır.

Aktarlara ısırgan, ıhlamur satılır.

Yol kenarlarında dağ çileği, dağ çileği reçeli, gül reçeli satılır.

(KK.7): Arpa, buğday ekip satılır.

(KK.19): Mantar toplama tesisi var köylü buraya mantar satar.

(KK.20): Fındık ağacından, söğüt dalından yapılan sepetler satılır.

(KK.21): Kirenin reçeli yapılır pazarda satılır.

(KK.23): Salep, mantar satışı yapılır.

Meşe mantarı ilaç yapımı için satılır.

(KK.25): Dağ çileğinden reçel yapılıp satılır.

(KK.26): Çam kozalağı reçeli satılır.

Kuzu kulağı, kabalak, ısıp otu pazarda satılır.

(KK.27): Kara mantar, kuzu göbeği, mih başı, kokuluca, ibişke, gübür kaldıran (koç), kadın parmağı (çubuk) mantarı pazarda satılır. Ayrıca mantar toplayıcıları gelir evlerden alır.

(KK.29): Kanlıca, sığır dili, cincile, erişte mantarı satışı yapılır.

İlaç yapımı için ayı mantarını toplayıcılar gelip alır.

(KK.30): Kaymakamlık mantar, kuşburnu, kekik gibi bitkileri köylülerden satın alır ve ambalajlayıp satışa sunar.

(KK.34): Pazarda mantar satışı, ısıp otu satışı yapılır.

(KK.35): Dündüklüce adı verilen mantar var ilaç yapımında kullanılır, köylüler bu mantarı toplar pazarda satar.

Kanlıca, ayı, meşe mantarı da pazarda satılır.

(KK.37): Eşek dikenini İstanbul'dan gelen alıcılara satılır.

Yonca yem bitkisi olarak satılır.

İlaç yapımında kullanılan karabaş mantarının kilosu çok pahalıdır. Bu mantar pazarlarda satılır.

(KK.39): Isırgan, kuşburnu, ebe gümeci, kekik kurutulup aktarlara satılır.

(KK.51): Höbelen ve kuzu kulağı mantarı ilaç için toplanır. Hanönü merkezde mantar toplayıcılar var. Köylüler mantarlarını oraya götürür, alıcılar oradan alır.

(KK.55): Sarı mantar ilaç yapımında kullanılır. İlaç yapımında kullanılmak üzere mantar toplayıcıları gelip alırlar.

(KK.58): Sarımsak festivalinde sarımsak tatlısı, sarımsak sabunu yapılıp satılır.

(KK.59): Höbelek ile tavuk ayağı mantarı ilaç için kullanılır.

(KK.60): Semiz otu falan pazarda satılır.

(KK.64): Kantaron otu köyde toplanır, toplayıcılar gelip köylüden alırlar.

(KK.69): Tosya pirinç festivalinde çok pirinç satışı yapılır.

(KK.73): Pirinç, Tosya ekonomisine büyük katkı sağlar.

(KK.75): Pirinç, satışı var.

(KK.81): Erikten marmelat yapılır, bunlar pazarda satılır.

(KK.82): Pirinç satışı çok yapılır.

(KK.85): Tarhana otu, boyun otu pazarda satılır.

(KK.98): Pazarda mantar da ot da satılır.

Kestane, ceviz, karadut, kivi, incir satışı yapılır.

(KK.106): Kestane satışı yapılır.

(KK.107): Azdavay'dan getirilen mantarlar Şenpazar'da satılır.

(KK.115): Kanlıca, enişte mantarı satılır.

(KK.116): Mantar satışı yapılır.

(KK.117): Kanlıca mantarı satışı yapılır.

(KK.118): Kokuluca, enişte, meşe, kanlıca mantarı dağlardan toplanıp pazarda satarlar.

(KK.121): Kanlıca mantarı, kestane, kuşburnu marmelatı, kızamık marmelatı, elma pekmezi, elma sirkesi satışı ekonomiye katkı sağlar.

(KK.125): Kanlıca, içi kızıl, kuzu kulağı mantarı satılır.

(KK.127): Salep, kızcılık (kiren), kuşburnu, diverek otu satılır.

(KK.130): Kuş konmaz, kuşburnu, böğürtlen, üzüm yaprağı, kuyruk yaprağı pazarda satılır.

Söbelek mantarı, kanlıca, koç, beyaz mantar pazarda satılır.

(KK.132): Kuzu kulağı mantarı, kanlıca mantarı satışı yapılır.

(KK.133): Sarımsak festivalinin yapılması ekonomiye katkı sağlar.

(KK.134): Kanlıca, kuzu kulağı, tavuk ayağı mantarının satışı yapılır.

(KK.136): Höbelek mantarı, kanlıca mantarı büyük gelir kaynağıdır.

(KK.137): Tavuk ayağı mantarı, höbelek mantarı satılır.

(KK.140): Kanlıca, höbelek, geyik, tavuk mantarı, salep, kanteron otu dağlardan toplanıp pazarda satılır.

(KK.142): Döngel, kuşburnu, ahududu, kızılçık (kiren) pazarda satılır.

(KK.143): Kanlıca, yaprak mantarı, kara mantarı, kayın mantarı, ayı mantarı, tavuk ayağı mantarı, sığır dili mantarı satılır.

(KK.146): Kanlıca mantarı, höbelek mantarı, salep, kök mantarı, tavuk mantarı, yaprak mantarı toplanıp pazarda satılır.

(KK.149): Höbelek ,kanlıca mantarı dağdan toplanıp pazarda satılır.

(KK.156): Fındık, kanlıca, dere, kültür mantarı satılır.

(KK.158): Kızılçık, karacaoğlan, kanlıca mantarı dağlardan toplanıp pazarda satılır.

(KK.161): Kanlıca, kızılçık, döngel, böğürtlen, büzmüldek, hodan, elma, armut pazarda satılır.

(KK.167): At mantarı, fırça mantarı, sarıdan mantarı, kanlıca mantarının satışı ekonomiye katkı sağlar.

(KK.171): Kanlıca mantarı, kütük mantarı, kestane, kızılçık, böğürtlen, kuşburnu pazarlarda satılır.

(KK.172): Kanlıca mantarı, sığır dili mantarı, kurt kulağı mantarı, enişte mantarı, defne yaprağı, mamugili (ormanlarda kırmızı kiraz gibi olur), kestane, süs kabakları, kuşburnu, kızılçık pazarda satılır.

(KK.176): Hodan otu, münzile otu, kanlıca mantarı, gürgen başı mantarı, gökçe mantarı, gübür kaldıran mantarı satılır.

(KK.180): Kanlıca mantarı, duvaklıca mantarı, kara mantar, al altın mantarı, sütlüce mantarı satılır.

(KK.182): Kanlıca, el altı mantarı (beyaz ve acı olur), sütlüce mantarı, kara mantar, gürgen mantarı sübelek mantarı (tel tel olur), ebebirik mantarı, yumurta mantarı, duvaklıca mantarı satılır.

(KK.188): Kestane, ceviz pazarda satılır.

(KK.189): Kanlıca mantarı, el altı mantarı, gübür kaldıran mantarı, içi kızıl mantarı satılır.

(KK.208): Kurtkulak mantarı, kestane, fındık satılır.

(KK.213): Mancardan çorba yemek yapılır ve festivallerde satılır.

Dalim yaprağı, fındık, kivi, diken ucu, ısıt, kuşburnu, kara mantar, duvaklıca mantarı, kütük mantarı pazarda satılır.

(KK.222): İlik mantarı, ayı mantarı satılır.

(KK.228): İncir, asma yaprağı, ısırgan, ebe gümeci, meşe mantarı, ayı mantarı, koç mantarı toplanıp satılır.

(KK.230): Beyaz kiraz satılır.

(KK.231): Isıt otu satılır.

(KK.234): Kuşburnu, alıç, kanlıca mantarı, kurt kulak mantarı, gübür kaldıran mantarı satılır.

(KK.237): Karabaş mantarı, meşe mantarı, ayı mantarı ilaç yapımında kullanılır bu nedenle satışı çok yapılır.

Salep aktara satılır.

(KK.242): Kurtkulak, çulluk (tellice), kanlıca, kaz, cincile (tavuk) mantarı yenir.

Ayı mantarı ve itiklice mantarı ilaç yapımı için mantar toplayıcılarına satılır.

(KK.245): Kuzu kulağı, kanlıca, kurt kulak, gübür kaldıran, kokuluca, cincile mantarı satılır.

(KK.246): ilaç yapımı için toplayıcılara satılır.

Söğüt dalından fındık dalından yapılan sepetler satılır.

(KK.247): Kirenden, kızılıcıktan yapılan reçel, komposto pazarda satılır.

(KK.257): Kanlıca, ebişke, kokuluca, cincile, tavuk mantarı, elik derisi mantarı satılır.

(KK.264): İçi kızıl, söbelek, dil buran mantarı toplanıp satılır.

(KK.265): Kanlıca, söbelek, içi kızıl mantarı satılır.

(KK.273): Yağlı mancar, elik mantarı (altın renginde), kanlıca, cincile mantarı toplanıp satılır.

(KK.276): Kanlıca, koç, cincile mantarının satışı yapılır.

(KK.279): Kanlıca, koç, elik, kültür mantarı satışı yapılır.

(KK.284): Küre Özel İdare Binası Köy Üretim Yeri köylülerden gelen ısırgan, kekik, kızılıcık gibi tüketime hazır bitkileri paketleyip satışını yapar.

Köylüler ayı mantarını toplar, toplayıcılar gelip alırlar bu mantar ilaç yapımında kullanılır.

(KK.285): Ispıt, fasülye, mısır, kabak, mantar pazarda satılır.

(KK.286): Kanlıca, yumurta mantarı satışı yapılır.

(KK.288): Salep toplanıp, satılır.

(KK.289): Mantar turşusu yapıp satılır.

Pazarda ıspıt otu satılır.

Salep otunun kökü ayranla yıkanır sonra bu şekilde satılır.

(KK.291): Kanlıca, sığır dili, Karacaoğlan mantarı satılır.

(KK.292): Kekik, nane, yer elması, erik satılır.

(KK.293): Semiz otu, maydanoz, marul, roka, ıspıt, pırasa, kanlıca, iğne mantarı, sığır dili mantarı satılır.

Pazarda doğrudan halka satışı yapılan bitkiler; kıızılcık, böğürtlen, ısırgan, ıhlamur, arpa, buğday, kuzu kulağı otu, salep, kabalak, ısıt, kuşburnu, ebe gümeci, kekik, semiz otu, pirinç, tarhana otu, boyun otu, kestane, ceviz, karadut, kivi, incir, diverek otu, kuşkonmaz, üzüm yaprağı, kuyruk yaprağı, elma, armut, hodan, böğürtlen, büzmüldek, defne yaprağı, mamugili, süs kabağı, beyaz kiraz, pıras, maydanoz, roka marul ve yer elması. Ekonomiye önemli derecede katkı sağlayan ve pazarda satışı yapılan mantarlar ise şunlardır: Kanlıca, koç, kara mantar, kuzu göbeği, mih başı, kokuluca, ibişke, gübür kaldıran, kadın parmağı, sığır dili, cincile, erişte, enişte, meşe, kuzu kulağı, içi kızıl, söbelek, geyik, dere, yaprak, kara, kaz, kayın, sığır dili, karacaoğlan, at, fırça, al altın, sütlüce, yumurta mantarı.

Köylülerin bitkileri toplayıp daha sonra bitki toplayıcılarının gelip satın aldığı bitkiler şunlardır: Ardıç yaprağı, salep, kantaron otu, itiklice mantarı, meşe mantarı, eşek diken otu. İlaç yapımında kullanılan ayı mantarı, düdüklüce mantarı, karabaş mantarı, höbelen mantarı, kuzu kulağı mantarı, sarı mantar, tavuk ayağı mantarı da toplayıcılar tarafından satın alınır.

Aktarların, Kastamonu halkından satın alıp sattığı bitkiler ısırgan, ıhlamur, kuşburnu, ebe gümeci, kekik, saleptir.

Reçeli yapılıp satılan bitkiler; kiren, çilek, çam kozalağı, gül, marmeladı yapılıp satılan bitkiler; erik, kuşburnu, kızamıktır. Elmanın pekmezi ve sirkesi de yapılıp satılır.

Fındık dalından ve söğüt dalından sepet yapılıp satılır.

Kaymakamlıkların, özel idare binalarının halktan alıp paketleyip satışını yaptığı bitkiler; kuşburnu, kekik, ısırgan, kıızılcık, mantardır.

Yonca yem bitkisi olarak satılır.

Sarımsak ve pirinç festivalinde, sarımsak, pirinç satışı çok fazladır. Bunun yanı sıra sarımsaktan yapılan sabunlar ve şampuanlar, sarımsak tatlısı, mancardan yapılan çorba satışı da fazladır.

5.3. Geleneksel Botaniğin Korunması

Geçmişte bitkilerin insanların yaşamında çok daha önemli bir yeri olduğunu bilir. Tarihi bilgilerimizi yokladığımızda pek çok keşfin, örneğin Amerika kıtasının keşfinin bile Marko Polo'nun 13. yy.da gözlemlediği "Baharat Adalarına" ulaşmak için yapıldığı görülür (Ertuğ, 2004:182). Geleneksel botanik ürünleri, ilkel insandan günümüz insanına ulaşma sürecinde etkili bir deneyim olan her bireyin ihtiyacı olmuştur. Her dönemde bireyin ihtiyacına göre bitkilerin kullanımı insan ve toplum hayatında olmuştur.

Halkbilimi terimi, geleneklerin birikiminden, belirli bir grubun uygulamalarından ya da yarattıklarından miras kalan, kendi grupluluğunun bilgisine sahip olan sosyal birimlerden anlam bulan bir terimdir. Sadece geleneksel uygulama metinleri ve maddesel objeler araştırılmamış, aynı zamanda bunları üretme ve yapma süreci de incelenmiştir (Çev. Yavuz, 2005:89). Yaratıcılık ve ticat, 21. yüzyıl toplumsal yaşamının diğer alanları gibi, kültür ve ekonomi açısından daha da önemli ve belirgin hale gelmiştir. Bu bağlamda Dünyada fikri mülkiyet haklarının korunmasını ve yaratıcı etkinliği teşvik etmek amacıyla 1967 yılında World Intellectual Property Organization (WIPO) kurulmuştur. WIPO, yaklaşımında telif eserlerin yaratımı, üretimi dağıtımı ve tüketimiyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili endüstriler/sektörler üzerinde yoğunlaşmaktadır. Yaratıcı endüstrilerle ilgili yaklaşımda "yaratıcılık temel girdi, fikri mülkiyet de temel çıktı" olarak kanul edilmektedir (Özdemir, 2012:63). Geleneksel botanik başlığı altında da geleneksel bilginin yaratıcılarını, sözlü kültür aktarıcılarını da korumak önemlidir.

Ülkemiz zengin bir flora ve kültür mirasına sahip olmasına rağmen Anadolu'da yabani bitkilerin halk arasındaki tedavi, gıda ve diğer amaçlarla kullanışını konu alan bilimsel nitelikte çalışma sayısı son derece azdır (Baytop,1999,6-7). Modernleşme, kentlere göç, sağlık hizmetlerine daha kolay erişim, yol ve ulaşım araçlarındaki gelişmeler vb. faktörlerin etkisi ile günümüzde etnobotanik çalışmaların yapılması giderek zorlaşmaktadır. Bu etnobotanik bilgilerin kayıtlı olmaması ve genç nesillerin ilgisizliği nedeniyle de gün geçtikçe kaybolmaktadır. Özellikle kentlere göç nedeniyle haritada görülen köylerde yaşayanların büyük ölçüde şehirlere göç etmesi ilk kullanıcılara ulaşılması hususunda önemli bir engel teşkil etmektedir.

Bitkisel tıp insanlığın bildiği en eski tedavi metotudur. Tarih boyunca pek çok farklı kültür şifa amacıyla bitkileri kullanmıştır. Şu an bitkilerin Hastalıklarda kullanımı ile ilgili pek çok doküman oluşmuştur. Dünya Sağlık Örgütü 119 adet, bitkilerden üretilmiş farmakolojik ilaç bulunduğunu, bunlardan yüzde 74'ünün kullanımının tarih boyunca geleneksel kullanımı ile uyumlu olduğunu ifade etmektedir (Yalman, 2004: 67).

Bitkilerin Dünya'da kullanımı ile ilgili bilgileri Ekrem Sezik şu şekilde vermektedir:

“Bitkiler, Dünyanın pek çok ülkesinde halk ilacı gıda desteği ve bitkisel ilaç olarak yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Halk İlacı olarak kullanım, hekim ve ilaca ulaşmanın zor olduğu Afrika, bazı Asya ve Güney Amerika ülkelerde görülmekte ve adeta modern Tıp daha doğru bir deyişle Ortodoks Tıp ile yarışmaktadır. A.B.D.'de bitkisel ilaç niteliğindeki ürünlerin, gıda desteği olarak satışından doğan ve halkın sağlığını tehdit eden durumun fark edildiğini, gerekli tedbirlerin alınmaya başladığını göstermektedir. İngiltere ve bazı Avrupa ülkelerinde de gıda desteği şeklindeki kullanım başlamıştır. Ama konu genellikle eczacıların kontrolü altındadır. Bitkisel ilaçlar Çin Tıbbı, Ayurveda, Yunani Tıp, Kompo gibi geleneksel tıp sistemlerinde tedavide kullanılan ilaçların esasını teşkil etmektedir. Geleneksel tıp sistemleri halen 3 milyar civarında insanın tedavisinde kullanılan Asya kökenli sistemlerdir. Bu sistemlerin kendine has felsefesi ve buna bağlı tedavi yöntemleri bulunmaktadır. Daha önceleri Hindistan, Pakistan, Endonezya gibi ülkeleri egemenliği altına almış olan Fransa, Hollanda ve bilhassa İngiltere gibi Avrupa ülkelerinde bu sistemler devlet kontrolü altında uygulanmaktadır” (Sezik 2002:8-9).

Bitkilerin koruması ve gelecek kuşaklara aktarımı yapılırken bir de bitkilerin kullanım alanlarının zararlı yönleri unutulmamalıdır. Hastalıkların tedavisinde birçok bitki tedavisine başvurulmaktadır. Şifalı bitkilerin birçok hastalığa iyi geldiği bilinmektedir. Fakat her şifalı bitki iyi olmayabilir. Bitkisel tedavi uygulamalarında da bitkilere dikkat etmek gerekir. Bitkilerin fazla kullanımı da zararlı olabilir. Bitkisel tedavilerde dikkatli olunması şarttır. "Bitkilerin zararlı yönleri var mı? (Hastalık, zehirlenme, ölüm vb.)" sorusuna verilen cevaplar aşağıda verilmiştir:

(KK.7): Kanlıca mantarına benzer bir mantar var o zehirler.

(KK.11): Bazı mantarlar zehirler.

(KK.21): Kurt kulağı mantarının benzeri zehirler.

Gübür kaldıran (koç) mantarının sütlüsü, acı olanı zehirler.

(KK.25): Kanlıca mantarın benzeri zehirler.

(KK.29): Her mantarın benzeri var onlar zehirler.

(KK.37): Acı ayran otu çok yenirse mide ağrısı yapar.

(KK.40): Çocuk düşürmek için rahime yerleştirilen ebe gümecinin kökü zehirli ise anne adayını öldürür.

(KK.41): Isırgan otu bazı kişilerde tansiyonu yükseltip, şekeri düşürebilir.

(KK.42): Isırgan otu bazı kişilerde tansiyonu yükseltip, şekeri düşürebilir.

(KK.56): Sütlüğen otunun içindeki süt, değdiği yeri yara yapar.

(KK.60): Adaçayı çok içilirse hasta eder.

(KK.61): Adaçayını hamileler içemez.

(KK.89): Avu otunu toplarken insanlar zehirlenebilir.

(KK.109): Kuzukulak mantarı zehirler.

(KK.110): Mantarın sapı kırıldığında süt çıkarsa o mantar zehirlidir ve yenmez.

(KK.140): Papatya çayı çok içilirse tansiyonu yükseltir.

(KK.152): Yaban kanlıca mantarı zehirlidir.

(KK.158): İçi kızıl mantarının benzeri vardır bu mantar insanları zehirler.

(KK.161): Kanlıca mantarının benzeri vardır o zehirler.

(KK.164): Enişte mantarı benzerini yenildiğinde ishal yapar.

(KK.170): Beyaz mantarın bazıları zehirler.

(KK.174): Kanlıca mantarının benzeri zehirler.

(KK.182): Kanlıcaya benzer mantardan zehirlenilir o mantarın altı beyaz olur ve süt çıkar.

(KK.224): Kem mantarı (koyu siyah renk) yiyenleri zehirler.

(KK.226): Kanlıca mantarının benzeri olan kem mantarını yiyen zehirlenir.

(KK.228): Kurt kulak mantarının benzerini yiyenler zehirlenir.

(KK.232): Kem mantar zehirler.

(KK.244): Kurt kulak mantarının benzerini yiyenler zehirlenir.

(KK.246): Gübür kaldıran mantarının stls zehirler.

(KK.247): Kanlıca mantarının benzeri, llk mantarı ve kadın parmağı mantarı zehirlidir.

(KK.264): Kara Mevlana (küçük ortası siyah) mantarını yemek zehirler.

(KK.267): Sbelek mantarının benzeri zehirler.

(KK.291): Karacaoğlan mantarının diğr itleri zehirler.

(KK.298): Kanlıca mantarının benzeri zehirler.

Kaynak kişilerde görülen, zehirlenme vakaları en sık mantarların benzerlerini yemeleri sebebiyledir. Benzerleriyle karıştırılan mantarlar; kanlıca, kurt kulağı, içi kızıl, enite, beyaz ve sbelek mantarıdır. Koç mantarının stls zehirler. Kem mantarı, çubuk mantarı, kadın parmağı genelde zehirlidir.

Acı ayran otu, ebe gmeci, ısırgan, ada ayı, ağı otu, papatya ayı fazla iildiklerinde hasta eder.

Stlğn otunun sütü cilde değrse, değdiğı yeri yara yapar.

Meralarda yer alan bitkilerin bir kısmı hayvanların yediğı bitkiler büyük bir kısım ise hayvanların severek ve isteyerek yemedikleri hatta çok yediklerinde hayvanları zehirleyen bitkilerdir. Aşırı tüketildiklerinde hayvanları zehirleyen bu bitkilerden zehirlenen hayvanların kurtarılması çok güçtür ve oğ kez olay ölümle sonuçlanır. Hayvan sağığı da dikkate alınarak sorulan "Hayvanların yediğı bitkiler ve hayvanlara zarar veren bitkiler var mı? Sorusuna cevaplar aşağıda verilmiştir.

(KK.2): Sarmaık otu, fiğ otu, avdar otu, süpürge otu bunlar balya yapılır ve hayvan yemi olarak kullanılır.

(KK.10): Mısır siraj yapılır ve hayvan yemi olarak kullanılır.

Yoncanın yeili hayvanı öldürür. Hayvanlara kurutup yedirilmelidir.

(KK.11): Fiğ, yonca, korunga hayvan yemi olarak kullanılır.

(KK.13): Fiğ otu hayvan yemi olarak kullanılır.

(KK.24): Alıç'ı hayvanlar yer.

(KK.29): Yer ardıçlarını hayvanlar yerse ölür.

(KK.31): Yonca yeşilken hayvanlar fazla yerlerse ölürler.

Sığır kuyruğu otunun püsküllü kısmındaki tohumlar civcivlerin yemi olarak kullanılır.

(KK.37): Buzağı ishal olduğunda papatya çayı içirilir. Bu çay ilaç olarak kullanılır.

(KK.45): Ispatan otunu hayvanlar çok yerse hayvanları hasta eder.

(KK.64): Yonca ve fiğ çiçek açtığında hayvanlar onu yerse hayvana zarar verir, bazen hayvanı çatlatır.

(KK.89): Hayvanlar avu otunu yerlerse onları öldürür.

(KK.120): Bağirtan otu hayvanlara zarar verir, hayvanları öldürür.

(KK.128): Ağu otu koyunları zehirler.

(KK.132): Hayvanlar ıspatan otunu çiçek açmadan önce yerlerse ölürler.

(KK.138): Hayvanlar mısır silajını, yoncayı yer.

(KK.141): Zehirli ot hayvanları zehirler.

(KK.147): Baldıran otu çiçek açmadan önce hayvanlar yerse onları zehirler.

(KK.159): Bağirtan otu hayvanları zehirler.

(KK.163): İlkbaharda otlamak için ilk defa yeşilliğe çıkan hayvanlar yayla gülünü, avu bitkisini yerse zehirlenir.

Bağirtan otu hayvanları zehirler.

(KK.170): Yonca çiçek açtığı zaman hayvanlar yerse hayvanları çatlatır.

Bağirtan otu hayvanları zehirler.

(KK.171): Avu otundan hayvanlar zehirlenir.

(KK.174): Ayva dalı denilen çalının dalları hayvanları zehirler.

(KK.176): Avu otu hayvanları zehirler.

(KK.180): Kan otu hayvanları hasta eder.

(KK.182): Üç gün otu, keten, mısır otunun benzeri hayvanları zehirler.

(KK.190): Tutak otu (mısır yaprağına benzer) hayvanları zehirler.

(KK.201): Kan otu hayvanları zehirler.

(KK.203): Ak kabak hayvanları öldürür.

(KK.208): Yabangülü yaprağı hayvanları zehirler.

(KK.213): Koyunlar yoncayı çok yerlerse ölürler.

(KK.226): Kan otu hayvanları zehirler.

(KK.228): Kan otu, sirken otu, avu otu hayvanları zehirler.

(KK.231): Orman gülünün yaprağını hayvanlar yerse zehirlenir.

(KK.247): Alıç hayvanlar için yem olarak kullanılır.

(KK.284): Orman gülünü hayvanlar çok yerlerse zehirlenirler.

(KK.285): Hayvanlara ot kurutup yedirilir.

Hayvan yemi olarak kullanılan bitkiler; sarmaşık, fiğ, çavdar, süpürge otu, mısır, kuru yonca, korunga, ot kuruşu. Sığır kuyruğu otunun tohumları da civ civ yemi olarak kullanılır.

Hayvanları öldüren, zehirleyen bitkiler; yeşil yonca, yer ardıcı, çiçek açmış fiğ otu, avu otu, zehirli ot, baldıran otu, bağirtan otu, ayva dalı çalısının dalları, üç gün otu, tutak otu, ak kabak, yaban gülü yaprağı, sirken otu, orman gülü yaprağı.

Hayvanları hasta eden bitkiler ise ıspatan otu çok yenildiği takdirde ve kan otudur.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

"Uygulamalı Halk Bilimi ve Etnobotanik Bağlamında Kastamonu Bitkileri" başlıklı bu çalışmada, Kastamonu ili ve ilçelerindeki bitkilerin etnobotanik özelliklerinin envanterinin çıkarılması, uygulama alanlarının tespiti, kültür ekonomisine katkısının belirlenmesi ve bu bitkilerin kullanımlarına ilişkin bilgilerin ayrıntılarıyla araştırılarak belgelenmesi için sorulan sorulara cevaplar bulunmaya çalışılmıştır. Bu çalışma farklı disiplinlerin katkısıyla çok yönlü bilgiler derlemeye yönelik olarak hazırlanmış, genelde etnobotanik üzerine yapılmış çalışmalar, özelde ise halk mutfağı, halk ilaçları, halk anlatıları, uygulamalı halkbilim, kültür ekonomisi üzerine yapılmış çalışmalar birincil kaynakları teşkil etmiş ve derlenen bilgiler, birincil kaynaklarla ilişkili olarak tartışılmıştır.

Hangi bölgelerde hangi bitkilerden yararlanabileceğinin tespiti ancak etnobotanik çalışmalar ışığında belirlenebilecektir. Bu çalışmada da Kastamonu il merkezi ve ilçelerinde halkın gıda, ilaç, boya, süs eşyası, mobilya, tarım aletleri, inşaat malzemeleri, nazar-büyü uygulamaları ve çeşitli gereksinimlerini karşılamak için kullandığı bitkilerin belirlerken öncelikle o bitkilerin yetiştiği coğrafya hakkında bilgi vermek önemlidir bu nedenle ilk olarak Kastamonu ili merkez ve ilçeleri hakkında bilgi verilmiştir.

Halk kültürü ürünleri, bir toplumunun duygularını, isteklerini, ihtiyaçlarını, sosyal dokusunu ve yaşam dinamiklerini, barındırır. Kültürel zenginliklerin kesişme noktasındaki Anadolu coğrafyasında her yörenin kendine has kültürel potansiyeli, hemen her ilde farklı zenginlikleri de beraberinde getirmiştir. Kültürler oluşurken buna kaynaklık eden gelenekler, görenekler, törelerin dışında işlevine dayalı olarak başlıklar ekleyebileceğimiz ve çalışmamızla ilgili olarak halk ilaçları, halk mutfağı, halk inanışları başlıkları da bize ait olduğu toplumu oluşturan öğelerin özelliklerini vermekte ve bu öğeler bize insanoğlunun gerçek yaşam hikâyesinin dinamiklerini göstermektedir.

İnsanlar başlangıçtan bugüne kendilerinde ve başkalarında bulunan hastalıkların tedavisi için bitkilere başvurmuşlar ve bitkilerle yaptıkları ilaç uygulamalarını bugüne kadar aktarıp sürdürülebilirliğini de sağlamışlardır. Soğuk algınlığı, grip, bronşit, üşütme, öksürük, boğaz ağrısı, sinüzit, astım, nefes darlığı gibi üst solunum yoluna bağlı hastalıklarda; mide rahatsızlıkları, mide yanması, mide ağrısı, mide bulantısı, mide

kanaması, ülser, kabızlık ve ishal gibi hastalıkların tedavisinde; şeker hastalığında; kansere karşı koruyucu olarak; kadın, böbrek, iç hastalıklarının tedavisinde; cilt hastalıklarında; damar tıkanıklığı, prostat, uykusuzluk tedavisinde; hemoroit, mayasır, bağırsur, karaciğer, guatr hastalığının tedavisinde, ağrı kesici olarak, tansiyon hastalığında, şifa verici, hastalıklara karşı koruyucu kullanılan bitkiler tespit edildi. Hastalıkların tedavisinde en yaygın uygulamanın, bitkilerin çayını yaparak tüketilmesidir. Bunun yanı sıra bitkiyi yiyerek tüketme de diğer tedavi yöntemidir. Bunların dışında; vücutta oluşan kırık, çıkık, şişlik, burkulma, incinme (berelenme) gibi durumların tedavisinde; ağrıyan yerlere; vücutta çıkan temruya, siğile, sivilceye, çibana, iltihaplı yaraya, dudak uçuşuna, dolamaya; kanamayı durdurmak için, yanık olan yerlere; vücuttaki yaralara, morluklara, romatizmalı, mantarlı, kaşıntılı olan yerlere uygulanan bitkiler tespit edilmiştir. İnsanlar yaşadıkları coğrafyalarda bulunan bitkileri yüzyıllar boyunca uygulama pratikleri ile ulaştıkları bilgileri günümüze kadar önce sözlü kültürde yaşatmışlar daha sonra çalışmalar sonucu yazılı kültüre aktardıkları sonucuna varılmıştır.

Folklor değerlerinden biri olan halk mutfacı da bireye, toplumunu, toplumsal yaşam kurallarını ve yaşam becerilerini tanıtır. “Doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar” başlığı özelde ise halk mutfacı ya da mutfak birikimleri başlığı altında bitkilerin mutfakta kullanımı ile ilgili sulu yemek, dolma, sarma yapılarak, çorba, börek, gözleme, ekmek, salata, turşu, reçel, marmelat, pestil, pekmez ve içecek olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

İnsan ve toplum hayatında Türk halk inanışları önemli bir yere sahiptir. Yaşamın her alanında görülen halk inanışları farklı bölgelerde farklı şekillerde devam etmektedir. Her bölgenin halk inanışının ortaya çıkışında kültürel ve tarihsel mirasının katkısı büyüktür. Anadolu'da her bir şehrin kendine özgü sosyal, kültürel, ekonomik yapısı vardır. Bu şehirlere gerçek dokusunu veren ise o toplumun inanç ve değerleridir. İnanışlar şehirlere renk renk işlenirler. Kastamonu' da bitkilerle ilgili inanışlar doğrultusunda nazara karşı korucu olarak kullanılan bitkiler: Çörek otu, ardıç dalı, üzerlik tohumu, yer ardıcı, soğan, sarımsak, nazar otu, üzerlik dalı, hurma çekirdeği, iğde çekirdeği, üzüm ve elma sirkesi, yemişan ağacı, kekik, söğüt dalı, diken ucudur. Büyü uygulamalarına karşı koruyucu olarak sırim ve avu otu kullanılır. Evlere, iş yerlerine bereket, uğur getirmesi için koyulan bitkiler: Kader otu, ardıç dalı, çörek otu, kara kavuk otu, kaz ayağı otudur. Ceviz ağacı, kestane ağacı, incir ağacı ve kavak ağacının uğursuzluk getirdiğine inanılır.

Kültür, bir toplumun insanların ruhunun hiç bitmeyen enerji kaynağını oluşturan vazgeçilmez değerleridir. Bir toplumun kültürel mirasını nesilden nesile aktarmak, hem o toplumun millî bilincini korumak hem de insanlığın ürettiği evrensel değerlere sahip çıkmak bireylerin ve devletlerin en önemli görevlerinden biridir. Kastamonu, yöresinin fetihten sonra hep Türk milletine vatan olması özelliği ile öz kültürel birikimi yansıtması açısından da önemli bir merkezdir. Teknolojinin gelişmesi ve bireylerin ihtiyaçlarının değişmesi el sanatlarının varlıklarını devam etmesi açısından bir sorun yaratsa da kültürel özellikleri olan bu sanatsal faaliyetlerin yaşatılması toplum bilinci açısından gerekli görülmektedir. Türk kültür ve edebiyatı açısından büyük bir zenginliğe sahip olan Kastamonu, gerek el sanatları gerekse diğer kültürel unsurları açısından yeniden değerlendirilerek genelde Kültür ve Turizm Bakanlığı özelde ise İl Kültür Müdürlüğü ve İl Halk Eğitimi Müdürlüğü tarafından açılacak kurs ve etkinliklerle yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması Millî kültür ve bilinç açısından önemlidir. Türk milletinin kültür miraslarından biri olan Kastamonu el sanatları; şekilleri, renkleri, motifleri ve sanatsal özellikleri ile Türk milletinin doğayla başa çıkmasını, düşüncesini, duygusunu en güzel şekilde yansıtmaktadır. Kastamonu halk kültüründe yer alan el sanatlarında kullanılan bitkilerin olduğu tespit edilmiştir

"Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Şölenlerde Kullanılan Bitkiler" başlığı incelendiğinde Kastamonu; gelenekleri, örf-adetleri, festivalleri, şenlikleri, bayramları, düğünleri, kına, sünnet ve cenaze törenleri ile yaşam tarzı ve insan ilişkileri açısından Türk kültürünü en iyi yansıtan şehirlerden biridir. Kastamonu halk kültürü ürünlerinin, Türklerin kendi kültürüyle yabancılaşmasının önlenmesi ve Türk kültürünün korunmasında, yaşatılmasında önemli işlevi ve yeri vardır. Bu bağlamda şölen, şenlik, festival, düğün, cenaze töreni, kına, sünnet, bayram, asker uğurlama, kız isteme gibi uygulamalarda kullanılan bitkiler vardır. Tarım ürünleri festivalleri arasında Taşköprü sarımsak festivali, ülkemizde büyüklük bakımından öncü festivaller arasındadır. Bu festivalin Kastamonu için önemi büyüktür. Bunun yanı sıra yine tarım ürünleri festivali arasında yer alan Tosya pirinç festivali de il için büyük değere sahiptir.

"Sözlü Gelenekler ve Anlatımlarda Adı Geçen Bitkiler" başlıklı kısımda bitkilerin en fazla türkülerde geçtiği görülmüştür. Türküler yaşamın kendisidir. Yaşam gibi akıp gider, yaşamı özetlerler. Yaşanılanlar türkü olup ezgilerle dile gelir. Kastamonu türkülerinde, türkülerle duygularını dile getiren sanatçıların, bilinçaltına attıkları her

materyalin bilinç düzeyine farklı sembollerle çıkararak doyum sağladığı, ifade bulduğu görülmektedir. Bu türkülerde de sembollerin bitkiler olduğu görülür. Türküler dışında, maniler, hikâyeler, efsaneler, ninniler gibi sözlü gelenek ürünlerinde de geçen bitki adları görülmüştür.

2003 tarihinde kabul edilen Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'nin amaçları doğrultusunda korunması gereken somut olmayan kültürel miras alanları içinde yer alan "Gösteri Sanatları" bölümünde yer alan uygulamaların, gelişen teknolojiyle birlikte azaldığı görülür. Hatta bu uygulamalarda kullanılan bitkiler ise yok denecek kadar azdır.

İnsanlığın ilk gününden bugüne bitkiler insan yaşamının vazgeçilmezleri arasındadır. İnsanlar gıda olarak, ilaç olarak, eşya olarak kullanmak için her zaman bitkilere başvurmuşlardır. Bu bağlamda her kültürde, her dilde bitkilere adlar verilmekte ve böylece bitki adları hazineleri oluşmaktadır. Türkçe bitki adlarının sayısının azlığından hareketle bu kültür hazinesine sahip çıkmak ve bitkilerin halk ağzındaki kullanımlarını derlemek gerekmektedir. Böylece bitki adlarının ve bitkilerin uygulama alanlarının unutulmaması, yeni nesile aktarımının yapılması ve bu nesilde sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Kastamonu ilinde yaptığımız derleme çalışmasında 226 farklı bitki adı tespit edilmiştir. Bu sayı aynı bitkiye verilen farklı adlarla yaklaşık iki katına çıkmaktadır. Tespit edilen bu 226 bitki Kastamonu ağzında bitki adı, Anadolu ağzlarında bitki adı ve bilimsel ad olarak üç başlıkta tablolandırılmıştır. Kastamonu'da bitkiler adlandırılırken hayvan isimlerinden, organ isimlerinden faydalanılmış bunların dışında insana benzetilerek, eşya ve nesnelere benzetilerek, koku unsuruyla ve akrabalık adlarıyla kurulan bitki adlarına da rastlanılmıştır.

"Uygulamalı Halk Bilimi Kapsamında İşlevsel Çözümleme" başlığı altında incelenen "Kentte Geleneksel Botanik" başlığında şu çözümlemeler yapılmıştır. Bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişim her tür bireysel ve toplumsal yaşamı etkilediği gibi Türkiye'nin somut olmayan kültür miraslarından biri olan geleneksel botanigi de etkilemiştir. Böylece bireyler, gruplar ve kültürler arasındaki etkileşim daha da hız kazanmıştır. Bu etkileşime hem olumlu hem de olumsuz yönden bakmak mümkündür. Sosyal ağlar ve medyanın etkisiyle modernlik, çağdaşlık ve kentlilik uğruna diğer kültürlerden etkilenecek bilinçli olmadan kullanılan bitkiler, olumsuz bir durum olarak

görülebilmektedir. Diğer açıdan bakıldığında geleneksel botanikğin sosyal ağlar, paylaşım sitelerinde ve medyada paylaşılması kültürel zenginlik bakımından çok önemlidir. Ayrıca geleneksel botanikğin televizyon programlarında popülerleştirilerek, konu edilerek yaygınlaştırılması ve korunması da olumlu bir durumdur. Bu bağlamda geleneksel botanikğin kullanım alanları günümüz yaşantısından etkilenerek bazı değişme ve yeniliklere açık olsa da özünü koruduğu söylenebilir. Özellikle geleneksel yapının yoğun yaşadığı bölgelerde hala eski önemini ve formunu korumaktadır. Kentlerde bitki kullanımları hem geleneğe uygun hem de modern olsun anlayışı ile yaygınlaşmıştır. Kentlerde aktarlar bitki satışı yaparken bitkileri doğrudan sattıkları gibi karışımlar yaparak da çeşitli alternatifler sunarak profesyonel hizmet vermektedirler. Ayrıca geleneksel bitki kullanım uygulamaları için hazırlanan bu bitki karışımları geleneksel botanikğin korunmasında da önemli bir işlevi yerine getirmektedir.

"Kültür Ekonomisi ve Geleneksel Botanik" başlıklı bölüm incelendiğinde; halkbilimsel uygulamalar elektronik ortamlar ile hızlı ve kolay erişilebilen ve tüketilebilen, formüllere ve basılı bilgilere dayalı rutin ve standart bir pratik haline gelmiştir. Böylece, bitkilerin geleneksel kullanımı değişmektedir. Gelişen teknolojiye paralel olarak internet ortamlarında, TV programlarında bitkilerin kullanımına dair programlar sıkça yapılıyor ve insanlar bu uygulamaları büyüklerinden değil bu programlardan öğreniyorlar. Geleneksel ve folklorik unsurlar taşıyan, köklerini halk kültüründen alan geleneksel botanik uygulamaları giderek bu özelliklerini kaybetmekte, anlık ve moda halinde tüketilen, alınıp satılan ve pazarlanan bir popüler kültür ürünü haline dönüşmektedir. Geleneksel botanikğin ürünleri kitlesel ilgiyi ve tüketimi yaratabildiği ve sağlayabildiği ölçüde hem daha "popüler" hem de daha "ticari" bir görünüm kazanmıştır. Günümüzde şifalı bitkiler ile ilgili kitaplar da bulunmaktadır. Bu kitaplar sıkça pazarlanmaktadır. Günümüzde şifalı bitkiler kitapları, hastalıkların artmasıyla beraber insanların tekrar doğaya yönelmeleriyle ilgi görüp paylaşıldığı için çok popüler bu nedenle daha çok satmaktadır.

Geleneksel botanik ürünleri, ilkel insandan günümüz insanına ulaşma sürecinde etkili bir deneyim olarak her bireyin ihtiyacı olmuştur. Her dönemde bireyin ihtiyacına göre bitkilerin kullanımı insan ve toplum hayatında olmuştur. Günümüzde bilişim teknolojilerindeki gelişim, sosyal ağların yaygınlaşması bitki kullanımının günümüzdeki kullanım biçimini etkilemiştir. Özellikle dijital ortamlarda bitkisel ürünlerin popülerleştirilmesi, kitleselleştirilmesi ve magazinleştirilmesini sağlamıştır. Ayrıca içinde

yaşadığımız çağda, kültürel ürünlerin ekonomik katma değer yaratarak varlıklarını sürdürmeleri gerçeği, bitkilerin de ekonomik bir ürün olarak, anlık ve moda halinde tüketilen, alınıp satılan ve pazarlanan bir popüler kültür ürünü haline dönüştürmüştür. Bitkiler sanal ortamın dışında basılı yayın olarak da pazarlanmaktadır. Kısaca geleneksel botaniğin ürünleri pazarda gerek sanal ortamda gerekse basılı yayınlarla ekonomik katma değer üreterek popüler kültür ürünlerinden biri haline gelmiştir.

"Geleneksel Botaniğin Korunması" bölümü incelendiğinde modernleşme, kentlere göç, sağlık hizmetlerine daha kolay erişim, yol ve ulaşım araçlarındaki gelişmeler vb. faktörlerin etkisi ile günümüzde etnobotanik çalışmaların yapılması giderek zorlaşmaktadır. Bu etnobotanik bilgilerin kayıtlı olmaması ve genç nesillerin ilgisizliği nedeniyle de gün geçtikçe kaybolmaktadır. Özellikle kentlere göç nedeniyle haritada görülen köylerde yaşayanların büyük ölçüde şehirlere göç etmesi ilk kullanıcılara ulaşılması hususunda önemli bir engel teşkil etmektedir.

Türkiye bitki örtüsü ve kültürel birikim açısından zengin bir ülke olmasına rağmen, bitkilerin halk arasında tedavi, gıda ve diğer amaçlarla kullanımlarına yer veren bilimsel çalışma son derece azdır. Bitkilerin hastalık tedavisinde kullanılmaları ve uygulamalı olarak diğer alanlarda kullanımları, böylece bu farkındalığın oluşturulması hem o coğrafyada yaşayan insanlar hem de insanlık için yararlı olacaktır. Bu yönleriyle bu araştırma hem bilim dünyası hem etnobotanik bilimi hem de halk kültürü için önemli bir kaynak oluşturacak hem de bu tür çalışmalara ivme kazandıracaktır.

KAYNAKLAR

- Acakar, H. (2009). Popüler kültür ve moda. *Akademia Dergisi*, 1(1), 198-206.
- Alkayış, F. (2007). *Türkiye Türkçesinde bitki adları*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Alptekin, A.B. (2010). Türk Halk Hikâyelerinde Halk Hekimliği, *Millî Folklor Dergisi*, 22(86).
- Baydil, E. (2005). Tarihi Coğrafya Açısından Kastamonu Coğrafyasına Dair Bazı Tespitler, *Birinci Kastamonu Kültür Sempozyumu Bildirileri Kitabı*, Bizim Büro Basımevi.
- Baytop, T. (1997). *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.
- Baytop, T. (1999). *Türkiye'de Bitkiler ile Tedavi: Geçmişte ve Bugün*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Boratav, P. (1984). *100 Soruda Türk Folkloru*. İstanbul, Gerçek Yayınevi.
- Çerkeşli, A. (2008). *Hacıoğlu Köyü ve Sepetçioğlu Osman Efe*. Kastamonu.
- Çevik, B. (2008.). *Konya'da Halk Hekimliği Uygulamalarının Dünyü ve Bugünü*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Çörekçi, M. (2005); *Kastamonu Devrekâni Her Yönüyle*. İstanbul: Düzey Ofset Matbaa.
- Değer, M. (1985). *Diyarbakır Yöresi Halk İlaçları ve Tedavi Yöntemleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ekici, M. (2007). *Halk Bilgisi (Folklor) Derleme ve İnceleme Yöntemleri*. Ankara: Geleneksel Yayıncılık.
- Elçin, Ş. (1993). *Türk Edebiyatında Tabiat*. Ankara:Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Eray, F. (2005). Kastamonu Yerel Dokumalarının Hazır Giyim Sektöründe Kullanılabilirliğinin İncelenmesi, *İkinci Kastamonu Kültür Sempozyumu Bildirileri Kitabı*, Ankara.
- Erdemir, A.D. (2010). *Şifalı Bitkiler*. İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Erdoğan, A. (2008). *Kastamonu Folkloru 2*. Kastamonu: Sözcü Gazetesi Basımı.
- Erdoğan, A. (2010). *İlimiz Kastamonu ve Karadeniz Bölgesi*. (3. Baskı), Kastamonu, Kastamonu Belediye Başkanlığı Yay.
- Erciş, P. (1990). Sosyal-psikolojinin Halkbilimiyle İlgisi ve Halk Biliminin Gençliğin Eğitimindeki Rolü ve Önemi Üzerine Bazı Düşünceler. *Millî Folklor Dergisi*, (5), 41.

- Ergun, P. (2004). *Türk Kültüründe Ağaç Kültü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Eröztürk, N. (2004). *Ev İlaçları*. İstanbul: Anahtar Kitaplar.
- Ertuğ, F. (2004). Etnobotanik Çalışmalar ve Türkiye’de Yeni Açılımlar, *Kebikeç Dergisi*, 18.
- Eşmeli, İ. (2014). Dinler Tarihi Açısından Gök Cisimleri ve Tabiatla İlgili İnanış ve Uygulamalar (Muğla-Yatağan Örneği), *Dini Araştırmalar Dergisi*.
- Eyuboğlu, İ. Z. (2007). *Anadolu Halk İlaçları*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Eyuboğlu, İ. Z. (1987). *Anadolu Halk İlaçları- Bitkiler, Büyüler, Macunlar*. İstanbul: Geçit Kitabevi.
- Geertz, C. (2007). *Yerel Bilgi*. (Çev. K. Emiroğlu). Ankara: Dost Kitabevi.
- Gezgin, D. (2010). *Bitki Mitosları*, İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Gökçesu, Z. (2005). *Kastamonu Kültür Sanatlarından Bitkisel Örucülük Tekniklerinin Deri Ürünlerindeki Yüzey Süslemelerde Değerlendirilmesi*, İkinci Kastamonu Kültür Sempozyumu Bildirileri Kitabı, Ankara.
- Güney, S. (2000). *Davranış Bilimleri*. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- İBRET, Ü. (2007). *Küre Bakır Diyarının Coğrafyası*. İstanbul, Aktif Yayınevi.
- İnaltong, T. (2003). *Bir Ot Masalı*. İstanbul İletişim Yayınları.
- İnaltong, T. (2004). *Meyve Ağacından Hikâyeler*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Kaplan, M. (2010). *Geleneksel Tıbbın Yeniden Üretim Sürecinde Kadın- Ankara Kent Örneğinde Kuşaklar Arası Çalışma*. Ankara: Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Yay.
- Koca, S. (2002). Eski Türklerde Bayram ve Festivaller, *Türk Dünyası Nevruz Ansiklopedisi*. Ankara: AKM Yayınları.
- Kutlu, M.(2009). Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasında Eğitime Yönelik İlk Adım: Halk Kültürü Dersi, *Millî Folklor*, 21(82), 13-18.
- Küçükbasmacı, G. (2000). *Kastamonu’da Halk Tababeti, İnanış ve Uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Mathias, M. (2010). *Büyü, Efsane ve Tedavi*, çev. Gülşah Yüksel, Yozgat, *Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1,
- Mutlu, E. (2005). *Globalleşme, Popüler Kültür ve Medya*. Ankara: Ütopya Yayıncılık.
- Oğuz, M. Ö. (2002). *Küreselleşme ve Uygulamalı Halkbilimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Oğuz, M. Ö. (2009). *Somut Olmayan Kültürel Miras Nedir?* Ankara: Geleneksel Yayıncılık.

- Oğuz, M. Ö. (2014). *Uygulamalı Halk Bilimi*. Ankara: Geleneksel Yayıncılık
- Orçan, M. (2008). *Osmanlı'dan Günümüze Modern Türk Tüketim Kültürü*. Ankara: Harf Eğitim Yayınları.
- Önler, Z. (2004). XIV.-XV. Yüzyıl Tıp Metinlerinde Türkçe Bitki Adları, *Kebikeç Dergisi*, (6).
- Öngel, G. (1997). *Denizli Halk Hekimliğinde Ocaklar*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Özdemir, N. (2005). *Cumhuriyet Dönemi Türk Eğlence Kültürü*. Ankara, Akçağ Yayınları.
- Özdemir, N. (2008). *Medya Kültür ve Edebiyat*. Ankara, Geleneksel Yayıncılık.
- Özdemir, N. (2012). *Kültür Ekonomisi ve Yönetimi*. Ankara, Hacettepe Yayınları.
- Özkan, T. (2012). *Geleneksel Tiptan Modern Tıbbı Ocaklık Kurumu: Ankara İli Çubuk İlçesi Örneği*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Rose, J.L., Ölçer Özünel, E., Bennet, B.C. (2013). Ethnobotanical Remedies for Acute Diarrhea in Central Anatolian Villages, *Economic Botany*, 67, 137–146.
- Sandoz, T. (2010). *Alternatif Tıp Tarihi*. (Çev. Ç. Eroğlu). Ankara, Dost Kitabevi Yayınları.
- Saraç, E. *Doğanın Şifalı Eli*, İstanbul: Doğan Kitap.
- Sarioğlu, H. (2005). El Sanatlarını Millî Değer Olarak Algılamak, *Millî Folklor Dergisi*, 9(17), 72-75.
- Seyidoğlu, B. (1989). Folklor Üzerine. *Millî Folklor Dergisi*, 3(5).
- Sezik, E. (2002). Bitkilerle Tedavi. *Meslek İçi Eğitim Dergisi*, 3-4.
- Şahin, İ. (2015). *Adbilim*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Tan, N. (2007). *Derleme Makaleler*. Ankara: BRC Basım.
- Tan, N., Tan, Ö. (2002). *Kastamonu'da Doğada Kendiliğinden Yetişen Bitki ve Meyvelerle Beslenme, Yemek Kitabı* (Hazırlayan: M. Sabri Koz), İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Taşlıova, M. M. (2011). Televizyon Folkloru: Alan Araştırmasında Televizyon Tekniği ve Elektronik Turist Rehberliği. *Türkbilig Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 22, 121-136.
- Tatlıhoğlu, D. (2000). Türkmen İrımları (Halk İnançları). *Cumhuriyet Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, 4.
- Throsby, D. (2004). Assessing the Impacts of the Culture Industry. *Chicago, Lasting Effects: Assessing the Future of Economic Impacts Analysis of the Arts Conference*.

- Torlak, H. vd. (2010). *Türkiye'nin Endemik Bitkileri*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı,
- Tunoğlu, C. (2008). Kastamonu'nun Jeolojik ve Doğal Özellikleri, *Üsküdar'a Kadar Kastamonu*, (Hız. Lütfü Seymen), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Turhan, M. (2002). *Kültür Değişimleri, Sosyolojik Bakımdan Bir Tetkik*. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Tuzlacı, E. (2006). *Şifa Niyetine, Türkiye'nin Bitkisel Halk İlaçları*, İstanbul: Alfa Yayınları.
- Türk Halk Müziği Sözlü Eserler Antolojisi 1,2 (2000). Ankara: TRT Müzik Dairesi Yayınları,
- TDK. (2005). Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Üçer, M. (1990). *Karacaoğlan'ın Dünyasında Bitkiler*. I. Uluslararası Karacaoğlan ve Çukurova Halk Kültürü Sempozyumu, Adana
- Yakıcı, A. (1999). *Dede Korkut Kitabı'ndaki Sağlıkla İlgili Konular Üzerine*. Uluslararası Dede Korkut Bilgi Şöleni Bildirileri Kitabı, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Yakıcı, A. (2007). *Halk Şiirinde Türkü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yakıcı, A. (2010). Orta Asya'dan Avrupa İçlerine Akan Sözlü Kültür Hazinesi: Türküler. Türkünün Tarihçesi, Tanımı, Türk Dünyasındaki Yeri. *Türk Yurdu*, 30(269), 91-98.
- Yalman, H. (2004). *Alternatif Tıp Yöntemleri*. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Yaman, T. M. (1935). *Kastamonu Tarihi I (15. Asrın Sonlarına Kadar)*. Kastamonu: Kastamonu Halkevi Yayınları.
- Yazar, İ. (2005). *Araç Yöresi Manileri*. İkinci Kastamonu Kültür Sempozyumu Bildirileri Kitabı, Ankara.
- Yıldırım, Ş. (2004). Etnobotanik ve Türk Etnobotaniği. *Kebikeç Dergisi*, 17.
- Yoder, D. (1975, Kasım Aralık). Halk Tıbbı. (Çev. S. Yoğurtçuoğlu, A. Gülüm), *Folklor Doğru*, İstanbul: Boğaziçi ünv. Folklor Kulübü, sayı:43.
- Yüksel, G. (2010). *Kastamonu Halk Kültüründe El Sanatları*. II. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kongresi, İzmir.
- Yüksel, G. (2010). Karadeniz'de Bir Zeybek Oyunu: Sepetçioğlu. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2),1085-1095.
- Yüksel, G. (2011). Kastamonu'da Dini Bayramları Kutlama Gelenekleri ve Bu Geleneklerin İnsan İlişkilerine Etkisi. *Uluslararası Akademik Bakış Dergisi*, 26.
- Zengin, A.Y. (2008). *Düğünleriyle, Türküleriyle, Manileriyle Kastamonu*. İstanbul: Ilgaz Yayınları.

İnternet Tabanlı Kaynaklar:

<http://kastamonu.tarim.gov.tr/Menu/48/Ekonomik-Yapi>

<http://www.abana.gov.tr>

<http://www.agli.gov.tr>

http://www.agli.bel.tr/agli/icerik/kat_list.asp?kat_id=9&ad=Etkinlikler

<http://www.arac.gov.tr>

<http://www.azdavay.gov.tr/sosyal-ve-kulturel-yapisi/#sthash.qaAEq0cY.dpuf>

<http://www.cide.gov.tr>

<http://www.catalzeytin.gov.tr>

<http://www.daday.gov.tr>

<http://www.devrekani.gov.tr>

<http://www.ihsangazi.gov.tr>

<http://www.inebolu.gov.tr>

<http://www.pinarbasi.gov.tr>

<http://www.seydiler.gov.tr>

<http://www.senpazar.gov.tr>

<http://www.taskopru.gov.tr>

<http://www.tosya.gov.tr>

<http://www.ispartakulturturizm.gov.tr>

http://www.munayrat.com/haber/index.php?option=com_content&view=article&id=119&Itemid=79

<http://www.tdk.gov.tr>

<http://ztbb.org/festival/geleneksel-tip-festivali-2004/etnobotanik-ve-turkiye/>

EK 1. Kaynak Kişi Listesi

(KK.1):

Adı- Soyadı: Hasan KÖSE

Lakap: Muhtar

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1956

Aslen Nerele: Azdavay

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? :

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Söğütpınar Köyü- 08.07.2014

(KK.2):

Adı- Soyadı: Halil GÜLEN

Lakap: -

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1965

Aslen Nerele: Akçaçam/Azdavay

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay-Akçaçam Köyü- 08.07.2014

(KK.3):

Adı- Soyadı: Şükrü KURU

Lakap: Mulcukgil

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1933

Aslen Nerele: Pınarbaşı

Mesleği: Çitçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu: -

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur-Yazar

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı-Merkez- 09.07.2014

(KK.4):

Adı- Soyadı: Şadiye ÇUBUK

Lakap: -

Doğum Yeri ve Yılı: Şebinkarahisar, 1932

Aslen Nerele: Şebinkarahisar, 40 yıldır Pınarbaşı'nda

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu: -

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur- Yazar değil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı- Ilıca Köyü- 09.07.2014

(KK.5):

Adı- Soyadı: İhsan KARABAŞ

Lakap: Karageçegil

Doğum Yeri ve Yılı: Devrekâni, 1968

Aslen Nereli: Devrekâni

Mesleği: Arıcılık

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Devrekâni- Yaralıgöz Köyü- 10.07.2014

(KK.6):

Adı- Soyadı: Hayriye KARABAŞ

Lakap: Karageçegil

Doğum Yeri ve Yılı: Devrekâni, 1969

Aslen Nereli: Devrekâni

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Devrekâni- Yaralıgöz Köyü- 10.07.2014

(KK.7):

Adı- Soyadı: Mesut IŞIK

Lakap: -

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1988

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Şoför

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler- Hoşkullar Köyü - 01.05.2015

(KK.8):

Adı- Soyadı: Nazmiye IŞIK

Lakap: -

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1940

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: -

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur Yazar Değil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler- Hoşkullar Köyü - 01.05.2015

(KK.9):

Adı- Soyadı: Ziyet KURNAZ

Lakap: -

Doğum Yeri ve Yılı: Devrekâni, 1965

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler- Odabaşı Köyü- 01.05.2015

(KK.10):

Adı- Soyadı: Necibe GÖK

Lakap: Tafiıklar

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1970

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler- Odabaşı Köyü- 01.05.2015

(KK.11):

Adı- Soyadı: Aliye UZUNER

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1933

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur Yazar değil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler- Odabaşı Köyü- 01.05.2015

(KK.12):

Adı- Soyadı: Hüseyin ARAL

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1947

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler- Sabuncular Köyü- 01.05.2015

(KK.13):

Adı- Soyadı: Enver Demirel

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1961

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler- Sabuncular Köyü- 01.05.2015

(KK.14):

Adı- Soyadı: Sabahattin KOCAER

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1950

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler- Sabuncular Köyü- 01.05.2015

(KK.15):

Adı- Soyadı: Seda ...

Lakap: Allah'ın Kulu

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1994

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Öğrenci

Medeni Hali: Bekâr

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler - Demirciözü Köyü- 01.05.2015

(KK.16):

Adı- Soyadı: Esra ...

Lakap: Allah'ın Kulu

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 2000

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Öğrenci

Medeni Hali: Bekâr

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler - Demirciözü Köyü- 01.05.2015

(KK.17):

Adı- Soyadı: Esmâ

Lakap: Allah'ın Kulu

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1999

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Öğrenci

Medeni Hali: Bekâr

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler - Demirciözü Köyü- 01.05.2015

(KK.18):

Adı- Soyadı: Şahin KANAT

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1971

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: Ortaokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Seydiler -Merkez- 01.05.2015

(KK.19):

Adı- Soyadı: Yaşar DEMİREL
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Ağlı, 1953
 Aslen Nereli: Ağlı
 Mesleği: Emekli
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: Sanat Enstitüsü
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Ağlı - Merkez- 01.05.2015

(KK.20):

Adı- Soyadı: İsmail ÇEVİK
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1961
 Aslen Nereli: Azdavay
 Mesleği: Şoför
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: Ortaokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay- Merkez- 02.05.2015

(KK.21):

Adı- Soyadı: Kemal ÇEVİK
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1957
 Aslen Nereli: Azdavay
 Mesleği: Öğretmen
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: Üniversite
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay- Merkez- 02.05.2015

(KK.22):

Adı- Soyadı: Asiye TERZİOĞLU
 Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1932
 Aslen Nereli: Azdavay
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Dul
 Kaç Çocuğu Var: 6
 Öğrenim Durumu:
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar değil
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay- Merkez- 02.05.2015

(KK.23):

Adı- Soyadı: Hamide ÇEVİK
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1964
 Aslen Nereli: Azdavay
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay- Merkez- 02.05.2015

(KK.24):

Adı- Soyadı: Zeynep ODABAŞI
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1950
 Aslen Nereli: Azdavay
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay- Merkez- 02.05.2015

(KK.25):

Adı- Soyadı: Feride ÇEVİK
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1960
 Aslen Nereli: Azdavay
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay- Merkez- 02.05.2015

(KK.26):

Adı- Soyadı: Cemile DEMİRCİ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1950

Aslen Nereli: Azdavay

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 6

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar değil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay – Topuk Köyü – 02.05.2015

(KK.27):

Adı- Soyadı: Zeynep DEMİRCİ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1980

Aslen Nereli: Azdavay

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay – Topuk Köyü – 02.05.2015

(KK.28):

Adı- Soyadı: Hüseyin DEMİRCİ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1950

Aslen Nereli: Azdavay

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 6

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay – Topuk Köyü – 02.05.2015

(KK.29):

Adı- Soyadı: Şerafettin ÇETİN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Küre, 1946

Aslen Nereli: Küre

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre- Merkez- 03.05.2015

(KK.30):

Adı- Soyadı: Zeynep KARABACAK

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Küre, 1982

Aslen Nerele: Küre

Mesleği: İşletmeci

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre- Merkez- 03.05.2015

(KK.31):

Adı- Soyadı: Ayşe BAYRAM

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1975

Aslen Nerele: Seydiler

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Devrekâni – Şeyhbalı Köyü – 01.05.2015

(KK.32):

Adı- Soyadı: Fevziye KARAGÖZ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Seydiler, 1945

Aslen Nerele: Seydiler

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar değil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Devrekâni – Şeyhbalı Köyü – 01.05.2015

(KK.33):

Adı- Soyadı: Seher SEPETÇİ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Küre, 1962

Aslen Nereli: Küre
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 4
 Öğrenim Durumu:
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre – İmam Köy- 03.05.2015

(KK.34):

Adı- Soyadı: Gülşen SEPETÇİ
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Küre, 1990
 Aslen Nereli: Küre
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Bekar
 Kaç Çocuğu Var:
 Öğrenim Durumu: Lise
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre – İmam Köy- 03.05.2015

(KK.35):

Adı- Soyadı: Murat AYDİLEK
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Ağlı, 1979
 Aslen Nereli: Ağlı
 Mesleği: Esnaf
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: Lise
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Ağlı – Merkez – 01.05.2015

(KK.36):

Adı- Soyadı: Ahmet YAŞAR
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu , 1965
 Aslen Nereli: Kastamonu
 Mesleği: Emekli
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Merkez- Merkez – 30.04.2015

(KK.37):

Adı- Soyadı: Raşit CAN

Lakap: Sarı

Doğum Yeri ve Yılı: Küre, 1986

Aslen Nereli: Küre

Mesleği: Makine Operatörü

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre – Uzunöz Köyü – 03.05.2015

(KK.38):

Adı- Soyadı: Dilek CAN

Lakap: Sarı

Doğum Yeri ve Yılı: Küre, 1988

Aslen Nereli: Küre

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre – Uzunöz Köyü – 03.05.2015

(KK.39):

Adı- Soyadı: Raziye KÜKREK

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1947

Aslen Nereli: Kastamonu

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Merkez- Has Köy – 21.04.2015

(KK.40):

Adı- Soyadı: Mürüvvet MAZAKER

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1940

Aslen Nereli: Devrekâni

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Merkez- Has Köy – 25.04.2015

(KK.41):

Adı- Soyadı: Refika DİLSİZOĞLU

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1963

Aslen Nereli: Seydiler

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Merkez- Has Köy – 25.04.2015

(KK.42):

Adı- Soyadı: Nazmiye SAĞIROĞLU

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1954

Aslen Nereli: Kastamonu

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: -

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Merkez - Keremli Köyü- 26.04.2015

(KK.43):

Adı- Soyadı: Mustafa MAZAKER

Lakap: Mazo

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1960

Aslen Nereli: Kastamonu

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Merkez - Hasköy - 25.04.2015

(KK.44):

Adı- Soyadı: Fatma ÖZKAN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1964

Aslen Nereli: Hanönü

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur-yazar değil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü- Sirke Köyü - 20.08.2015

(KK.45):

Adı- Soyadı: Hüseyin ACAR

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1961

Aslen Nereli: Hanönü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü- Sirke Köyü - 20.08.2015

(KK.46):

Adı- Soyadı: Elife ESEN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1973

Aslen Nereli: Taşköprü

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü -Kornape Köyü - 20.08.2015

(KK.47):

Adı- Soyadı: Mustafa ESEN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1969

Aslen Nereli: Taşköprü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü -Kornape Köyü - 20.08.2015

(KK.48):

Adı- Soyadı: Elif ÖZTÜRK

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1960

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Merkez - 20.08.2015

(KK.49):

Adı- Soyadı: Elif ÇAPAR

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1975

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Merkez - 20.08.2015

(KK.50):

Adı- Soyadı: Hatice ÇAPA

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1961

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Merkez - 20.08.2015

(KK.51):

Adı- Soyadı: Fethi ALTUNKAYA

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1964

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Merkez - 20.08.2015

(KK.52):

Adı- Soyadı: Fatma KOŞAK

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1980

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Merkez - 20.08.2015

(KK.53):

Adı- Soyadı: Nebriye ÖZKAN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1948

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 0

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur - Yazar

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Merkez - 20.08.2015

(KK.54):

Adı- Soyadı: Sibel YAMALI

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1984

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: İşletmeci

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Merkez - 20.08.2015

(KK.55):

Adı- Soyadı: Hikmet ALTUNKAYA

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1989

Aslen Nereli: Hanönü
 Mesleği: Çalışmıyor
 Medeni Hali: Bekâr
 Kaç Çocuğu Var:
 Öğrenim Durumu: Ortaokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Merkez - 20.08.2015

(KK.56):

Adı- Soyadı: Kadriye DOĞDU
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1964
 Aslen Nereli: Hanönü
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Merkez - 20.08.2015

(KK.57):

Adı- Soyadı: Halime MERCAN
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1962
 Aslen Nereli: Taşköprü
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Almakayış Köyü - 20.08.2015

(KK.58):

Adı- Soyadı: Hasibe ERGUN
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1960
 Aslen Nereli: Taşköprü
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: -
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar değil
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Almakayış Köyü - 20.08.2015

(KK.59):

Adı- Soyadı: Yıldız BİBER

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1943

Aslen Nerele: Taşköprü

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Merkez - 20.08.2015

(KK.60):

Adı- Soyadı: Fatma ŞAHİN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1987

Aslen Nerele: Taşköprü

Mesleği: Aktar

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Merkez - 20.08.2015

(KK.61):

Adı- Soyadı: Ferhat ŞAHİN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1982

Aslen Nerele: Taşköprü

Mesleği: Aktar

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Merkez - 20.08.2015

(KK.62):

Adı- Soyadı: Necati KABAOĞLU

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1940

Aslen Nerele: Kastamonu

Mesleği: Marangoz

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu-Merkez- 21.08.2015

(KK.63):

Adı- Soyadı: Emine DEMİRBAŞ

Lakap: Şakirgil

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1953

Aslen Nerele: Tosya

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 5

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Bürnük Köyü - 26.08.2015

(KK.64):

Adı- Soyadı: Şaban DEMİRBAŞ

Lakap: Arif Onbaşıl

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1951

Aslen Nerele: Tosya

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Bürnük Köyü - 26.08.2015

(KK.65):

Adı- Soyadı: Sevim UZUNOĞLU

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1949

Aslen Nerele: Tosya

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 5

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Bürnük Köyü - 26.08.2015

(KK.66):

Adı- Soyadı: Ünzile DEMİRBAŞ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1952

Aslen Nereli: Tosya
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Bürnük Köyü - 26.08.2015

(KK.67):

Adı- Soyadı: Elif DELİP
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1982
 Aslen Nereli: Tosya
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 1
 Öğrenim Durumu: Lise
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Gökçüöz Köyü - 26.08.2015

(KK.68):

Adı- Soyadı: Hacer DELİP
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1978
 Aslen Nereli: Tosya
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Gökçüöz Köyü - 26.08.2015

(KK.69):

Adı- Soyadı: Cemile OVA
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1945
 Aslen Nereli: Tosya
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: -
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez- 26.08.2015

(KK.70):

Adı- Soyadı: Hatice KOÇ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1947

Aslen Nerele: Tosya

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez- 26.08.2015

(KK.71):

Adı- Soyadı: Kamile BALTACI

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1970

Aslen Nerele: Tosya

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez- 26.08.2015

(KK.72):

Adı- Soyadı: Saniye KARAMAN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1954

Aslen Nerele: Tosya

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez - 26.08.2015

(KK.73):

Adı- Soyadı: Emine YERLİOĞLU

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1950

Aslen Nerele: Tosya

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez - 26.08.2015

(KK.74):

Adı- Soyadı: Gülten ÇUKUR
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1952
 Aslen Nerele: Tosya
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez - 26.08.2015

(KK.75):

Adı- Soyadı: Mahmut ODABAŞIOĞLU
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1930
 Aslen Nerele: Tosya
 Mesleği: Emekli
 Medeni Hali: Dul
 Kaç Çocuğu Var: 1
 Öğrenim Durumu:
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar değil
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez - 26.08.2015

(KK.76):

Adı- Soyadı: Mustafa KUŞKU
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1965
 Aslen Nerele: Tosya
 Mesleği: Din Görevlisi
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: Yüksekokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez - 26.08.2015

(KK.77):

Adı- Soyadı: Derya YILDIZ
 Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1987
 Aslen Nereli: Tosya
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 1
 Öğrenim Durumu: Lise
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez - 26.08.2015

(KK.78):

Adı- Soyadı: Hanife KÜÇÜK
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1965
 Aslen Nereli: Tosya
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez - 26.08.2015

(KK.79):

Adı- Soyadı: Emine ÇELİK
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1980
 Aslen Nereli: Tosya
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: -
 Öğrenim Durumu: Lise
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya- Merkez - 26.08.2015

(KK.80):

Adı- Soyadı: Ayşe DEMİRCİ
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1977
 Aslen Nereli: Tosya
 Mesleği: Memur
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 1
 Öğrenim Durumu: Üniversite
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Merkez - 26.08.2015

(KK.81):

Adı- Soyadı: Hatice DİLKAYA

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1940

Aslen Nereli: Tosya

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 5

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar değil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Merkez - 26.08.2015

(KK.82):

Adı- Soyadı: Mehmet GÜLBAYAZ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1950

Aslen Nereli: Tosya

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Merkez - 26.08.2015

(KK.83):

Adı- Soyadı: Münir BERBER

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1945

Aslen Nereli: Tosya

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Merkez - 26.08.2015

(KK.84):

Adı- Soyadı: Şahin KABAOĞLU

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1950

Aslen Nereli: Tosya

Mesleği: Şoför

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Merkez - 26.08.2015

(KK.85):

Adı- Soyadı: Hatice OMAÇ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1957

Aslen Nerele: Tosya

Mesleği: Pazarcı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Tosya - Merkez - 26.08.2015

(KK.86):

Adı- Soyadı: Engin TOPÇU

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1975

Aslen Nerele: Kastamonu

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu - Merkez - 27.08.2015

(KK.87):

Adı- Soyadı: Neşe TOPÇU

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1982

Aslen Nerele: Kastamonu

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu - Merkez - 27.08.2015

(KK.88):

Adı- Soyadı: Yaşar TURAN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1948

Aslen Nereli: Çatalzeytin

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Hamidiye Köyü - 28.08.2015

(KK.89):

Adı- Soyadı: Sıddık TURAN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1948

Aslen Nereli: Çatalzeytin

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Hamidiye Köyü - 28.08.2015

(KK.90):

Adı- Soyadı: Şaziye TURAN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1951

Aslen Nereli: Çatalzeytin

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Hamidiye Köyü - 28.08.2015

(KK.91):

Adı- Soyadı: Fatma KARA

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1963

Aslen Nereli: Çatalzeytin

Mesleği: Banka Memuru

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Merkez - 28.08.2015

(KK.92):

Adı- Soyadı: Aysel ŞENTÜRK

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1970

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Merkez - 28.08.2015

(KK.93):

Adı- Soyadı: Gülay ÖZCAN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1980

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Merkez - 28.08.2015

(KK.94):

Adı- Soyadı: Songül ÜN

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1947

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: İşçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Merkez - 28.08.2015

(KK.95):

Adı- Soyadı: Gülseren KOCATEPE

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1955

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Merkez - 28.08.2015

(KK.96):

Adı- Soyadı: Cahit KOCATEPE

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1945

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Merkez - 28.08.2015

(KK.97):

Adı- Soyadı: Yılmaz DEMİR

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1957

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: İşçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 7

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Merkez - 28.08.2015

(KK.98):

Adı- Soyadı: Ayşe BOZKURT

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1956

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 6

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Konaklı Köyü - 28.08.2015

(KK.99):

Adı- Soyadı: Pembe KAYAPINAR

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1942

Aslen Nereli: Abana
 Mesleği: Emekli
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: Lise
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana – Merkez – 28.08.2015

(KK.100):
 Adı- Soyadı: Saniye ÇAYLAK
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1955
 Aslen Nereli: Abana
 Mesleği: Emekli
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 4
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Merkez - 28.08.2015

(KK.101):
 Adı- Soyadı: Esin KURTULUŞ
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1955
 Aslen Nereli: Abana
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Merkez - 28.08.2015.

(KK.102):
 Adı- Soyadı: Gönül PEKER
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1959
 Aslen Nereli: Abana
 Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Merkez – 28.08.2015

(KK.103):
 Adı- Soyadı: Nurcan BARÇINLI
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1951
 Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Ev Hanımı
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Merkez – 28.08.2015

(KK.104):
 Adı- Soyadı: Hatice VAROĞLU
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1960
 Aslen Nerele: Abana
 Mesleği: Esnaf
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Merkez – 28.08.2015

(KK.105):
 Adı- Soyadı: Osman GÜL
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1969
 Aslen Nerele: Şenpazar
 Mesleği: Esnaf
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 1
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Celali köyü – 02.05.2015

(KK.106):
 Adı- Soyadı: Mehmet GÜL
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1963
 Aslen Nerele: Şenpazar, Celali köyü
 Mesleği: Esnaf
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var:
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Celali köyü – 02.05.2015

(KK.107):
 Adı- Soyadı: Hasan Oylama
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1959
 Aslen Nerele: Şenpazar
 Mesleği: Emekli
 Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Celali köyü – 02.05.2015

(KK.108):

Adı- Soyadı: Recep ?

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar,1950

Aslen Nereli: Şenpazar Gürperi köyü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:4

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez - 02.05.2015

(KK.109):

Adı- Soyadı: Mahir Baygın

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide, 1965

Aslen Nereli: Cide- Çay köy

Mesleği: ?

Medeni Hali: ?

Kaç Çocuğu Var: ?

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide - Merkez – 03.05.2015

(KK.110):

Adı- Soyadı: Ali Cebeci

Lakap: Hamamcı

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1947

Aslen Nereli: Pınarbaşı Karap başa köyü

Mesleği: Hamamcı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı - Karap Başa Köyü – 02.05.2015

(KK.111):

Adı- Soyadı: Hatun Sömek

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1963

Aslen Nereli: Pınarbaşı

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:4

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur-Yazar
Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı – Merkez – 02.05.2015

(KK.112):

Adı- Soyadı: Fadime Çil

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1963

Aslen Nereli: Pınarbaşı

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı –Merkez- 02.05.2015

(KK.113):

Adı- Soyadı: Nesibe Çelebi

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1995

Aslen Nereli: Pınarbaşı

Mesleği:

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı - Merkez- 02.05.2015

(KK.114):

Adı- Soyadı: Hediye Sömek

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1989

Aslen Nereli:

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:1

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı Yamanlar köyü – 02.05.2015

(KK.115):

Adı- Soyadı: Ramazan Gündoğdu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: 1982

Aslen Nereli:

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:3

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İhsangazi – Merkez – 04.05.2015

(KK.116):

Adı- Soyadı: İskender ?

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: 1988

Aslen Nereli:

Mesleği:

Medeni Hali: Bekâr

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İhsangazi – Merkez – 04.05.2015

(KK.117):

Adı- Soyadı: Hayri Gündoğdu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1959

Aslen Nereli: Pınarbaşı

Mesleği: serbest meslek

Medeni Hali: evli

Kaç Çocuğu Var:3

Öğrenim Durumu: ilkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe -Köy -Tarih: Pınarbaşı Kayabükü köyü – 02.05.2015

(KK.118):

Adı- Soyadı: Bayram Sarımeşe

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1966

Aslen Nereli: Pınarbaşı

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı – Merkez – 02.05.2015

(KK.119):

Adı- Soyadı: Bekir Kuru

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1955

Aslen Nereli: Pınarbaşı - Çengel köy

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İhsangazi – Merkez – 04.05.2015

(KK.120):

Adı- Soyadı: Osman Öztürk

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1950

Aslen Nereli: Pınarbaşı-Merkez

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İhsangazi – Merkez – 04.05.2015

(KK.121):

Adı- Soyadı: Mehmet Aslan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: 1940

Aslen Nereli:

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Araç - Merkez - 04.05.2015

(KK.122):

Adı- Soyadı: Halil İpek

Lakap: Muhtar

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1970

Aslen Nereli: Pınarbaşı

Mesleği: Muhtar

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ön lisans

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Araç - Merkez - 04.05.2015

(KK.123):

Adı - Soyadı: Mehmet Gedik

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: 1966

Aslen Nereli:

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Araç - Merkez - 04.05.2015

(KK.124):

Adı- Soyadı: Kenan Gedik

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: 1968

Aslen Nereli: İnebolu

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Araç - Merkez - 04.05.2015

(KK.125):

Adı- Soyadı: Şenol ?

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı

Aslen Nereli: Pınarbaşı - Merkez

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Araç – Merkez - 04.05.2015

(KK.126):

Adı- Soyadı: Nazmi Dünder

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1955

Aslen Nereli: Hanönü

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü-Küre çayı köyü – 20.08.2015

(KK.127):

Adı- Soyadı: Kemal Öztürk

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1936

Aslen Nereli: Hanönü

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 5

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü-Vakıf köyü – 20.08.2015

(KK.128):

Adı- Soyadı: Şükrü Akça

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1940

Aslen Nereli: Hanönü

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü- Badeli köyü – 20.08.2015

(KK.129):

Adı- Soyadı: Ercan Tekin

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1978

Aslen Nereli: Hanönü

Mesleği: Şoför

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü-Küre çayı köyü–20.08.2015

(KK.130):

Adı- Soyadı: Fahrettin Pınar

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1969

Aslen Nereli: Hanönü- Merkez

Mesleği: İşçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü– Merkez – 20.08.2015

(KK.131):

Adı- Soyadı: Hüsnü Özkan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1975

Aslen Nereli: Hanönü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Sirke Köyü - 20.08.2015

(KK.132):

Adı- Soyadı: Sezgin Akın

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1976

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Sirke Köyü – 20.08.2015

(KK.133):

Adı- Soyadı: Şahin Zor

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1950

Aslen Nerele: Taşköprü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Hamzaoglu Köyü - 20.08.2015

(KK.134):

Adı- Soyadı: Hüseyin Yıldırım

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1965

Aslen Nerele: Taşköprü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Koruca Köyü -20.08.2015

(KK.135):

Adı- Soyadı: Mustafa Yılmaz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1952

Aslen Nerele: Taşköprü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Yazı Köyü-20.08.2015

(KK.136):

Adı- Soyadı: Kamil Kaypaslan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1959

Aslen Nereli: Germeç

Mesleği: Emekli

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü – Merkez – 20.08.2015

(KK.137):

Adı- Soyadı: Ahmet Soydan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1959

Aslen Nereli:

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü– Merkez – 20.08.2015

(KK.138):

Adı- Soyadı: Bayram Tuncel

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1947

Aslen Nereli: Taşköprü

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü – Merkez – 20.08.2015

(KK.139):

Adı- Soyadı: İsmail Albayrak

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1955

Aslen Nereli: Taşköprü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Kızılcaören Köyü– 20.08.2015

(KK.140):

Adı- Soyadı: Said Mutlu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1951

Aslen Nereli: Taşköprü
 Mesleği: Emekli
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: Ortaokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü –Merkez – 20.08.2015

(KK.141):
 Adı- Soyadı: Necati Özdemir
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1951
 Aslen Nereli: Taşköprü
 Mesleği: Çiftçi
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 3
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Taşköprü - Tepedelik Köyü – 20.08.2015

(KK.142):
 Adı- Soyadı: Hüseyin Kalaycı
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1977
 Aslen Nereli: Bozkurt
 Mesleği: İşçi
 Medeni Hali: Bekar
 Kaç Çocuğu Var:
 Öğrenim Durumu: İlkokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt - Isırganlık Köyü - 28.08.2015

(KK.143):
 Adı- Soyadı: Mustafa Yalçın
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1980
 Aslen Nereli: Bozkurt
 Mesleği: İşçi
 Medeni Hali: Evli
 Kaç Çocuğu Var: 2
 Öğrenim Durumu: Ortaokul
 Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
 Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt - Isırganlık Köyü– 28.08.2015

(KK.144):
 Adı- Soyadı: Özcan Işık
 Lakap:
 Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1980
 Aslen Nereli: Bozkurt
 Mesleği: İşçi

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt - Merkez – 28.08.2015

(KK.145):

Adı- Soyadı: Ayhan Yılmaz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1991

Aslen Nereli: Bozkurt

Mesleği: Şoför

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt - Merkez – 28.08.2015

(KK.146):

Adı- Soyadı: Şerafettin Yalçın

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1985

Aslen Nereli:

Mesleği: Şoför

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt - Merkez – 28.08.2015

(KK.147):

Adı- Soyadı: Muzaffer Bilgin

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1940

Aslen Nereli: Bozkurt

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt - Merkez – 28.08.2015

(KK.148):

Adı- Soyadı: Ramazan Yılmaz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1968

Aslen Nereli: Bozkurt

Mesleği: Serbest Meslek

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul
Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt - Merkez – 28.08.2015

(KK.149):

Adı- Soyadı: Cemalettin Çınar
Lakap:
Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1961
Aslen Nerele: Bozkurt
Mesleği: Şoför
Medeni Hali: Evli
Kaç Çocuğu Var: 4
Öğrenim Durumu: İlkokul
Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt – Merkez – 28.08.2015

(KK.150):

Adı- Soyadı: Mehmet Yüksel
Lakap:
Doğum Yeri ve Yılı: Taşköprü, 1972
Aslen Nerele: Taşköprü
Mesleği:
Medeni Hali: Evli
Kaç Çocuğu Var:
Öğrenim Durumu: Yüksekokul
Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt - Merkez – 28.08.2015

(KK.151):

Adı- Soyadı: Mehmet Kahrır
Lakap:
Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1950
Aslen Nerele: Çatalzeytin
Mesleği: İşçi
Medeni Hali: Evli
Kaç Çocuğu Var: 5
Öğrenim Durumu: İlkokul
Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?
Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Didi Mahallesi - 28.08.2015

(KK.152):

Adı- Soyadı: Firdevs Şahin
Lakap:
Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin 1959
Aslen Nerele:
Mesleği: Ev hanımı
Medeni Hali: Evli
Kaç Çocuğu Var: 6
Öğrenim Durumu:
Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur- Yazar değil
Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Didi Mahallesi - 28.08.2015

(KK.153):

Adı- Soyadı: Rukiye Karadağ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1954

Aslen Nerele:

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 5

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Didi Mahallesi - 28.08.2015

(KK.154):

Adı- Soyadı: Hüsnü Cengiz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Tosya, 1957

Aslen Nerele: Tosya

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Merkez - 28.08.2015

(KK.155):

Adı- Soyadı: Ahmet Tıyık

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1958

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin – Merkez - 28.08.2015

(KK.156):

Adı- Soyadı: Ahmet Yılmaz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1970

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: İşçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin – Merkez - 28.08.2015

(KK.157):

Adı- Soyadı: Mustafa Doğan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1958

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Didi Mahallesi - 28.08.2015

(KK.158):

Adı- Soyadı: Bilal Üstündağ

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1976

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Serbest meslek

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin- Asmakonak Mahallesi - 28.08.2015

(KK.159):

Adı- Soyadı: Hüseyin Görenek

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1962

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Didi Mahallesi- 28.08.2015

(KK.160):

Adı- Soyadı: Hasan Göynek

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1955

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Didi Mahallesi - 28.08.2015

(KK.161):

Adı- Soyadı: Şükrü Şenol

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1947

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Yukarı Küreçayı Köyü– 20.08.2015

(KK.162):

Adı- Soyadı: İsmet Şenol

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Hanönü, 1947

Aslen Nerele: Hanönü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Hanönü - Yukarı Küreçayı Köyü – 20.08.2015

(KK.163):

Adı- Soyadı: Celal Çetinkaya

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1954

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Muhasebeci

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Üniversite

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin - Çatak– 28.08.2015

(KK.164):

Adı- Soyadı: İbrahim Gedik

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çatalzeytin, 1953

Aslen Nerele: Çatalzeytin

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Çatalzeytin- Konaklı Köyü– 28.08.2015

(KK.165):

Adı- Soyadı: Niyazi Yılmaz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1953

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Denizli Köyü – 28.08.2015

(KK.166):

Adı- Soyadı: Selahattin Çelik

Lakap: Muhtar

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1934

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Muhtar

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 7

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Denizbükü Köyü – 28.08.2015

(KK.167):

Adı- Soyadı: Faik Kırnacı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1955

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Merkez – 28.08.2015

(KK.168):

Adı- Soyadı: Saffet Küçük

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1951

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Serbest Meslek

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana –Merkez – 28.08.2015

(KK.169):

Adı- Soyadı: Dursun Bıyıklıoğlu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1935

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Altıkulaç Köyü– 28.08.2015

(KK.170):

Adı- Soyadı: Adem Değirmenci

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1945

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Altıkulaç Köyü – 28.08.2015

(KK.171):

Adı- Soyadı: İbrahim Urgancı

Lakap: Muhtar

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1968

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Muhtar

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana- Hacıveli Mahallesi– 28.08.2015

(KK.172):

Adı- Soyadı: Sevim Urgancı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1976

Aslen Nereli: Isırganlık Köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Hacıveli Mahallesi– 28.08.2015

(KK.173):

Adı- Soyadı: Yaşar Acar

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1950

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Şoför

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana – Merkez – 28.08.2015

(KK.174):

Adı- Soyadı: Refik Urgancı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1944

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana Merkez – 28.08.2015

(KK.175):

Adı- Soyadı: Mehmet Pulat

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1955

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Ballık Mahallesi – 28.08.2015

(KK.176):

Adı- Soyadı: Fahri Köse

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1960

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Sigortacı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Merkez– 28.08.2015

(KK.177):

Adı- Soyadı: Mustafa Öncü

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1945

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana – Merkez – 28.08.2015

(KK.178):

Adı- Soyadı: Ümit Öz

Lakap: İmam

Doğum Yeri ve Yılı: Abana, 1980

Aslen Nereli: Abana

Mesleği: İmam

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Üniversite

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Abana - Merkez– 28.08.2015

(KK.179):

Adı- Soyadı: Hasan Ömür

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1979

Aslen Nereli: Bozkurt

Mesleği: Serbest Meslek

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt - Keşlik Köyü – 28.08.2015

(KK.180):

Adı- Soyadı: Yusuf Rençber

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Bozkurt, 1969

Aslen Nereli: Bozkurt

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Bozkurt Ambarcılar Köyü

(KK.181):

Adı- Soyadı: Cemal Altın

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1959

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt –Merkez – 03.05.2015

(KK.182):

Adı- Soyadı: Erdiñ Bilmez

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1978

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği: Mütahit

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide –Merkez – 03.05.2015

(KK.183):

Adı- Soyadı: İsmail Gürgön

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1961

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Serbest Meslek

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt - Kayran köyü – 03.05.2015

(KK.184):

Adı- Soyadı: Volkan Erol

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1991

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Serbest Meslek

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt–Merkez – 03.05.2015

(KK.185):

Adı- Soyadı: Mehmet Genç

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1953

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Serbest Meslek

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt–Merkez – 03.05.2015

(KK.186):

Adı- Soyadı: Fikret Yurdakul

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1963

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Serbest Meslek

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt–Merkez – 03.05.2015

(KK.187):

Adı- Soyadı: Cevat Akça

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1961

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Emekli

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt - Aşağımesit köyü – 03.05.2015

(KK.188):

Adı- Soyadı: Ali Erdoğan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1957

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Emekli

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt – Merkez – 03.05.2015

(KK.189):

Adı- Soyadı: Tevfik Erol

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1965

Aslen Nereli: Doğanyurt

Mesleği: Emekli

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt–Merkez – 03.05.2015

(KK.190):

Adı- Soyadı: Kemal Erol

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1972

Aslen Nereli: Doğanyurt

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt –Merkez – 03.05.2015

(KK.191):

Adı- Soyadı: Reyhan Kabaoğlu

Lakap: Nizamgil

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu Merkez, 1950

Aslen Nereli: Merkez Hasköy

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 21.08.2015

(KK.192):

Adı- Soyadı: Aliye Yüksel

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu Merkez, 1966

Aslen Nereli: Kastamonu Merkez

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 21.08.2015

(KK.193):

Adı- Soyadı: İfagat Özelci

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu Araç, 1955

Aslen Nerele: Araç

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 21.08.2015

(KK.194):

Adı- Soyadı: Bahriye Dönmez

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu Daday, 1962

Aslen Nerele: Daday

Mesleği: Aşçı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 21.08.2015

(KK.195):

Adı- Soyadı: Musa Yüksel

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu Merkez, 1961

Aslen Nerele: Kastamonu Merkez

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 21.08.2015

(KK.196):

Adı- Soyadı: Fatma Şen

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu Araç, 1970

Aslen Nerele: Kastamonu Araç

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 21.08.2015

(KK.197):

Adı- Soyadı: Hanife Şen

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu Merkez, 1978

Aslen Nerele: Kastamonu Merkez

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 21.08.2015

(KK.198):

Adı- Soyadı: Sinan Kabaoglu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu Merkez, 1969

Aslen Nerele: Kastamonu Merkez

Mesleği: Marangoz

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 21.08.2015

(KK.199):

Adı- Soyadı: Saliha Yazan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu Merkez, 1960

Aslen Nerele: Kastamonu Merkez

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 21.08.2015

(KK.200):

Adı- Soyadı: Nevzat Özdemir

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1961

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt - Kayran köyü – 03.05.2015

(KK.201):

Adı- Soyadı: Ahmet Gürgün

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1951

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt - Kayran köyü – 03.05.2015

(KK.202):

Adı- Soyadı: Ahmet Sarı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1928

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt –Merkez – 03.05.2015

(KK.203):

Adı- Soyadı: Ömer Yılmaz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1939

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur- yazar

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt – Merkez – 03.05.2015

(KK.204):

Adı- Soyadı: Mehmet Gürçay

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1963

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt - Akçabel Mahallesi- 03.05.2015

(KK.205):

Adı- Soyadı: Selahattin Özdemir

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Doğanyurt, 1962

Aslen Nerele: Doğanyurt

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Doğanyurt - Akçabel Mahallesi – 03.05.2015

(KK.206):

Adı- Soyadı: Kamil Tunç

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1979

Aslen Nerele: Kastamonu

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar –Merkez - 02.05.2015

(KK.207):

Adı- Soyadı: Cem Çınar

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: İstanbul, 1979

Aslen Nerele: Kastamonu

Mesleği: Şenpazar Belediye Başkanı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez- 02.05.2015

(KK.208):

Adı- Soyadı: Hasan Erdoğan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1963

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Aşıklı köyü – 02.05.2015

(KK.209):

Adı- Soyadı: Sinan Erdoğan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1989

Aslen Nereli: Şenpazar

Mesleği:

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Aşıklı köyü – 02.05.2015

(KK.210):

Adı- Soyadı: Fethi Türkmen

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide, 1965

Aslen Nereli: Cide

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.211):

Adı- Soyadı: Sultan Temel

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide

Aslen Nereli:

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.212):

Adı- Soyadı: Sevgi Taş

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide, 1977

Aslen Nereli: Cide

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.213):

Adı- Soyadı: Erol Çelebi

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide, 1958

Aslen Nereli: Cide

Mesleği: Sigortacı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Üniversite

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.214):

Adı- Soyadı: İlhan Coşkun

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide, 1964

Aslen Nereli: Cide

Mesleği: Sigortacı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.215):

Adı- Soyadı: Erdem Demirci

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide, 1976

Aslen Nereli: Cide

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.216):

Adı- Soyadı: Cahide Yıldırım

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Çanakkale, 1966

Aslen Nereli: Çanakkale

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.217):

Adı- Soyadı: Münire Yıldırım

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide,1936

Aslen Nereli: Cide

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.218):

Adı- Soyadı: Zeynep Yıldırım

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide,1955

Aslen Nereli: Cide

Mesleği: Emekli

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.219):

Adı- Soyadı: Sevil Karayel

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide, 1960

Aslen Nereli: Cide

Mesleği: Emekli

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.220):

Adı- Soyadı: Nevin ?

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide, 1960

Aslen Nereli: Cide

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.221):

Adı- Soyadı: Zehra Yıldırım

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide, 1976

Aslen Nerele: Cide

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide – Merkez – 03.05.2015

(KK.222):

Adı- Soyadı: Merve Özelci

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1988

Aslen Nerele: Kastamonu

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez – 27.08.2015

(KK.223):

Adı- Soyadı: Mahir Yeşiler

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1982

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Korucak mahallesi - 02.05.2015

(KK.224):

Adı- Soyadı: Satı Kılıç

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1980

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez - 02.05.2015

(KK.225):

Adı- Soyadı: Ayşegül Düz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1969

Aslen Nereli: Şenpazar

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Hoca köyü - 02.05.2015

(KK.226):

Adı- Soyadı: Selahattin Gök

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1952

Aslen Nereli: Şenpazar

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 6

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Korucak köyü - 02.05.2015

(KK.227):

Adı- Soyadı: Recep Tava

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1967

Aslen Nereli: Tosya

Mesleği: Postacı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Korucak Köyü – 02.05.2015

(KK.228):

Adı- Soyadı: Hayri Özcan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1937

Aslen Nereli: Şenpazar

Mesleği: Serbest Meslek

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Korucak Köyü - 02.05.2015

(KK.229):

Adı- Soyadı: Emine Yıldız

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, ?

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Konuközü Köyü - 02.05.2015

(KK.230):

Adı- Soyadı: Yaşar Açıkgöz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1947

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 5

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Kuztekke Mahallesi-02.05.2015

(KK.231):

Adı- Soyadı: Mehmet Sarı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1960

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar- Merkez – 02.05.2015

(KK.232):

Adı- Soyadı: Osman Erdoğan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1954

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez – 02.05.2015

(KK.233):

Adı- Soyadı: Celal Köse

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Ağlı

Aslen Nereli: Ağlı-Bereketli köyü

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Ağlı - Bereketli köyü - 01.05.2015

(KK.234):

Adı- Soyadı: Şinasi Çapol

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Ağlı, 1943

Aslen Nereli: Ağlı-Bereketli köyü

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Ağlı - Bereketli köyü – 01.05.2015

(KK.235):

Adı- Soyadı: Nazmiye Çakır

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1950

Aslen Nereli: Azdavay

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Okur yazar

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay – Çakıroğlu köyü - 02.05.2015

(KK.236):

Adı- Soyadı: Fatih Çerçioğlu

Lakap: İmam

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1979

Aslen Nereli: Bataklı

Mesleği: İmam

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Söğüt pınar köyü- 02.05.2015

(KK.237):

Adı- Soyadı: Yusuf Birkan Kayıkçı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1997

Aslen Nerele: Azdavay

Mesleği: Öğrenci

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Söğüt pınar köyü - 02.05.2015

(KK.238):

Adı- Soyadı: Hatice Usta

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1930

Aslen Nerele: Kayıkçı köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 6

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Cahil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Kayıkçı köyü - 02.05.2015

(KK.239):

Adı- Soyadı: Sevim Kayıkçı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1974

Aslen Nerele: Kayıkçı köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Kayıkçı köyü - 02.05.2015

(KK.240):

Adı- Soyadı: Beyhan Usta

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1976

Aslen Nerele: Kayıkçı köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Kayıkçı köyü - 02.05.2015

(KK.241):

Adı- Soyadı: Cemili Kayıkçı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1955

Aslen Nerele: Kayıkçı köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Kayıkçı köyü - 02.05.2015

(KK.242):

Adı- Soyadı: İsmail Kayıkçı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1945

Aslen Nerele: Kayıkçı köyü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Kayıkçı köyü - 02.05.2015

(KK.243):

Adı- Soyadı: Songül Tiryaki

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Ağlı, 1989

Aslen Nerele: Ağlı

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Yumacık köyü - 02.05.2015

(KK.244):

Adı- Soyadı: Uğur Tiryaki

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1987

Aslen Nerele: Yumacık köyü

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay - Yumacık köyü - 02.05.2015

(KK.245):

Adı- Soyadı: Asiye Terzioğlu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Azdavay, 1932

Aslen Nereli: Azdavay

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 6

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Cahil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Azdavay – Merkez – 02.05.2015

(KK.246):

Adı- Soyadı: Melek Gün

Lakap: Kasap

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1971

Aslen Nereli: Şenpazar

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez - 02.05.2015

(KK.247):

Adı- Soyadı: Emine Kaplan

Lakap: Tuhafiyeci

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1983

Aslen Nereli: Şenpazar

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez - 02.05.2015

(KK.248):

Adı- Soyadı: Muzaffer Özsoy

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1948

Aslen Nereli: Şenpazar

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez - 02.05.2015

(KK.249):

Adı- Soyadı: İlhan Sarı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1948

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez - 02.05.2015

(KK.250):

Adı- Soyadı: Mevlüt Gülcen

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1999

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği:

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Okuyor

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez -02.05.2015

(KK.251):

Adı- Soyadı: Sedat Dinç

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1999

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği:

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Okuyor

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar – Merkez - 02.05.2015

(KK.252):

Adı- Soyadı: Selma

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar, 1976

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Hoca köyü - 02.05.2015

(KK.253):

Adı- Soyadı: Yüksel Erdoğan

Lakap: Kaşıkçı

Doğum Yeri ve Yılı: Şenpazar

Aslen Nerele: Şenpazar

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Şenpazar - Aşıklı köyü – 02.05.2015

(KK.254):

Adı- Soyadı: Musa Velioğlu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Cide

Aslen Nerele: Çay üstü Köyü

Mesleği:

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Cide - Çay üstü köyü- 03.05.2015

(KK.255):

Adı- Soyadı: Lütfiye Kurt

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1980

Aslen Nerele: Pınarbaşı

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı

(KK.256):

Adı- Soyadı: Remzi Alamehmet

Lakap: Demirci

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1945

Aslen Nerele: Murat paşa köyü

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı-Murat paşa köyü

(KK.257):

Adı- Soyadı: Fatma Taş

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1960

Aslen Nereli: Menteş köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı-Menteş köyü

(KK.258):

Adı- Soyadı: Hüseyin Yurdakul

Lakap: İmam

Doğum Yeri ve Yılı:

Aslen Nereli:

Mesleği: İmam

Medeni Hali:

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı-Mirehor köyü

(KK.259):

Adı- Soyadı: Emine Kapa

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Pınarbaşı, 1977

Aslen Nereli: Kapancı köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Lise terk

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Pınarbaşı-Kapancı köyü

(KK.260):

Adı- Soyadı: Gülzade Çobanoğlu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: İhsangazi, 1952

Aslen Nereli: İhsangazi

Mesleği: Evli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İhsangazi-Merkez

(KK.261):

Adı- Soyadı: Emin Çelik

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: İnebolu, 1954

Aslen Nereli: İnebolu

Mesleği:

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İnebolu-Ersizler köyü – 03.05.2015

(KK.262):

Adı- Soyadı: Tahsin Durak

Lakap: Hıncı

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1939

Aslen Nereli: Daday

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday – Merkez - 01.05.2015

(KK.263):

Adı- Soyadı: Kadriye Borucu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1965

Aslen Nereli: Daday

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Cahil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday – Merkez - 01.05.2015

(KK.264):

Adı- Soyadı: Turgay Kesicioğlu

Lakap: Muhtar

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1959

Aslen Nereli: Daday

Mesleği: Muhtar

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday – Merkez - 01.05.2015

(KK.265):

Adı- Soyadı: Hamide Tiftikçi

Lakap: Hırdogil

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1940

Aslen Nereli: Dadaylı

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday – Merkez - 01.05.2015

(KK.266):

Adı- Soyadı: Necibe Tiftikçi

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1960

Aslen Nereli: Dadaylı

Mesleği: Emekli Memur

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Üniversite

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday – Merkez - 01.05.2015

(KK.267):

Adı- Soyadı: Hayriye Kaya

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1935

Aslen Nereli: Daday

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Cahil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday – Merkez - 01.05.2015

(KK.268):

Adı- Soyadı: Aliye Kınay

Lakap: Deli Tahir

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1945

Aslen Nereli: Dadaylı

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday – Merkez - 01.05.2015

(KK.269):

Adı- Soyadı: Fahriye Tırcı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1970

Aslen Nereli: Daday-Sarıçam köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday - Sarıçam köyü - 01.05.2015

(KK.270):

Adı- Soyadı: Zehra Kırıkoğlu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1959

Aslen Nereli: Daday

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday - Sarıçam köyü - 01.05.2015

(KK.271):

Adı- Soyadı: Hatice Yanık

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1935

Aslen Nereli: Daday-Pınarcık köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday-Pınarcık köyü - 01.05.2015

(KK.272):

Adı- Soyadı: Kadriye Yüksel

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1955

Aslen Nereli: Daday

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday-Pınarcık köyü - 01.05.2015

(KK.273):

Adı- Soyadı: Rukiye Kaval

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1935

Aslen Nereli: Daday-Aspınar köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı? Cahil

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday-Aspınar Köyü - 01.05.2015

(KK.274):

Adı- Soyadı: Satile Çiftçi

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1955

Aslen Nereli: Daday-Örencik köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday - Örencik köyü - 01.05.2015

(KK.275):

Adı- Soyadı: Hüseyin ?

Lakap: Laklaklar

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1950

Aslen Nereli: Daday-Örencik köyü

Mesleği: Çiftçi

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 5

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday - Örencik köyü - 01.05.2015

(KK.276):

Adı- Soyadı: Nurten Kaya

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1975

Aslen Nereli: Daday-Örencik köyü

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday-Örencik köyü - 01.05.2015

(KK.277):

Adı- Soyadı: Çınar Demirkan

Lakap: Köy Hocası

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1970

Aslen Nereli: Daday

Mesleği: İmam

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Ön lisans

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday-Çömlekçiler köyü - 01.05.2015

(KK.278):

Adı- Soyadı: İsmet Demirkan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1986

Aslen Nereli: Kastamonu

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday-Çömlekçiler köyü - 01.05.2015

(KK.279):

Adı- Soyadı: Recep Özcan

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1940

Aslen Nereli: Çömlekçiler köyü

Mesleği: Emekli öğretmen

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday - Çömlekçiler köyü - 01.05.2015

(KK.280):

Adı- Soyadı: Necibe Yılmaz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1965

Aslen Nereli: Daday

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 7

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday - Bolatlar köyü - 01.05.2015

(KK.281):

Adı- Soyadı: Satiye Çevik

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Daday, 1989

Aslen Nerele: Daday

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Daday - Bolatlar köyü – 01.05.2015

(KK.282):

Adı- Soyadı: Gamze Korkmaz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1997

Aslen Nerele: Küre

Mesleği: Öğrenci

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Okuyor

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre – Merkez - 03.05.2015

(KK.283):

Adı- Soyadı: Bahar Aykut

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1991

Aslen Nerele: Küre

Mesleği: Kırtasiyede çalışıyor

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre - Merkez- 03.05.2015

(KK.284):

Adı- Soyadı: Sadık Özçelik

Lakap: Çıkı

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1980

Aslen Nerele: Küre

Mesleği: İşçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre – Merkez - 03.05.2015

(KK.285):

Adı- Soyadı: Salim Özdemir

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1961

Aslen Nereli: Küre

Mesleği: Emekli

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre - Alacık köyü - 03.05.2015

(KK.286):

Adı- Soyadı: Musa Batur

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1966

Aslen Nereli: Küre

Mesleği: Şoför

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre - Alacık köyü - 03.05.2015

(KK.287):

Adı- Soyadı: Gülseren Batur

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1968

Aslen Nereli: Küre

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre - Alacık köyü- 03.05.2015

(KK.288):

Adı- Soyadı: Yeliz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1995

Aslen Nereli: Küre

Mesleği:

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre - Ersizler dere köyü - 03.05.2015

(KK.289):

Adı- Soyadı: Emin Çevik

Lakap: Lokantacı

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1945

Aslen Nerele: Küre

Mesleği: Lokantacı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre - Ersizler dere köyü - 03.05.2015

(KK.290):

Adı- Soyadı: Saniye Çevik

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1955

Aslen Nerele: Küre

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Küre - Ersizlerdere köyü - 03.05.2015

(KK.291):

Adı- Soyadı: Eşref Boyabatlı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1971

Aslen Nerele: İnebolu

Mesleği: İşçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 6

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İnebolu- İkiçay köyü - 03.05.2015

(KK.292):

Adı- Soyadı: Şengül Sakoğlu

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1962

Aslen Nerele: İnebolu

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 4

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İnebolu-Merkez - 03.05.2015

(KK.293):

Adı- Soyadı: Fatma Küçük

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1956

Aslen Nerele: İnebolu

Mesleği: Pazarcı

Medeni Hali: Dul

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İnebolu-Merkez - 03.05.2015

(KK.294):

Adı- Soyadı: Semiha Köse

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1962

Aslen Nerele: İnebolu

Mesleği: Pazarcı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 1

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İnebolu-Merkez- 03.05.2015

(KK.295):

Adı- Soyadı: Selma Sarı

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1973

Aslen Nerele: Kastamonu

Mesleği: Ev hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez - 27.08.2015

(KK.296):

Adı- Soyadı: Satı Gezgin

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1962

Aslen Nerele: Kastamonu

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu - Merkez- 27.08.2015

(KK.297):

Adı- Soyadı: Mustafa Yılmaz

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1965

Aslen Nereli: Kastamonu

Mesleği: Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 3

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez -27.08.2015

(KK.298):

Adı- Soyadı: Nebahat Kurt

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1960

Aslen Nereli: Kastamonu

Mesleği: Ev Hanımı

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: Kastamonu – Merkez- 27.08.2015

(KK.299):

Adı- Soyadı: İsmail

Lakap: Bursalı

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1966

Aslen Nereli: İnebolu

Mesleği: Lastikçi

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 5

Öğrenim Durumu: İlkokul

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İnebolu-Merkez - 03.05.2015

(KK.300):

Adı- Soyadı: Mehmet Emecen

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1978

Aslen Nereli: İnebolu

Mesleği: Mobilyacı Esnaf

Medeni Hali: Evli

Kaç Çocuğu Var: 2

Öğrenim Durumu: Lise

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İnebolu-Merkez - 03.05.2015

(KK.301):

Adı- Soyadı: Şüheda Köprülü

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 1996

Aslen Nereli: İnebolu

Mesleği:

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Okuyor

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İnebolu-Merkez- 03.05.2015

(KK.302):

Adı- Soyadı: Elzem Emecen

Lakap:

Doğum Yeri ve Yılı: Kastamonu, 2001

Aslen Nereli: İnebolu

Mesleği:

Medeni Hali: Bekar

Kaç Çocuğu Var:

Öğrenim Durumu: Okuyor

Okula Gitmemişse Okur-Yazar mı?

Derlemenin Yapıldığı İlçe-Köy-Tarih: İnebolu-Merkez – 03.05.2015

EK 2. Görüşme Formu

Adı-Soyadı:

Lakabı:

Doğum Yeri ve Yılı:

Aslen Nereli:

Mesleği:

Medeni Hâli:

Kaç Çocuk Sahibi:

Öğrenim Durumu:

Okula Gitmemişse Okur Yazar Mı?

Derlemenin yapıldığı ilçe, köy, tarih ve saat:

1. Bitkileri hangi ilaçların yapımında kullanıyorsunuz?
2. Hastalığa, yaraya, kırık-çıkığa doğrudan uyguladığınız bitki var mı?
3. Halk hekimliği yapan kişiler var mı? Bu kişiler varsa ocaklı mı?
4. Bitkilerin halk mutfağında kullanımına örnekler verir misiniz?
5. Bitkileri uygulamalı olarak nerelerde kullanıyorsunuz? El sanatlarında, süs eşyası, mutfak gereci, mobilya-tarım aleti, inşaat-tarla malzemesi, boya, kişisel bakım ürünü olarak kullandığınız bitkiler var mı?
6. Halk inanışlarında (büyü, nazar, uğur ya da uğursuzluk, batıl inançlar) adı geçen bitkiler var mı?
7. Sözlü gelenekler ve halk anlatılarında (mani, türkü, hikâye, masal, efsane, atasözü, deyim, ninni, tekerleme) adı geçen bitkiler var mı?
8. Gösteri sanatlarında (köy seyirlik oyunu, orta oyunu, meddah) kullanılan bitkiler var mı?
9. Şölen, şenlik, festival, düğün, cenaze töreni, kına, sünnet, asker uğurlama, kız isteme gibi uygulamalarda kullanılan bitkiler var mı?
10. Bitkilerin yerel adlandırılması nasıl yapılmıştır?
11. Bitkiler ekonominize katkı sağlıyor mu?
12. Bitkilerden yaptığınız ilaçları, süs eşyalarını ya da bitkilerin yaş ve kurusunu satıyor musunuz? Aktarlara mı yoksa pazarlarda halka mı satışını yapıyorsunuz?
13. Sorulara verdiğiniz cevaplardaki bilgileri kimden ya da nereden öğrendiniz?

EK 3. Derleme Fotoğrafları

Isırgan
Urtica spp.

Kuşburnu
Rosa canina

Karga Soğanı
Gladiolus atroviplex

Salep
Orchis maculata, Ophrys spp, Dactylorhiza spp.

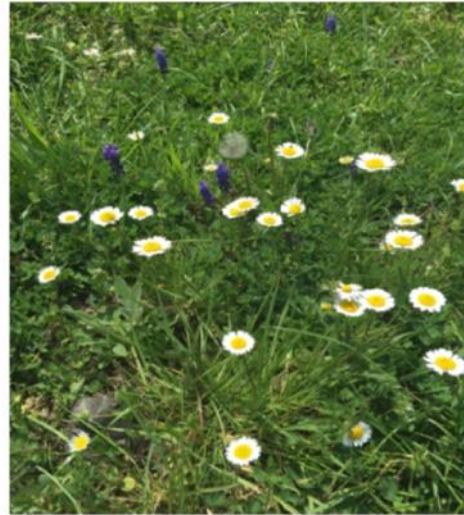
Eşek Dikeni
Onopordum tauricum

Eşek Dikeni
Onopordum tauricum

Kırşayık Otu
Stellaria media

Papatya
Matracaria chamomila

Sarımsak, Kavun, Karpuz, Su Kabağı satışı

Dere Otu
Anethum graveolens

Pazarda kiren, elma, biber, kuşburnu, ay
çekirdeği satışı

Pazarda saçak, kanlıca mantarı satışı

Kekik
Thymus spp.

Kuzu Kulağı Otu
Rumex acetosella

Ebe Gümeçi
Malva spp.

Karabaş Otu Kuruşu
Lavandula stoechas

Kırkkilit Otu
Equisetum arvensis

Sarı Kantaron
Hypericum perforatum

Su Nanesi
Mentha citrata

Sinir Otu
Plantago major Heliotropium spp.

Beyaz Yıldız Çiçeği
Ornithogalum

Sarı Çiçek
Ranunculus acris

Altın Çilek
Physalis Peruviana L.

Sıgır Dili Otu
Borago officinalis

Ağaçlarda oluşan purçlar
Viscum album

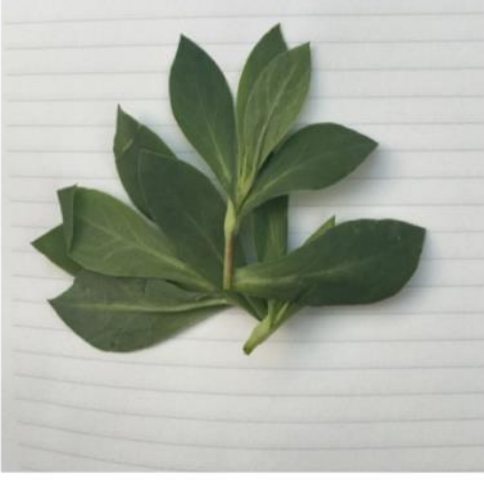
İhlamur Ağacı
Tilia spp.

Biberiye
Rosmarinus officinalis

Böğürtlen
Rubus sp.

Kivrşık
Silene vulgaris

Ispıt
Trachystemon orientalis

Kuş Otu
Stellaria media

Tarla Pancarı
Beta vulgaris var. cicla

Süslemelerde kullanılan ağaçlar tarak dalı otundan yapılmıştır.

Süslemede kullanılan ağaç meyveleri kuşburnudur.

Şimşir ağacından yapılan çatal, bıçak ve kaşıklar.

Süs eşyası olarak kullanılan süs kabağı.

Hodan
Borago officinalis

Maydanoz ve Tarak dalı kurusu
Petroselinum crispum, Anethum graveolens

Kudret Nari
Momordica charantia

Kanlıca Mantarı
Lactarius deliciosus

Kozalak Reçeli

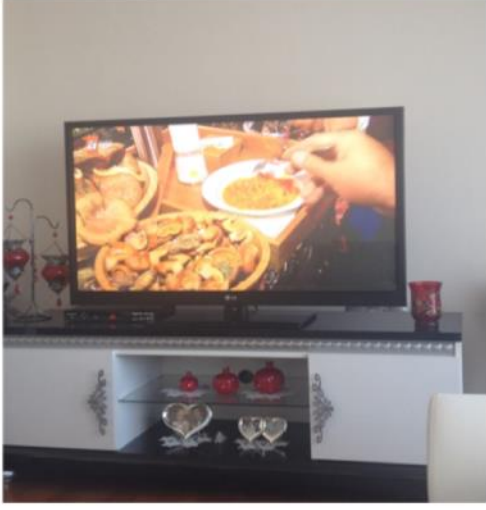
Ahlat Pekmezi

Kuşburnu Kuru

Kanlıca mantarı ve saçak mantarı turşusu

Medya’da kanlıca mantarı ve yemeği

Aktarda ıhlamur kurusu satışı

Pişirilmiş pancar

Şapka içerisinde nazara karşı koruyucu ardıç dalı

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : HALICI, Gülşah
 Uyuğu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri : 07.05.1985 - Kastamonu
 Medeni hali : Evli
 Telefon : 0 535 043 31 80
 e-posta : gulsah.yuksel1@gmail.com

Eğitim

Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet yılı
Doktora	Gazi Üniversitesi / Türk Halk Bilimi Bölümü	Devam Ediyor
Yüksek Lisans	Bozok Üniversitesi / Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü	2011
Tezsiz Yüksek Lisans	Karadeniz Teknik Üniv. / Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi	2009
Lisans	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi / Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü	2007
Lise	Kastamonu Kuzeykent Lisesi	2002

İş Deneyimi,

Yıl	Çalıştığı Yer	Görev
2009- devam ediyor	Bozok Üniversitesi	Araştırma Görevlisi

Yabancı Dili

İngilizce

GAZİ GELECEKTİR..

